

DEMOKRACIJA

**Janša dal intervju,
Anton Rop ne**

DOVOLJ
IMAMO
ROPOVE
KORUPCIJE

Za sprosteno

2004
Zborovanje
Zbora za republiko

1988
Zborovanje v
podporo četverici JBTZ

Slovenijo

9 771408 049069

POLITIKA
Politični
programi
na tehtnici

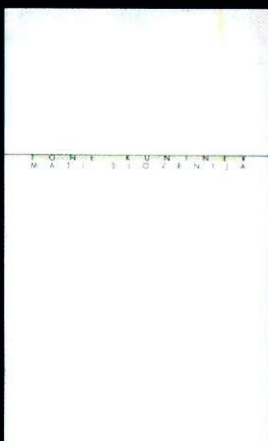
SLOVENIJA
S protesti
izraženo
nezadovoljstvo

TUJINA
Bodo teroristi
z ugrabitvami
krojili svet?

IZ ARHIVOV SLOVENSKE POLITIČNE POLICIJE

Komunistične tajne službe od njihovega nastanka do leta 1950, vključno z imeni njihovih vodilnih članov. 519 strani, 5.000 SIT

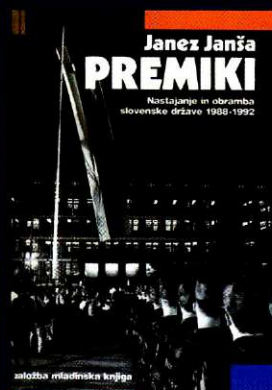
MILAN ZVER DEMOKRACIJA

Avtor je razelenil koncepte demokracije v politični misli na Slovenskem v prvi polovici 20. stoletja. 254 strani, 4.400 SIT

JANEZ JANŠA PREMIKI

Knjiga, ki je bila prodana že v več kot 61.000 izvodih. Nastajanje in obramba slovenske države 1988-1992. 363 strani, cena 2.200 SIT

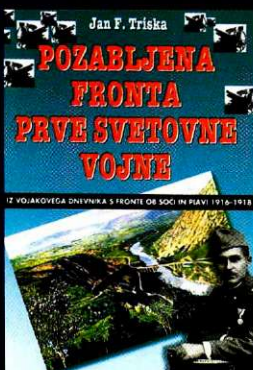
JANEZ JANŠA OKOPI

Politični razvoj slovenske države do leta 1994. Prodana je bila že v več kot 17.000 izvodih. 309 strani, 2.200 SIT

JANEZ JANŠA OKOPI

Politični razvoj slovenske države do leta 1994. Prodana je bila že v več kot 17.000 izvodih. 309 strani, 2.200 SIT

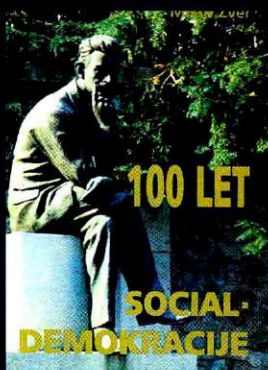
JAN F. TRISKA POZABLJENA FRONTA I. SVETOVNE VOJNE

Iz dnevnika češkega vojaka, ki se je udeležil bojev ob Soci in Piavi. 240 strani, 5.500 SIT

MILAN ZVER UŠLI SO SMRTI

Poročila treh rešencev iz množičnega grobišča v Kočevskem rogu leta 1945. 244 strani, 3.906 SIT

MILAN ZVER 100 LET SOCIAL-DEMOKRACIJE

Prikaz klasičnega obdobja slovenske socialdemokracije in njene vnovične oživitve konec prejšnjega stoletja. 125 strani, 2.200 SIT

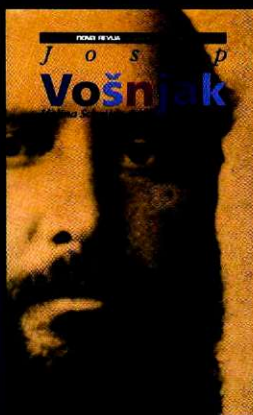
VASJA KLAVORA PREDEL 1809

Avtor je šel po sledovih vojaških spopadov Napoleona in Francozov z Avstrijci na Slovenskem leta 1809. 330 strani, 6.727 SIT

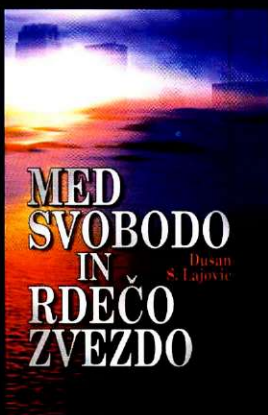
TOMAŽ BUDKOVIČ VZPON BOHINJA PRED ZATONOM AVSTRO-OGRSKE

Bohinj od marčne revolucije naprej, v času graditve proge in od njenega odprtja naprej. 231 strani, 5.500 SIT

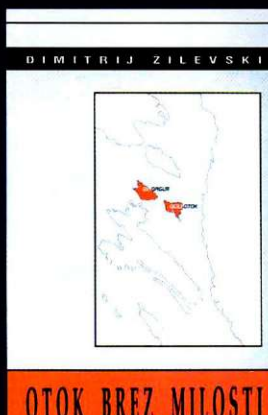
MALINA SCHMIDT-SNOJ JOSIP VOŠNJAK

Zdravnik, politik in književnik, predvsem pa rodoljub, ki je bil za svoj narod po potrebi tudi ognjevit taborski govornik. 292 strani, 11.400 SIT

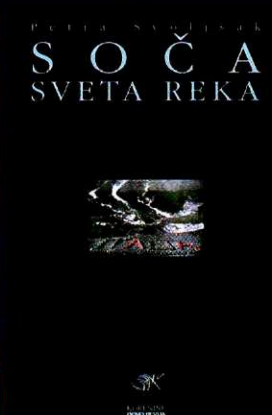
DUŠAN S. LAJOVIC MED SVOBODO IN RDEČO ZVEZDO

Avtobiografska pripoved iz časa druge svetovne vojne. Knjigi je dodan seznam sodelavcev Udbe. 347 strani, 6.200 SIT

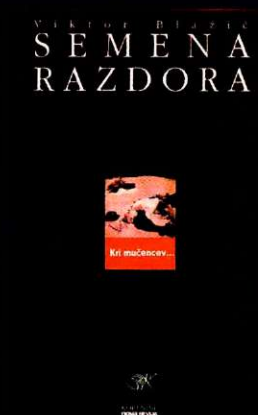
DIMITRIJ ŽILEVSKI OTOK BREZ MILOSTI

Pretresljiva avtobiografska izpoved iz pekla jugoslovanskih komunističnih zaporov. 256 strani, 3.996 SIT

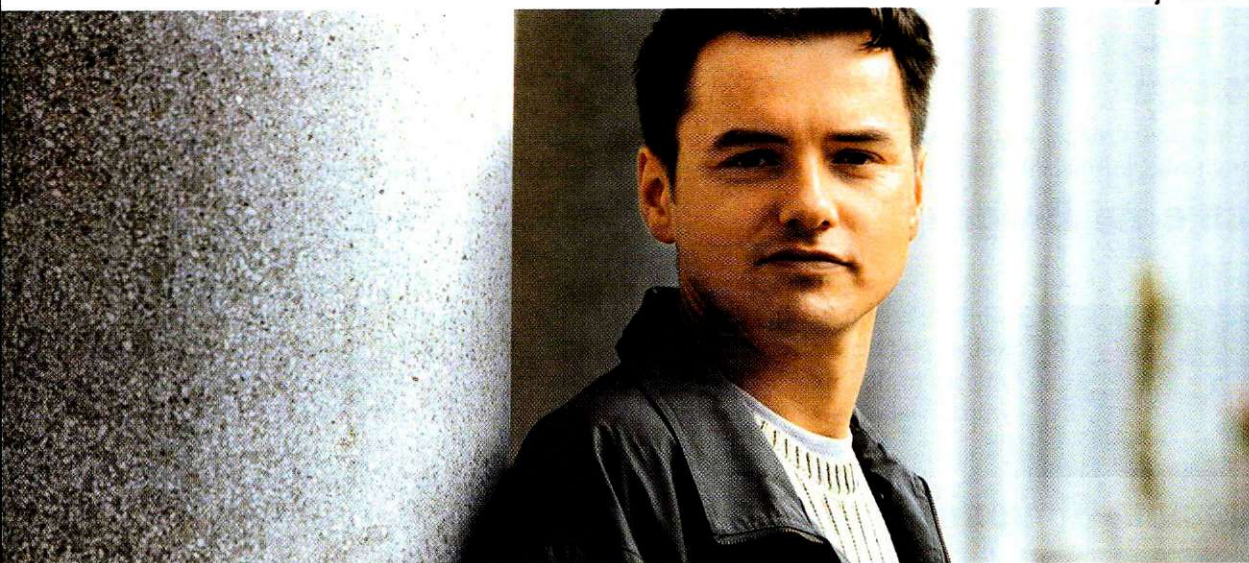
PETRA SVOLJŠAK SOČA, SVETA REKA

Monografija slovenskega Posočja, ki na podlagi obsežnega arhivskega gradiva raziskuje razmere med italijansko okupacijo. 428 strani, 10.980 SIT

VIKTOR BLAŽIČ SEMENA RAZDORA

Komunistična partija je nevihtno vojno ozračje izkoristila za obračun z drugače mislečimi in v ta okvir sodijo tudi politični umori. 196 strani, 6.770 SIT

Napetost pred volitvami

Sredi prejšnjega tedna je bila novica številka ena aretacija Janeza Podobnika in njegovih somišljenikov na kontrolni točki s Hrvaško v Sečovljah. Čeprav za sporna območja velja, da se je treba izogibati incidentom, se v tem primeru vpleteni tega niso držali. Na eni strani Podobnik in njegovi niso želeli pokazati osebnih dokumentov, saj so menili, da so na slovenskem ozemlju, na drugi strani so hrvaški mejni organi uporabili čezmerno silo. Čeprav je bil Podobnikov obisk pri Jorasu izključno predvolilne narave, se je iztekel precej drugače kot lanski predvolilni izlet hrvaškega politika Slavena Letice k slovenski vojašnici na Trdinovem vrhu. Če so lani slovenski obmejni organi Letičev predvolilni šov namerno prezrli, so se hrvaški odzvali povsem drugače in slovenske državljane grobo odvedli v policijske marice. Glede na spornost območja (incident se je zgodil na levem bregu Dragonje, ki je po katastrofi slovensko ozemlje) so Hrvatje ravnali neprimerno, zaradi česar je njihovo ravnanje obsojanja vredno.

Presenetljivo ostro se je na incident odzval predsednik vlade Anton Rop, ki je v prejšnjih mesecih ob hrvaških provokacijah v Piranskem zalivu deloval medlo. Incident je ocenil ne samo kot dejanje zoper Slovenijo, ampak tudi zoper Evropsko unijo in razglasil, da Slovenija do nadaljnjega ne podpira več vstopa Hrvaške v EU. Kmalu zatem je dobil zaušnico evropske komisije, ki je sporočila, da zaradi tega ne bo spreminjala politike do Hrvaške. Rop je ravnal predvolilno ostro, namesto da bi se odzval trezno. V koaliciji Slovenija so ravnali veliko bolj modro. Obsodili so ravnanje hrvaških policistov, pri čemer so opozorili na dvoлично ravnanje slovenske vladajoče garniture, ki je konec leta 2000 razveljavila sklep Bajukove vlade, ki je želela izničiti hrvaške enostranske poteze (hrvaška oblast je takrat enostransko zamenjala slovenske številke na hišah na levem bregu Dragonje s hrvaškimi hišnimi števkami), sedaj pred volitvami pa se skuša prikazati kot velika varuhinja slovenskih interesov. Kot kaže, bi opozicija te stvari z modro, trdno in vztrajno politiko znala veliko bolje urediti. Incident je torej pokazal, da Rop nima državniške modrosti, čeprav bi jo za to funkcijo zelo potreboval.

Prejšnji teden sem napovedal, da bo v soboto zelo živahno. Nedvomno je tudi bilo. Objavljene so bile še zadnje predvolilne ankete, ki so pokazale veliko izenačenost SDS in LDS (po Delovi anketi celo rahlo prednost SDS pred LDS), kar je v slabo voljo spravilo vladajoče, saj je Rop na konvenciji LDS v Križankah vpil, da jih ne bodo ustavile "ne ankete, ne opozicija, ne provokacije". Nekako v istem času je v ljubljanskem hotelu Lev Kučanov Forum 21 sprejel izjavo, v kateri je podprl sedanjo vladno koalicijo, ki naj bi po njegovo uspešno in kompetentno opravljala svoje delo, zaradi česar naj bi bila vredna zaupanja na volitvah. Čeprav so imeli mnogi člani foruma (predvsem direktorji) neformalno precejšnje pomisleke, ali se jim splača v tako izenačeni predvolilni tekmi politično izpostavljati, je očitno prevladala stara partijska poslušnost. Nekdanji partijski predsednik je še kot upokojenec ohranil precej vpliva. Povsem drugače je bilo proti večeru na Kongresnem trgu. Zbrala se je velika množica ljudi, tako da je zborovanje nekako spominjalo na zborovanje leta 1988 v podporo Janši, Borštnerju, Tasiću in Zavrlu. Tako kot so si takrat ljudje želeli spremembe in konec enopartijske oblasti, je bilo tudi v soboto čutiti željo po spremembi politike in konec vladavine liberalne demokracije. In tako kot so takrat po zborovanju oblastniki govorili, da se je zbralo nekaj tisoč ljudi, so nekaj podobnega govorili tudi sedaj, čeprav so organizatorji Zbora za republiko prepričani, da je bilo v soboto na Kongresnem trgu osemnajst tisoč ljudi. Sporočilo zbora je bilo torej povsem drugačno kot sestankovanje Forum 21. Govorniki na zborovanju so bili kritični do sedanje oblasti in so se jasno zavzeli za njeno spremembo – za sproščeno Slovenijo.

Predsednika vlade Antona Ropa v zadnjih dneh nedvomno zajema panika. Javnomenjske ankete kažejo upad podpore njegovi stranki, zato poskuša narediti vse, da bi se kljub temu po volitvah obdržal na oblasti. Prejšnji teden se je v Mariboru sešel s predsednikom SNS Zmagom Jelincičem na daljšem pogovoru. Verjetno si na podlagi tega lahko pojasnimo dejstvo, da Jelincič v volilnih soočenjih nikoli direktno ne napada Ropa. In Jelincič je v preteklosti v ključnih trenutkih vedno podprl vlado liberalne demokracije. Nedvomno bo to storil tudi letos, če bo le imel možnost. V soboto in nedeljo je Rop lobiral še pri drugi satelitski stranki. Takoj ko je videl Delovo javnomenjsko anketo, ki je pokazala nekaj več možnosti SMS, je poklical Černjaka in ga snubil za povolilno koalicijo, v nedeljo pa se je udeležil celo piknika SMS na Viču. Rop torej upa, da bo s pomočjo satelitskih strank ohranil oblast.

Nedeljske volitve so pomembne za prihodnost Slovenije, zato bo odločal vsak glas. Ne pustite, da drugi odločijo namesto vas ...

Metod Berlec

Ropa v zadnjih dneh zajema panika. Javnomenjske ankete kažejo upad podpore njegovi stranki, zato poskuša narediti vse, da bi se kljub temu po volitvah obdržal na oblasti. Prejšnji teden se je v Mariboru sešel z Jelincičem na daljšem pogovoru, v soboto pa je poklical Černjaka in ga snubil za povolilno koalicijo ...

9 Rop stoletja

Demokracija ima pred drugimi to prednost, da se lahko na štiri leta znova premešajo karte. Inteligentnejši narodi, ki so v svoji politični izkušnji lahko tudi neskončno cinični, si tega užitka ne pustijo odvzeti.

11 Prerivanje na Dragonji

12 Programi na tehtnici

Kljub velikemu številu kandidatnih list, ki se potegujejo za poslanske sedeže, imajo volivci bolj malo možnosti izbirati na podlagi konkretnih programov, kot sta Strategija razvoja za Slovenijo, ki jo je pripravila vlada, in program Slovenija na novi poti, ki ga je pripravil strokovni svet opozicijske Slovenske demokratske stranke.

16 Za sproščeno Slovenijo

Na sobotnem množičnem zborovanju Zbora za republiko na Kongresnem trgu v Ljubljani je okoli osemnajst tisoč udeležencev in sedem glavnih govornikov napovedalo vnovično rojstvo slovenske pomladi. To naj bi se zgodilo na parlamentarnih volitvah v nedeljo.

18 S protesti izraženo nezadovoljstvo

31 Moč ugrabitev

Ugrabitve in umori načrtno ali naključno izbranih tujih državljanov in domačinov v Iraku so letos postali eno najbolj šokantnih, s tem pa tudi eno najbolj nevarnih orožij v rokah teroristov. Celo vlade najmočnejših držav so pri tem razmeroma nemočne. Bi se morale s teroristi vendarle pogajati? V kakšna nevarna razmerja sta se zapletla zahod in islam?

34 Nočemo politike izključevanja in korupcije

Pogovor z Janezom Janšo

LDS ima v svojih vrstah zagotovo kar nekaj sposobnih ljudi, vendar se je kot nosilka neke politike popolnoma izčrpala. V sebi nima nobenega razvojnega naboja več. Mislim, da ne bi bilo dobro, da glavna nosilka korupcije in klientelizma ostane v vladi še naslednji mandat. Mogoče bi bilo bolje, da si ogledajo kak poučen film. Končno sami pravijo, da jim nekaj minut filma pomeni več kot usoda Slovenije.

37 Vprašanja brez odgovorov

Vprašanja, ki smo jih želeli postaviti premieru Antonu Ropu

40 Med pogumom in zločinom

46 Medijska (ne)objektivnost

56 Šport v rokah "levice"

Če je šport kot civilna kategorija ogledalo družbe, potem je kot na dlani, da želijo elite nadzorovati tudi to področje.

Demokracija, p.p. 4315, SI - 1001 Ljubljana, obzorja@siol.net; telefon: 01-434-54-48 (uredništvo), 01-434-54-63 (tajništvo); faks: 01-434-54-62

Glavni in odgovorni urednik: Metod Berlec; tehnični urednik: Bojan Jovan; novinarji: Vida Kocjan, Denis Vengust, Mihaela Praprotnik, Monika Maljevič, Barbara Kavtčičnik, Gašper Blažič, Aleš Kocjan, Gjyle Vishaj, Mitja Volčanšek; kolumnisti: dr. Janez Juhant, dr. Janez Jerovšek, dr. Matej Makarovič, dr. Janko Kos, mag. Andrej Aplenc, dr. Peter Starič, dr. Ljubo Sirc, mag. Klemen Jaklič, Esad Babačić; stalni zunanji sodelavci: Esad Babačić, Igor Gošte, Miran Mihelič, Peter Colnar, Lovro Kastelic; Vera Ban (p.p. 1716); lektoriranje: Joža Gruden; skeniranje: Matej Šoper; prelom: Tone Tehovnik, Matej Šoper; realizacija: Nova orbita, d.o.o.; fotografija: Dane Kostrič (urednik), Reuters; tisk: Ma-tisk, d.o.o., Maribor; datum natisa: dan pred izidom; izhaja vsak četrtek; cena 550 tolarjev; izdaja: Nova obzorja, d.o.o.; direktor: Božo Predalič; naklada: 11.000 izvodov; TRR: 24200-9004125033, Raiffeisen Krekova banka, d. d., Maribor, poštnina plačana pri pošti 1102. Fotografija na naslovnici: Dane Kostrič

Nenaročenih člankov in fotografij ne plačujemo in ne vračamo.

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost (Ur. l. RS, št. 89/98) sodi tednik *Demokracija* med proizvode, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8,5 %.

Naročniški oddelek: obzorja.narocnine@siol.net; Naročniki prejmejo položnico s prvo revijo v mesecu. Odjave sprejemamo pisno do 15. v mesecu z veljavnostjo prvega v naslednjem mesecu. Letna naročnina za države članice Evropske zveze znaša 260 evrov, za druge pa 288 USD.

Verjamem v Slovenijo in njeno prihodnost

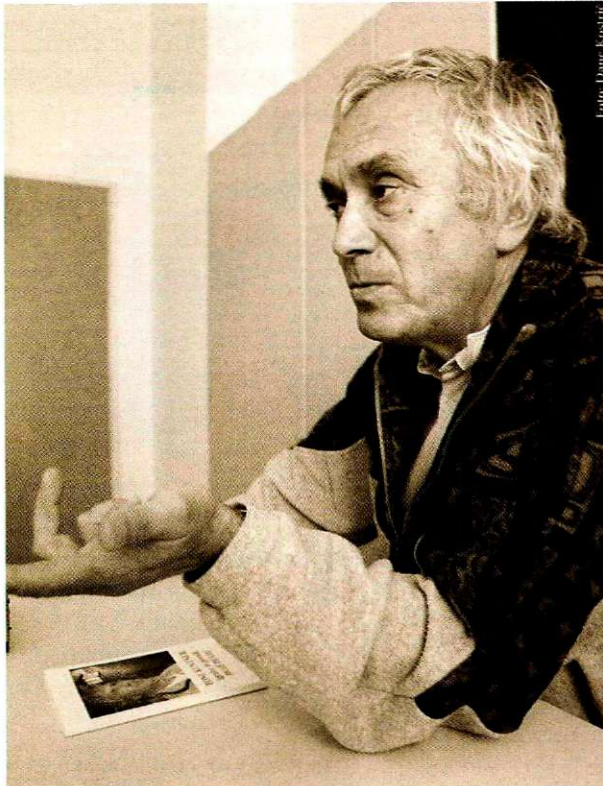

Foto: Dane Kostar

Pogovarjali smo se z gledališkim igralcem in pesnikom Tonetom Kuntnerjem. Je eden tistih Slovencev, ki od letošnjih volitev v državni zbor pričakujejo spremembe. Čeprav se je letos pojavil na volilnih plakatih Slovenske demokratske stranke, pravi, da ni nikoli razmišljal, da bi postal politik, saj Sloveniji skuša koristiti na drug način.

Bližajo se državnozbornske volitve. Nekateri analitiki napovedujejo spremembe na političnem prizorišču. Kakšno je vaše mnenje o tem?

Skrajni čas je za spremembe. Predolgo že vlada Sloveniji, kakor ga je pravilno poimenoval Hribar, vulgoliberalizem, ki dela državi in narodu veliko škodo zlasti na državotvornih področjih. Nepopravljivo v vzgoji! Koliko na primer mladi rod sploh (z)ve o rojstvu slovenske države?! Tu se začne samospoštovanje, ponos, domoljubje ... Brez teh vrednot si kopljemo grob.

Na volilnih plakatih SDS je poleg drugih znanih obrazov vaš obraz. Kako je prišlo do odločitve, da se pojavite v družbi kandidatov za državnozbornske volitve?

Dobil sem povabilo. Nisem član stranke. A sem ga z veseljem in s ponosom sprejel, ker je Slovenska demokratska stranka stranka vrednot, ki so tudi moje in za katere menim, da so pomembne za naš državni in narodni obstoj in razvoj. In še to. Slovenska demokratska stranka ima tudi največji osamosvojitveni kapital.

Ste pesnik in igralec. Ste kdaj razmišljali, da bi bili politik?

Nisem. V življenju ravnam vse preveč samo po srcu.

Svoji državi, svoji edini in edinstveni domovini pa želim samo dobro. Poskušam ji koristiti na druge načine.

Se boste v nedeljo udeležili volitev in kaj pričakujete od njih?

Odkar imamo svojo državo, redno hodim na volitve. Pozivam pa tudi vse sodržavljane, da sodelujejo. Kdor ne sodeluje, pač nima pravice, da se pritožuje. Pričakujem spremembe. Verjamem v Slovenijo in veselim se življenja z njo.

Omenila sva že, da ste pesnik in igralec. Kaj vam je bolj pisano na kožo?

Obojemu sem srčno predan. Kot pesnik sem le bolj sam svoj gospod.

Ko se pojavite na gledališkem odru, vas občinstvo navdušeno sprejme. Tudi kadar vzamejo ljudje v roke katero od vaših pesniških zbirk, je tako. Zanima me, ali pripravljate kakšno preseñečenje za bralce, mogoče za gledalce?

Pred nedavnim sem oddal nov izbor svoje poezije, ki bo dvojezično verjetno izšel v Avstriji s pomočjo EU. Pripravljam tudi novo pesniško zbirko. V Mestnem gledališču ljubljanskem sodelujem v odmevni predstavi DVANAJST JEZNIH MOŽ. Presenečati poskušam z iskrenostjo.

Mihaela Praprotnik

Škofje o volitvah
(Stran 8)

Pučnikova znanstvena
in politična misel
(Stran 10)

Izjave v škodo Sloveniji
(Stran 15)

Piranska godlja
(Stran 21)

Mamljivi Balkan
(Stran 22)

Brez prometne strategije
(Stran 24)

Čas za zeleni alarm
(Stran 26)

Havel kandidat za
Nobelovo nagrado
(Stran 28)

Začetek z
Julijem Cezarjem
(Stran 38)

Rajanje s Piko
(Stran 39)

“Bijte belo gardo”
(Stran 42)

Rute in Rutarjani
(Stran 44)

Obračun z roboti
(Stran 48)

Navijačem je prekipelo
(Stran 55)

Big Foot Mama
napolnila Krizanke
(Stran 58)

Majhni, a ne poceni
(Stran 60)

Preteklost, sedanost,
prihodnost
(Stran 65)

Rodetovih sedemdeset let
(Stran 66)

Lažnivi kljukci

Anton Rop je v nedavni predvolilni oddaji na komercialni televiziji dejal, da se politik ne sme nikoli zlagati, sicer se hitro ujame v past. Ne bi rekli. Dušan Mramor denimo v Bruselj pošilja ene, za domačo rabo pa ima druge številke o višini javnega dolga. Prav tako se je Rado Bohinc najprej zlagal, da policija na meji incidenta s Podobnikom ni videla, pozneje pa je priznal, da ga je. Do zdaj ni videti, da bi se Mramor ali Bohinc ujela v past. Se bosta na volitvah?

Teroristi

Zadnji dogodek ob odprtju novega odseka avtoceste Klanec-Črni Kal je živ dokaz za to, da so lahko teroristi prav nesramni in brezobzirni tiči. Ko so torej odpirali nov viadukt na Črnem Kalu, je eden izmed njih poklical in sporočil, da je pod viadukt podstavil razstrelivo. Razstreliva ni bilo, Rop pa je bil vidno besen. Računal je namreč, da se bo nekaj dni pred volitvami nekaj ur brezplačno nastavljal pred kamerami in fotografiji, na koncu pa mu je račune prekrizal neki nebodigatreba, ki meni, da je bilo Ropovega brezplačnega nastavljanja za te volitve dovolj.

Kar se zadnjega tiče, je imel celo prav, kajti v zadnjih tednih ne mine dan, da se ne bi premier kje slikal – najraje v čim bolj ljudski pozici. Zadnjič je šel denimo v Piran loviti ribe, naslednji dan na kosilo k nekemu volilcu, na koncu pa se je na neki veselici pomeril še v pitju piva. Zdaj samo še čakamo, da bo v Spodnjem Dupleku lastnoročno zaklal prašiča in v Zgornjem Kašlju pomolzel kravo. Stare mam'ce bodo čisto preč, on pa se bo v javnosti lahko postavil z geslom: Če ste mi zaupali Lisko, zakaj mi ne bi zaupali še Slovenije.

Slednje seveda ni čisto logično, vendar pri predvolilni kampanji logike tako ali tako ni. Kako naj si sicer razlagamo predvolilno geslo združene liste, da je stranka za prihodnost, medtem ko večina njenih članov še vedno ždi v Jajcu. Ali kako se lahko Černjak – to je tisti, za katerega je Kek prav nesramno rekel, da je nategnil že pol Slovenije – v predvolilnem programu zavzema za večjo rodnost, nato pa v eni izmed oddaj iz žepa potegne kondom. Svetovni prvaki v nelogičnosti pa so zagotovo v stranki upokoencev, ko razlagajo, da so stranka za vse generacije, hkrati pa se povprečna starost v njej giblje blizu starostne umrljivosti v državi.

Slednjega seveda v DeSUS ne bi priznali pod nobenim pogojem, zato naokoli raje razlagajo, kako je treba poskrbeti za štipendije, stanovanja in druge ugodnosti za mlade. Zadnjič je njihov kandidat Rous, to je tisti, ki rad ustrelil kakšno lovsko, celo rekel, da bodo v stranki odločno nasprotovali podaljševanju delovne dobe, s čimer bi preprečili, da bi mladi delali več, kot delajo zdaj stari. Kje pa sta bila Rous in DeSUS, ko sta vlada in SPIZ sprejemala zloglasne pokojninske stebre? So bili v stranki nekoliko duševno odstotni ali jim je kakšen steber padel na glavo in se zdaj ne spomnijo več, kaj so takrat delali in govorili? Če je šlo za prvo, jim oprostimo, starostna pozabljenost je pač huda reč, če pa je šlo za drugo, je bil posredi zagotovo kakšen terorist. Predlagam, da ga čim prej izsledijo in najstrože kaznujejo – najbolje bo, da ga pošljejo na Goli otok. **Aleš Kocjan**

“Ne. Naj ostane, kot je.”

(Predsednik DeSUS Anton Rous se ne strinja, da bi morali kandidati za visoko politično funkcijo predložiti tudi zdravstveno spričevalo o psihofizični sposobnosti. Ali morda upa na kakšno visoko politično funkcijo?)

“Cedita se nam med in mleko, če bi bilo še bolje, ne bi mogli več vzdržati.”

(Prof. Marti Frajman iz Maribora se med in mleko kažeta le v sanjah, ob pokojnini, kot jo ima, je teh dobrot deležna po kapljicah.)

“Če rečem ja, bo moja žena jezna, zato sem prisiljen reči, da sta na prvem mestu klavir in ona.”

(Pianist Maksim Mrvica se boji reči, da je klavir najpomembnejša stvar v njegovem življenju.)

“Starejši kot sem, manj materialnih želja imam in več duhovnih – odkrivanje samega sebe –, za kar pa potrebujem veliko denarja.”

(Pevec Matjaž Jelen priznava, da niti pri duhovnosti ne gre brez debele denarnice.)

“Ropove sodelavce pogosto zmede tudi njegova lastnost, da rad povzdigne glas, pri čemer ne izbira besed in so izrazi, kot so ‘butelj’, ‘kreten’, ‘idiot’, ‘gospodinja’, pogosti vzdevki celo za člane vlade in najožje sodelavce.”

(Novinarka Meta Roglič očitno zelo dobro pozna besedni zaklad predsednika slovenske vlade.)

“Menjavanje strank na oblasti je v principu nujno in dobro.”

(Celo znani levičar Janko Lorenci, nekdanji urednik Sobotne priloge, ugotavlja, da je prišel čas za to, da LDS pristane v opoziciji.)

“Mnogi uradi so kot pokopališča, le še na vratih bi moralo pisati: ‘Tukaj počiva državni uradnik ta in ta.’”

(Humorist Evgen Jurič razkriva mrtvaško ozračje v državnih uradih.)

“Najprej smo se res počutile nekoliko smešno, nelagodno, razen Loti, ki je bila vajena nositi kratka krila, Mojca pa ima še zdaj najraje hlače in se krila otepa na vse mogoče načine.”

(Vesele Štajerke po desetih letih delovanja nimajo težav z nošenjem minikril. No, razen ena izmed njih ...)

“Če hočem, moram imeti možnost vsak dan hoditi okrog s slovensko zastavo na ramenih.”

(Zamejski Slovenec Aldo Rupel želi na italijanskem ozemlju polno živeti svojo narodnost.)

“Država na vseh segmentih odloča prepočasi.”

(Vlado Dimovski iz ZLSD, minister za delo, družino in socialne zadeve, se tik pred volitvami posipa s pepelom, kot bi ne bil del oblasti.)

“Poparjeno so zadnji konec tedna pred tednom volitev dočakali v liberalni demokraciji Toneta Ropa, ki državi vlada zadnja leta.”

(Novinar Peter Jancič je najbolje prikazal razpoloženje LDS pred volitvami.)

“Ključni problem pospeševanja gospodarskega razvoja Slovenije je predvsem v pomanjkanju sodelovanja med znanostjo in podjetji.”

(Tudi Matej Lahovnik iz LDS, minister za gospodarstvo, se zbuja, v praksi pa ne naredi nič.)

“Veliko napak je bilo v preteklih letih, zdaj je pač takšna odločitev potrebna ...”

(Janez Podobnik, predsednik SLS, je končno priznal svoje napake.)

“Ob takem Vašem žargonu, g. Blažič, bi si raje kupili piščalko s štirimi luknjicami, kot da se s tako banalnostjo lotevate peresa.”

(Branko Delcote se je v Sobotni prilogi z vsemi topovi lotil novinarja Demokracije.)

Prikrojena resnica o zdravstvu

Odbor z zdravstvo pri strokovnem svetu SDS se je odzval za podatke o stanju v slovenskem zdravstvu, predvsem tiste, ki so povezani s čakalno dobo in čedalje večjo izgubo zdravstvene zavarovalnice. Po besedah predsednika odbora Andreja Bručana so podatki o čakalnih vrstah prirejani po meri ministra za zdravje. Že pred mesecem dni so v SDS opozorili na neurejenost, leporečje in zavajanje ministrstva za zdravje glede skrajševanja čakalnih dob, tokrat pa na to problematiko znova opozarjajo in ministra za zdravje Dušana Kebra sprašujejo, zakaj na začetku mandata ni izdal pravilnika ali odredbe o načrtovanju, metodologiji in vodenju čakalnih dob v zdravstvenih zavodih, s čimer bi zagotovil enotno prikazovanje, tekoče nedvoumne podatke, sprotne analize za odločanje o

Dr. Andrej Bručan, predsednik odbora za zdravstvo v strokovnem svetu SDS, med pogovorom s komisarjem za zdravstvo evropske komisije dr. Davidom Byrnem

dodatnem financiranju, predvsem pa popolno obveščenost bolnikov o čakalnih dobah v slovenskem zdravstvu. Bručan je tudi opozoril, da se je v zadnjih 14 dneh izvajal pritisk na vodstva bolnišnic in predstojnikov oddelkov, da bodo podatki, zbrani po odobreni metodologiji zavoda za zdravstveno zavarovanje, vsi ministru in predstavljeni javnosti pred volitvami na skupščini zavoda. "Mnogi so morali podatke popravljati, ker so bili premalo dobri ali nepopolni," pravi Bručan. O konkretnih čakalnih dobah je govoril vodja poselske skupine SDS France Cukjati. "Če je bila v Kliničnem centru za prvi pregled na primer pri kardiologu čakalna doba leta 2000 le 1 mesec, je danes mesec in pol. Pri urologu je bilo treba takrat čakati 2 meseca, danes 3 do 4 mesece, pri nevrologu takrat 1 mesec, danes 3 mesece, pri ginekologu takrat pol meseca, danes 2 meseca in pol, pri ortopedu takrat 3 mesece, danes 6 mesecev," je navedel Cukjati. Tako Bručan kot Cukjati sta govorila tudi o primanjkljaju zdravstvene zavarovalnice, ki ga bomo morali plačati državljani. Po Bručanovem mnenju je ta primanjkljaj nastal kot posledica plačevanja davka na dodano vrednost za zdravila in medicinskotehnične pripomočke in trošenje finančnih sredstev za širitev in dodatne programe brez začrtanih ciljev in dolgoročne zdravstvene politike. M. P.

modrosti tedna

"Vsekakor je bolje, da debatiramo o prihodnosti kakor o preteklosti. Seveda je smešno misliti, da lahko prihodnost razumemo brez svoje zgodovine. Toda tako kot se pri nas debatira o preteklosti, seveda nima nobenega smisla. To je zmeraj, kot smo lahko videli v zadnjih letih, instrument za ločevanje ljudi in utrjevanje oblasti."

(Pisatelj Drago Jančar)

"Pri nas kar nekaj stvari državljane spravlja v obup. Najbolj nevarno je stališče, da se ne da nič spremeniti, ki ga je zaslediti med ozaveščenimi. Ker so volitve priložnost za spremembe .../.../ Strah neokomunistov pa spodbuja pričakovanja demokratičnih sil za nove alternative. Te so se utrjevale že s predsedniškimi volitvami ob Barbari Brezigar in izkazale ob volitvah za EU. Zakaj torej tudi to ljudstvo ne bi moglo vstati iz sužnosti?"

(Teolog dr. Janez Juhant)

Kaj počnejo evroposlanci?

Letos so bile v Sloveniji prve volitve, na katerih smo izvolili poslanke in poslance za evropski parlament. Tam danes sedi sedem predstavnikov iz Slovenije, od tega štirje pripadajo največji poslanski skupini v evropskem parlamentu, skupini Evropske ljudske stranke in Evropskih demokratov (EPP-EDU). Med njimi sta dva poslance Slovenske demokratske stranke (SDS) Miha Brejc in Romana Jordan Cizelj in dva poslance Nove Slovenije (NSi) Lojze Peterle in Ljudmila Novak. Minuli petek so na posebni tiskovni konferenci v Centru Evropa v Ljubljani predstavili svoje delo. Lojze Peterle je postal vodja slovenske delegacije v EPP, prav tako je polnopravni član odbora za zunanje zadeve, človekove pravice, skupno zunanjo in varnostno politiko ter nadomestni član odbora za okoljevarstveno, zdravstveno in potrošniško politiko. Miha Brejc je član odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve ter podpredsednik pododbora za varnost in obrambo, nadomestni član pa je v odboru za zaposlovanje in socialne zadeve. Romana Jordan Cizelj sodeluje v odboru za industrijo, raziskave in energetiko, nadomestna članica pa je v odboru za proračun. Ljudmila Novak je polnopravna članica odbora za kulturo in izobraževanje in nadomestna članica odbora za regionalni razvoj. Poleg tega, da omenjeni poslanci sodelujejo v več parlamentarnih odborih, ki pokrivajo različna področja, so zadolženi še za druge naloge, kot je recimo sodelovanje v delegacijah in skupinah parlamenta. Vsi pa skrbijo, da se za vrati evropskega

Peterle, Novakova, Cizelj-Jordanova in Brejc – četverica evroposlancev EPP-EDU, največje poslanske skupine v evropskem parlamentu

parlamenta sliši tudi slovenščina, saj je ta postala eden od uradnih jezikov EU. M. P.

Brez sredstev za obnovo

Dodelitev sredstev za obnovo sakralnih objektov je vladajoča koalicija odložila. V Bovcu so po potresu neuporabne vse cerkve. Ker pristojni še niso dodelili sredstev za njihovo obnovo, Bovčanom grozi, da bodo nekaj časa ostali brez maš in drugih verskih obredov. Pred bovško cerkvijo je sicer CZ postavila velik šotor, v katerem so doslej lahko potekali verski obredi, toda njen generalni šef Janez Bogataj je te dni župniku dejal, da bodo po enem mesecu njegove brezplačne uporabe sedaj morali plačevati zanj najemnino, če nočejo, da ga odpeljejo! Za šotor je takoj po potresu poskrbel bovški župan Danijel Krivec (kandidat SDS za poslanca v DZ), ki je hkrati poveljnik lokalne CZ, toda žal le za to občino. Župnik je pri CZ spraševal, kdaj bodo v cerkvi postavili objavljenega gradbene odredbe, ki bi vernike pri sakralnih obredih začasno varovali pred odpadajočim ometom, hkrati pa bi jih uporabljali za popravilo tega ometa. Če bi

Bodo Bovčani kmalu ostali še brez šotora, kjer začasno potekajo maše?

oblast držala besedo in v cerkev takoj po potresu postavila odredbe za popravilo nevarno odpadajočega stropnega ometa, bi bila dela že končana in šotor bi lahko odpeljali, pravi župnik, vendar je državni zbor preložil obravnavo o popotresni obnovi sakralnih objektov. Namesto da bi se nekaj časa pustili šotor v Bovcu, hočejo z njim celo zaslužiti. To pomeni, da oblast vernike spet postavlja pod raven običajnih državljanov, in to celo pred volitvami, kar je aroganca in sovraštvo brez primere. Odložitev odobritve sredstev pomeni, je dejal bovški župnik Viljem Čušin, da cerkev ne bo popravljena do spomladi. V tem primeru maš v Bovcu ne bo, saj župnija ne bo mogla plačevati drage najmnine za šotor. M. M.

Članarina DeSUS

Vladajoča koalicija je polna besed o zmanjšani brezposelnosti in za petino realno večjih plačah zaposlenih v zadnjih letih, bolj malo pa je slišati o tem, zakaj so se pokojnine v iztekajočem se mandatu realno znižale za najmanj 5 odstotkov. Več kot pol milijona upokojencev je bilo namreč v tem mandatu prikrajšanih za dve pokojnini in pol. Leta 2000 je vladajoča koalicija, katere članica je tudi stranka upokojencev, sprejela spremembe zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. S spremenjenim načinom usklajevanja pokojnin z rastjo plač je oškodovala prav populacijo, katere interese bi morala v vladi najbolj zastopati.

V času Bajukove vlade leta 2000 je veljala ureditev, po kateri so se pokojnine 1. januarja povečale za toliko odstotkov, za kolikor je povprečna plača, izplačana za november prejšnjega leta, preseгла povprečno plačo, ki je bila upoštevana pri prejšnji uskladitvi pokojnin. Rast pokojnin

DeSUS je v tem mandatu vedno glasoval za rešitve v škodo upokojencev.

se je torej usklajevala z rastjo plač z dvomesečnim zamikom. Po spremembah zakona s strani vladajoče koalicije in njenega glasovalnega stroja v državnem zboru, ki jih je soglasno podprla tudi stranka upokojencev, pa se pokojnine ne usklajujejo več s povprečno plačo za zadnji mesec, za katerega so objavljeni podatki, temveč z enoletnim zamikom. Raven pokojnin se je tako znižala za približno 5 odstotkov, kar je približno 6.000 tolarjev na mesec. Upokojenci so torej po t. i. pokojninski reformi, ki je bila sprejeta v začetku leta 2000, že tako ali tako po temeljnem zakonu vsako leto prikrajšani za 0,6 odstotka

zneska pokojnine, kar pomeni, da so bili v štirih letih prikrajšani za 2,4 odstotka realnega zneska pokojnin.

V poročilih koalicije Slovenija zasledimo tudi podatek, da so poslanci DeSUS v tem mandatu vedno glasovali za rešitve v škodo upokojencev. Najhujšo klopoto pa je vladajoča koalicija upokojencem prisolila letos, ko je dodatek za rekre-

acijo upokojencev z majhnimi pokojninami zamrznila na lanski ravni, upokojencem z višjimi, najvišjimi in privilegirani pokojninami pa so dodatek povečali kar za 12,4 odstotka. Ob tem spomnimo tudi na zadnje dogodke okrog povečanja zavarovalne premije Zdravstvene zavarovalnice Vzajemna. Povečanje naj bi veljalo samo za starejše od 60 let, po populističnih dejanjih vlade z DeSUS vred pa je nato skupščina zavarovalnice odločitev o podražitvi preložila na poznejši čas. Podrobnejši podatki kaže-

jo, da so v vodstvu zavarovalnice ravnali natančno tako, kot je bilo zapisano v koalicijski pogodbi vladajočih strank. V pogodbi je bilo zapisano, da mora DeSUS že v začetku leta 2001 pripraviti ustrezen zakon, sicer bo koalicija iz zavarovalniškega zakona črtala določbe o izravnalni shemi. DeSUS zakona ni pripravil, predloga o zavarovalnih shemah še ni, podražitve torej pridejo po volitvah.

Vse to kaže, kako je upokojenska stranka skrbela za svoje volilce, četudi ji je vsak upokojenec mesečno namenil povprečno 6.000 tolarjev članarine. Na račun znižane pokojnine namreč.

Vida Kocjan

Da so letošnje parlamentarne volitve prelomne, se civilnodružbene organizacije dobro zavedajo, zaradi česar mnoge dajejo navodila svojim članom, koga morajo voliti (npr. borčevska zveza, združenje upokojencev). Omenjenim pozivom se je seveda pridružila tudi Katoliška cerkev oz. slovenski škofje, ki so se na vernike obrnili s

Ali je vredno podpreti stranke, ki sprejemajo za družine neprijazno zakonodajo?

posebnim pismom. Duhovniki so ga brali pri maši minulo nedeljo.

Razlike med omenjenim škofovskim pismom in pozivi prej omenjenih organizacij so precejšnje. Medtem ko nekdanji "oče naroda" Janez Stanovnik na partizanskih zborovanih nagovarja ljudi, naj volijo levo-sredinsko opcijo, pismo slovenskih škofov v ničemer ne namiguje, katere kandidate oz. katero politično opcijo morajo katoličani izbrati, ampak le priporoča, naj volijo tiste poslance, "od katerih lahko pričaku-

jemo, da bodo zagovarjali spoštovanje človekovega življenja od spočetja do naravne smrti, družino kot temelj varnosti...". Škofovsko pismo se torej ne nanaša na politične stranke, pač pa na posamezne poslance. Vrednote, ki jih pismo našteva, so še skrb za zdravo in čisto okolje, narodna zavest, gojenje slovenske kulture, varnost in mir ter skrb za tiste, ki trpijo zaradi revščine in krivic. Pismo slovenskih škofov ob koncu omenja tudi potrebo po takih poslancih, ki si bodo prizadevali za ureditev položaja Cerkev in drugih verskih skupnosti v državi in se zavzemali za uveljavitev krščanskih vrednot.

Škofje o volitvah

Omenjeno pismo je seveda nemajhno razočaranje za vse tiste "jastrebe", ki so naivno pričakovali, da se bo Cerkev pred volitvami opredelila in podprla desno opcijo, torej SLS, NSi in SDS. Vendar bi bilo navijanje za to ali ono stranko zgrešeno početje, kajti naloga cerkvenega učiteljstva je samo opozoriti kristjane, da oditi na volitve pome-

ni "dati cesarju, kar je cesarjevega". Kljub vsemu pa si ni mogoče zatiskati oči pred dejstvom, da je veliko volivcev pomladnih strank prav med verniki, kar je pogosto predmet očitkov Cerkvi, češ da ni nevtralna in bi morala biti od vseh strank enako oddaljena. To je seveda mogoče v teoriji, ne pa tudi v praksi. Razloga za to sta vsaj dva: eden izhaja iz polpretekle zgodovine, ko je komunistični režim preganjal Cerkev, njegovi nasledniki pa sedaj politično delujejo v tranzicijski levici. Drugi razlog je v tem, da vladajoči politiki še vedno zavirajo ureditev odnosov med Cerkvijo in državo, še največ fleksibilnosti sta pokazala predsednik vlade Janez Drnovšek in nekdanji zunanji minister Dimitrij Rupel, ki sta se zavzemala za sklenitev sporazuma s Svetim sedežem. Poleg tega bi se morali kristjani zamisliti nad tem, ali je vredno podpreti stranko, ki podpira splav, poroke istospolnih parov in zakonodajo, ki je neprijazna do družin. Volitve leta 2000 so namreč pokazale, da je kar precej vernikov podprlo LDS. Bodo tokrat ravnali drugače?

Gašper Blažič

Dr. Andrej Capuder

Človek, ki je bil rojen z avnojsko Jugoslavijo in ima torej danes malo čez šestdeset let, bi zlahka ugotovil, kako smo Slovenci v tem času vsaj dvakrat oropali sami sebe. Prvi rop stoletja se nam je zgodil leta 1945, ko smo se "osvobodili" ne samo tuje okupacije, temveč si nadeli svojo lastno: ta nas je veljala vse tisto premoženje, ki so si ga s trudom in znojem pridelali naši predniki, tisti skromni kapitalisti in "kulaki", ki bi takrat – in pozneje – lahko tvorili temelj za lastno, od Evrope kolikor toliko neodvisno gospodarstvo.

Rop stoletja

A nacionalizacija, kot se je takrat imenovala ta od države organizirana kraja, nam ni prinesla sreče. Že v šestdesetih letih je naš pokojni maršal ukazal popravek smeri in zanj priskrbel tudi sredstva. Rojeno je bilo jugoslovansko samoupravljanje, dete slovenskega rodu, in vrglo pesek v oči malone vsemu svetu, ki je hitel financirati ta čudežni proizvod postkomunistične družbe. V naslednjih dvajsetih letih smo si nabrali dvajset milijard (dolarjev) dolga, tako da je sleherni jugoslovanski dojenček privekal na svet z negativno culico 5.000 dolarjev, kot so takrat izračunali zlobni razredni sovražniki. Tega dolga nismo nikdar odplačali, ker nam je k sreči razpadla država in je tudi ta drugi rop stoletja minil za nas brez hujših posledic.

Z rojstvom samostojne Slovenije leta 1990 so bili postavljeni temelji, če že ne za bolj pošteno, pa vsaj za bolj transparentno narodno gospodarstvo in z njim povezano podobo Slovenije. A glejte, namesto na dejansko stanje smo znova začeli ciljati na imidž naše mlade države, za kar je poskrbela tako imenovana liberalna stranka, v kateri so sinovi komunističnih očetov skušali ponoviti nekdanjo zgodbo o uspehu v najznačilnejšem titoističnem slogu, katerega skrivnost je bil veliki blef. Po dobrem desetletju njene vladavine smo na najboljši poti, da dosežemo in prekosimo svoje beograjske vzornike in z desetkrat manj prebivalstva dosežemo taisto magično vsoto zunanje dolga, za katerega nimamo nobenega stvarnega kritja, če bi nas kdo hotel jutri poterjati zanj. Ali računamo na nov razpad države in na zmedo, ki bo le-temu sledila? Izvrstni Slovenec Aurelio Juri, ki nam že predlaga regionalizacijo Slovenije, povsem natanko ve, da bi sosednja Italija hitro zbrala teh nekaj (zanjo) beaških milijard, če bi si lahko z njo kupila nekdanjo Ljubljansko pokrajino, s katero bi svoje meje znova pomaknila do reke Save. Enako bi se na drugi strani Save zgodilo z (za zdaj) še slovensko Štajersko in Go-

renjsko, ki bi hitro našli svojega nemškega kupca. Bela krajina, kot pravijo nekateri, je že po naravi del Hrvaške. Ostal bi nam kvečjemu še Bohinj s svojim jezerom, kjer se je – po Francetu Prešernu – rodila naša žalostna slovenska zgodba. Tretji rop stoletja bi bil po tem scenariju tudi zadnji. Ozemlje Slovenije bi znova potonilo na evropskem zemljevidu, o nas in o naših prednikih bi pričal samo še znameniti avtocestni križ.

Denar seveda ni vse. Te modrosti, ki smo jo včasih gojili idealisti, se je, kot vse kaže, polastila vladajoča stranka, ki ji teče voda v grlo in ji pridejo prav vsi izreki – od narodnih pesmi do cerkvenih psalmov. A tu je treba biti natančen. Dva načina sta, da se požvižgaš na denar. Ali da ga imaš v zadostni meri in celo preveč ali pa se greš po sili svetega Franciška, ki si je za svojo ljubezen izvolil revščino. Take ljubezni med Slovenci ni dosti, čeprav slovimo po tem, da nas lahko naši oblastniki do onemoglosti tepejo po mošnji. Tisti, ki imajo preveč, so kajpak že v Evropi. Tisti, ki imajo premalo, pa do tja ne bodo nikdar prišli. Ali bomo torej na lastnem ozemlju uvedli napredovanje z "dvema hitrostma" in ponovili izkoriščanje človeka po sočloveku, ki ga je s tako kolosalnimi žrtvami skušal popraviti komunistični eksperiment? Naš predsednik vlade, ki nima z omenjenim ropom kajpak nič opraviti, nam

Po dobrem desetletju vladavine liberalne demokracije smo na najboljši poti, da dosežemo in prekosimo svoje beograjske vzornike in z desetkrat manj prebivalstva dosežemo taisto magično vsoto zunanje dolga, za katerega nimamo nobenega stvarnega kritja, če bi nas kdo hotel jutri poterjati zanj.

obljublja še naprej spremembe v svojem znanem slogu. Nekaj za ljudstvo, ostanek – in kakšen ostanek! – pa za izvoljeni sloj. S pogojem, da bomo tiho in živeli od drobtinic.

Denar ni vse, smo rekli. A kadar se na novo ustvarjajo privilegiji, bolj ali manj opazno trpi vsa družba. Na videz prijazna, v globini surova in nestrpnostna. Če smo odkriti, skoraj ni sferne, kjer od leta 1990 ne bi šli na slabše.

Krivic tako imenovane narodnoosvobodilne, v resnici pa bratomorne in državljanske vojne nismo popravili. Posledic polstoletnega enoumja prav tako ne. Denacionalizacija šepa, odnos do Cerkve se bolj. Kultura in šolstvo se hranita z ameriškimi modeli, ki so jih tam že zavrgli ali pa jih še bodo. Narodna identiteta je kot naluknjan sir, ki ga grizejo podgane vseh sort. In vse so napredne, kajpak ... in večina jih zna angleško. V deželi se šopirita hrup in prostaštvo, ki odri-vata na stran obzir in skromnost, ki sta pri številčnejših in bogatejših narodih, kot je naš, še vedno poroštvo kakovosti. Zgodba o hlapcu, ki se je čez noč prelevil v gospoda? In vendar, nekaj prave gosposkosti smo Slovenci vedno premgli, tudi ko so na nas najbolj pritiskali tuji gospodarji. Velik si lahko tudi v službi, zlasti kadar so cilji visoko postavljeni. Prihodnja Evropa, če se bo hotela obdržati, bo vsaj tako služba kot vladanje, razen če bi se hoteli vrniti v stare plemenske sheme, kdo bo koga. K sreči (?) nam trka na vrata Azija, ki pa je ne bomo odpravili kar tako, četudi začnemo čez noč častiti Alaha.

Demokracija ima pred drugimi to prednost, da se lahko na štiri leta znova premešajo karte. Inteligentnejši narodi, ki so v svoji politični izkušnji lahko tudi neskončno cinični (glej Francoze), si tega užitka ne pustijo odvzeti. Slovenci smo tukaj

še boječi. Četudi si od časa do časa, tako kot pravi stara šala, izdremo risalni žebliček iz zadnjice ... nato pa pogledamo okoli, ali nas kdo opazuje, in si ga vtaknemo nazaj ... Ali bo tudi na teh volitvah tako? In se bomo zadovoljili s pogledom na svoj avtomobilski park, ki je med najsodobnejšimi na svetu, in skušali pozabiti, kdo ga bo plačal.

Rop pa naj gre naprej.

Pučnikova znanstvena in politična misel

Društvo Ivana Cankarja je izdalo zbornik referatov in razprav z naslovom Pučnikova znanstvena in politična misel. Zbornik je pomemben prispevek k boljšemu poznavanju tega velikega Slovenca.

Kot je na predstavitvi dejal predsednik društva in urednik zbornika dr. Milan Zver, je ta sad simpozija, ki ga je društvo pripravilo dva meseca po prvi obletnici Pučnikove smrti 12. marca letos. V zborniku, ki ga je založilo podjetje Nova Obzorja, ki izdaja revijo Demokracija, so svoje referate in razprave poleg Zvera objavili Janez Janša, dr. Frane Adam, Viktor Blažič, Barbara Brezigar, dr. Tone Jerovšek, dr. Janko Kos, dr. Janko Prunk, dr. Dimitrij Rupel, dr. Lovro Šturm, dr. Ivan Urbančič in dr. Jože Zagožen. V njih so se osredinili na sociološka in filozofska izhodišča za Pučnikov politični angažma. V zborniku je objavljena še razprava s simpozija, spomini in pričevanja Milana Ozimiča, Vere Ban, Ive Pučnik Ozimič in Majde Pučnik Rudl. V zadnjem delu zbornika so ponatisnje-

ni prispevki Draga Jančarja, Janeza Janše, Rudija Šeliga, dr. Ivana Štuhecja o Pučniku in še neobjavljeni Razgovor predsednika ideološke komisije CK ZKS Staneta Kavčiča s člani uredništva Perspektiv 24. januarja 1964, iz katerega je jasno razviden duh tistega časa.

Pri predstavitvi je dr. Milan Zver poudaril, da se ne slepi, da so Pučnikovo delo celovito predstavili. Opomnil je, da je pri Pučniku zaznati premik v razmišljanju v 80. letih prejšnjega stoletja, ko je

govoril o potrebnosti strukturnih sprememb. V 90. pa je menil, da morajo poleg teh hkrati potekati spremembe kulturnih vrednot oziroma kulturna prenova. Akademik dr. Janko Kos je Pučnika postavil ob bok Edvardu Kocbeku in Dušanu Pirjevču kot najpomembnejših političnih osebnosti prejšnjega stoletja. In medtem ko je Edvard Kocbek do konca ostal zvest ideji revolucije in slednje kot takšne ni zanikal, je dr. Dušan Pirjevč, ki je izhajal iz močno revolucionarnih

stališč, ugotovil, da je vsaka revolucija v bistvu nihilizem, in se od nje odvrnil. Jože Pučnik pa se je že zgodaj v bistvu zavzemal za socialno tržno gospodarstvo in je zato takrat veljal za hudega nasprotnika režima. Kot takšnega ga jemlje tudi današnja "leva politična opcija", kar je razlog, zakaj ima do Pučnika "nekoliko negotov odnos", je Kosa dopolnil Viktor Blažič, medtem ko je Kocbek za levico "postal sprejemljiv".

Nedvomno je imel Pučnik po vrnitvi iz Nemčije, kamor je odšel zaradi represije komunističnega režima, izredno pomembno vlogo pri demokratizaciji in slovenski osamosvojitvi kot predsednik koalicije Demos. Pučnik je bil eden tistih v Demosu, ki je imel zelo stvarne poglede na to, kako sploh država nastane in kako se zavaruje njen obstoj, je v zborniku zapisal Janez Janša. Po njegovo mu ni bilo dovolj samo, da je našel teoretično razlago za neki problem, ampak ga je vedno zanimalo, ali to preživi tudi v praktičnem življenju. In brez te dimenzije, ki jo je takrat vnesel Pučnik, bi bilo v slovenski politiki marsikaj bistveno drugače. **M. B.**

Predstavitve zbornika o dr. Jožetu Pučniku. Od leve proti desni: dr. Jože Zagožen, dr. Milan Zver, Božo Predalič, dr. Janko Kos in Viktor Blažič

Iskanje pravice za medvojnne žrtve

Člani študijskega krožka Moč preživetja so prejšnjo sredo na tiskovni konferenci predstavili ustavno pobudo za začetek postopka za presojo ustavnosti zakona o žrtvah vojnega nasilja in zakona o popravni krivic s predlogom za razpis javne obravnave.

Člani študijskega krožka Moč preživetja so, kot so dejali, žrtve vojnega in revolucijskega nasilja. O tem, kako so izgubili očeta ali oba roditelja, so slovenski javnosti pričali v odmevnem televizijskem dokumentarcu Zamolčani – moč preživetja avtorja Jožeta Možine, ki je za to oddajo dobil najvišja priznanja strokovne kritike in občinstva. Nastopajoči v oddaji so prejeli številne izraze sočutja.

Po napadu borčevske organizacije na oddajo so na sestanek povabili tudi predsednika Zveze združenj borcev in udeležencev NOB Janeza Stanovnika, ki je po ustni predstavitvi in predložitvi dokumentov v korespondenci s člani krožka in tudi javno izrazil prepriča-

nje, da je šlo pri takih ubojih za zločine.

Sorodniki ljudi, ki jih je med drugo svetovno vojno in do 15. maja 1945 pobilo partizansko gibanje, še vedno niso izenačeni pred zakonom z drugimi žrtvami vojnega in revolucijskega nasilja. Slovenska država jih ne prizna ne po zakonu o žrtvah vojnega nasilja ne po zakonu o popravni krivic niti po kakšnem drugem zakonu. Kar se tiče urejanja njihove tragične preteklosti, za katero je kriv partijski terorizem, so po-

vsem zunaj zakona. To še posebej bo de v oči, ker so na drugi strani nosilci partijskega terorizma zakonsko zavarovani na vse mogoče načine.

Staršem pobudnikov je bilo vzeto življenje in čast, njim pa v mnogih primerih ni bilo dovoljeno niti to, da bi jih položili v družinske grobove, niti niso smeli braniti njihove in svoje časti in resnice. Kot sirotam partijsko zaznamovanih mrtvih so jim zaplenili premoženje, jim odrekli podpore, štipendije, napre-

dovanja v službah, bili so žaljeni in zasramovani. Zato so se v krožku odločili za ustavno pobudo. Upajo, da bo ustavno sodišče zmoglo dovolj moči, da bo do naslednjega leta, ko bo minilo šestdeset let od konca druge svetovne vojne in začetka komunističnega totalitarizma v Sloveniji, kot poudarjajo, s suverene slovenske države odstranilo madež, ki ga nosi, ker ohranja najhujšo obliko partijskega rasizma, ki je usodno zaznamoval tako življenja žrtv medvojnne komunistične revolucije kot življenja še tisočerihih sirot, ki delijo njihovo usodo.

Pobudo vlagajo Elizabeta Dolenc, Marija Logar, Viktor Velikonja, Cecilija Arh, Nada Pitz, Marjan Šolar, Magdalena Andoljšek, Maksimilijan Šimenc, Jožica Jezza, Ivan Podobnik, Ivanka Pavlovič, Maksimilijan Hančič, Florjana Potočnik in Just Ivanovič. Sotrpine in sotrpinke tudi vabijo, da se pobudi pridružijo.

Tiskovno konferenco je vodil mentor študijskega krožka, muzejski svetovalec Jože Dežman, pri katerem lahko dobite dodatne informacije (tel. 041/512-704). **V. M.**

Jože Dežman, zgodovinar in muzejski svetnik, je povezal sorodnike žrtv medvojnega revolucionarnega terorja v okviru študijskega krožka Moč preživetja.

Prerivanje na Dragonji

Neurejeno vprašanje meje med Slovenijo in Hrvaško v Istri očitno dobiva nove razsežnosti. Potem ko se je začelo govoriti le še o meji na morju, ker naj bi bila meja na kopnem že določena (le-to naj bi bil določil sporazum Drnovšek-Račan, ki ga Hrvatje niso hoteli ratificirati in je zato politično mrtev), so Hrvatje razglasili sporno ekološko-ribolovno cono, ki bo začela veljati letos jeseni, začeli pa so se tudi novi ribiški incidenti v Piranskem zalivu ter izzivanje s strani hrvaških ribičev, nekajkrat pa so tudi hrvaški patroljni čolni zašli na območje, ki ga nadzira slovenska policija. Na omenjene dogodke se je odzval predsednik slovenske vlade Tone Rop z ribarjenjem sredi Piranskega zaliva. Minulo sredo, 22. septembra, pa je "počilo" še na kopenski meji, saj so hrvaški policisti na mejnem prehodu Sečovlje aretirali predsednika Slovenske ljudske stranke Janeza Podobnika in še nekatere vidnejše člane stranke (med njimi Marjana Podobnika).

Sporna Podobnikova aretacija

Do incidenta na mejnem prehodu Sečovlje je prišlo, ko so se predstavniki SLS vračali z domačije Joška Jorasa, kandidata SLS na bližajočih se parlamentarnih volitvah, kjer so posadili lipo. Vračali so se po poti, ki jo je Joras naredil sam čez svoj vrt, mimo hrvaške nadzorne točke do Dragonje, kjer so jih ustavili hrvaški policisti in zahtevali osebne dokumente. Teh pa nekateri iz skupine niso hoteli pokazati, češ da so na slovenskem ozemlju. Sledilo je prerivanje in aretacija skupine, pri čemer se je Janez Podobnik pri padcu laže poškodoval. Hrvaški policisti so aretirane odpeljali na policijsko postajo Buje in jih pridržali več ur, spustili pa so jih pozno ponoči. Kot je dejal Janez Podobnik, so ob zapletu na mejnem prehodu klicali na pomoč slovensko policijo, ki pa se ni odzvala, prav tako so dolgo časa tudi telefoni na zunanjem in notranjem ministrstvu zvonili v prazno.

Evropska zaušnica Ropu

Na omenjeni incident se je še isti dan odzval predsednik vlade Tone Rop in očitno iz predvolilnih nagibov uporabil zelo ostre besede proti Hrvaški, češ da ji bo Slovenija odrekla svojo podporo pri vključevanju v Evropsko unijo. Čeprav je bilo obnašanje hrvaških policistov res neevropsko, pa je Rop očitno pretiraval pri svojem ostrem nastopu in si prislužil tudi zaušnico s strani Javierja Solane, visokega predstavnika Evropske unije za skupno zunanjo in varnostno politiko, ki je dejal, da se konflikti in nesoglasja rešujejo skozi dialog in da druge poti ni. To seveda pomeni, da Slovenija ne more računati na podporo Evropske unije pri reševanju problema meje, pač pa bo morala to urediti s Hrvaško sama skozi dialog, če bo treba, pa tudi z mednarodno arbitražo. Povsem očitno pa je, da je Ropovo kazanje mišic pred Hrvaško predvsem posledica slabe vesti, saj je LDS skupaj s koalicijskimi partnerji dolgo časa podcenjevala ustrezno reševanje problema meje v Istri. Ko se je Bajukova vlada leta 2000 odzvala na hrvaško prisvajanje dela katastrske občine Sečovlje (zaselki na južnem bregu Dragonje, kjer so hrvaški organi namestili nove hišne številke) s sklepom, naj se zadeva vrne v prejšnje stanje, so se mnogi nad tem sklepom zgražali, češ da hoče Bajukova vlada zanetiti vojno s Hrvaško. Nova vlada, ki je nastala po volitvah leta 2000, pa je omenjeni sklep odpravila z razlago, da si je "treba prizadevati za dobre sosedske odnose". S tem je dejansko omogočila izvajanje hrvaške jurisdikcije vse do Dragonje, kjer naj bi po hrvaški interpretaciji potekala meja med Slovenijo in Hrvaško. Zelo sporno je tudi navodilo slovenske policije, da morajo policisti ob vsakem izplutju v Piranski zaliv obveščati hrvaške kolege, na kar je na tiskovni konferenci dan po dogodku opozoril predsednik SDS Janez Janša.

Bo prišlo do mednarodne arbitraže?

Kakor koli že, sporni dogodek na mejnem prehodu Sečovlje kaže, da se bo treba reševanja vprašanja meje na kopnem in na morju lotiti bolj zavzeto in z več samozavesti, vendar pa bo glede na dosedanje agresivno hrvaško politiko v zvezi z mejo v Istri težko doseči kakšen kompromis. Celo sporazum Drnovšek-Račan, ki tudi formalnopravno postavlja mejo na Dragonjo in s tem dokončno podarja slovensko ozemlje Hrvaški, je bil za Hrvate nesprejemljiv, zato je čedalje verjetnejša možnost mednarodne arbitraže, ni pa izključena niti ustanovitev mešane komisije zgodovinarjev in pravnikov, kar predlaga koalicija Slovenija. Dejstvo pa je, da veliko argumentov govori v prid Sloveniji, na primer stara občinska meja občine Piran, ki poteka po sredini polotoka Savudrija in formalno sploh nikoli ni bila razveljavljena, saj spreminjanje občinskih meja v času reševanja mejnih vprašanj med Jugoslavijo in Italijo po določilih pariške in londonske pogodbe ni bilo dovoljeno. Vprašanje pa je, ali slovenski politiki te argumente sploh dobro poznajo in kako jih bodo pri arbitraži uporabili.

Gašper Blažič

Incident na mejnem prehodu Sečovlje, kjer so hrvaški policisti aretirali skupino predstavnikov SLS, je tudi posledica dolgoletnega malomarnega odnosa LDS in njenih koalicijskih partnerjev do vprašanja meje v Istri.

Povsem očitno pa je, da je Ropovo kazanje mišic pred Hrvaško predvsem posledica slabe vesti, saj je Liberalna demokracija Slovenije skupaj s koalicijskimi partnerji (ZLSD, DeSUS in SLS) dolgo časa podcenjevala ustrezno reševanje problema meje v Istri.

Volilna kampanja se bliža koncu. Izteka se čas za nabiranje volilnih glasov, ki bo trajal natanko tri tedne. Volivci in volivke so v večji meri že odločeni, komu bodo namenili svoj volilni glas. Kljub velikemu številu kandidatnih list, ki se potegujejo za poslanske sedeže, imajo volivci bolj malo možnosti izbirati na podlagi konkretnih programov, kot sta Strategija razvoja za Slovenijo, ki jo je pripravila vlada, in program Slovenija na novi poti, ki ga je pripravil strokovni svet opozicijske Slovenske demokratske stranke.

Bistvo volilne kampanje naj bi bilo prepričati volivke in volivce, da se udeležijo volitev in da na njih volijo tisto kandidatno listo, ki jo

Fotografija: Dane Kostreš in Primož Lavreč

Programi na tehtnici

ocenjujejo kot najboljšo in vredno njihovega zaupanja. Načini, kako prepričati volivke in volivce, so v strankah precej podobni. V zadnjih treh tednih smo pričeli poplavljam letakov, plakatov, televizijskih in radijskih spotov, ki so polni lepih besed in obljub. Le-te lahko poslušamo tudi na volilnih soočenjih, ko večina predstavnikov strank in nestranskih list pripoveduje, kaj vse bi naredili, če bi bili izvoljeni v parlament.

Ob vsem tem nagovarjanju

volivk in volivcev pa se kar nekoliko pozabijo konkretni, zapisani programi strank. Teh je bilo pred letošnjimi volitvami bore malo (če izvajamo nekaj tiskovnih konferenc, na katerih so posamezne kandidatne liste hitele predstavljati eno, dve ali tri točke, za katere se bodo zavzemale). Lahko rečemo, da smo volivci in volivke prikrajšani za konkretne ponudbe posameznih strank, ki se na volitvah potegujejo za naše glasove in so na žalost sposobne dati sa-

mo ustne obljube, pa še te so nemalokrat izrečene oziroma izoblikovane v zadnjem trenutku.

Na volitve s programom za prihodnost

Prva stranka, ki je pripravila obsežen program s konkretnimi cilji in strategijo za doseganje letih, je največja opozicijska stranka, to je Slovenska demokratska stranka (SDS). Program z naslovom Slovenija na novi poti je pripravil strokovni svet stranke in

pomeni pravo alternativo strategiji razvoja, ki jo je pripravila vlada (nanjo pa se naslanja tudi Liberalna demokracija Slovenije). Program največje opozicijske stranke je sodoben in skladen z novo evropsko usmeritvijo, zato lahko konkurira vladnemu programu, ki je samo nadaljevanje liberalne politike, ki se v slovenskem okolju ni izkazala za tako učinkovito, kot so nekateri obljubljali.

Premalo je prostora, da bi se razpisali o tem, kaj ponuja na eni

Strokovni svet Slovenske demokratske stranke je pripravil program Slovenija na novi poti, ki predstavlja alternativo, za katero so značilni napredek, rast in blaginja.

"Vlada gospoda Ropa je gospodarski, socialni in politični neuspeh," meni generalni sekretar Evropske ljudske stranke (EPP) v evropskem parlamentu Antonio Lopez Isturiz.

Največja politična skupina v evropskem parlamentu EPP-EDU podpira pomladne stranke SDS, NSi in SLS.

strani največja opozicijska stranka in kaj vladna stran. Pa vendar je nekatere zadeve dobro omeniti. Ta čas je v slovenskem političnem prostoru v ospredju zunanja politika, konkretno odnosi s Hrvaško. Tako vladna stran kot večji del opozicijske strani meni, da je bila slovenska zunanja politika v zadnjem času zadovoljiva. Med uspehe zadnjega leta lahko štejemo vstop v Evropsko unijo in zvezo Nato, med "črne pike" pa prav gotovo odnose s Hrvaško. Ureditev teh odnosov bo prednostna naloga nove vlade. Strokovni svet SDS v svojem programu ponuja možnost reševanja pravnih in zgodovinskih vprašanj s komisijo, kakršni je Slovenija ustanovila z Italijo in Avstrijo. Vladni strategiji razvoja Slovenije (s katerim se v nekaterih točkah strinjajo in ga podpirajo) pa očitajo, da se ne opredeljuje do nekaterih najzahtevnejših vprašanj, s katerimi se sooča slovenska zunanja politika na bilateralnem področju, in pogrešajo smernice, kako naj bi se ti odnosi razvijali v prihodnje.

Področje, ki je bilo v zadnjih štirih le-

tih deležno precej sprememb, je zdravstvo. Stanje je vse prej kot rožnato in minister se ob koncu mandata ne bo mogel pohvaliti z doseženim. Nič spodbudnega ni niti v vladni strategiji razvoja Slovenije, kjer bi pričakovali, da bo vlada imela bolj konsistentno pripravljeno razvojno strategijo in programe z določitvijo prednostnih področij, sistemskih, organizacijskih ukrepov in aktivnosti, da bi se izboljšale razmere za ohranitev in krepitev zdravja. Na drugi strani program največje opozicijske stranke ponuja nekaj rešitev iz stanja, v katerem se je znašlo slovensko zdravstvo. Napovedujejo dopolnitev obstoječe in oblikovanje nove zakonodajne rešitve.

Področje, kjer so prav tako opazne razlike v programih, je področje šolstva, znanosti in športa. Vlada v svoji strategiji priznava nekatere slabosti zadnjih let, ki jih bo treba spremeniti. Potrebo po spremembah izpostavijo tudi v največji opozicijski stranki, pa vendar so med vladnimi rešitvami in rešitvami SDS opazne razlike. Naj omenimo razlike pri plačnem sistemu v predšolski vzgoji. Medtem ko vlada ne predvideva sprememb na tem področju, je v programu SDS zapisano, da je treba lokalne skupnosti razbremeniti obveznosti zagotavljanja sredstev za plače vzgojiteljic. V nasprotju z vlado želi SDS prenoviti učne programe, odpraviti eksterno preverjanje znanja ob koncu vsake triade in nivojski pouk v 8. in 9. razredu, omogočiti možnost ustanavljanja zasebnih šol itd ...

Razlike med programoma so tudi na področju dela, družine in socialnih zadev. Pomembna razlika je pri določitvi ukrepa zniževanja brezposelnosti v smislu preusmeritve pasivnih oblik pomoči države v aktivne oblike. Program SDS kritično opozarja, da sredstva, ki jih država namenja >>

Program za novo Slovenijo so pripravili tudi v Novi Sloveniji in prav tako sledi evropski usmeritvi.

Kdo bi lahko bili ministri?

Vse do nedelje bo ostala uganka, katera stranka bo imela možnost sestaviti vlado: ali bo to sedanja največja vladna stranka LDS ali bo to do sedaj največja opozicijska stranka SDS. Glede na to, da sedanjí predsednik vlade Tone Rop zagovarja delo sedanje ministrske ekipe, bi lahko pričakovali, da bo ob morebitni vnovični zmagi na ta mesta postavil iste ljudi. Seveda so to le neuradne napovedi. Prav tako so neuradne napovedi, da bodo v primeru zmage SDS na letošnjih volitvah ministrska mesta zasedli nosilci posameznih odborov pri strokovnem svetu SDS. Pri tem ne smemo pozabiti, da so v igri tudi nekateri aktualni politiki iz koalicijske partnerice Nove Slovenije, ki bi lahko zamenjali katerega od kandidatov za ministre iz vrst SDS. Tako bi lahko napovedali, da bo finančno ministrstvo prevzel Andrej Bajuk, izključena pa ni niti možnost, da mesta zunanjega ministra ne bi prevzel nekdanji zunanji minister Rupel, temveč Lojze Peterle, ki je prav tako že opravljal to funkcijo.

PRESEDNIK VLADE

TONE ROP

JANEZ JANŠA

ZUNANJI MINISTER

IVO VAJGL

DIMITRIJ RUPEL

FINANČNI MINISTER

DUŠAN MRAMOR

ANDREJ BAJUK

ZDRAVSTVENI MINISTER

DUŠAN KEBER

ANDREJ BRUČAN

ŠOLSKI MINISTER

SLAVKO GABER

MILAN ZVER

Samostojna podjetnica

Da so se v LDS pri kadrovanju v državni upravi vedno znali izogniti "nadležnim" predpisom, dokazuje tudi primer Ropove tiskovne predstavnice in članice LDS Marijane Kanduti. Ker se, kot smo pisali že v eni od prejšnjih števil, Kandutijska zaradi neprimerne izobrazbe (je inženirka kmetijstva) ni mogla redno zaposliti v Ropovem kabinetu, je začela svoje usluge vladi ponujati kot samostojna podjetnica (s. p.), pri čemer za registriranje, če gre za novinarsko dejavnost, ni pomembna izobrazba. Kot kaže, ji pri tem nikakor ne gre slabo. Po podatkih vladnega urada za informiranje je namreč vlada v lanskem letu s. p. Kandutijski nakazala 10.580.760 tolarjev, v letošnjem letu pa dobra dva milijona tolarjev manj. Če od omenjenega skupnega zneska odštejemo 710.000 tolarjev refundiranih sredstev, kolikor jih je s. p. Kandutijska lani in letos dobila kot povračilo za letalske karte, ugotovimo, da s. p. Kandutijska vsak mesec dobi "čistih" nekaj več kot 850.000 tolarjev. Slednje seveda nikakor ni nizek znesek, če vemo, da mesečna netoplača vladnega predstavnika za stike z javnostjo Gregorja Krajca, ki je uradno na višjem položaju kot Kandutijska, znaša "samo" okoli 450.000 tolarjev. **A. K.**

Marijana Kanduti

za pasivne oblike pomoči, niso učinkovito preusmerjena v aktivne oblike zaposlitvene politike. S sredstvi, namenjenimi blaženju posledic brezposelnosti, je po njihovem mnenju treba ljudi, ki so odvisni od prejemkov in pasivni zaradi apatije in neuspešnega iskanja zaposlitve, pripeljati nazaj na delo. V vladni strategiji ni zaslediti namer in ukrepov preprečevanja kopičenja raznih oblik denarnih pomoči posamezniku in preusmeritve teh pasivnih oblik pomoči v učinkovite ukrepe aktivne politike zaposlovanja in ustvarjanja novih delovnih mest. Razlike so opazne tudi pri opredelitvi in reševanju problema nizke rodnosti v Sloveniji in pri določitvi udeležbe zaposlenih pri dobičku delodajalca.

Tudi na področju gospodarstva in financ ne manjka razlik med programoma. Vladna strategija predpostavlja nadaljevanje ekonomske politike brez konkretnih prednostnih nalog in ne predvideva temeljnih strukturnih sprememb, še posebej javnega, finančnega in podjetniškega sektorja, kar program SDS zajema. Prav tako program SDS predvideva ključno vlogo institucij pri doseganju gospodarskega razvoja in posveča veliko pozornost sledenju institucionalnih trendov razvoja ekonomskega sistema.

Ropovi neuspešni poskusi

Na konvenciji in programskem kongresu LDS 2. septembra 2004 je predsednik LDS Tone Rop dejal: "Liberalni demokrati nikoli ne bomo pristali na to, da bi Slovenija

postala poskusni laboratorij evropskih konservativnih strank, ki bi preko svojih izpostav v Sloveniji s konservativno davčno reformo izničile pridobitve socialnega dialoga in partnerstva." Na to izjavo se je ostro odzval generalni sekretar EPP Antonio Lopez Isturiz, ki se je v Ljubljani udeležil sklepne volilne prireditve SDS. "Edini laboratorij v Sloveniji je laboratorij gospoda Ropa in njegovih neuspešnih poskusov," je dejal Isturiz in dodal, da strankam EPP ni treba nič preskušati, ker so se njihove gospodarske politike že izkazale za zgodbe o uspehu po vsej Evropi.

Isturiz je Ropovo vlado ozna-

čil kot gospodarski, socialni in politični neuspeh. To dokazuje podatek, da je obljubljala program stabilizacije, vendar se je javni dolg povzpela na zaskrbljivo raven. Vladna izpolnila obljube, da bo znižala brezposelnost na vsega pet odstotkov, in socialne razlike so se drastično povečale. Večina obljub, ki jih je Rop dal na začetku mandata, je pozabljena, slabo upravljanje se nadaljuje, povečala se je korupcija med državnimi uslužbenci in gospodarski kriminal je v nekaterih primerih ostal nekaznovan.

"Gospod Rop predstavlja neučinkovitost, korupcijo in gospodarsko nazadovanje, program

EPP in njenih partnerjev v Sloveniji pa učinkovitost, preglednost in rast," je prepričan Isturiz.

V program SDS verjame, ker je, kot pravi, realističen in ambiciozen ter zagovarja politike, ki so jih članice EPP uspešno uresničile po vsej Evropi – od večjega vlaganja v znanje in izobraževanje, v uravnotežen socialni razvoj, ugodnega okolja za mala in srednja podjetja in tuje naložbe do izboljšanja kakovosti in učinkovitosti javnega sektorja ter poenostavitve in izboljšanja davčnega sistema.

Obstaja še ena ključna razlika med programom vladne strani in alternativen programom največje opozicijske stranke. Program SDS ne temelji samo na številkah in ni zasnovan le na zakonodaji in politiki, temveč ga navdihujejo vrednote, prav tiste, ki so temelj Evropske unije.

Podpora Foruma 21 in Zbora za republiko

Če ste se še do nedavnega spraševali, kakšno politiko bosta pred volitvami vodila Kučanov Forum 21 in Zbor za republiko, potem je od sobote tega ugibanja konec. Forum 21 se je na svojem zadnjem posvetu pred volitvami odločil, da podpre sedanjo vladno koalicijo, saj je po njihovem prepričanju uspešno in kompetentno opravila svoje delo. Na drugi strani pa je Zbor za republiko na svojem zborovanju na Kongresnem trgu, na katerem se je zbrala večstična množica, izrazil svoj pogled na prihodnost Slovenije, za sproščeno Slovenijo pod vodstvom pomladnih strank.

Mihaela Praprotnik

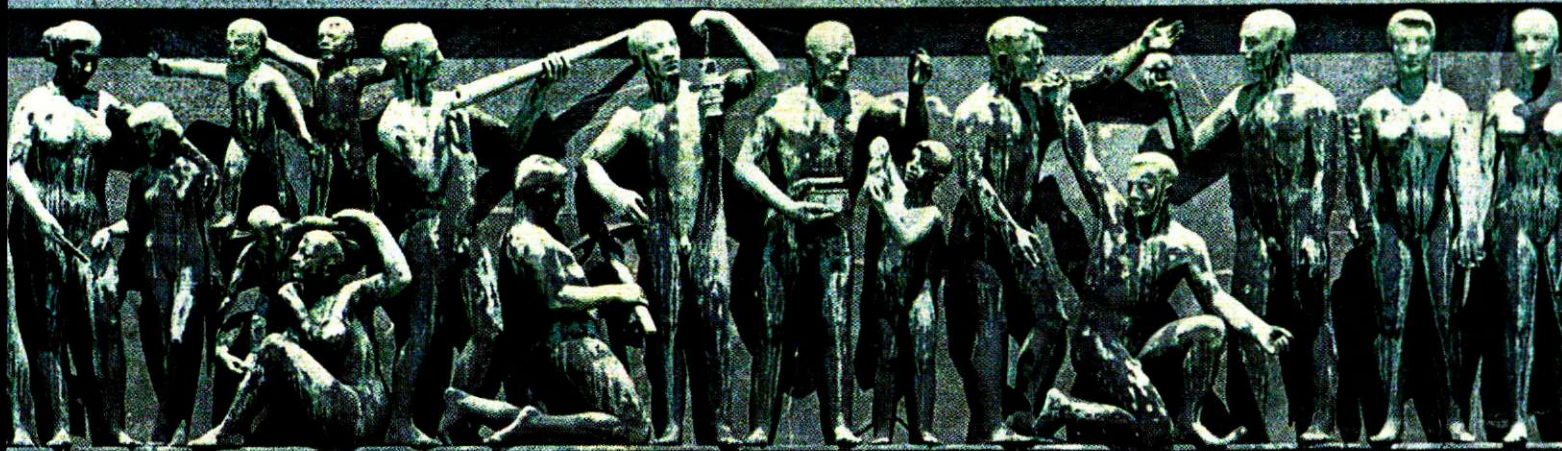
Zbor za republiko podpira SDS, NSi, SLS in sproščeno Slovenijo.

Antonio Lopez Isturiz, generalni sekretar Evropske ljudske stranke (EPP)

Kučanov Forum 21 je zadovoljen s sedanjo vladno koalicijo.

Izjave v škodo Sloveniji

Odbor na notranje zadeve pri strokovnem svetu SDS, ki mu predseduje Dimitrij Kovačič, se je odzval na nekatere poteze in izjave pristojnih na ministrstvu za notranje zadeve in policiji, konkretno na izjave ministra Rada Bohinca in generalnega direktorja policije Darka Anželja.

V odboru so ogorčeni nad ukrepom slovenske policije, na podlagi katerega mora slovenska policija obveščati hrvaško o vsakem izplutju slovenskih plovil v Piranski zaliv. Ukrep, ki je sicer že preklican, se jim zdi škodljiv, saj omejuje suverenost Slovenije nad Piranskim zalivom, ki jo ima Slovenija na podlagi stanja ob razpadu Jugoslavije ne glede na to, da meja med državama na morju še ni dokončno določena. Dokler ne bo določena bodisi na podlagi meddržavnega sporazuma, bodisi na podlagi razsodbe pristojne arbitraže, velja stanje, kakšno je bilo ob razpadu Jugoslavije, kar ne nazadnje izhaja iz slovenske temelje ustavne listine.

Stališče odbora je, da takšen ukrep vodstva slovenske policije neposredno omejuje tako določeno suverenost ne glede na to, ali gre za začasen ukrep, in ne glede na to, kolikokrat je bil ukrep uporabljen. "Dejstvo, da je policija takšen ukrep sprejela in z njim pristala na drugačno stanje, kakršno izhaja iz stanja na dan razpada Jugoslavije, bo verjetno

hrvaška stran znala uporabiti v prihodnjih dogovarjanjih o meji s Slovenijo ali pa v arbitražnem postopku, če bo do njega prišlo," meni predsednik odbora Dimitrij Kovačič.

Kovačič je komentiral tudi izjavo Darka Anželja, generalnega direktorja slovenske policije, izrečeno v oddaji Odmevi na slovenski TV. Anželj je dejal, da slovenska policija nima pooblastil, da bi v primeru, kadar hrvaški ribiči ribarijo z nedovoljenimi sredstvi na območju, ki ga nadzira slovenska policija, ribičem vzela nedovoljena sredstva in zalepila ribiško ladjo. Po Anželjevem prepričanju bi to moral storiti ribiški inšpektor, policija pa bi mu pri tem lahko le pomagala, vendar ribiški inšpektor doslej za pomoč še ni zaprosil. Po mnenju predsednika odbora za notranjo politiko pri strokovnem svetu SDS Kovačiča je ta izjava najvišjega predstavnika slovenske policije v popolnem nasprotju s 94. členom zakona o morskem ribištvi, ki govori o nadzoru policije in med drugim o tem, da ima policija pri izvajanju nadzora tudi sama pravico zaseči ribolovna orodja in ribiška plovila.

V isti oddaji je Anželj tudi dejal, da slovenska policija nadzira celoten Piranski zaliv, kot ga je pred razpadom Jugoslavije, nadzira torej tudi območje, kjer v zadnjem času prihaja do incidentov, in nadaljeval, da to območje nadzira tudi hrvaška policija. Po Kovačičevem mnenju pomeni takšna izjava direktno priznanje, da tudi hrvaška policija nadzira del Piranskega

zaliva, ki ga do razpada Jugoslavije nikoli ni. In kolikor je res, da tudi hrvaška policija nadzira ta del Piranskega zaliva, potem Kovačičev odbor zahteva pojasnilo notranjega ministra Rada Bohinca oziroma vlade RS, kdaj in na kateri zakonski podlagi smo to dovolili.

Dan za tem, ko je Kovačičev odbor opozoril na neprimernost dosejanega ravnanja slovenskih oblasti v odnosih s Hrvaško, je prišlo do nezasišanega dogodka pri Sečovljah. Kovačič je mnenja, da tudi ta dogodek kaže, da si hrvaška stran, opogumljena zaradi samoomejevalnega ravnanja slovenske policije, lasti večjo suverenost, kot jo ima na podlagi stanja ob razpadu Jugoslavije.

Izredna seja bo po volitvah

Pred časom je skupina poslancev iz vrst SDS, NSi in SLS na predsednika državnega zbora Ferija Horvata naslovila zahtevo za sklic izredne seje o problematiki popotresne obnove Posočja. Predsednik parlamenta je sprejel odločitev, da bo izredna seja morala počakati do volitev, in jo razpisal za 7. oktobra. Svojo odločitev je utemeljil na podlagi dejstva, da vlada še vedno ni pripravila celotne analize o popotresni obnovi v Posočju od leta 1998, zato bi bila obravnavanje te tematike nesmiselna. Za izredno sejo po volitvah so se izrekli predstavniki iz vrst vladnih strank liberalne demokracije, združene liste in stranke upokojujencev ter s tem znova dokazali, kakšno premoč imajo njihovi glasovi v državnem zboru.

S Horvatovo odločitvijo se vlagatelji zahteve za sklic izredne seje niso strinjali. V posebni izjavi za javnost je vodja poslanske skupine SDS France Cukjati zapisal, da je bila zahteva za tako poročilo podana že pred dvema mesecema (pa je vladi še ni uspelo narediti), da pa tako ali tako za sedanjost sejo ne zahtevajo takega poročila, ampak pričakujejo le mnenje vlade o nujnih ukrepih, ki jih predlagajo podpisniki. Gre za ukrepe, kot sta razbremenitev tistih, ki jih je prizadel potres, čeprav še posojil za prejšnjo obnovo niso poplačali, in za uveljavitev takih gradbenih cen za obnovo, ki niso večje od normalnih tržnih cen v Sloveniji. Cukjati opozarja, da si je predsednik državnega zbora vzel pravico, da brez poslovniške utemeljitve in brez soglasja kolegija sam določi kasnejši datum izredne seje. S takim odnosom do reševanja težav, ki jih je ljudem povzročil potres, in s takim nespoštovanjem poslovnih določb se v poslanski skupini SDS ne strinjajo. Prav tako se s tem ne strinjajo v NSi in SLS, saj po njihovem mnenju ni ovir za razpravo o učinkovitosti popotresne obnove Posočja.

Samo po sebi se torej postavlja vprašanje, zakaj vlada toliko časa ni pripravila analize o poteku popotresne obnove v Posočju za celotno obdobje od leta 1998. Poslanci iz vrst SDS, NSi in SLS so prepričani, da bi vlada, če bi imela interes lotiti se obnove hitreje in učinkoviteje, poročilo lahko pripravila že pred 30. septembrom.

Mihaela Praprotnik

Na sobotnem Zboru za republiko so govorili (od leve proti desni): Andrej Bajuk, Lojze Peterle, Ivan Oman, Dimitrij Rupel, Janez Podobnik, Janez Janša in Peter Jambrek.

Na sobotnem množičnem zborovanju Zbora za republiko na Kongresnem trgu v Ljubljani je okoli osemnajst tisoč udeležencev in sedem glavnih govornikov napovedalo vnovično rojstvo slovenske pomladi. To naj bi se zgodilo na parlamentarnih volitvah v nedeljo.

Fotografije: Dane Kostrič

Za politične spremembe

Na zborovanju, ki je nosilo naslov Za sproščeno Slovenijo, je po uvodnem krajšem kulturnem programu zbrane nagovoril predsednik Zbora za republiko Peter Jambrek, njemu pa je sledilo še šest govornikov (po dva iz vsake stranke) iz vseh treh pomladnih strank. Kot je dobro razpoloženi množici uvodoma dejal Jambrek, oblastniki, odkar pomni, sčuvajo ljudi proti nekakšnim sovražnikom: partizane proti domobrancem, Slovence proti neslovincem, rdeče proti črnim, verne proti nevernim. Takšne umetne delitve po Jambrekovih besedah ustvarjajo zato, da bi ljudje pozabili na zares bolečo in nevzdržno delitev – delitev na bogate in revne. "Prav zaradi tega so nujne spremembe vlade in Zbor za republiko bo storil vse, da bodo Slovenci dobili novo vlado," je dejal Jambrek in za svoj nastop požel gromek aplavz zbrane množice.

Predsednik NSi Andrej Bajuk je govoril o prehojeni poti Slovenije. Kot je dejal, smo Slovenci kot narod zmogli velike korake: ustanovili smo samostojno državo in vstopili kot enaki med enakimi v skupnost evropskih držav, vendar se pri vseh teh dosežkih po Bajukovem mnenju ne moremo znebiti občutka, da Slovenija v zadnjih letih ni izkoristila vseh svojih možnosti. "Krivda za to leži na LDS, ki je Slovenijo s svojimi za-

kulisnimi vodniki ter stalnimi inčasnimi sodelavci pripeljala v slepo ulico," je dejal Bajuk. In ker Slovenija po njegovem mnenju zmore veliko več in Slovenci "nismo obsojeni, da bi nemo gledali, kako se pred našimi očmi potapljammo v močvirju nepoštenosti, povprečnosti in načrtnem zamegljevanju, Bajuk verjame, da lahko sežemo mnogo više. "Za to predlagamo novo smer, smer, ki ne bo vodila v nadaljnje ločevanje in izločevanje, temveč v soobstoj in sodelovanje. Hočemo svobodno družbo, sproščeno Slovenijo," je dejal predsednik NSi Andrej Bajuk.

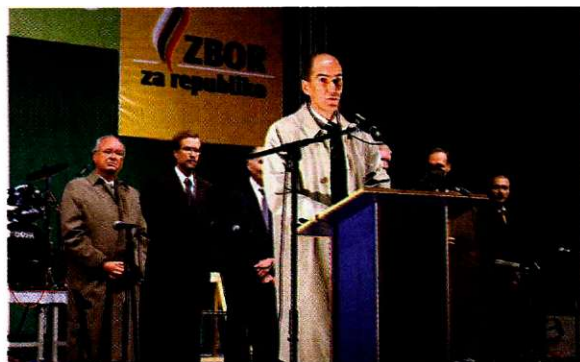
Peterle: Vladi teče voda v grlo

Da bo do sproščene Slovenije po 3. oktobru res prišlo, je menil evropski poslanec in Bajukov strankarski

kolega Lojze Peterle, trditev pa utemeljil z nekaterimi "zgodovinskimi" dejstvi. "Vedno, kadar smo na tem trgu stali skupaj predstavniki vseh treh pomladnih strank, se je v Sloveniji nekaj spremenilo. Prepričan sem, da bo tudi tokrat tako," je dejal Peterle. Da bo res tako, vidi Peterle tudi v dejstvu, da je politično prizorišče pri nas letos doživelo že dve pomladi. "Prvo marca, drugo 13. junija, naslednjo pa bomo 3. oktobra! Ko potujem z busom po Sloveniji, ne najdem nobene Slovenke in Slovenca, ki bi tretjega oktobra glasoval drugače kot 13. junija. Nič se ni vmes spremenilo tako pomembnega. Imamo sicer inflacijo otvoritev, zgodilo pa se je nekaj zanimivega. Z avtobusom se po Sloveniji vozi vsa vlada. Da smo eldesovce po 12 letih

spravili na avtobus, se je moralo zgoditi nekaj posebnega. Jaz sem to videl v enem od slovenskih krajev. Veste, če si navajen na mercedes, greš težko na avtobus," je Peterle slikovito opisal paniko, ki naj bi vladala v LDS.

V nadaljevanju je v nekoliko resnejšem tonu opozoril na vse večje razlike, ki nastajajo med pokrajinami, čedalje večje razlike med standardom ljudi in čedalje večjo revščino. Kot je dejal, bo zato nova oblast, za katero ne dvomi, katera bo, imela v naslednjem mandatu veliko in težko nalogo. Na simboliko Kongresnega trga je v svojem nastopu spomnil tudi prvi predsednik Slovenske kmečke zveze Ivan Oman. Kot je dejal, se je slovenska politična zgodovina začela prav na Kongresnem trgu z ustanovitvijo Slovenske kmečke

Janeza Janša: "Vladajoče stranke ravnajo v skladu s stavkom svojega ideologa Slavojja Žižka, ki je pred nekaj meseci dejal: 'Tri minute dobrega filma mi pomenijo več kot usoda cele Slovenije.'"

Peter Jambrek: "Današnja Slovenija je precej oddaljena od pričakovanja tistih, ki so sodelovali pri ustanovitvi države, zato je skrajni čas za spremembe."

ke zveze, hkrati pa je izrazil upanje, da se po letošnjih volitvah ne bo ponovila stara zgodba, ko se je pomladni trojček po volitvah razšel.

Rupel: Zbor za republiko je nekaj več

Kot predzadnji govornik je na zborovanju nastopil Dimitrij Rupel in v svojem nastopu na neki način nadaljeval razmišljanje, ki ga je začel že na tiskovni konferenci, na kateri so predstavniki zbora dan prej na Novi reviji predstavili pomen in potek zborovanja. Kot je na tiskovni konferenci dejal Rupel, se pri zborovanju ne moremo ogniti dejstvu, da bo zbor potekal teden dni pred volitvami in da bo zato imel tudi politične razsežnosti, na Kongresnem trgu pa je nadaljeval z ugotovitvijo, da gre pri zborovanju in pri Zboru za republiko še za nekaj več. "Zbor je od vsega začetka namenjen zbiranju ljudi dobre volje in razumevanju med njimi. To je zbor za, to ni zbor proti. Od samega začetka smo poudarjali, da Zbor za republiko ne izključuje nikogar. Zbor ni namenjen sporom ali bojem s strankami, forumi ali kakšnimi drugimi ustanovami, ampak je odprt, prostovoljen zbor za združeno, zedinjeno Slovenijo v združeni Evropi." In kakšni so cilji zbora? "Z nami so vsaj tri med seboj povezane stranke, ki obetajo pozitivne politične spremembe. Želimo jim zmago na volitvah. To bo zmaga zedinjene politike zedinjene Slovenije," je dejal Rupel.

V nadaljevanju Rupel kot nekdanji zunanji minister seveda ni mogel mimo nekaterih aktualnih zunanje-političnih vprašanj. Kot je dejal, evroregija, ki bi razdelila ali razkosala Slovenijo, za našo državo ni sprejemljiva. Po njegovo bi bila sprejemljiva evroregija, ki bi vsebovala celotno, zedinjeno Slovenijo in bližnje dežele sosednjih držav, npr. Furlanijo-Julijsko krajino, avstrijsko Koroško in Štajersko, morda Istro, njeno središče pa bi bila Ljubljana. V zvezi s Hrvaško ima Slovenija po Ruplovem mnenju tri težave. "Prva je, da je v zadnjih letih Slovenija pridobila nekatere prednosti pred Hrvaško; druga je, da Hrvaška proizvaja obmejne incidente, s katerimi namerava izboljšati svoje pogajalske pozicije, tretja pa, da Slovenija ne uporablja svojih možnosti

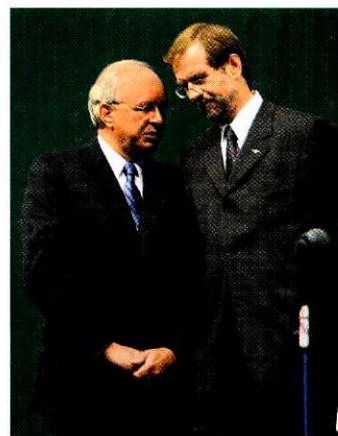
Privrženci Zbora za republiko so v soboto napolnili ljubljanski Kongresni trg.

in prednosti, ki ji jih daje njen boljši mednarodni položaj, in da je avgusta letos dovolila, da slovenska in hrvaška policija skupaj upravljata s Piranskim zalivom." Pri reševanju teh problemov je po Ruplovem pričanju potrebna nezaletava, ampak premišljena moč, ki temelji na enotnosti, dostojanstvu in samozavesti, pri čemer samozavest pomeni, da ima Slovenija pravico in možnost zahtevati ustrezno rešitev, preden Hrvaška postane članica EU in Nata.

Janez Janša: Nič se ni odločeno

Čeprav je Janez Janša na sobotnem zborovanju nastopil kot zadnji govornik, sta aplavz in navdušenje, s katerim je množica pospremila njegov nastop, dokazala, da je še vedno prvi in nesporni voditelj opozicije. Janša je ob glasnem pozdravljanju svoj nastop začel s spominom na leto 1988, ko se je v protest ob napovedanem sojenju četverici JBTZ prav tako na Kongresnem trgu zbrala še enkrat večja množica. "Ko ste se leta 1988 v podobnem številu zbrali na tem zgodovinskem trgu in ko se je razcvetela slovenska pomlad, nekateri nismo mogli biti zraven. Zato sem danes še posebej vesel, da vas lahko pozdravim tudi v imenu tukaj navzočih Ivana Borštnerja in Davida Tasića in vam povem, da smo danes lahko skupaj zato, ker ste bili leta 1988 pogumni in ste kljub tveganju prišli na Kongresni trg. Iskrena hvala za pogum, dragi rojaki." Nadaljeval je z orisom slovenske politične stvarnosti v zadnjih letih. "Zgodovinsko gledano pripadamo srečni generaciji, ki je dobro izkoristila največje priložnosti. Priborili smo si svobodo in neodvisnost, z mednarodnimi povezavami smo si zagotovili trajno varnost ... Žal smo zaradi slabega

upravljanja z državo in velike korupcije mnoge priložnosti zamudili. Naš cilj ob osamosvojitvi niso bili samo evropski stroški in cene – za evropske stroške, davke in cene sta sicer uspešno poskrbela Tone Rop in liberalna demokracija – naš cilj so bile in so še vedno tudi evropske plače." Spomnil je na relativno počasno gospodarsko rast in povečanje regionalnih in socialnih razlik, ki so se, kot je dejal, v zadnjih letih povečale prek vseh razumnih meja. "Mladi nimajo enakih možnosti v življenju. To, kar držim v roki, je reklamni letak ene od velikih slovenskih bank, ki so ga delili pred šolami v začetku letošnjega šolskega leta. Banka ponuja staršem kredit za nakup šolskih potrebščin. Država, v kateri morajo družine najemati kredite za nakup pregrešno dragih šolskih učbenikov, ki jih pišejo znanci gospoda Gabra, ni ne socialna ne napredna država. To je prej država, ki zatira svoje potencialne in s tem svojo prihodnost." V svojem nastopu se je dotaknil tudi izbrisanih, odnosov s Hrvaško in eldesovega ideologa Slavoj Žižka.

Po mnenju Andreja Bajuka je LDS Slovenijo s svojimi "zakulisnimi vodniki ter stalnimi in začasnimi sodelavci" pripeljala v slepo ulico.

"Oblast izbrisanim obljublja odškodnine, hkrati pa upokojevcem niža pokojnine ... Vladajoče stranke so po dolgoletni oblasti postale gojišče korupcije in klientelizma ... Ravnaajo v skladu s stavkom svojega ideologa Slavoj Žižka, ki je pred nekaj meseci dejal: 'Tri minute dobrega filma mi pomenijo več kot usoda cele Slovenije.' Tako so tudi ravnali. Posredna posledica takšnega ravnanja je tudi incident v sredo na slovenskem ozemlju ob Dragonji. Medtem ko so vladajoči zadnja leta gledali filme, je sosednja država tam uveljavljala svojo oblast. Jeseni leta 2000 je Hrvaška oblast enostransko zamenjala slovenske hišne številke na hišah na levem bregu Dragonje s hrvaškimi hišnimi številkami. Sklep Bajukove vlade, ki je to ravnanje odpravil, je nova vladajoča koalicija takoj po volitvah razveljavila in s tem posredno priznala sosednji državi enostransko spremenjeno stanje. In pred dnevi, ko se je vlada pod vodstvom LDS po incidentu zavedela svoje napake, je v predvolilni vročici reagirala pretirano in nas osmešila v EU," je dejal Janša. Ob zvižgih, ki so izražali zgražanje nad takšno politiko, je končal s pozivom k udeležbi na volitvah in z napovedjo o novi poti, ki bo prevladala po njih. "Dragi Slovenke in Slovenci, državljanke in državljanji, 3. oktobra bo šlo zares. Nič še ni odločeno. Prav vsak glas bo pomemben. Vaš glas za Slovensko demokratsko stranko in za koalicijo Slovenija je glas za Slovenijo novih priložnosti in za boljše življenje vseh, ki v njej živimo. Nam usoda Slovenije in vseh njenih državljanov pomeni vse. Radi imamo Slovenijo in verjamemo vanjo. Slovenija je na novi poti. Naj živi Slovenija!"

Končalo se je z ognjemetom

Z Janševim govorom se je osrednji del zborovanja končal. Sledil mu je družabni del, v katerem je zbrano množico zabavalo več kot 100 umetnikov in glasbenikov. Med drugim so nastopili Nuša Derenda, Gianni Rijavec, Anja Rupel, Dominik Kozarič, Orleki, Pepel in kri, Avseniki, komorni zbor Ave in drugi. Zabava se je končala v poznih večernih urah z veličastnim ognjemetom in upanjem vsakega udeleženca, da po 3. oktobru nič več ne bo tako, kot je bilo.

Aleš Kocjan

S protesti izraženo nezadovoljstvo

Protestni shod nekdanjih Pekovih delavk iz Trbovelj prejšnji teden pred vladno palačo

V nekdanji družbi Novoteks je bilo zaposlenih 1.300 ljudi. Zdaj jih je 200, vodstvo pa napoveduje še sto novih presežnih delavcev. Direktorji, ki so družbo vodili, so praviloma odhajali na boljše plačana delovna mesta, vsi po vrsti so bili člani LDS.

Že več kot leto dni zahtevajo poplačilo terjatev tudi nekdanje delavke Peka iz Trbovelj. Nezadovoljni so čebelarji, saj vlada ne usliši njihovih zahtev. Decembra lani je v novomeški družbi Novoteks brez dela ostalo 70 zaposlenih. Vsi presežni delavci so delali v proizvodnih programih, ki po mnenju uprave niso bili več donosni. Bojan Ojsteršek, takratni direktor družbe, na to mesto je prišel iz Slovenske razvojne družbe, je zatrjeval, da so bili zaposleni o nameravanih odpuščenjih, ki naj bi bila posledica prisilne poravnave družbe in s tem povezanega kadrovskega prestrukturiranja, pravočasno in primerno obveščeni, kot da bi s tem rešili vse težave. Darko Fideršek, predsednik sindikata v Novoteksu, je ob tem dejal, da je sindikatu skupaj s presežnimi zaposlenimi kljub težavni situaciji v podjetju uspelo za odpuščene delavce doseči 100-odstotno odpravnino, ki jo bodo prejeli v devetih mesecih, za predvidene presežne delavce pa naj bi že organizirali ustrezen pogovor z zavodom za zaposlovanje. V sindikatu so tudi upali, da bo

do imeli v novomeški družbi Novoteks Tkanina v prihodnje dovolj naročil, da bo delo obdržalo še skoraj dvesto zaposlenih. Bojan Ojsteršek se je kmalu umaknil na udobnejše delovno mesto, zaposlil se je na ministrstvu za gospodarstvo, z odpravnino odpuščenim delavcem pa se je začelo pošteno zatikati. Novoteks je 1. januarja letos začela voditi nekdanja pomočnica direktorja Štefanija Glušič. Novo vodstvo je 40 odstotkov odpravnin izplačalo šele maja letos, in še to po večkratnih pogajanjih. Preostanek odpravnin naj bi jim skupaj z obrestmi izplačali ob koncu leta 2005. Za izplačilo nekdanji zaposleni nimajo nobenih poroštev, zato so pripravili nekaj protestov. Zad-

Nekdanja Dolenjska banka, zdaj Ljubljanska banka, je še v letih pred osamosvojitvijo večino posojilnega potenciala namenjela takratnemu IMV (današnjemu Revozu). Novoteks se je moral zadolževati na črnem trgu, država je bila meča.

nji je bil pretekli torek. Družba bi namreč morala vsakemu nekdanjemu zaposlenemu izplačati del odpravnine v višini 66 tisoč tolarjev, vendar se je namesto tega direktorica z delavci pogajala za odlog polovice plačila za eno leto. Pogajanja so bila delno uspešna, kot ključni uspeh zadnjih pogajanj z upravo pa so sindikalisti navedli privolitev direktorice Glušičeve, da bo del neizplačanih odpravnin zavarovan s hipoteko. Nekdanji zaposleni so se namreč bali, da odpravnin glede na dogodke v Novoteksu ne bodo nikoli dobili. V času zadnjih protestov se je tudi izkazalo, da je bilo odpuščenih 10 zaposlenih več, kot so načrtovali decembra, vsem skupaj pa bi družba Novoteks morala izplačati odpravnino v višini 50 milijonov tolarjev, to je dobrih 714 tisoč tolarjev vsakemu.

Na vidiku nova odpuščanja

Ne samo da delavci niso dobili odpravnin, nova direktorica Glušičeva je napovedala še dodatno odpuščanje. Kmalu naj bi na zavodu za zaposlovanje pristalo še 100 delavcev, to pa pomeni, da bo v novomeškem Novoteksu ostalo le še 100 zaposlenih, čeprav se je ob zadnjem protestu pojavila številka 50. Zaprlji so tudi

Poslovanje družbe Novoteks Tkanina, d. d.

Leto	Skupni prihodek	Čisti dobiček	Število zaposlenih
1994	1.712.620	6.886	589
1995	1.665.346	1.277	554
1996	1.911.939	736	489
1997	1.936.862	-602.598	444
1998	1.355.958	-297.030	391
1999	845.971	-809.805	334
2000	2.259.354	512.944	212
2001	1.760.970	-89.854	211

Vir podatkov: baza podatkov I-Bon

Novejših podatkov nam družba Novoteks kljub prošnji ni posredovala. Delniška družba Novoteks Tkanina, katere lastniki so Slovenski odškodninski sklad, Republika Slovenija, Kapitalska družba, upravičenci iz denacionalizacijskih postopkov in notranji lastniki, je še leta 1994 zaposlovala 589 ljudi in ob tem dosegala minimalen dobiček v višini 6,8 milijona tolarjev. Po letu 1994 se je število zaposlenih začelo zmanjševati, hkrati se je povečevala izguba. Te je bilo največ v letu 1999. Kaj se je zgodilo v tem letu, iz bilanc ni mogoče razbrati. Ugotovimo lahko le, da je bila izguba skoraj tako velika, kot so znašali prihodki. Teh je bilo nenormalno malo. Že leto pozneje pa so se ti enormno povečali.

Protest od Ropa pozabljenih

Petdeset od 246 nekdanjih delavk iz Pekove hčerinske družbe ČSP iz Trbovelj je pretekli teden nosilo transparente s sporočili: Vlada - genocid nad svojimi državljani!, Gospod Rop, izropali ste Trbovlje!, Blagor države je pomembnejši od narodovega! Protestnice so želele spomniti na agonijo, ki jo prestajajo po zaprtju Pekovega obrata v Trbovljah. Tovarna, ki je v 84-odstotni lasti države, je v hčerinski družbi iz Trbovelj že dvakrat razglasila stečaj, v podjetju sta bili tudi dve prisilni poravnavi, nazadnje pa so obrat zaprli.

v lagodnejšo službo. Kmalu je na mestu predsednika uprave družbe Telekom Novo mesto zamenjala Telekom Novo mesto zamenjala moža, Adolf pa je odšel v Ljubljano in se nato vrnil na mesto predsednika uprave Zavarovalnice Tilia. Po Zupanovi so se začeli direktorji v Novoteksu kar vrstiti. Zaposleni v Novoteksu opozarjajo na velike nezakonitosti v zadnjih trinajstih letih in nekdanjim direktorjem (z izjemo Kovačičeve) očitajo nezakonitosti pri prodaji počitniških domov, vozne-ga parka, trgovin in vodenja nasploh.

23,5 milijona tolarjev nepovratnih sredstev za ohranjanje delovnih mest. Ministrstvo za gospodarstvo je družbi dodelilo dolgoročno posojilo v višini 140,5 milijona tolarjev, hkrati pa je dalo soglasje k reprogramu posojila, ki je zavarovano s poroštvom RS v višini 231,6 milijona tolarjev. Kaj je vodstvo naredilo s tem denarjem, nam ni uspelo izvedeti, saj direktorica Štefanija Glušič na vprašanja novinarjev ne odgovarja.

Molči tudi Ojsteršek

Nekaj vprašanj smo naslovili tudi na Bojana Ojsterška, ki je zaposlen na ministrstvu za gospodarstvo, vendar nam ni odgovoril. Glede na vse to je tako dvomljivo, ali bodo nekdanji zaposleni tudi prek hipotekarnih zavarovanj sploh kdaj prišli do svoje odpravnine. Na vprašanje, zakaj je propadel Novoteks, pa bomo verjetno težko našli prave odgovore. Dejstvo je namreč, da je slovenska tekstilna industrija v krizi. Pri »

predilnico v Metliki, kjer naj bi bila oprema povsem zastarela, zato je ostalo brez dela 50 ljudi. Zaprli so proizvodnjo v predilnici v Novem mestu, saj naj bi bila povsem nekonkurenčna, v proizvodnji pa naj bi uporabljali tudi okoljsko sporne kemikalije za barvanje tkanin. Glušičeva torej napoveduje bistveno krčenje proizvodnega programa in polovično število zdaj zaposlenih. Iz nekoč mogočne tovarne bo v Novoteksu tako ostala le še obratovalnica.

Iz giganta v bankrot

Podjetje Novoteks je bilo ustanovljeno novembra 1973. V najboljših časih je bilo v družbi kar 1.300 zaposlenih. Bilo je več enot, pozneje t. i. tozdov. Novoteks sta poleg Novoteksa Tkanine sestavljali še družbi Novoteks Konfekcija in Trgovina Novoteks. Konfekcije ni več, odpravili so jo leta 1994, Trgovina Novoteks pa še posluje, in sicer kot družba z omejeno odgovornostjo. Ustanovitelji družbe so: Dragica Badovinac, Marija Muhič, Mitja Pirc, Zdenka Jarnevič in Tekstil, d. d., Ljubljana. Tudi v tej družbi so v zadnjih letih število zaposlenih prepolovili, danes jih je manj kot 30, poslovno pa družba ni prav uspešna. Na spletni strani družbe Novoteks Tkanina zasledimo podatek, da je sistem Tekstilne tovarne Novoteks "z osamosvojitvijo Republike Slovenije in prekinitvijo tržnih stikov z novonastalimi državami ter zaradi vojnih razmer v nekaterih državah" izgubil precejšen del svojega premoženja in zaposlenih. "V letu 1990 je podjetju tako ostalo le pet prodaj-

Država in banka sta bili mačehi

Novoteks se je s težavami otepal še v času, ko teh druge družbe še poznale niso. Že leta 1985 je imel velike likvidnostne težave, zaradi česar se je morala družba zadolževati na t. i. črnem trgu in za to plačevati bistveno višje obresti, kot so veljale pri poslovnih bankah. Dolenjska banka je namreč večino posojilnega potenciala namenjala za širitev in spremljanje proizvodnje Industrije motornih vozil (IMV). V posameznem letu je šlo za te namene tudi do 70 odstotkov vseh sredstev, ki jih je imela banka na voljo za dajanje dolgoročnih posojil posameznim podjetjem na Dolenjskem, preostalih 30 odstotkov pa so si razdelili drugi. Novoteks je nekaj časa vodila Teodora Kovačič. Kot dolgoletna direktorica finančno-računovodskega sektorja je razmere dobro poznala, vendar pa je prekmalu klonila in odšla iz družbe. Za njo je v družbo prišla Milena Kamnar Žnidar (danes Zupan), ki pa v svojem dolgoletnem delu ni bila najuspešnejša. Po poroki z Adolfom Zupanom, takratnim predsednikom uprave Telekomu Novo mesto, je tudi sama odšla

Nekoč paradno dolenjsko podjetje, danes revščina, ki ji ni para

»tem pa moramo vendarle omeniti družbo Prevent iz Slovenj Gradca, ki večino svojih prihodkov gradi prav na tej dejavnosti. V nekaj letih si je tako nekaj posameznikov ustvarilo več deset milijard dolarjev vredno premoženje. Ob tem Jože Kozmus, direktor in solastnik Preventa, pravi, da je družba 90-odstotno zadolžena. Za Preventom torej stojijo banke, česar pa za Novoteks ne moremo reči. Očitno so se oblasti v Novem mestu že pred več kot desetletjem odločile, da bodo Novoteks spravile na dno. Če vemo, da so družbo vsa leta vodili ljudje iz LDS, potem je na dlani, kje naj zaposleni iščejo glavne krivce.

Bitko bijejo tudi Pekove delavke

Če so Novomeščani protestirali mirno in le na tovarniškem dvorišču, je bilo povsem drugače v Ljubljani. Nekdanje Pekove delavke v hčerinski družbi v Trbovljah, od 246 jih je bilo 50, so pretekli teden zaradi nepoplačanih terjatev do Peka protestirale pred vladno palačo in ministru za gospodarstvo Mateju Lahovniku izročile protestno noto s svojimi zahtevami za poplačilo približno 300 milijonov tolarjev terjatev. Lahovnik, ki je predstavnik iniciativnega odbora sprejel na kratek pogovor, je obljubil, da bo vlada preučila njihove zahteve in jim odgovor posredovala v 14 dneh. "Če odgovora vlade v tem času ne bo, bomo znova protestirale, a ne tako mirno kot danes," je zatrjela predstavnik iniciativnega odbora Marta Kavšek in dodala, da obljubam ministra Lahovnika še vedno ne verjamejo povsem, saj štejejo le de-

Protestirali so tudi čebelarji in opozorili na mačehovski odnos vlade do njih.

janja. Nekdanje delavke so še dejale, da praznih obljub ne bodo nagradile. Sicer pa so protest podprle SDS, NSi in SLS (od tega so se predstavniki SDS in NSi shoda tudi udeležili) in en nestranski kandidat. Nekdanje delavke so predstavile tudi protestno noto, v kateri so zapisale, da je država v Peko vložila ogromno denarja, ta pa je bil nenadzorovano porabljen. Država je v začetku letošnjega leta za nakup Pekovih nepremičnin namenila milijardo tolarjev in s tem povečala lastniški delež za štiri odstotke.

Protestirali tudi čebelarji

Ob vsem tem smo bili pretekli teden priče še enemu protestu. Na javnem protestnem shodu so se zbrali slovenski čebelarji. Osrednji del shoda, ki se ga je udeležilo približno 1.000 čebelarjev iz vse Slovenije, se je začel pred vladnim poslopjem. Že pred tem so čebelarji na več mestih v prestolnici delili med, pri čemer so mimoidočim posredovali tudi svoje zahteve glede ureditve razmer v čebelarstvu in povabilo na javni shod. "Naš protest je usmerjen pozitivno.

Z njim želimo, ker smo izčrpali druga sredstva, doseči takšne ukrepe, ki bodo resnično pomagali naprej slovenskemu čebelarstvu in še posebej njegovi kraljici – kranjski sivki," je v svojem nagovoru poudaril Lojze Peterle in dodal, da so se za protest odločili, ker v pogovorih s predstavniki vlade niso dosegli bistvenega napredka. Pri tem je poudaril, da finance niso edini vidik, vendar eden od bistvenih problemov, pri čemer je mnenja, da je mogoče, če obstaja politična volja, tudi v kratkem času doseči potrebne spremembe. Vsakršno odlašanje pri reševanju težav v čebelarstvu pa bo po njegovih besedah stroške samo še povečalo. Po besedah čebelarjev je za ohranitev kranjske sivke, kar je eden temeljnih ciljev slovenskih čebelarjev, treba zagotoviti soodgovorno sodelovanje države in čebelarjev pa tudi vseh drugih akterjev. Nujnost tega po njegovih besedah dokazujejo tudi številni letošnji pomori čebel po vsej Sloveniji. Čebelarji zato zahtevajo od vlade kontinuiran odnos do

Nekdanje delavke Peka imajo do podjetja veliko terjatev, njihovo poplačilo pa terjajo že več kot leto dni. Od vlade in ministrstva za delo, družino in socialne zadeve zahtevajo, da se vključita v poplačilo njihovih terjatev do Peka in v reševanje predčasne upokojitve oziroma delovnih mest v Trbovljah.

čebelarstva, saj je to po njihovem mnenju nujno za uspešno ohranitev kranjske sivke v Sloveniji kot njeni avtohtoni pokrajini. Med osrednjimi odprtimi vprašanji v čebelarstvu ostajajo finančne podpore. Medtem ko čebelarji zahtevajo podporo v višini 2.500 tolarjev na panj, jim vlada s prihodnjim letom obljublja 1.000 tolarjev na panj. Ukrep po pojasnilih kmetijskega ministra v tem letu ni izvedljiv, saj ga mora odobriti Evropska unija, postopek pa lahko traja tudi štiri mesece. V čebelarstvu se mnenja, da država lahko, če hoče, najde potrebna sredstva in rešitve, ki bi bile sprejemljive za Bruselj. Nezadovoljstvo na vseh ravneh je torej veliko, vprašanje pa je, kaj od obljubljenega bo uresničeno.

Vida Kocjan

RADIO ŠTAJERSKI VAL, D.O.O., ŠMARJE PRI JELŠAN
 ASKERČEV TRG 21, 3240 ŠMARJE PRI JELŠAN
 UPRAVA: (03) 817 12 10, STUDIO: (03) 81 71 230
 WWW.RADIO-SHAJERSKI-VAL.SI

www.radiodur.si

103.4 MHz

RadioDur

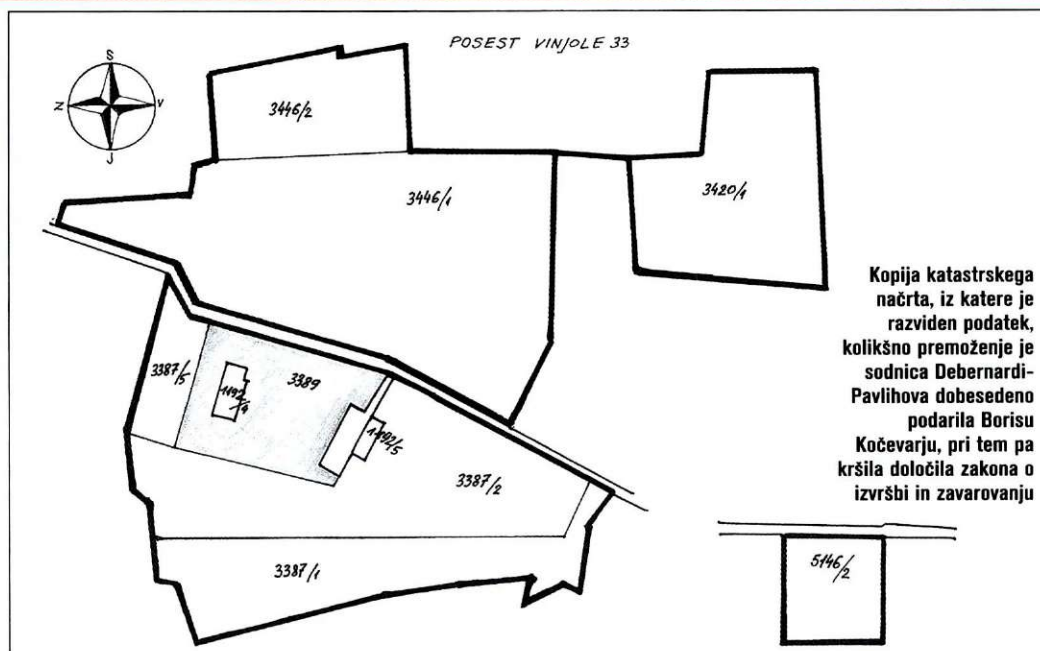
107.4 MHz

Nismo največji, nismo najboljši, nismo najlepši
 in nismo najbolj trapasti.

01 / 520 5000

Po zadnjih informacijah naj bi kriminalisti koprške policije v ponedeljek na Okrajnem sodišču v Piranu zasegli listine sodnega spisa, ki se nanašajo na sporno prodajo hiše Saša Konstantinoviča v Vinjolah nad Lucijo.

O sporu med Borisom Kočevarjem, načelnikom oddelka za okolje in prostor v občini Piran, in Sašom Konstantinovičem, ki je v naselju Vinjole že leta 1984 kupil starejšo hišo s 1.800 kvadratnih metrov velikim kmetijskim zemljiščem, smo obširneje pisali v zadnjih številkah našega tednika. Boris Kočevar je po letu 1990 kupil sosednje zemljišče, so-

Piranska godlja

dišče pa je nato pogodbo o prodaji in nakupu razveljavilo. Soseđa sta bila v sporu zaradi domnevnega motenja posesti, iz tega naslova naj bi bil Konstantinovič Kočevarju dolžan nekaj več kot 70.000 tolarjev. Z obrestmi vred je to naraslo na dobrih 82.000 tolarjev, za ta denar pa je nato Kočevar na okrajnem sodišču v Piranu sprožil izvršbo. Ker Konstantinovič o nameravani prodaji hiše prek dražbenega postopka ni bil obveščen, je sodišče njegovo hišo na dražbi prodalo Kočevarju.

Z 10 milijoni tolarjev do več stotisoč evrov premoženja

Dolgo je bila neznanka, za koliko denarja je Kočevar kupil hišo. Po več urgenceh nam je iz urada Okrožnega sodišča v Kopru, kjer je kupnina, le uspelo dobiti informacijo, da je znašala kupnina 10 milijonov tolarjev in da bo ta razdeljena po opravljenem razdelitvenem naroku, "ki ga bo sodišče v kratkem razpisalo, vzrok, da do delitve kupnine še ni prišlo, pa so pritožbeni postopki s strani dolžnika". Za 10 milijonov tolarjev je torej Kočevar prišel do starejše hiše, stavbnega zemljišča v izmeri 80 kvadratnih metrov in kmetijskega zemljišča v izmeri 1.800 kvadratnih metrov, in to na delu obale, ki je le pol kilometra oddaljen od Lucij-

je in dva kilometra od Portoroža. Gre tudi za eno najlepših lokacij na tem delu obale, kjer se zemljišča prodajajo po 200 evrov za kvadratni meter. Spomnimo, da tako Konstantinovič kot njegov odvetnik Ervin Dokič zatrjujeta, da v sodnem spisu sploh ni cenitve nepremičnine, prav tako manjkajo nekatere druge listine.

Kršeni zakoni

Sicer pa v tej zadevi višina kupnine ni tisto, kar najbolj moti. Dejstvo je, da Konstantinovič o nameravani dražbi sploh ni bil obveščen. Sodišče mu je na predlog upnika Borisa Kočevarja sodno pisanje pošiljalo na neznan naslov v Mengeš, kjer Sašo Konstantinovič nikoli ni živel, saj je njegov stalni naslov v Vinjolah 33, od leta 1994 pa predvsem zaradi zdravstvenih težav začasno živi v Nemčiji. V Slovenijo, na svoj dom v Vinjolah, se je redno vračal. Okrajno sodišče v

Na Tartinijevem trgu v Piranu druga ob drugi stojita stavbi občine Piran in Okrajnega sodišča Piran. V prvi deluje Boris Kočevar, veljak LDS, v drugi pa "pravico" deli Ester Debernardi-Pavliha, žena ministra Marka Pavlihe, ki se na nedeljskih volitvah na listi LDS poteguje za mesto poslanca.

Piranu oziroma sodnica Ester Debernardi-Pavliha, žena ministra Marka Pavlihe, je za vsega dobrih 82.000 tolarjev dolga dovolila izvršbo na hišo in zemljišče, vredno več stotisoč evrov, zaradi česar so Sašo Konstantinovič, njegova žena in starši ostali brez stanovanja. Pri tem je sodišče napačno uporabilo določila zakona o izvršilnem postopku, ki je veljal do leta 1988. V 5. členu zakona je namreč zapisano, "da ni dopustna izvršba za male terjatve, ki bi eksistenčno ogrožala dolžnika", določba pa je veljala za vse zadeve tudi po letu 1988, če te do tega leta niso bile dokončane. V tem primeru se je Konstantinovičev dolg vlek iz leta 1993, kar pomeni, da sodišče za nekaj desetstotisoč tolarjev dolga Konstantinovičeve stanovanjske hiše ne bi smelo prodati na dražbi. To je v eni izmed sodb priznalo tudi višje sodišče, vendar Debernardi je to ni motilo, pa tudi drugi sodni postopki so prihajali v kontradiktorna dejanja.

Kupil naj bi bil le hišo, v zemljiški knjigi vpisan na vse

Sporno je tudi dejstvo, naj bi bil po Kočevarjevih navedbah, ki jih je pred časom posredoval novinarju Slovenskih novic, na dražbi pridobil le stavbno zemljišče v izmeri 80 kvadratnih metrov (in s tem hišo), kme-

tjsko zemljišče v izmeri 1.800 kvadratnih metrov pa naj bi ostalo v lasti Saša Konstantinoviča. Po zadnjih poizvedbah se je izkazalo, da je Okrajno sodišče v Piranu v zemljiško knjigo, ki je v okviru sodišča, dovolilo vpis lastninske pravice na celotnem Konstantinovičevem premoženju.

Mi sprašujemo sodišče, odgovarja Kočevar

Kako zelo je sodišče povezano s politikom oziroma lokalnimi političnimi veljaki, kaže tudi naslednji primer. Ko smo pred nekaj tedni na Okrajno sodišče v Piranu vodji zemljiške knjige poslali vprašanje, ali je po sodbi na prvostopenjskem sodišču, s katerim je to ugotovilo ničnost pogodbe o prodaji in nakupu med občino Piran in Borisom Kočevarjem, zemljišče, ki ga je ta kupil, vzpostavilo v prvotno stanje, odgovora nismo prejeli. Hkrati nam je Boris Kočevar po faksu, ne da bi ga sploh kaj vprašali ali prosili, poslal kopijo sodbe Višjega sodišča v Kopru, ki je sodbo Okrajnega sodišča v Kopru razveljavilo. Vprašamo se lahko, kako je Kočevar vedel, kaj iščemo na Okrajnem sodišču v Piranu. Odgovor se ponuja sam po sebi; vse naše poizvedbe so mu sporočili s sodišča, namesto njih pa nam je odgovarjal kar Kočevar sam, kar je dejanje brez primere.

Vida Kocjan

Mamljivi Balkan

Nobena skrivnosti ni, da gospodarsko sodelovanje med Slovenijo in Srbijo že dolgo cveti, vendar so se v zadnjem času pojave težave in nagajanje pri načrtovanih slovenskih prevzemih srbskih podjetij.

Slovensko gospodarstvo je med prvimi tremi večjimi vlagatelji v Srbiji in Črni gori, vsekakor pa v prihodnosti načrtuje še več pomembnih nakupov in gospodarskih podvigov. Med načrtovanimi širitvami na jug je slovenskemu trgu ta čas najzanimivejša polnilnica mineralnih vod v Srbiji Knjaz Miloš in največja srbska trgovska veriga C Market, kjer pa se v zadnjem času, ko so v igri prevzemi, zapleta.

Že od začetka je bilo jasno, da želijo Srbi zadržati kapital v svojih rokah; najprej se je oblikoval konzorcij 15 podjetij, ki so se postavila v bran C Marketu pred Mercatorjem; zatem je v igro vstopil srbski košarkarski zvezdnik, ki si je želel dokapitaliza-

cije pijačarja Knjaza Miloša, ga tako na vsak način obvarovati pred tujimi vlagatelji in zagotoviti, da ostane srbski; na koncu se je pojavil še nepogrešljivi britanski Balkan Ltd., za katerega se govori, naj bi bil pravzaprav bolj srbski kot britanski.

Mercator si želi C Market, Srbi pa tudi

Konec avgusta je Mercator srbski komisiji za vrednostne papirje poslal ponudbo za prevzem največje srbske trgovske verige C Market. Uprava Mercatorja se je za pre-

vzem odločila predvsem zaradi hitrejšega širjenja prodajne mreže na jug, s tem korakom pa bi posledično želeli postati tudi vodilna trgovska družba na območju Srbije in Črne gore. Vsekakor je objava o ponudbi sprožila val odzivov v Srbiji, kjer se takšnega prevzema pravzaprav bojijo; kot odgovor na ponudbo o prevzemu se je pojavil konzorcij 15 podjetij, ki bodo poskušala zavarovati največjo srbsko trgovsko verigo C Market. To so namreč podjetja, ki s C Marketom že sodelujejo in so njegovi največji dobavitelji;

Doncafe, Knjaz Miloš, Imlek in Delta Holding so le večji med njimi. Konzorcij podpira tudi osrednja figura v bitki za prevzem, sedanji direktor C Marketa Radulović.

Mercator želi v prvem delu kupiti tretjino delnic C Marketa in za ta delež obljublja nekoliko visjo ceno od knjigovodske. Zanimanja za prevzem C Marketa v začetku nista skrivala niti hrvaški Agrokor in srbski holding Delta. Daleč največjo grožnjo, kar se tiče prevzema, pa Mercatorju predstavlja sedanji direktor C Marketa Slobodan Radulović,

Knjaz Miloš ni usojen Pivovarni Laško.

Boj za srbsko polnilnico mineralnih vod

nekdanji Milošević minister. In prav nekdanji srbski predsednik Milošević naj bi bil po besedah predsednika srbske komisije za vrednostne papirje (ATVP) Milka Štimca kriv za sedanje manipulacije s srbskimi podjetji in zaplete pri prodaji C Marketa in tudi Knjaza Miloša, za katerega se v istem času poteguje Pivovarna Laško. Zapleti naj bi se pojavljali zaradi nezavidljive pisane zgodovine, ki jo imata C Market in Knjaz Miloš, največji srbski proizvajalec pijač. Štimac namreč ugotavlja, naj bi bil kriv Miloševićev zakon o privatizaciji. Omenjeni za-

Boj za Knjaza Miloša in podpora domačim igralcem

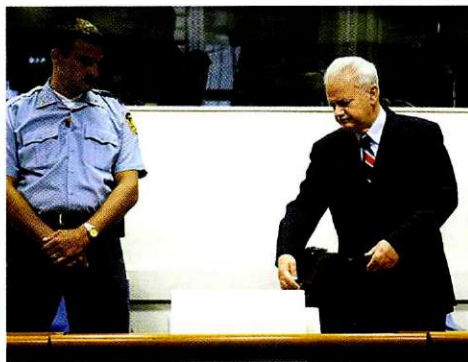
Konec avgusta je Pivovarna Laško še razmišljala o morebitni prijavi na razpis za prodajo Knjaza Miloša, srbske polnilnice mineralnih vod iz Arandelovca. Kmalu zatem je v beograjskih medijih objavila ponudbo za prevzem delnic. Ponudbo za nakup omenjene tovarne brezalkoholnih pijač je predstavil holding Salford, za nakup pa se je zanimal tudi francoski Danone. Danone je bil med prvimi, ki je objavil tudi socialni program. Za nakup Knjaza Miloša se je že nekaj časa po-

loša ponudila največ, in sicer 10.000 dinarjev za delnico, kar v naši valuti znaša 33.000 tolarjev. Pivovarna Laško je ponudila manj, to je 9.500 dinarjev ali po naše 31.350 tolarjev. Danone je ponudil 9.100 dinarjev (30.000 tolarjev), Balkan Ltd. pa 9.000 dinarjev (29.700 tolarjev). Vsekakor so bili omenjeni zneski premalo za direktorja srbske agencije za privatizacijo Miodraga Đorđevića, ki je v sredini septembra napovedal, da bo agencija skupaj z republiškim skladom v javni ponudbi za prodajo večinskega deleža v družbi Knjaz Miloš zahtevala najmanj 20.000 dinar-

Balkan Ltd. je sicer formalno britanski sklad s sedežem v Georgetownu, ki je t. i. off shore, to je območje z zelo nizkimi dajatvami in nejasnim pregledom nad lastništvom podjetij. Po nekaterih domnevah se za nekaterimi od "britanskih" skladov, ki na veliko prevzemajo srbska podjetja, pravzaprav skriva srbski in ne nazadnje morda celo Miloševićev kapital. Srbi so si namreč krčevito želeli, da bi Knjaz Miloš ostal v njihovih rokah; le kako naj si drugače razlagamo edinstveno naklonjenost vodilnih v Knjazju Milošu temu kajmanskem skladu, da so kar 43-od-

Mercator želi prevzeti C Market v Srbiji in Črni gori.

Za zaplete naj bi bil kriv Slobodan Milošević.

Vlade Divac bi dokapitaliziral Knjaza Miloša.

kon o preoblikovanju družbene lastnine iz leta 1997 ima veliko lukenj in posledično omogoča manipulacije z delničarji. Zaradi teh pomanjkljivosti naj bi bil Slovencem otežen dostop do najboljših srbskih podjetij.

Oblikovanje konzorcija s petnajstimi večjimi podjetji dovolj dobro kaže, da se Srbi bojijo vdora tujega kapitala in želijo zavarovati podjetje, ki je največja trgovska veriga v Srbiji. Kako se bo zgodba z enim in drugimi, ki se potegujejo za prevzem C Marketa, razpletla, bo znano šele v dneh pred 17. oktobrom, ko se izteče rok za posredovanje protiponudb Mercatorjevi. Vsekakor pa "najboljšemu sosedu" za zdaj dobro kaže in ima v primerjavi s Pivovarno Laško, ki je želela prevzeti polnilca mineralnih vod Knjaza Miloša kar dobre možnosti. Vendar je še prezgodaj govoriti o kakršnih koli možnostih za uspeh, saj se situacija v zadnjem trenutku lahko obrne v drugo smer. Kadar je v igri zainteresiranost domačih družb in podjetij in imajo ti podporo še v vladi, je uspeh skoraj zagotovljen.

togoval tudi srbski košarkar Vlade Divac. Divac je želel družbo dokapitalizirati; sporazum o dokapitalizaciji je že podpisal, potem pa mu jo je zagodla srbska agencija za vrednostne papirje (ATVP), ki je le nekaj dni zatem družbi Balkan Limited in zatem še vsem drugim ponudnikom, med njimi Pivovarni Laško, dovolila objavo javne ponudbe za prevzem. Divca je zmotilo tudi dejstvo, da bo srbski akcijski fond delnice združil z delnicami malih delničarjev, saj je želel za svoj delež iztržiti čim več. Vsekakor pa ga je od prizadevanja za dokapitalizacijo Knjaza Miloša v višini sto milijonov evrov odvrnilo prav delovanje srbske ATVP, ki je dovolila objavo prevzemne ponudbe tudi drugim družbam. Dejstvo je, da se košarkarskemu zvezdniku ni uspelo dogovoriti niti z vlado niti z malimi delničarji, zato je njegov projekt dokapitalizacije padel v vodo.

Dovoljenje so poleg Balkana Ltd. dobili še Pivovarna Laško in francoski Danone ter srbski holding Delta. Prav Delta je za prevzem Knjaza Mi-

jev za delnico, kar je veliko več od ponudb, ki so jih objavili ponudniki.

Kmalu zatem je svoje sodelovanje v boju za največjega srbskega pijačarja odpovedal holding Delta; umaknili so se predvsem zaradi nepreglednega postopka in velikih komplikacij. Delta je srbskim oblastem očitala netransparentnost prodajnega postopka, med drugim pa tudi to, naj bi državne ustanove delovale povsem neusklajeno. Potem ko je omenjena družba pretrgala sodelovanje, so se ponudbe za prevzem Knjaza Miloša zvišale. Za nakup so se tedaj potegovali le še Pivovarna Laško, Danone in FPP Balkan Ltd. Največ možnosti je že ves čas imel sklad FPP Balkan Limited, ki je ob množičnem oglaševanju v Srbiji privabil največ delničarjev. In izkazalo se je, da so bile napovedi nekaterih analitikov pravilne; FPP Balkan Limited je po podatkih srbske tiskovne agencije Beta zbral največ, kar 43 odstotkov delnic podjetja Knjaz Miloš in kupil delež v podjetju, za katerega se je potegovalo več uspešnih družb iz tujine.

stotni delež omenjenega podjetja prodali Balkanu Ltd.? Zgodba o prevzemu pa nikakor še ni končana, saj pričakujejo prodajo še večjega, državnega svežnja delnic, ki je vsekakor odločilnejši od prejšnjega. Tako ima Laško nekatere možnosti, ki pa so verjetno bolj teoretične kot dejanske. Več možnosti ima prav gotovo Mercator pri prevzemu C Marketa, čeprav niti njemu ne bo lahko doseči zastavljenega cilja.

Kako se bo končala zgodba o domoljubih in vitezhih?

V zadnjem času sta dve večji slovenski podjetji, Pivovarna Laško in Mercator, naskočili jug z namero, da razširita svoj imperij. Vendar je južni trg težje osvojljiv, kot sta si predstavljali; pričakovani zapleti s prevzemom, luknjast zakon o privatizaciji in ne nazadnje velikansko domoljubje so igrali ključno vlogo v spopadu Srbov za C Market in Knjaza Miloša. Zdi se, da želijo Srbi na vsak način obdržati tisto, kar je njihovo, in to zavarovati pred vdorom kapitala iz tujine. Denis Vengust

Vlada je pred dnevi predstavila načrt za drugi železniški tir od Divače do Kopra, ki naj bi leta 2012 po večdesetletnih obljubah omogočil hitrejšo povezavo in olajšal tovorni promet kopske Luke.

Javnosti predstavljen načrt je precej ambiciozen, saj naj bi med Divačo in Črnim Kalom potekal v ravni črti in skoraj v celoti pod površjem, se pravi skozi predore. S kraškega roba bi se vlaki nato spuščali proti morju po viaduktu, ki bi potekal med stebri pred tednom dni odprtega avtocestnega viadukta. Vrednost projekta naj bi znašala za slovenske razmere težko predstavljivih 114 milijard tolarjev.

Foto: Danijel Kostelc

Brez prometne strategije

Prevelik poseg v prostor?

O finančnem vidiku načrta si v vladi ne belijo glave, saj naj bi večino stroškov pokrili s sredstvi iz evropskih skladov. Ti predvidevajo trideset prednostnih projektov na področju prometne infrastrukture, drugi tir pa se je mednje uvrstil kot del t. i. petega prometnega koridorja. Če drži, da nas drugi tir ne bo preveč udaril po žepih, pa je pod vprašajem silovitost njegovega posega v prostor. Mestna občina Koper (MOK) je po posvetu s kražani podala negativno mnenje o predlogu lokacijskega načrta (hkrati je zavrnila tudi načrt hitre ceste Koper–Izola, o čemer pišemo v nadaljevanju). Po mnenju MOK mora država najprej posodobiti obstoječo prognozo Koper–Divača in izkoristi možnost povezave s Trstom. Tudi v primeru graditve drugega tira je precej nasprotovanja s strani kražanov Ospja in Gabrovice, katerih prebivalci so utrpeli veliko škode v času graditve avtoceste, zato "nikakor ne pristajajo na še en poseg take vrste, še posebej pa ne na način, kot so ga uporabili ob gradnji avtoceste", so dejali na MOK.

Za mnenje o tem, kolikšen poseg v prostor bo dejansko predstavljala graditev drugega tira, smo povprašali dr. Andreja Mihevca iz Inš-

tituta za raziskovanje krasa iz Postojne. Mihevc pravi, da je za zdaj težko presoditi, kakšni bodo vplivi graditve drugega tira, poleg tega pa je ocena odvisna tudi od pomena, ki ga daje naravni dediščini. Logično pa je, da bo gradnja v vsakem primeru posegla v prostor. "Če se odločimo, da potrebujemo avtocesto, da potrebujemo železnico, potem je treba to narediti." Predlagana rešitev je za Mihevca boljša kot površinska proga, ki bi bistveno bolj posegla v prostor.

Drugi tir življenjskega pomena

Vodja strokovnega sveta SDS za promet dr. Peter Verlič si vprašanja

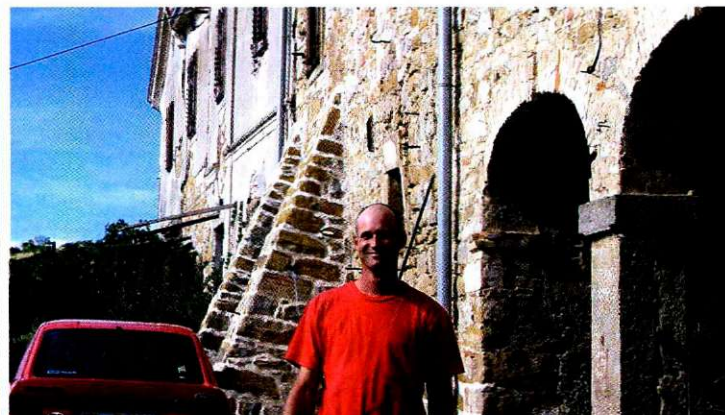
o upravičenosti drugega tira ne postavlja, saj je ta življenjskega pomena za Koper, Obalo in prometni razvoj Slovenije. Resnično težavo predstavlja neučinkovita prometna politika eldeesovih vlad, ki niso imele jasnih ciljev in so železnice zapostavljale v prid avtocestam. Drugi tir je bil vsakokratna predvolilna obljuba, njeno realizacijo pa so vedno znova prestavljali. Drugi železniški tir že leta sodi med prednostne naloge, saj gre za ozko grlo, ki je našemu edinemu pristanišču onemogočilo povezavo z zaledjem. Graditev drugega tira so mnogi podpirali "s figo v žepu", saj so hkrati pote-

kali pogovori s tržaškimi kolegi o neposredni železniški povezavi kopskega in tržaškega pristanišča.

To nikakor ni v interesu Luke Koper niti Slovenije, saj bi to pomenilo odliv tovora v Italijo, meni Verlič. Dokazi, da obljube o drugem tiru vlada ni jemala resno, so prišli na dan, ko je projekt drugega tira, ki je bil kot del petega koridorja ves čas uvrščen v sistem desetih prometnih koridorjev, ki so jih potrdili v evropski komisiji, izpadel iz prednostnih ciljev. Po letu 2000 je postalo jasno, da bo večina denarja namenjena avtocestam, o graditvi drugega tira pa ni bilo ne

Dr. Peter Verlič meni, da je vlada z nejasno prometno politiko, ki je zapostavila železnice, zavirala graditev drugega železniškega tira.

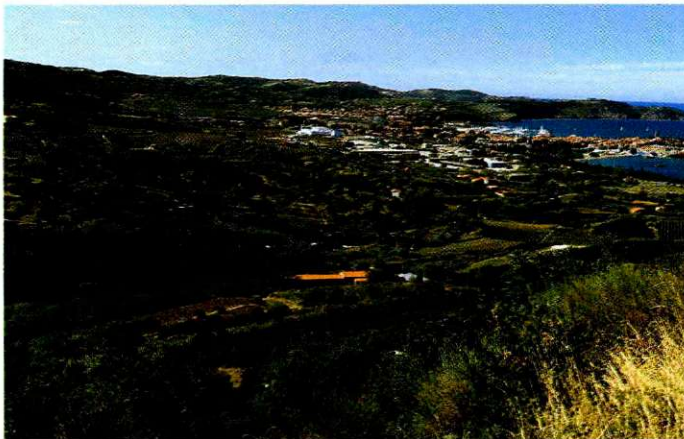
Valter Božič na izolski občini ni našel sogovornika, ki bi bil pripravljen prisluhniti njegovim argumentom. Ugotovil je, da zakoni ne veljajo za vse enako.

duha ne sluha. Ko je bil projekt drugega tira že tik pred pridobitvijo lokacijskega dovoljenja, pa je prišlo do dogovora z italijansko stranjo, s čimer je vlada spremenila sprejete načrte. Drugi tir so v vladi želeli vezati na dolgoročni načrt hitre proge med Ljubljano in Trstom, ki je bil predviden za leto 2015, s tem pa ne bi bil več samostojen del petega koridorja, ampak samo priključek na omenjeni projekt, kritično ugotavlja Verlič. Celo Agencija za železniški promet je nenadoma podvomila o ekonomski upravičenosti drugega tira. Ker ni bilo nič narejenega niti za posodobitev obstoječega tira, se Verlič ne čudi, da je iz Bruslja prišla informacija o izpadu načrta iz seznama prednostnih projektov, deležnih sofinanciranja iz evropskih skladov.

Žrtvovan deseti koridor

“Šele ko smo v SDS na to javno opozorili, se je vlada zganila in ji je nekako uspelo uvrstiti peti koridor na omenjeni seznam,” pravi Verlič, “toda za to je bilo treba plačati visoko ceno, namreč izpad desetega koridorja od Jesenic prek Ljubljane proti Dobovi, ki je tudi potreben obnove. Vlada je leta 2000 obljubila razvijanje celotnega prometnega križa, zaradi ravnanja vlade pa smo ostali brez sredstev za njegovo graditev; če bi imeli izdelano prometno politiko, bi nam uspelo umestiti oba koridorja,” je prepričan Verlič.

SDS v svojem programu poudarja potrebo po pospešitvi graditve drugega tira, ki bi po Verličevem mnenju celotni Sloveniji povečal pomen v združeni Evropi. Pogoj za razvoj pa je kakopak posodabljanje, sicer grozi, da bodo prometni tokovi obšli Slovenijo. Projekt drugega tira je predviden za pridobitev evropskih finančnih sredstev in za slovenske davkoplačevalce ne bo predstavljajal prehude naložbe. Verlič je prepričan, da bo s sposobnimi ljudmi v vladi, ki se bodo znali angažirati za ta projekt, tudi iztržek maksimalen. Do sedaj smo bili v Bruslju očitno slabi pogajalci, meni Verlič, ki je tudi prepričan, da je pomembno članstvo pomladnih strank v Evropski ljudski stranki, ki

Lahko se vprašamo, kakšne načrte ima izolska županja Breda Pečan, da tako silovito pritiska za sprejetje trase, ki bi uničila dolino Pivola.

ima v evroparlamentu večino, predvsem ko se bo odločalo o zagotavljanju sredstev za prednostne naloge slovenske prometne politike.

Dr. Verlič vidi smisel povezave med Kopro in Trstom v potniškem prometu, saj bi z njo rešili težave javnega potniškega prometa v Slovenski Istri. Verlič je prepričan, da bo nekoč do te povezave prišlo, “ne smemo pa pozabiti, kaj je naša prioriteta”, poudarja in hkrati ugotavlja, da je bilo že veliko zamujenega: “O potrebnosti povezave Kopra in Trsta se danes sploh ne bi pogovarjali, če bi drugi tir imeli.”

Hitra cesta za vsako ceno?

Da prometna politika vlade ni bila dorečena in se ni ozirala na interese domačinov, je bilo očitno tudi pri vprašanju hitre ceste Koper–Izola. Če te ne bo, niti tako opevana avtocesta do Kopra ne bo pomagala odpraviti zastojev. Ob končanju del pri Dekanih lahko pričakujemo le to, da se kolone ne bodo nabirale pred Kozino, temveč pred Kopro. Seveda je treba posege, kakršen je predvideni predor med Kopro in Izolo, izzvesti tako, da bodo v najmanjši mogoči meri posegli v življenje domačinov in v okolje. Zato so potrebni pogovori in kompromisi. Mestna občina Koper je dala negativno mnenje za predlagani predor med Kopro in Izolo. “V našem primeru ni bilo ugodeno niti eni zahtevi po gradnji obvoznice, ki so po

našem prepričanju nujno potrebne za kolikor toliko normalno življenje prebivalcev MOK,” so pojasnili v MOK. Ministrstvo za okolje in prostor je bilo gluho za predloge prebivalcev Žusterne po premiku vhoda predora, ki bi po sedanjem načrtu ogrozil varnost njihovih hiš. Predlogom MOK v zvezi z nadzorom in spremembami pri graditvi je ministrstvo le delno ugodilo, zato je bilo tudi mnenje negativno.

Če je bilo v Kopro mogoče doseči soglasje med občino in krajani, v Izoli, kjer bi bil izhod predora, dogovora niso dosegli. Predlagana različica hitre ceste bi potekala po dolini Pivola in pri tem uničila 37 hektarjev prvovrstne kmetijske površine, za katero ni nadomestnih zemljišč, zaradi nje pa bi bilo treba podreti štiri ali pet hiš. Cesto bi ob izhodu iz predora krasil 19-metrski nasip, ki bi ogrozil tudi edini višinski namakal-

Minister za promet Marko Pavliha tako kot njegovi predhodniki obljublja izboljšanje železniške in infrastrukture, sedanja vlada pa nima jasnih načrtov.

ni sistem v občini. Graditev hitre ceste bi posegla v spomeniško zavarovano kmetijo Božič, problematičen pa je tudi hrup, ki bi zaradi amfiteatske lege prizadel Bolnišnico Izola. Za predlog civilne iniciative Gibanje za Izolo o alternativni trasi ceste, ki bi bila sicer nekoliko daljša, ohranila pa bi tako obalni del kot dolino Pivola, pa izolska županja Breda Pečan in občinska uprava nočeta slišati. Valter Božič, lastnik omenjene zavarovane kmetije, je razočaran nad odnosom občinskih oblasti, saj so le-te, kot pravi, postavile ultimatum in o trasi ceste ni bilo mogoče diskutirati. Prebivalci doline so se zato združili v civilno iniciativo. “Poskušali smo se na miren način pogovoriti z županjo,” pravi Božič, “a neuspešno. Mene je že dvakrat nagnala iz pisarne,” zgroženo pristavi. Prebivalci so napisali petico in zbrali 65 podpisov, s katerimi so romali na občino, a brez učinka. Več posluha so zanje imeli na koprski občini, kjer so civilno iniciativo povabili na pogovor, saj so doumeli, da je hitra cesta problem obojih.

Božič izolskim oblastem, ki jih ima za državo v državi, zameri neinformiranje domačinov (predlokaacijski postopek je pol leta “spal”, nato pa se je vsem mudilo s sprejetjem načrta brez potrebnega dogovarjanja in izmenjave stališč). O ne navadni naglici pričajo lokacijske obravnave v Izoli, ki so potekale kot po tekočem traku. Očitno, meni Božič, si Pečanova to lahko privoščila, saj ima na svoji strani notranjega ministra in ministrico za kulturo.

Ko je Božič izvedel za načrte občine in se pozanimal, kaj se dogaja, so mu dali vedeti, naj se sprizjani in začne razmišljati, kako ozeleniti nasip, ki bo nastal. Božič je svoje težave predstavil na inšpektoratu za varovanje naravne in kulturne dediščine, a je moral ugotoviti, da imajo tam zvezane roke, čeprav sta njegova hiša in kmetija zavarovani, županja pa je po drugi strani s občinskimi odloki spremenila kategorijo zemljišč v dolini, s čimer je kršila republiške zakone. Zdaj, pravi Božič, domačinom ostane le še, da sprožijo ustavni spor zaradi sprejetja lokacijskega načrta hitre ceste s strani državnih organov.

Mitja Volčšek

Foto: Gregor Poličevič

Čas za zeleni alarm

Strokovni svet SDS je pretekli teden v ljubljanskem hotelu Slon pripravil še eno v vrsti javnih tribun, ki jih v zadnjih tednih pripravlja na različne teme. Tokrat so člani odbora za okolje, prostor in energijo, ki deluje v okviru sveta, razpravljali o stanju voda v Sloveniji. Skupna ugotovitev je bila, da je treba odnos do vode čim prej spremeniti.

Kot je v uvodu tribune, ki se je udeležil tudi predsednik strokovnega sveta SDS Peter Jambrek, dejal predsednik odbora dr. Milan Orožen Adamič, ima Slovenija kakovostno vodo, vendar se vodni viri v zadnjih letih hitro krčijo, zato bo treba v prihodnosti čim prej ukrepati. "Voda je strateška surovina prihodnosti, ki bi jo lahko tudi Slovenija v prihodnje tržila. Zato si moramo prizadevati za ustavitve čedalje večjega onesnaževanja virov pitne vode. Upam, da bodo tudi predlogi strokovnjakov naj tej javni tribuni pripomogli k hitrejšemu in učinkovitejšemu

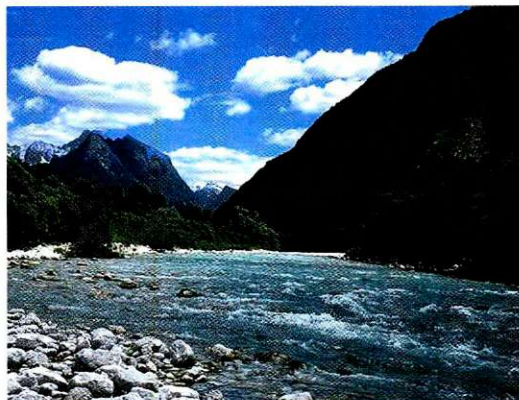
mu ukrepanju pristojnih na tem področju in na svoj način oplemenitili 'teden vode', ki traja od 20. do 27. 9.," je dejal Orožen. Po Orožnem mnenju je nujno bolje razporediti razpoložljive vodne vire. Ti namreč niso razporejeni enakomerno po vsej Sloveniji, zaradi česar nekje prihaja do nepotrebnih presežkov, druge pa do pomanjkanja vode.

S to ugotovitvijo se je strinjala Lidija Globevnik z Inštituta za vodo, ki je izpostavila predvsem vodo kot ključni dejavnik razvoja v prostoru. "Vode smo v preteklih desetletjih prilagajali – preusmerili ali izsuševali – glede na potrebe poselitev in indus-

trijskotehnološkega razvoja. Pri tem se nismo zavedali, da so vodni viri omejeni in da je voda tudi pomemben ekološki dejavnik. Zato smo v zadnjih desetletjih pričeli naravnim katastrofam in manjšanju količine virov pitne vode, posebno v nekaterih delih Slovenije," je dejala. Ta čas najbolj problematična je po njenem mnenju preskrba z vodo na slovenski obali, kjer bodo kmalu potekali roki za dobavo vode iz hrvaškega dela Istre, kar pomeni, da bo Obala ostala brez enega pomembnejših vodnih virov. "Zato bi bila prednostna naloga zagotovitev dodatnega vodnega vira za slovensko obalo in

Kras, sicer bo v času daljših sušnih obdobjih preskrba z vodo lahko motena," je dejala Globevnikova.

Po njenih besedah je eden večjih problemov preskrbe z vodo pri nas drobljenje vodovodnih sistemov po občinah, kar je zelo neugodno za obratovanje sistemov ter nadzor kakovosti in varovanja vode. "V prihodnjih letih ni pričakovati velikih investicij v graditev vodovodnih sistemov, temveč investicije za izboljšanje kakovosti voda, povezovanje in sanacijo sistemov. Izboljšanje kakovosti voda je v Sloveniji mogoče doseči le s primernim varovanjem voda. Za izboljšanje sta glavna ukre-

Vodni viri se v zadnjih letih v Sloveniji hitro krčijo, zato bo treba po besedah Milana Orožna Adamiča čim prej ukrepati.

Večji onesnaževalec podtalnice je kmetijsko škropljenje. To, da koncentracija pesticidov v pitni vodi v Sloveniji pada, je po besedah Gorazda Pretnarja pravljičica, ki ji ne moremo verjeti.

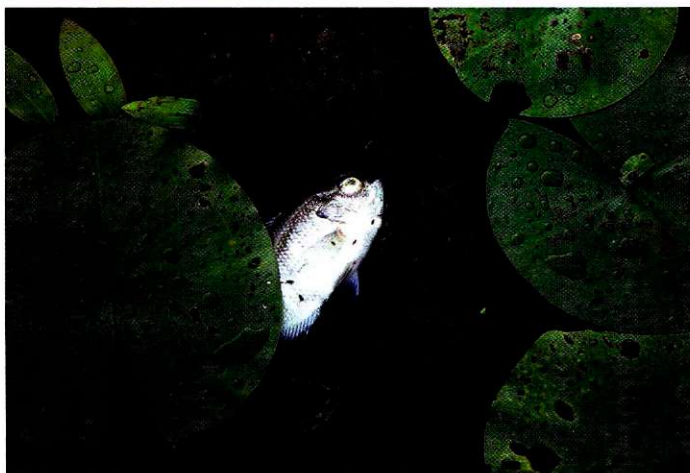
Je v Zasavju kaj novega?

Pred dobrim letom sem za Ampak, deloma tudi za Demokracijo, napisal krajše besedilo o nekaterih zasavskih novinarjih, ki so tako ali drugače povezani z lokalno oblastjo. Le-ta pa je seveda v rokah tranzicijske levice. Pisal sem o tem, da ni prav, da skoraj vsi malce vplivnejši novinarji igrajo – recimo temu dvojno vlogo. Dopoldne ali takrat, ko so v službi, pišejo članke za pomembne medije, spuščajo besedila v eter ali pa odločajo, kaj, kako in ali se bo nekaj objavilo. V prostem času – prepričan sem, da tudi med delovnim časom – pa pišejo politične govore za "svoje" župane, scenarije za različne občinske politično obarvane proslave, sestavljajo letne občinske publikacije, predvsem pa budno pazijo, da se ne zamerijo aktualnim lokalnim oblastem. Seveda jim le na tak oblastniško hlapčevski način kaj pade v žep tudi iz občinskih proračunov.

No, le eden od takrat v članku omenjenih novinarjev (drugi so se potuhnili) mi je ob neki priložnosti dejal, da on že ni tak, da če že kaj dela za občino, to ni politično. Prav omenjeni – profesor Aleš Gulič torej, za katerega v trboveljski SDS pravijo, naj sploh ne bi bil profesor (je to pomembno??!) – je sedaj uradni državnozborni kandidat. Ne kakšne slovenske opozicijske, ampak vladajoče stranke. Ne vladajoče stranke v Trbovljah, tam vlada Barovičeva Nacionalna stranka, ampak vladajoče stranke v Sloveniji, ki je bila vladajoča tudi v Trbovljah, a v prejšnjem mandatu. To, da bi bil kandidat opozicijske stranke, bi nekako še razumeli. Tako kot razumemo novinarja Mira Petka, ki to je. Nekako naravneje se zdi, naj bi novinar budno, kritično in tudi ostro bedel nad oblastjo. Težko je razumeti, da se ji omenjeni urednik Radia Trbovlje ob vsem, kar o aktualni oblasti mora vedeti (mora vedeti, sploh če toliko let deluje v novinarstvu), na tak način ponuja kot zbiralec glasov. Še toliko bolj, če vemo, da je bil ta bradati mož dolga leta na daleč segajočih valovih Radia Trbovlje urednik in je lahko (skoraj ne verjamem v to) odločal, kaj se bo slišalo.

Aleš Gulič pa ni edini, ki je "presenetil". Na neki način je presenetil tudi hrastniški župan Miran Jerič. Ne mene, čeravno je tudi meni dejal, da ko bo (in je) postal župan, ne bo več kandidiral za poslanca. Ponavljam, mene ni presenetil. Ne da bi se mi zdel takrat človek, ki ne drži dane besede, ampak ker sem pričakoval, da se vrh stranke LDS ne bo odpovedal nekemu, ki preverjeno prinaša glasove, ki jih ima v Sloveniji in v Zasavju (prepričan sem o tem) vsak dan manj. Zoran Gračner v Trbovljah jih pač ni prepričal. Predvsem pa ne lokalne dopisnice Dela Polone Malovrh, ki je po prejšnjem trboveljskem županu Ladislavu Žigi Žgajnarju "zrušila" že drugega moža LDS zapored – Gračnerja. Zato so bili v trboveljski LDS očitno primorani poiskati drugega kandidata. Našli so ga v Alešu Guliču, ki pa pri volivcih vendarle ni preverjen. Je pa znan. Tako kot je bil, ko se je spustil v politiko, znan njegov nekoč radijski kolega Bogdan Barovič. Slednjemu je uspelo postati tako župan Trbovelj, kjer so poprej vladali združenolistniki in liberalni demokrati, kot poslanec. Kaj lahko v konkurenci Guliča, Baroviča, Jevševarjeve stori nekoč prvi sindikalist Slavko Kmetič, je odvisno od tega, koliko mu jih je uspelo prepričati, da je lahko, če ne najboljši, pa vsaj prvovrzedni politik. To na neki način počasi postaja hrastniški kandidat SDS Samo Kreže, ki lahko favoriziranemu Jeriču in tudi Leopoldu Grošlju odtegne marsikateri odstotek glasov. Kaj pa v Zagorju? Matjaž Švagan je na prejšnjih parlamentarnih volitvah prejel skoraj 70 odstotkov glasov podpore. Še vedno je zelo priljubljen. Vprašanje pa je, ali se ga volivci vendarle že niso naveličali. V tem primeru lahko kakšen njegov odstotek pridobi kdo izmed njegovih protikandidatov. Bomo videli.

Igor Gošte

Po mnenju govorcev na tribuni bodo ceno za onesnaževanje, ki je posledica predvsem hitre industrializacije in intenzivnega kmetovanja, plačevali rodovi za nami.

pa določitev varstvenih pasov vodnih virov in zgraditev kanalizacijskih sistemov s čistilnimi napravami," je dejala Globevnikova.

Vsebnost pesticidov ne upada

Naslednji je nastopil član odbora za okolje dr. Gorazd Pretnar in se omejil predvsem na kemično onesnaževanje podtalnih voda. Kot je dejal, se pri pridelovanju hrane uporablja čedalje več kemičnih snovi (pesticidov, insekticidov), pri čemer se ne zavedamo, da te tudi v zelo nizkih koncentracijah v pitni vodi nepopravljivo zaznamujejo naše zdravje. Tudi zato je po njegovem prepričanju zatrjevanje, da koncentracija pesticidov v pitni vodi v Sloveniji pada, "pravilica, ki ji ni verjeti". Od več kot tristo registriranih pesticidov v Sloveniji jih je po Pretnarjevih besedah v

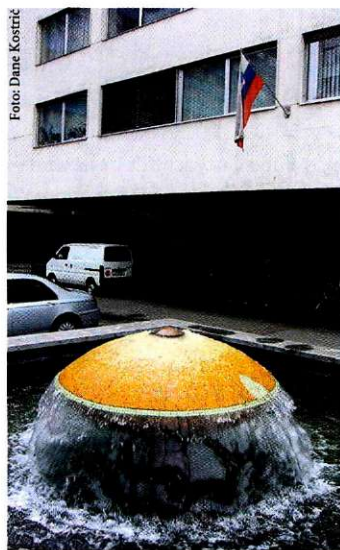
nadzor pitne vode in podtalnice zajeta le slaba tretjina, kar pomeni, da dveh tretjin pesticidov sploh ne merimo. Slednje se po njegovih besedah dogaja zato, ker gre za navzkrižje interesov: interes pridelovanja hrane in interes zdrave pitne vode.

Da se vsebnost pesticidov v vodi večja, se je strinjal tudi Bojan Kekec iz Komunale Novo mesto, ki je dejal, da se odgovornost za onesnaženje največkrat prelaga na dejavnosti intenzivnega kmetijstva, čeprav le to ni glavni krivec zanj. "Glavni krivec je slabo medsebojno sodelovanje ministrstva za okolje, prostor in energijo, ministrstva za zdravje in ministrstva za kmetijstvo," meni Kekec. Poleg tega Kekec opozarja, da država zanemara komunalno dejavnost in jo prepušča občinam, ki temu niso kos, čeprav je sama najbolj odgovorna za izpolnitev okoljevarstvenih standardov in za zagotavljanje financiranja naložb v okolje, ki nas čakajo v prihodnosti.

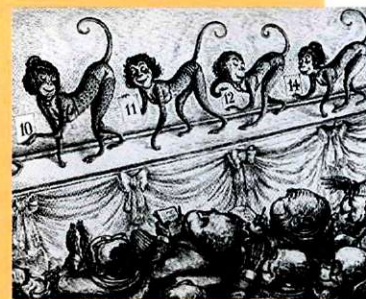
Potrebna prevetritev inšpekcijskih služb

Čisto na koncu je govoril še član odbora Peter Kralj. Kralj je podobno kot v začetku Orožen dejal, da imamo dobre naravne pogoje in razpolagamo z zadostnimi količinami vode za svoje potrebe, vendar so viri marsikje močno načeti ali ogroženi. Slednje se po njegovih besedah dogaja predvsem zaradi negospodarnega ravnanja v preteklih desetletjih in slabega dela inšpekcijskih služb, zaradi česar bi bilo treba inšpekcijske službe kadrovsko precistiti in jih usmeriti v preventivno delovanje.

Aleš Kocjan

Po mnenju Bojana Kekca je glavni vzrok za onesnaževanje slabo medsebojno sodelovanje ministrstva za okolje, ministrstva za zdravje in ministrstva za kmetijstvo.

Poroka mladenk

Polovica žensk v Indiji se poroči pred 15. rojstnim dnevom, čeprav so poroke mladoletnikov zakonsko prepovedane. Po zakonu se lahko ženske poročijo po 18. rojstnem dnevu, moski pa, ko dopolnijo 21 let. Sicer pa indijska vlada ugotavlja velike razlike med severom in jugom države. V zveznih državah na severu se pred 18. letom poroči od 68 do 71 odstotkov žensk, medtem ko se ta odstotek v državah na jugu giblje od 17 do 25. Vlada še ugotavlja, da mladostniki s spolnimi odnosi začinjajo čedalje bolj zgodaj, večina pa jih ne uporablja zaščitnih sredstev.

Havel za nagrado

Po podatkih prve spletne stavnice Centreber je nekdanji češki predsednik Vaclav Havel favorit v tekmi za Nobelovo nagrado za mir za leto

2004. Avstralska stavnica Havlu napoveduje možnost 1:4, največ zaradi njegove zamatne revolucije, s katero je državo iz komunizma pripeljal do praga Evropske zveze. Havel, ki je bil že nekajkrat nominiran za Nobelovo nagrado za mir, je s položaja češkega predsednika odšel leta 2003. Petčlanski norveški odbor za podelitev Nobelovih nagrad je sicer že izbral nagrajence, vendar bodo njihova imena objavljena 8. oktobra. Letos je za to ugledno nagrado prijavljenih rekordnih 194 kandidatov, zelo visoko pa sta uvrščena tudi Mednarodna agencija za jedrsko energijo (IAEA) in njen vodja Mohamed el Baradej.

Nevarno rdeče meso

Zdravniki opozarjajo, da starejše ženske in tiste srednjih let, ki jedo veli-

ko rdečega mesa, tvegajo, da bodo zbolele za sladkorno boleznijo. Skupina zdravnikov z bostonske bolnišnice za ženske je raziskovala povezanost prehrane z veliko rdečega mesa in sladkorno boleznijo tipa 2. Znanstveniki so v okviru študije ženskega zdravja osem let spremljali 37.309 žensk. Sodelujoče so imele najmanj 45 let in so bile pred začetkom študije dobrega zdravja, kar pomeni, da jim niso ugotovili bolezni srca, kapi, raka ali sladkorne bolezni. Med raziskavo je za sladkorno boleznijo tipa 2 zbolelo 1.558 žensk. Znanstveniki so ugotovili, da je tveganje med ženskami, ki so jedle večje količine rdečega mesa, za sladkorno bolezen za 28 odstotkov večje.

Samovoljna Brigitte

Brigitte Bardot, nekdanja francoska filmska igralka in spolni simbol z našobljenimi ustnicami, se je

na podelitvi nagrad v Saint-Tropezu na Azurni obali pojavila s sprehajalno palico. Oblečena v črno in s svetjem v lasih je nekdanja igralka kot t. i. zainteresirana sosedica sodelovala na podelitvi nagrad na 6. festivalu televizijske fikcije. Bardotova, ki je 28. septembra praznovala 70. rojstni dan, že dolga desetletja živi osamljeno v Vili La Madrague v Saint-Tropezu.

Za ohranitev jezika

Kljub najnovejšim uspehom s pesmimi v angleščini bo Turčija na 50. tekmovanju za evrovizijsko popevko prihodnje leto tekmovala s pesmijo v turščini. Uradni varuhi jezika so to odločitev turške državne televizije TRT posebej pohvalili. Menijo, da je pesem v turščini veliko primernejša za uveljavljanje jezika in kulture. Vprašljivo pa je, ali bodo

nad tem enako navdušeni turški ljubitelji evrovizijskega tekmovanja. Ne nazadnje je pevska Sertab s svojo pesmico, ki jo je zapela v angleščini, lani Turčiji prvič prinesla zmago. Poleg tega je turška rokovska skupina Athena letos z angleško različico pristala na četrtem mestu.

Razstava vaz

V muzeju v Kremlju so odprli razstavo, na kateri sta na ogled dva ducata bogato okrašenih vaz iz zasebne zbirke francoskega kralja Ludvika XIV., ki je v Moskvo prišla iz znamenitega francoskega muzeja Louvre. Razstava v zvoniku kremelske cerkve Ivana Velikega prikazuje 23 predmetov, med njimi izbrane vaze, vrče in pladenj, narejen iz dragocenih kamnov ter uokvirjen z zlatom in srebrom. Ludvik XIV., dolga leta Sončni kralj, je bil znan po tem, da je

zapravil ogromno denarja iz francoske blagajne za dela, ki so jih oblikovali najbolj izurjeni draguljarji in arhitekti njegovega časa. Razstava poleg drugih predmetov vključuje posodo za sadje, narejeno iz kristalnega stekla z zlatim in srebrnim robom. Uporabljali so jo za shranjevanje sadja, poskropljenega z vinom. Razstava bo na ogled do 12. novembra.

Milijoni kilometrov

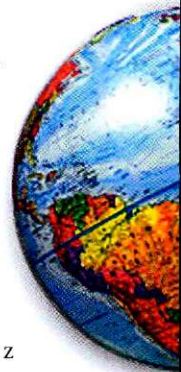
Potem ko je grški taksist Gregorios Sahinides s svojim mercedesom 240 D iz leta 1976 prevozil kar 4,6 milijona kilometrov, ga je odpeljal v Mercedesov muzej v Stuttgartu. Sahinides je prevozil toliko kilometrov z voznjo po Solunu in večkrat do Beograda, ko je med vojno na območju nekdanje Jugoslavije prevažal medicinske potrebščine. Grk je bil tako zadovoljen s svojim avtomobilom, da je pisal vodji DaimlerChryslerja Jürgenju Hubbertu in se mu osebno zahvalil za tako kakovostno vozilo. Predstavniki Mercedesovega muzeja so nato obiskali Sahinidesa, ta pa je privolil, da bo avtomobil podaril muzeju.

ju. DaimlerChrysler trdi, da je to mercedes z največ prevoženimi kilometri. Ko ga je Sahinides leta 1981 kupil, je imel že 500.000 kilometrov, nato pa je taksist še trikrat zamenjal motor.

Princ po materini poti

Britanski princ, 20-letni Harry, je v dokumentarnem filmu, ki ga je posnela britanska televizija ITV, med bivanjem v Lesotu prvič govoril o čustvih do svoje pokojne matere, princeze Diane. Zatrdil je, da si želi, da bi bila mati ponosna nanj. Želi si nadaljevati njeno dediščino na področju človekoljubnega dela, pri če-

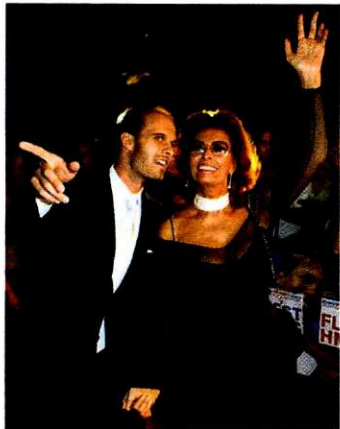
mer je mlajši sin pokojne valizanske princeze poudaril, da ne želi prevzeti njene vloge, in menil, da tega ne more nihče. Po Harryjevih besedah je sramotno, koliko slabih stvari je v zadnjem času prišlo na dan o Diani kljub vsem njenim pozitivnim dosežkom. Dejal je, da skušata biti z

bratom Williamom normalna, vendar pa je to zelo težko v luči vsega negativnega poročanja o Diani.

Večna Sophia

Legendarna italijanska filmska igralka Sophia Loren je 20. septembra praznovala 70. rojstni dan. Igralka se je kot Sophia Scicolone rodila 20. septembra 1934 v revni družini v mestu Pozzuoli blizu Neaplja. Njena kariera se je začela po zmagi na nekem lepotnem tekmovanju, ko je postala manekenka, si priimek spremenila v Lazaro, a ga je kmalu nato spremenila v umetniško ime Loren.

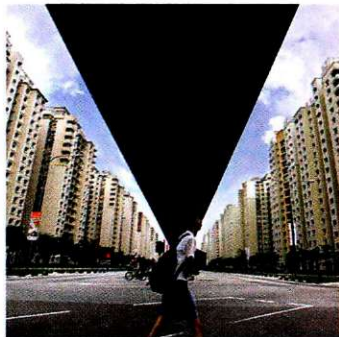

Filmsko kariero je začela leta 1950, prava pot v svetovnem merilu pa se je začela leta 1957 z odhodom v Hollywood in s poroko z znanim producentom

Carlom Pontijem. Igralka danes pravi, da je zadovoljna, še vedno pa je zelo dejavna. V pogovoru za Prvi kanal italijanske televizije je poudarila vlogo treh moških svojega življenja: Federica Fellinija, ki jo je uvedel v svet filma, Carla Pontija in Vitoria de Sice. Sophia je vse svoje življenje posvetila filmu in družini. Ima dva sinova, režiserja Edoarda in dirigenta Carla, ki se je v Budimpešti poročil z madžarsko violinistko Andreo Meszaros.

Nova bolezen?

Zdravstveni delavci v Singapurju so izrazili zaskrbljenost zaradi visoke smrtnosti pri t. i. Whitmoreovi boleznih (meliodosis). V prvih šestih mesecih letos je v Singapurju od 57 bolnikov, okuženih z omenjeno boleznijo, umrlo 23 ljudi. Gre za tropsko bolezen, ki se najpogosteje pojavlja v jugovzhodni Aziji in severni Avstraliji, povzročata jo bakterija pseudomonas pseudomallei, ki živi na tleh in v stoječih vodah.

Človek se z njo okuži prek okuženega prahu ali prek morebitne rane, ki je bila v dotiku s prahom, ki vsebuje nevarne bakterije. Infekcija se nato širi po krvi, zajame pa srce, možgane, jetra, ledvice, sklepe in oči. Glavni znaki boleznih so glavobol, mrzlica, kašelj in izguba teka. Bolezen, ki jo zdravijo z antibiotiki, je ozdravljiva le v primeru zgodnjega odkritja, cepiva, ki bi preprečevalo okužbo, pa znanstveniki še niso odkrili. Primere Whitmoreove boleznih so v Singapurju zaznali že v minulih letih, vendar smrtnost nikoli ni presegla deset odstotkov. Letošnja 40-odstotna smrtnost, ki je celo višja kot pri sindromu akutnega oteženega dihanja (sars), pa je singapurske zdravstvene delavce zaskrbel.

Dragulji

V Parmi so na ogled najlepši dragulji Swarovskega, ki jih je Maria Callas nosila med svojimi odrskimi nastopi. Ogrlice, kristali, krone in prstani, s katerimi se je zaljšala slovita pevka, so v Teatru Regio di Parma na ogled do 24. oktobra. V ospredju so dragulji, ki jih je Maria Callas nosila na odru med nastopi v letih 1947–1960. Posamezni kosi nakita doslej niso bili niti razstavljeni niti fotografirani. Dragulje so iz kristalov Swarovski izdelali v milanski draguljarni Marangoni, ki si je v 60. letih ustvarila svetovno ime prav z nakitom, ki ga je izdelovala za Callasovo. Atelje je pred nekaj leti prevzel Swarovski. Med najlepše eksponate sodi nakit, okrašen s kristali Swarovski, ki

ga je Callasova nosila ob svojem debutu v Italiji 2. avgusta 1947, ko je v Areni v Veroni nastopila v Ponchiellijevi operi La Gioconda. Občudovanja vredna je tudi krona, ki jo je Maria Callas nosila v operi Nabucco, in sicer leta 1949 v Neaplju. Nakit bo razstavljen tudi v Tokiu, na Dunaju, Salzburgu, Berlinu in Londonu, pozneje pa še v ZDA in leta 2007 v pariškem Louvru, ko bodo zaznamovali 30. obletnico smrti velike operne umetnice.

Konec pravljice

Danski princ Joachim in princesa Alexandra sta se po devetih letih zakona odločila za ločitev. Mlajši sin danske kraljice Margarete in njezina v Hongkongu rojena soproga sta se po temeljitem premisleku namreč odločila, da se bosta razšla in zatem tudi razvezala. 35-letni Joachim in 40-letna Alexandra imata dva otroka, 5-letnega Nikolaja in 2-letnega Felixa, skrbništvo pa si nameravata deliti. Joachim in Alexandra bosta v času razveznega postopka kot običajno opravljala vse uradne dolžnosti, princesa bo v prihodnjem letu ohranila naziv njene kraljeve visokosti. Ko bo postopek končan, pa se bo kraljica Margareta odločila, ali bo Alexandra obdržala uradni naziv. To bo sicer prva razveza v danski kraljevi družini po letu 1846, ko se je kralj Frederik VII. ločil od princese Caroline Charlotte Mariane Mecklemburg-Strelitz. Danski mediji so že več mesecev objavljali domneve, da Joachim in Alexandra, ki sta se poročila 18. novembra 1995, že nekaj časa živita ločeno. Princesa je ob svoji poroki Dance očarala, ko je pripravila govor v tekoči danščini. Večino svojega časa je posvetila raznim človekoljubnim organizacijam, vodila pa je tudi zatočišče za brezdomce in ženske z otroki, ki so bile žrtve zlorab. Medtem ko se je Alexandra ukvarjala z uradnimi dolžnostmi, pa je njen soprog postal znan kot princ, ki se zelo rad zabava, saj je veliko časa preživel na nogometnih tekmah, avtomobilističnih dirkah in rokovskih koncertih.

"Nagi" na letalo

V Veliki Britaniji se bodo kmalu začeli preizkusi nove tehnologije, ki bo na zaslonih skenerjev na letališčih pokazala podobo telesa potnika pod obleko. Naprave bodo rentgenski aparati z nizkim sevanjem in bodo kazali črno-belo sliko telesa, na kateri bodo jasno vidni vsi kovinski in plastični predmeti pa tudi organske snovi, kot je na primer marihuana, ki so lahko skriti pod obleko. Letališča, ki bodo sodelovala pri preizkusu, bodo določili v bližnji prihodnosti. Uporabljeni aparati bodo kljub temu varovali zasebnost potnikov, saj obris telesa ne bo razločen. Prav varovanje zasebnosti potnikov je največja težava, s katero se soočajo pri postavitvi teh nadzornih aparatov na letališča. Poleg tega pa so naprave tudi precej velike. Po drugi strani pa bi njihova uporaba drastično zmanjšala možnost prenosa razstreliv, tudi plastičnih, na letala. Skrivno preverjanje, ki so ga od julija do novembra izvajali na petnajstih letališčih, je pokazalo, da sedanji skenerji delujejo slabo in da se odkrivanje nedovoljenih predmetov ni povečalo.

Literarna nagrada

Leto je spet naokoli in kandidati za najuglednejšo britansko literarno nagrado Booker so že znani. Za nagrado v višini 50.000 funtov, to je 89.500 ameriških dolarjev oziroma 73.400 evrov, se poteguje šest avtorjev. Med nominiranci so naslednji pisatelji z deli: Achmat Dangor: Grenki plod, Sarah Hall: Električni Michaelangelo, Alan Hollinghurst: Lepotna linija, Colm Toibin: Gospodar, Gerard Woodward: Spat hodim opoldne in David Mitchell: Oblačni Atlas. Po tradiciji bo ime zmagovalca znano 19. oktobra na prireditvi, ki bo v središču Londona. Letos so vsi kandidati za nagrado britanski državljani, izjemi sta Irec Toibin in Južnoafričan Dangor. Naj spomnimo, da se za nagrado Booker lahko potegujejo pisatelji iz Velike Britanije, Irske in držav nekdanjih britanskih kolonij. V žiriji, ki bo odločala o zmagovalcu, so romanopisec Tibor Fischer, pisatelj in predavatelj Robert Macfarlane, urednik revije Erotic review Rowan Pelling in laburist Chris Schmidt.

Detektiv za bolezn

Raziskovalec Angus Jonston iz avstralske Univerze Queensland je iznašel tako imenovane genske kroglice (geneballs), ki bodo pomagale v eni sami raziskavi opredeliti na tisoče človeških genov in bodo lahko opozorile na njegovo občutljivost za to ali ono bolezen, ki je dednega značaja. Genske kroglice so delci iz kvarca s polmerom ene desetine človeškega lasu. Vsaka ima množico kanalov, širokih do deset nanometrov, ki lahko različno intenzivno vsrkavajo fluorescentno barvo – odvisno od tega, kaj se dogaja na površini, ki je pokrita s prevleko iz verig DNK. Te se lahko združujejo z določenim genom iz vzorca, ki ga raziskujemo. Spojitev DNK na površini z genom vzorca specifično spremeni barvo genske kroglice, zato ta postopek mogoča sočasno opredelitev več genov, ki na primer povzročajo nagnjenost k boleznim srca in ožilja. V naslednji petih letih se skupina raziskovalcev namerava posvetiti izdelavi naprave, ki bo izvajala takšno raziskavo in posredno skrbela tudi za profilaktiko. Vse to bo najbolj pomagalo zlasti mladim ljudem.

Tobačni proces

Ameriška tobačna industrija tvega, da bo vse izgubila v teku zgodovinskega procesa, ki ga je začela ameriška vlada, ki od tobačnih družb zahteva 280 milijard dolarjev. Obласти obtožujejo izdelovalce cigaret, da so pridobili bajne dobičke na račun prevare potrošnikov cigaret glede nevarnosti kajenja. Če bo sodišče potrdilo višino kazni, bo njena uresničitev postavila pod vprašaj obstoj tobačne industrije, saj njene delnice ne zadoščajo za tako visoko vsoto. Vladni odvetniki bodo poskušali dokazati, da so industrialci manipulirali s podatki o vsebnosti nikotina v cigaretah, da bi povečali odvisnost od tobaka. Med drugim so menda porabili milijarde dolarjev za reklamne kampanje, namenjene pubertetnikom. Prodajali naj bi cigarete z zmanjšano vsebnostjo smole, ki naj bi bile manj škodljive za zdravje, kar seveda ni držalo, in ponarejali ter skrivali izsledke znanstvenih raziskovanj, ki so dokazovali, kako nevarno je kajenje. Na zatožni klopi se je znašla tudi tobačna firma Phillip Morris USA, ki obvladuje približno polovico tobačne industrije.

Ugodnosti za nove naročnike revije Demokracija:

- prvi mesec boste revijo prejeli brezplačno
- brezplačno prejmete majico Demokracija
- sodelujete v žrebanju za eno od knjig naše založbe

Naročnina na revijo Demokracija je lahko tudi darilo.

Naročilnica

Akcija - novi naročniki - prvi mesec **brezplačno!**

Plačilo s položnico • Uredništvo revije Demokracija • p.p. 4315, 1001 Ljubljana

DEMOKRACIJA

ime in priimek: _____

pošiljati začnete dne: _____

datum rojstva: _____

datum: _____

ulica: _____

podpis naročnika: _____

kraj, poštna št.: _____

Davčni zavezanec: da ne

S to naročilnico se zavežujem, da bom naročnik Demokracije najmanj eno leto!

cena: 550 SIT

Če želite 8-odstotni popust pri naročnini, vas prosimo, da označite status, ki ga imate: upokojenec invalid brezposeln študent ali dijak

Zamaskirani
iraški ugrabitelji
na enem od
videoposnetkov

Fotografije: Reuters

Moč ugrabitev

Ugrabitve in umori načrtno ali naključno izbranih tujih državljanov in domačinov v Iraku so letos postali eno najbolj šokantnih, s tem pa tudi eno najbolj nevarnih orožij v rokah teroristov. Celo vlade najmočnejših držav so pri tem razmeroma nemočne. Bi se morale s teroristi vendarle pogajati? V kakšna nevarna razmerja sta se zapletla zahod in islam?

Ugrabitve, postavljanje zahtev in ubijanje talcev niso nova teroristična metoda. Novo ni niti to, da postajajo žrtve tujci, ki v lokalni konflikt niso neposredno vpleteni. Že v osemdesetih letih so na primer islamski skrajneži v Libanonu s političnimi nameni ugrabili Britanca Waitea in Američana Andersona. Ko se je prišel odposlanec canteburyjskega nadškofa pogajati za Britančevu izpustitev, so ugrabili še njega. Klub vsemu so vsi trije ugrabitev preživeli in bili kasneje izpuščeni. Od primerov, ki so se končali s smrtjo ugrabljenega tujega državljana, je bila v zadnjih letih posebno odmevna ugrabitev Daniela Pearla, ki so ga leta 2002 umorili teroristi v Pakistanu.

Izkoriščanje šibke varnosti

Katastrofalno slabe varnostne razmere v Iraku pa so za to vrsto terorizma odprle nove možnosti. Kolikor toliko solidno, še zdaleč pa ne stoodstotno varnost je tehnično mogoče zagotoviti samo vrhučasne iraške oblasti in najpomembnejšim predstavnikom tujih držav in večjih podjetij. Razni pogodbeni sodelavci, inženirji, šoferji, pripadniki nevladnih organizacij, manjši poslovneži in drugi pa se na kaj takega ne morejo zanašati in so zato za teroris-

te lahka tarča. Najlažja tarča za teroriste in zato tudi najpogostejša žrtev so sami Iraci. Najbolj zaželeni pa so seveda tujci, saj so ti poročajo, da bo ugrabitev v resnici odmevna.

V Iraku so se množične ugrabitve tujcev začele aprila letos, ko je skupina Brigade mudžahedinov ugrabila tri Japonce in štiri Italijane in enega od Italijanov umorila. Naslednji mesec

so teroristi obglavili pred tem ugrabljenega Američana Nicka Berga. Video, ki naj bi to prikazoval, se je po svetu bliskovito razširil prek interneta in močno šokiral zahodno javnost. Sprožile so se sicer tudi razprave o avtentičnosti posnetkov, ki pa niti niso bistvene.

Kot so namreč nesporno pokazali še kasnejši primeri, je obglavljanje z vidika teroristov postalo "idealna" metoda za ubijanje. Islamski fundamentalisti namreč utemeljujejo to vrsto umora s svojo interpretacijo naukov iz Korana (tudi Savdska Arabija na primer redno izvaja smrtno kazen z obglavljenjem), hkrati pa je zelo šokantna za zahodno javnost. Od aprila letos je bilo v Iraku ugrabljenih več kot 130 tujih državljanov, ugrabitelji so jih od tega približno tretjino umorili. Od umorjenih je bil najmanj vsak tretji obglavljen. Zadnji žrtvi sta Američana Eugene Armstrong in Jack Hensley, usoda Britanca Kena Bigleyja, ki ga je ugrabila ista skupina, pa v začetku tega tedna še ni bila jasna. Tudi zanj pa je malo upanja.

Bin Ladnovi "fransize"

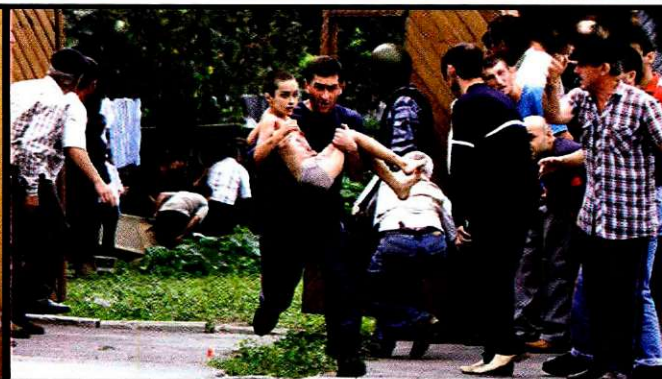
Kot še za najmanj sedem drugih umorov talcev naj bi bila tudi za ta primer neposredno odgovorna sku-

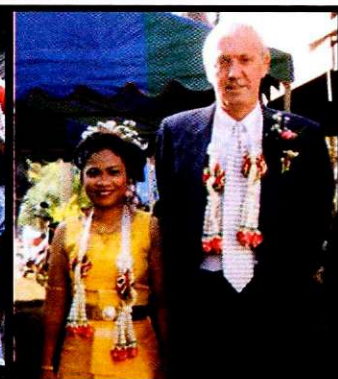
Po nekaterih ocenah so teroristi organizirani podobno franšizni strukturi, kakršno ima multinacionalna McDonald's: nestete skupine ne dobivajo stalnih navodil od centra, ampak delujejo neodvisno.

• Američan Nick Berg: teroristi so maja letos šokirali svet s posnetki njegove usmrtitve.

• Tragedija v Beslanu je eden redkih primerov, ko so bile simpatije večine arabske javnosti na strani žrtev terorizma. V večini primerov v Iraku ni tako.

• Anglež Ken Bigley, ujetnik teroristov z neznatnim upanjem za rešitev

» pina al-Tawhid wal-Džihad (Enotnost in sveta vojna). Po oceni nekdanjega ameriškega upravitelja Iraka Paula Bremerja naj bi bila ta skupina z le nekaj sto člani odgovorna za skoraj vse umore pa tudi samomorilske napade. Ker je organizirana po posameznih razmeroma nepovezanih celicah, aretacije njenih članov ne morejo razkriti njene celotne strukture.

Toda glede na številna imena organizacij, ki prevzemajo odgovornost za ugrabitve, se zdijo stvari še bolj zapletene: Islamska vojska, Vahuhi tradicije, Črni prapori, Islamsko gibanje za iraske mudžahedine in podobno. Večina teh skupin naj bi bila hkrati povezana z najnevarnejšo – al-Tawhid wal-Džihad, ki jo vodi Jordanec Abu Musab al-Zarkavi. Dia'a Rashwan, egiptovski strokovnjak za teroristične skupine, ki ga navaja Asia Times, ta sistem organiziranosti primerja s fransiznim sistemom zelo decentraliziranih multinacionalnih korporacij, kakršna je McDonald's. Terorističnih organizacij ne vodi neposredno en center ali ena osebnost, kot sta bin Laden na globalni ravni ali al-Zarkavi na ravni Iraka. Namesto tega obstaja popolnoma decentralizirana struktura številnih zelo

ohlapno povezanih skupin, ki bin Ladnu ali al-Zarkaviju sledijo le v ciljnih in metodah, ne dobivajo pa od njiju neposrednih navodil. To tudi pomeni, da uničenje ene od skupin še ne bi bistveno oslabilo teroristov v Iraku, saj bi podobne akcije še naprej izvajale druge skupine.

Poleg tega se teroristične ugrabitve največkrat povezujejo s klasičnim kriminalnim podzemljem, ki se je v Iraku prav tako močno okrepilo. Meja med teroristi in klasičnimi kriminalci je pogosto zabrisana, večino ugrabitev pa dejansko vodijo finančni motivi in tudi večino talcev doslej, predvsem samih Irčanov, je bilo mogoče "odkupiti". Po ocenah, ki jih navaja Sudha Ramachandran v svojem članku za Asia Times, naj bi celo politične ugrabitve dejansko izvajale predvsem kriminalne tolpe, ki ugrabljene talce potem "prodajajo" terorističnim skupinam, kot je al-Zarkavijeva.

Močan učinek ugrabitev

Z vidika teroristov so ugrabitve metoda, s katero lahko z minimalnim lastnim tveganjem dosegajo velike učinke. Na zahodno javnost ima na primer podobno močan učinek ugrabitev in grožnja z umorom ka-

tere koli osebe ne glede na pomembnost njenega položaja. Ugrabitev "običajnega" državljana, kot je Ken Bigley, je na primer Britance šokirala prav toliko (ali še bolj), kot bi jih šokirala ugrabitev visokega vladnega uradnika. Toda osebe na visokih položajih je mogoče zavarovati, vseh običajnih državljanov v Iraku pa ne, zato so za teroriste idealne žrtve: velik javni učinek z malo truda. Če pa še umazano delo same ugrabitve namesto teroristov kot "podizvajalec" opravi kar lokalna mafija, je tveganje za teroriste sploh minimalno.

Poleg tega ima ugrabitev s postavljanjem političnih zahtev zahodnim vladam še dodaten javni učinek, ki ga na primer samomorilski napadi in druge teroristične akcije nimajo. Teroristi želijo vso krivdo ali pa vsaj del krivde za lastna grozodejstva pripisati vladam, proti katerim se bojujejo. In v posrednem smislu jim lahko to vedno uspe. Španski volivci so na primer za teroristični napad na vlake v Madridu v veliki meri okrivili tudi svojo vlado, ki je vojaško podprla ameriško politiko do Iraka, in jo kaznovali s porazom na volitvah. Kar hitro se lahko ustvari vtis, da je za terorizem

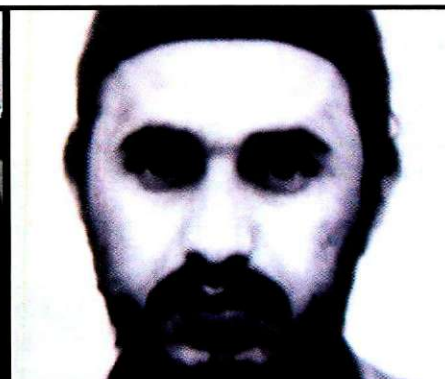
pravzaprav bolj kriva vlada kot pa teroristi. Pri ugrabitvi pa se lahko pojavi še dodatna "prerazporeditev" krivde v očeh javnosti. Za samomorilski napad izvemo, ko se je že zgodil. Grožnja sočloveku s smrtjo, ki jo ob ugrabitvi sporočajo teroristi, pa je nekaj, kar se dogaja trenutno, s čimer se ustvari (realen ali lažen) vtis, da je pravzaprav vlada (in ne teroristi) tista, ki odloča o človekovem življenju in smrti. Bigleyjeva izjava, ki so jo prek interneta posredovali teroristi, je nesporno namenjena Tonyju Blairu osebno: "Prosim, prosim, pomagajte mi." In če so teroristi tako ali tako nori in ne civilizirani barbari, je vsa odgovornost še toliko bolj v rokah tistega, ki je priseben in civiliziran, torej zahodnih vlad. Britanski premier Blair, ki sicer izjavlja, da se s teroristi ne bo pogajal, se je tako znašel v enem najtežjih trenutkov svoje kariere.

Izbira med slabimi rešitvami

Pravilne odločitve praktično ne more sprejeti. Brez pogajanj bodo talci skoraj zanesljivo mrtvi. Pogajanja in popuščanja teroristom pa bodo po drugi strani spodbuda za nove in še bolj brezobzirne teror-

• Prijadniki teroristične skupine al-Tawhid wal-Džihad so po nekaterih ocenah najnevarnejši teroristi v Iraku.

• Abu Musab al-Zarkavi: ne sovraži le Izraela in Amerike, ampak tudi šiitske muslimane in Kurde.

• Naglavne rute v Franciji so začele zanimati tudi teroriste. Kako daleč lahko gredo njihove zahteve?

tične akcije v Iraku in druge po svetu. Čeprav vlade praviloma podobno kot zdaj Blair in njegov zunanji minister Straw trdijo, da se s teroristi ne pogajajo, to ni vedno popolnoma točno. Čeprav je italijanski premier Berlusconi to zanikal, naj bi bila Italija junija letos po nekaterih virih dejansko plačala odkupnino za tri svoje ugrabljenе državljane v Iraku. Filipinska predsednica Gloria Arroyo je iz Iraka umaknila vseh svojih 51 vojakov, da bi rešila življenje svojega državljana.

Čeprav gre za pohvalno humane poteze, je njihov stranski učinek žal dodatno opogumljanje teroristov. Čeprav se velika večina njihovih zahtev nanaša na Irak, je očit-

vala spremembo zakona, ki preprečuje nošenje muslimanskih naglavnih rut v francoskih solah.

Francija ni popustila. Podobno nepopustljivi sta ameriška in začasna iraška vlada, ki sta prav tako izključili možnost izpustitve ženskih zapornic iz iraških zaporov (med njimi sta dr. Rahib Rashid Taha in dr. Huda Salih Mahdi Ammash, ki sta za Huseina razvijali biološko orožje). Po nekaterih informacijah naj bi bila iraška vlada nekoliko bolj pripravljena na pogajanja od ameriške, vendar je to malo verjetno. Iraški premier Alavi je namreč do teroristov vsaj tako nepopustljiv kot ameriška Bela hiša in ga nekateri (na primer New York Times v svojem

lali, in pol milijona dolarjev odkupnine, ki jo je plačalo isto podjetje.

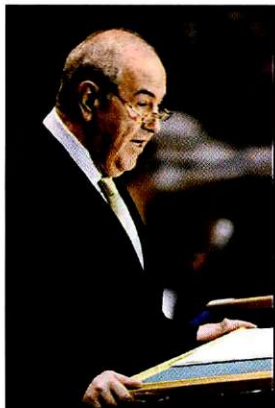
Izbiranje žrtev in kolektivna krivda

Ko gre za al-Zarkavija in njegove sodelavce, stvari ne bodo tako preprosto rešljive, saj ga verjetno bolj kot denar vodi ekstremistična ideologija. V ozadju ameriškega posega v Iraku vidi judovsko zaroto, namenjeno graditvi Velikega Izraela. Toda nič boljšega mnenja nima niti o večini Irčanov. Kurde na severu države ima za izdajalce, ki naj bi služili izraelskim interesom. Večinski šiitov pa nima za prave muslimane. Američani ga označujejo za najverjetnejšega naročnika bombnih napadov na šiitske

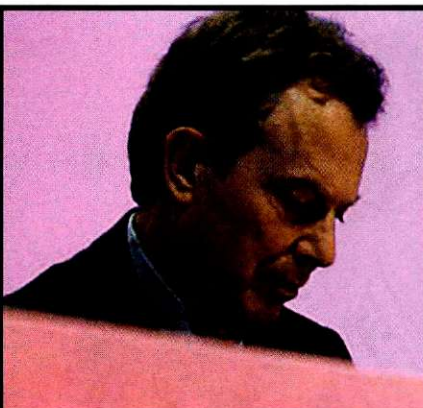
mi na arabski strani tako v Iraku kot v izraelsko-palestinskem konfliktu.

Morda edini večji izjemi, ko je arabska javnost pokazala več simpatij do žrtev terorizma, je bila ugrabitev v Beslanu, ker je šlo v tem primeru predvsem za otroke, in ugrabitev francoskih novinarjev, ker velja Francija danes – predvsem po sporu z ZDA glede Iraka – za arabsko zaveznico.

Odzivi arabske javnosti, še toliko bolj pa dejanja samih teroristov na določen način odražajo idejo o kolektivni krivdi. Vsak Američan, Britanec ali Italijan je primerna tarča že zaradi politike svoje države do Iraka. Tarče pa so lahko seveda tudi drugi, na primer Francozi, saj lahko islamski fundamentalisti v dejanju praktično vsa-

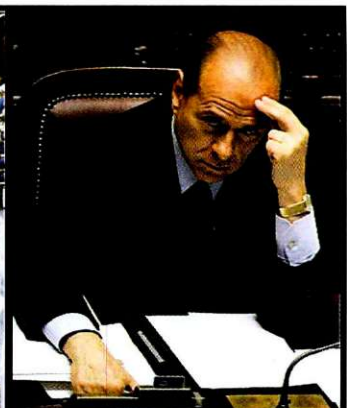
• Iyad Allawi, premier začasne iraške vlade: nepopustljiv do teroristov

• Tony Blair: britanski premier je v enem od najtežjih trenutkov svoje politične kariere, saj praktično ne more sprejeti pravilne odločitve.

• Gloria Arroyo, filipinska predsednica, se je odločila popustiti teroristom, da bi rešila svojega državljana.

• Silvio Berlusconi zanika, da bi se njegova vlada kdaj pogajala s teroristi, vendar nekateri o tem dvomijo.

no, da se njihove ambicije začnjenjo širiti ne le na zahteve po zahodnem umiku iz drugih kriznih žarišč, na primer iz Afganistana, ampak tudi na izrazito notranje zadeve zahodnih držav. Skupina Islamska vojska, ki je ugrabila francosko novinarka Georges Malbrunota in Christiana Chesnota, je tako od Francije zahte-

komentarju) celo označujejo za tipičnega zagovornika trde roke.

Medtem ko vlade zahodnih držav praktično ne morejo sprejeti pravilne odločitve, terorističnim voditeljem, kot je al-Zarkavi, ustrezata oba razpeta: če so njihove zahteve izpolnjene, je zastavljeni cilj dosežen. Če niso izpolnjene, bodo z ubijanjem talcev šokirali zahodno javnost in krepili njeno nezadovoljstvo s politiko svojih vlad. Včasih se celo zdi, da je sama ugrabitev pomembnejša od izražene zahteve. Skupina Črni prapori je na primer v zameno za izpustitev treh Indijcev zahtevala, da Indija umakne svoje vojake iz Iraka, čeprav Indija v Iraku sploh nima vojakov. Nazadnje so se zadovoljili z umikom kuvajtskega podjetja, za katerega so ugrabljeni Indijci de-

vernike ob njihovem verskem prazniku v Karbali in Bagdadu, ki so terjali kar 185 žrtev. Toda kako se na ugrabitev in umore talcev odzivajo običajni Iranci in Arabci na splošno? Sočutja do talcev in njihovih družin je bolj malo. Čeprav večinoma ne zagovarjajo metod teroristov, so prepričani, da so tragične usode zahodnih talcev deležne nesorazmerno velike pozornosti v primerjavi z žrtva-

ke države najdejo nekaj, s čimer se ne strinjajo. Velja pa lahko tudi obratno: ugrabljenega Libanonca so izpustili – kot priznanje odporu njegove države proti Izraelu. Osebna dejanja ali prepričanje posameznika pri tem niso bistvena, saj velja vsakdo za krivca že zaradi svoje nacionalne pripadnosti. To mišljenje pa je podobno tistemu, ki je vodilo že balkansko etnično čiščenje.

Gjyle Vishaj

RADIO
UNIVOX
107.5 MHz

RUMENE STRANI
SLOVENIJA TEL

INTER
MARKETING

www.rumenestrani.com

intervju

Fotografiji: Dane Kostric

Predsednik Slovenske demokratske stranke Janez Janša in predsednik Liberalne demokracije Slovenije Anton Rop sta, upoštevajoč javnomnenjske ankete, glavna kandidata za predsednika nove slovenske vlade. Zato smo želeli z obema v tej številki objaviti intervju. Za vsakega smo pripravili deset različnih vprašanj in pet skupnih glede na dejstvo, da je bil prvi v opoziciji, drugi pa ves čas v vladi. Janez Janša si je kljub številnim obveznostim minuli teden vzel čas za intervju z Demokracijo, Anton Rop ne.

Še nekaj dni nas loči do parlamentarnih volitev. Po javnomnenjskih anketah je Slovenska demokratska stranka tik za Liberalno demokracijo Slovenije oziroma se ji čedalje bolj približuje. To je pokazal celo Tošev Politbarometer. Pričakujete, da jo boste na volitvah prehiteli?

Delamo za to. Nič še ni odločeno in potrebujemo vsak glas. Tokrat bo potrebno razumevanje, da je glas za SDS tisto dejanje, ki lahko spremeni oziroma izboljša politiko v Sloveniji.

Kje vidite vzroke za vaše napredovanje v javnem mnenju?

V doslednem zagovarjanju rešitev v skupno dobro in v dobri programski in kadrovski ponudbi za letošnje volitve. In v velikemu trudu, ki smo ga v SDS kandidati, volilni štab in tisoči članov vložili v predstavitev programov in kandidatov in na ta način nadomestili pomanjkanje medijske in finančne moči.

Kako ocenjujete letošnjo volilno kampanjo? Se strinjate s tistimi, ki pravijo, da je v tokratni volilni tekmi v nasprotju s prejšnjo v ospredju soočenje volilnih programov?

Bolj kot doslej vsekakor. S predlogom interpelacije smo preprečili, da bi nekdanji predsednik republike z znano izjavo v Baski grapi

nedavno izjavil, da bi v Sloveniji lahko sestavili deset vladnih garnitur, ki bi bile boljše od sedanje. Se strinjate z njim?

Vsekakor. Deset, ki bi bile bolj sposobne, in najmanj tisoč takih, ki bi bile bolj poštene. Le možnosti je treba dati ljudem, da se izkažejo. Norčevanje iz opozicije pa je tako ali tako stalnica v delovanju sedanjih oblastnikov. Sami sebi se zdijo tako pametni, lepi in sposobni, da ne potrebujejo nikogar drugega. Najbolj pa so jim odveč volitve.

V zadnjem času vladajoča garnitura na veliko politično kadruje na vseh področjih. Po pripovedovanju nekaterih, ki so zaposleni na posameznih ministrstvih, je v zadnjem času dobilo zaposlitev precej eldeesovih kadrov brez kakršnega koli javnega razpisa. Je to znak vladne panike?

Deloma, deloma pa je to nadaljevanje politike izključevanja, ki jo vodijo vseskozi. Po njihovo nihče, ki ni LDS, ni sposoben. To je pred letom dni izjavljal celo sedanji kandidat LDS in gospodarski minister Lahovnik.

Verjetno sta zaradi vsega tega predsednik vlade Rop in njegova liberalna demokracija v javnost lansirala zgodbo, naj bi vaša stran-

partnerjev na začetku mandata vzela upokojencem dve pokojnini, hkrati pa je izbrisanim obljubljala visoke odškodnine. Nikjer nismo rekli ali zapisali, da bomo uvedli enotno davčno stopnjo, v strokovnem svetu SDS za zdaj preučujemo različne davčne sisteme po državah EU. Odločeni pa smo že, da bomo znižali davčne obremenitve dela in povečali obdavčitve kapitalskih dobičkov z izjemo tistih, ki se vlagajo v odpiranje novih podjetij in novih delovnih mest. Tu bomo davčne olajšave povečali.

V povezavi s tem je Rop na nedavnem programskem kongresu LDS dejal, da liberalni demokrati nikoli ne bodo privolili v to, da bi Slovenija postala poskusni laboratorij evropskih konservativnih strank.

Odgovoril mu je že vodja največje poslanske skupine v evropskem parlamentu H. G. Pöttering, prav tako v tork na naši konvenciji generalni sekretar Evropske ljudske stranke Antonio L. Isturiz. Ustanovitelji EPP Adenauer, Schumann, De Gasperi so tudi ustanovitelji EU. Pri nastanku EU ni bilo zraven ne socialistov in ne liberalcev. Sicer pa so danes največji konservativci v negativnem smislu, kot ga je uporabil g. Rop – tisti torej, ki so proti napredku – v Sloveniji v LDS in ZLSD, kajti prav oni si prizadevajo za ohranitev svojih privilegijev in si ne želijo drugačne politike.

Ena osrednjih predvolilnih tem je zaradi incidentov v Piranskem zalivu in nedavne aretacije skupine slovenskih državljanov ob Dragonji s strani hrvaških represivnih organov problem nedoločene meje med Slovenijo in Hrvaško tako na kopnem kot na morju. Kdo je kriv za takšno stanje, kakršnemu smo priče v zadnjih dneh?

Najbolj napačno so ravnale hrvaške oblasti, ki so nezakonito aretirale slovenske državljane

Nočemo politike izključevanja in korupcije

Pogovor z Janezom Janšo

znova tik pred volitvami posejal sovraštvo in obudil stare zgodovinske delitve, ki bolj kot kar koli hromijo naš nacionalni razvoj.

Že pred časom ste predstavili svojo vlado v sencih. Ob tem je bilo veliko govora in tudi norčevanja iz domnevno "nevidnih Janševih petsto strokovnjakov". Dr. Peter Jambrej je

ka z uvedbo enotne davčne stopnje povzročila socialno razlikovanje in razpad socialne države. Komentatorji, ki so blizu LDS, pravijo, da postaja SDS "neoliberalna".

LDS in njeni propagandisti sejejo socialno demagogijo, nam pa očitajo, da bomo delali tisto, kar sami že vseskozi počnejo. Prav LDS je ob sodelovanju drugih koalicijskih

na slovenskem ozemlju. Do takšnega stanja pa je pripeljala tudi slovenska vladna politika v zadnjem času. Tisti, ki so na oblasti, ravnajo v skladu s stavkom svojega ideologa Slavojja Žižka, ki je pred nekaj meseci dejal: "Tri minute dobrega filma mi pomeni več kot usoda cele Slovenije."

Medtem ko so vladajoči zadnja leta gledali filme, je sosednja država uveljavljala svojo oblast. >>>

» Jeseni leta 2000 je hrvaška oblast enostransko zamenjala slovenske hišne številke na hišah na levem bregu Dragonje s hrvaškimi hišnimi številkami. Sklep Bajukove vlade, ki je to ravnanje odpravil, je nova vladajoča koalicija, v kateri je bila tudi SLS, takoj po volitvah razveljavila in s tem posredno priznala sosednji državi enostransko spremenjeno stanje. In pred dnevi, ko se je vlada pod vodstvom LDS po incidentu zavedela svoje napake, je v predvolilni vročici reagirala pretirano in nas osmešila v Evropski uniji.

Kako rešiti to napeto situacijo?

Pri uveljavljanju Slovenije v svetu in urejanju odnosov s sosedami potrebujemo stalno, vztrajno in odločno, a trezno politiko brez nervoznih reakcij. Te so popolnoma nepotrebne in škodljive, saj so argumenti na naši strani. Nobene potrebe ni, da bi se na obmejni incident odzvali z atomskim orožjem, kar je v prenesenem pomenu prejšnji teden naredil Rop.

Neki kolumnist je v osrednjem dnevnem časniku zapisal, da je Janševa SDS, gledano v daljšem časovnem obdobju, "stranka brez jasnega politično-nazorskega profila", pri čemer se je skliceval na "že kar ritualno spreminjanje imena stranke". Verjetno se z njim ne strinjate?

Ne. Ime so večkrat spremenili v LDS in ZL kot v SDS, da o programih in stališčih ne govorimo. Naši predhodniki sta Slovenska demokratska zveza in Socialdemokratska zveza Slovenije. Naše današnje ime je sinteza imen in dediščine obeh naših predhodnic, ki sta ključne temeljne kamne vgradili v zgradbo slovenske demokracije in državnosti.

Še pet vprašanj, ki jih bomo postavili tudi vašemu glavnemu tekmecu na volitvah Antonu Ropu, če si bo seveda vzel čas za intervju v Demokraciji pred volitvami. Kaj je vaša glavna prednost pred politično konkurenco?

Avtentičnost. Mi ne prodajamo socialne de-

LDS ima v svojih vrstah zagotovo kar nekaj sposobnih ljudi, vendar se je kot nosilka neke politike popolnoma izčrpala. V sebi nima nobenega razvojnega naboja več. Mislim, da ne bi bilo dobro, da glavna nosilka korupcije in klientelizma ostane v vladi še naslednji mandat. Mogoče bi bilo bolje, da si ogledajo kak poučen film. Končno sami pravijo, da jim nekaj minut filma pomeni več kot usoda Slovenije.

magogije. Nam gre za stvar. Politiko izključevanja, korupcije in klientelizma želimo zamenjati s politiko vključevanja vseh, ki so pripravljeni delati za skupno dobro, in s politiko dobrega in

Prizadevamo si, da SDS dobi relativno večino in koalicija Slovenija absolutno. Potrebujemo oboje.

poštenega upravljanja z državo. Na naši listi kandidirajo ljudje, ki si večinoma sami služijo kruh, največ v gospodarstvu. Na listi LDS je velika večina takih, ki so plačani iz proračuna. Večina ministrov sedanje vlade ni še nobene plače zaslužila v razmerah tržnega gospodarstva. Mislimo, da denar ustvarjajo s svojimi sejami.

Recimo, da na volitvah zmagate. S katerimi strankami bi v prvi vrsti poskušali oblikovati vladno koalicijo?

Koalicijo že imamo. To je koalicija Slovenija. Prizadevamo si, da SDS dobi relativno večino in koalicija Slovenija absolutno. Potrebujemo oboje.

Ste pripravljeni iti v koalicijo z glavno konkurenčno stranko?

LDS ima v svojih vrstah zagotovo kar nekaj sposobnih ljudi, vendar se je kot nosilka neke politike popolnoma izčrpala. V sebi nima nobenega razvojnega naboja več. Mislim, da ne bi bilo dobro, da glavna nosilka korupcije in klientelizma ostane v vladi še naslednji mandat. Mogoče bi bilo bolje, da si ogledajo kak poučen film. Končno sami pravijo, da jim nekaj minut filma pomeni več kot usoda Slovenije.

Kaj bi bili vaši prvi vladni ukrepi, ki bi jih ljudje lahko v praksi pozitivno občutili?

Ne obljubljam, da bomo vse spremenili čez noč. To ni mogoče. Naredili pa bomo vse, kar je v naši moči, da bodo v prihodnosti bolje živeli tudi tisti, ki živijo od lastnega dela in pošteno zasluženih pokojnin, in ne samo tisti, ki se v okviru Foruma 21 debelijo na račun kapitalističnih dobičkov. Poskrbeli bomo, da bo Slovenija postala prijazna domovina enakih možnosti za vse, ki v njej živimo, da bo življenje lepo in da se bodo družine odločale za več otrok. Za hitrejši razvoj v skupno dobro bomo

več denarja namenili zdravju ljudi, ohranjanju zdravega okolja, znanju in izobraževanju, znižali davke in hkrati pocenili upravljanje z državo, spodbujali rast malih in srednjih podjetij, zagotovili učinkovito in prijazno obravnavo v državnih uradih, oblikovali stabilen sistem zdravstvenega in pokojninskega varstva ter zmanjšali razvojne razlike med slovenskimi regijami.

Priče smo pravi epidemiji terorizma v svetu. Kakšno naj bo stališče in ravnanje Slovenije do tega vprašanja v prihodnje?

Slovenci smo z mednarodnimi povezavami trajno zavarovali svojo prihodnost in tako povečali svojo varnost. V okvirih EU in NATO delimo odgovornost zase in za vso skupnost, ki ji pripadamo. S treznimi ukrepi, povezanimi z imigracijsko politiko, aktivno diplomacijo in z izboljšanjem varnostnega sistema pa moramo krepiti tudi lastno sposobnost preprečevanja ogroženosti in zmanjševati tveganje za svoje državljane doma in po svetu.

Metod Berlec

(Ne)pogovor z Antonom Ropom

Vprašanja brez odgovorov

Pretekli teden, natančneje v sredo, smo Antona Ropa, predsednika vlade in LDS, prosili za pogovor. Po daljšem premisleku in naši urgenci nam je Gregor Krajc, tiskovni predstavnik vladnega predsednika, v četrtek sporočil, da žal v tem tednu predsednik zaradi obveznosti nima možnosti opraviti pogovora z Demokracijo. "Predlagam, da počakamo do ponedeljka in vidimo, če bi se dalo pogovor opraviti v tistih dneh," je zapisal Krajc. Spet smo poskušali v petek in ponedeljek, vendar se Anton Rop na naše prošnje ni odzval. V nadaljevanju objavljamo vprašanja, ki smo jih želeli postaviti predsedniku LDS in so ostala brez odgovorov.

Po podatkih ministrstva za finance se je javni dolg samo v zadnjih treh letih podvojil. Javni dolg Banke Slovenije se je s 322 milijonov tolarjev v letu 2000 povečal na nekaj več kot 7 milijard tolarjev. V istem času se je podvojil tudi javni dolg iz vrednostnih papirjev na prinosnika. S čim lahko vlada-joča koalicija opraviči tolikšno zadolževanje v iztekajočem se mandatu?

Po uradnih podatkih se država v zadnjih letih pospešeno zadolžuje doma, kar pomeni, da se skupni devizni dolg ne povečuje tako, kot bi se, če bi vlada tako kot nekoč najemala posojila v tujini, hkrati pa vlada s takšno vrsto zadolževanja odzira posojilni potencial domačim potrošnikom. Ali je tako zato, da skrijete zadolževanje države v tujini?

Skupni devizni dolg se v zadnjih letih izredno povečuje; maja letos je bil s 14 milijardami evrov na primer že skoraj dvakrat višji od deviznih rezerv. Kako lahko to pojasnite?

Dejstvo je, da je Slovenija zadržana do tujih naložb, hkrati pa ohranja državne monopolne in nekonkurenčne razmere, kar vse gre na škodo srednjih in malih podjetij. Po mnenju nekaterih se celo boji tujih naložb. Zakaj je tako in kakšno je vaše stališče do tega?

Vlada letno nameni več milijard tolarjev za avtorske honorarje nekaterih zaposlenih v državni upravi, ki bi to delo lahko opravili v času redne službe. Zakaj je tako in zakaj vlada na tem področju ni pripravljena več prihraniti, ta denar pa nameniti za druge namene; na primer za štipendije ali graditev novih stanovanj za mlade in ogrožene?

Američan Richard A. Johnson, odhajajoči predsednik uprave in glavni direktor kranjske družbe Sava Tires, je v pogovoru za slovenski poslovni tednik dejal, da se v Sloveniji politika preveč vmešava v poslovanje zasebnih podjetij, kar otežuje razvoj malih in srednjih podjetij. Razočaran nad slovensko politiko je zaprosil za premestitev. Podobno menijo tudi slovenski podjetniki. Kakšen je vaš komentar na to?

Richard A. Johnson tudi pravi, da se davčni uradniki v državi ne vedejo do vseh enako; prepričan je celo, da imamo v Sloveniji davčni terorizem. Kaj menite o tem?

Veliko kritik je tudi na nepreglednost javnih financ. Te naj bi urejali postopoma predvsem zaradi pritiska evropske skupnosti. Kdaj lahko državljani pričakujemo ureditev stvari na tem področju in preglednost zadev ter s čim nam jamčite, da bomo javno objavljenim podatkom lahko verjeli in ne bomo doma poslušali enih – olepšanih – podatkov, v Bruselj pa bo vlada pošiljala drugačne?

Trg vrednostnih papirjev še vedno ni urejen; stvari so nepregledne, prodaje državnih deležev v posameznih monopolnih podjetjih potekajo "pod mizo". Zakaj vlada-joča koalicija teh stvari v zadnjem mandatu ni uredila v zadovoljstvo vseh državljanov?

Veliko anomalij je v sodstvu. Čeprav zatrjujete, naj bi se te stvari izboljševale, dejstva kažejo, da ni tako. Korupcija in klientelizem razjedajo tako sodstvo kot celotno slovensko družbo. S tem se strinja večina državljanov, razen članov vlada-joče koali-

cije. Ali ste sploh pripravljeni kaj storiti na tem področju ali trmasto vztrajate pri tem, da stvari niso tako kritične?

Še pet vprašanj, ki jih bomo postavili tudi vašemu glavnemu tekmecu na volitvah Janezu Janši. Kaj je vaša glavna prednost pred politično konkurenco?

Recimo, da na volitvah zmagate. S katerimi strankami bi v prvi vrsti poskušali oblikovati vladno koalicijo?

Ste pripravljeni iti v koalicijo z glavno konkurenčno stranko?

Kaj bi bili vaši prvi vladni ukrepi, ki bi jih ljudje lahko v praksi pozitivno občutili?

Priče smo pravi epidemiji terorizma v svetu. Kakšno naj bo stališče in ravnanje Slovenije do tega vprašanja v prihodnje?

Vida Kocjan

V Mestnem gledališču ljubljanskem se je začela nova sezona. Odprli sta jo dve predpremieri, obe Shakespearova tragedija Julij Cezar, vendar v različnih preoblekah.

V Mestnem gledališču ljubljanskem so za uvodno predstavo sezone 2004/05 izbrali Shakespearovo tragedijo. Dramsko delo Julij Cezar,

Začetek z Julijem Cezarjem

ki je nastalo leta 1599, temelji na političnih dogodkih v antičnem Rimu, ki so pripeljali do atentata na Julija Cezarja, in dogodkih po njegovi smrti.

Klasični Jurij Cezar je oživel 23. septembra na velikem odru v režiji Dušana Jovanovića, druga predstava z naslovom Caesar, ki ga je priredil in režiral Dejan Sarić, pa 25.

drugo se festival skupaj z E.P.I centrom podpisuje kot koproducent.

Režiserja

Dušan Jovanović, rojen leta 1939 v Beogradu, je pripovednik, dramatik, esejist in režiser, sicer pa diplomirani germanist in romanist ter redni profesor na AGRFT. Na odru

Kot režiser je s svojo strastjo, intelektom in umetniško močjo izrazilo zaznamoval slovensko moderno gledališče in se uvršča med najvidnejše slovenske gledališke ustvarjalce. Za svoje delo je prejel številne nagrade in priznanja, med drugim Gavnellino, Borštnikovo, Sterijino in Grumovo nagrado ter nagrado Pre-

tesknimi in družbeno angažiranimi dramskimi besedili, ki so prevedena tudi v več tujih jezikov.

Dejan Sarić, rojen leta 1973 v Celju, je študij gledališke igre sklenil z uprizoritvijo Pod mlečnim gozdom Dylana Thomasa. Med študijem in po njem je sodeloval kot asistent režije ali tehnični sodelavec pri več

Na kratko

Sezona v MGL se je začela s klasiko – Shakespearova tragedija Julij Cezar v novem prevodu Milana Jesiha in režiji Dušana Jovanovića. Scenografija je delo Mete Hočevar, kostume pa je zasnovala Bjanka Adžić Ursulov. Za glasbo je poskrbel Drago Ivanuša. Naslovno vlogo bo igral Milan Štefe, druge vloge Boris Ostan, Uroš Smolej, Gaber K. Trseglav, Aljoša Ternovšek in Karin Komljanec, na tolkala bo igrala Katarina Nasteska, k. g.

septembra na Mali sceni. Obe predstavi sta bili julija izvedeni na Primorskem poletnem festivalu, pod

MGL je nazadnje režiral heroično komedijo Cyrano de Bergerac Edmonda Rostanda v sezoni 2001/2002.

Na kratko

Dramsko besedilo je po Juliju Cezarju Williama Shakespeara v novem prevodu Milana Jesiha priredil Dejan Sarić in predstavo tudi zrežiral, dramaturgijo pa je pripravila Alja Predan. V glavnih vlogah nastopata Jožef Ropoša in Vladimir Vlaškalić, na tolkala pa bo igral Martin Konjajev, ki je tudi avtor glasbe.

šernovega sklada (1990). Poleg tega je eden izmed ustanoviteljev Eksperimentalnega gledališča Glej, od leta 1978 do 1985 pa je bil umetniški vodja Slovenskega mladinskega gledališča. Kot dramatik se je uveljavil z obseznimi avantgardnimi, gro-

institucionalnih in neinstitucionalnih projektih; med drugim je režiral operno produkcijo Akademije za glasbo Miranda (Elie Siegmeister, Edward Eager) in letos v koprskem gledališču Finžgarjev Pod svobodnim soncem v lastni dramizaciji.

Barbara Kavtičnik

GOOD VIBERATIONS
107.8 MHz
RADIO VELENJE
www.radiovelenje.com
Naš čas, d.o.o., Kidričeva 2a, Velenje
tel. 03/ 897 50 03, fax: 03/ 5869 263

Krog prijateljev Pikinega dogajanja se vsako leto več. Letošnji festival knjižne junakinje Pike Nogavičke v Velenju poteka že petnajstič. V tem času je prijateljevanje s Piko in z otroško domišljijo, ustvarjalnostjo in razigranostjo stkalo trdne vezi, prineslo mnogo lepega in utrnilo številne nepozabne trenutke.

Letošnji Pikin festival se je začel v nedeljo ob Velenjskem jezeru in bo trajal vse do 2. oktobra. Častna pokroviteljica največje slovenske otroške prireditve je tokrat svetovna popotnica Benka Pulko. "Pika Nogavička je najboljša. Tako se mi je zdelo pred 30 leti in tako se mi zdi še danes. Letos sem

Pikin festival v Velenju je največji slovenski otroški praznik.

Rajanje s Piko

po veliko letih za počitniško branje znova izvlekla Piko Nogavičko. Zanj sem se odločila, ker me je preprosto zanimalo, ali se ji je pripetilo kaj novega v letih, ko sem postajala odrasla in se brigala za vsemogoče nepotrebosti, ki plešejo po glavah odraslih ljudi in jih delajo na videz resnejše, v res-

nici pa le manj pristrčne in bolj zdržane," je dejala Pulkova.

Pika praznuje (in razveseljuje)

Tema letošnjega festivala je Pika praznuje. Vstopnina na festival sta obuti dve barvno različni nogavički. Ker ima Pika Nogavička rada knjige, se je odločila, da svoje male prijatelje

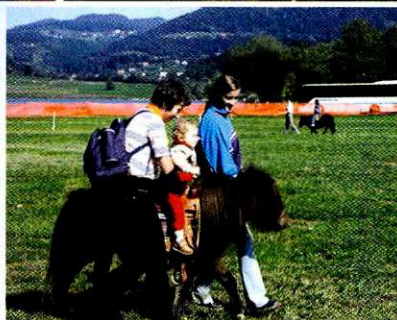
spodbudi k branju. Tudi letos v Pikinem mestu deluje knjižna menjalnica, kjer lahko otroci lahko zamenjajo knjige, ki jih ne potrebujejo več, za taksne, ki so jim všeč in si jih dolgo časa želijo imeti. Osrednji del Pikinega festivala so tudi letos Pikine ustvarjalne delavnice, katerih namen je, da se otrok igra, spoznava no-

festivala poteka predstava Zakaj je Pika šla v šolo. Pika Nogavička je poskrbela še za Pikin kino; na ogled ponuja dva filma. Vse obiskovalce festivala pa na osrednjem prizorišču čaka Pikin sparovček. Zbrani denar bo namenjen zdravnikom z rdečimi noski, ki obiskujejo slovenske bolnišnice. Najživahnejši bo zagotovo 2. oktober – Pikin dan. Letošnji bo še bolj prazničen, saj bodo nastopili priljubljeni glasbeni izvajalci, obetajo se tudi številne razstave na prostem, nagradne igre in mnoga presenečenja. Na sklepni slovesnosti bodo obiskovalci upihnil 15 sveč na Pikini torti.

Prijateljica otrok in odraslih

Vodja Pikinega festivala Matjaž Černovšek je že pred začetkom festivala izrazil navdušenje nad otroškim veseljem, ki ga prinaša velenjska Pika Nogavička. Besede upravičuje tudi letošnji festival, ki med otroke (in tudi odrasle) trosi dobro voljo in jih vsaj za trenutek odnese v pravljčni svet.

Barbara Kavtčičnik

Prejšnje dni je bilo kulturno dogajanje v znamenju stote obletnice rojstva politika in pesnika Edvarda Kocbeka. Potekale so številne prireditve in izšlo je več knjig.

22. in 23. septembra je Slovenska matica organizirala dvodnevni simpozij o Edvardu Kocbeku. Nastopilo je kar 21 predavateljev, ki so bolj ali manj poglobljeno orisali Kocbekovo vlogo v zgodovini slovenskega naroda v 20. stoletju in njegovo literarno delo. 22. septembra je tudi Televizija Slovenija prikazala daljši do-

Eden od treh simpozijev o Edvardu Kocbeku je bil tudi na Slovenski matici.

Med pogumom in zločinom

komentarec o Kocbeku. Slišali smo mnoga mnenja o tem, da je bil Kocbek pomemben literarni ustvarjalec in da je tudi pomembno sodeloval in sooblikoval politiko v najburnejšem obdobju, to je tik pred drugo svetovno vojno, med njo in po njej. Potem ko je izstopil iz bogoslovja, študiral francoščino, postal profesor in se sredi tridesetih let uveljavil kot pomemben pesnik in član krščansko-socialne skupine, se je med študijem v Parizu srečal s slovenskimi komunisti, s katerimi je vzpostavil pristen stik. Leta 1937 je objavil svoje Premišljevanje o Španiji, v katerem se je postavil na levo stran in proti Cerkvi. To je sprožilo burne odzive in pretrse tudi pri takrat vodilni reviji Dom in svet. Ustanovil je svojo revijo Dejanje in že z njenim naslovom povedal, da mu gre najprej za spreminjanje sveta. Prav tu se je močno ujel s komunisti, ki so takrat dobesedno živeli in umirali za spreminjanje sveta – za svetovno revolucijo.

Komunisti so videli, da lahko Kocbeka pritegnejo v svoj projekt revolucije, ki so ga morali zakriti za bolj sprejemljivimi oznakami. Z okupacijo je prišlo do razmer, ki so bile zelo ugodne za izvedbo revolucije. Kocbeka so kot vodilno osebo krščansko-socialnega gibanja povabili v svojo "širšo" organizacijo Osvobodilno fronto in skupaj z njim so jeseni 1941 obliko-

vati njen program, ki je bil podlaga za revolucijo, torej za nasilni prevzem oblasti, sam Kocbek pa je k programu prispeval točko o spreminjanju slovenskega narodnega značaja.

Tovarišija in revolucija

Leta 1942 se je pridružil partijsko-partizanskemu vodstvu "na terenu", kjer pa je bila njegova vloga dokaj obrobna. Na deklarativni ravni je mislil, da s komunisti sooblikuje novi slovenski svet, v resnici pa so ga ves čas držali na "varni razdalji". Jeseni 1943 so ga poslali celo "na jug", kjer je zasedel formalni položaj predstavnika Slovencev v komunistični "vladi".

Ko se je po vojni jeseni 1945 vrnil v Slovenijo, je hotel od vodilnih izvedeti, kakšna je resnica o govoricah o poboju domobrancev in njegova "tovarišija" mu je rekla, da niso resnične. V naslednjih letih so mu dodelili razmeroma pomembno funkcijo podpredsednika prezidija, vendar preko nje ni odločal praktično o ničemer. Ko je konec štiridesetih let izdal svoje partizanske dnevniške Tovarišija, potem pa v začetku petdesetih let še štiri novele Strah in pogum, so ga politično upokojili. Potem deset let ni mogel objavljati. Tudi kasneje je bil v nemilosti, čeprav se mu v primerjavi z mnogimi drugi-

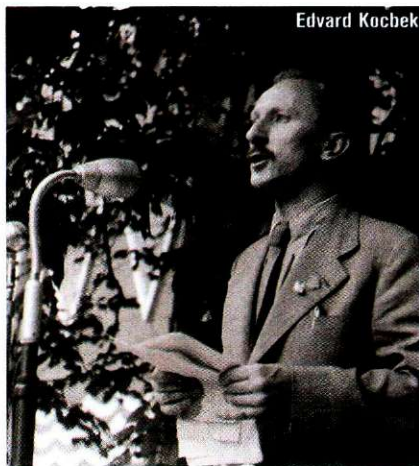
mi ni godilo najhuje. Okoli njega je Udba spletla pravo obveščevalno mrežo s špiclji, celo s prisluškovalnimi napravami, kjer naj bi "delalo" kar več kot 60 udbovcov. V njegovem stanovanju so skrivno preslikavali njegova besedila in kradli dele njegovih dnevnikov. Njegov udbovski dosje obsega okoli 8.000 strani.

Obsodba zločina

Sredi sedemdesetih let je vendarle odigral pomembno vlogo, ko je za tržaško revijo s pomočjo Borisa Pahorja, Alojza Rebulca, Viktorja Blažiča in Franca Miklavčiča dal intervju, v katerem je odkrito govoril o velikem slovenskem zločinu leta 1945. S tem intervjujem je bil še bolj pod nadzorom Udbe in dokončno onemogočen v javnem življenju. Blažič

in Miklavčič sta bila celo "obsojena" na montiranem procesu in zaprta, Pahor ni smel nekaj časa obiskati Slovenije, Rebulca pa so udbovci "obiskovali" na Opčinah. Mnenja o Kocbeku so zelo različna. Kot vidimo tudi iz predavanj in razprave na nedavnem simpoziju (poleg matičnega je bil v Kocbekovem rojstnem kraju Svetem Juriju ob Ščavnici še eden, novembra pa bo svojega organizirala SAZU), mnogi poudarjajo njegovo pomembno vlogo pri dogajanju v 20. stoletju, pomemben vpliv, prav tako njegovo etično držo in njegovo pesniško in literarno delo. Predvsem so mojstrovine njegove novele Strah in pogum in tudi dnevniški zapiski.

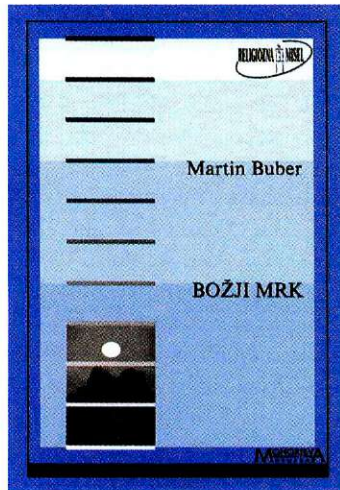
Vendar je prav tako nesporno, da je Kocbek s svojim izrazitim aktivizmom in neupoštevanjem realnih okoliščin veliko pripomogel, da so komunisti lahko tako temeljito pustili po Sloveniji. Seveda je bil tudi sam njihova žrtev, toda bil je tudi žrtev svojih ambicij, svojih idealiziranj, ki so – skupno s komunistično teorijo in prakso – desetisoče Slovencev stala življenj, tisoče se jih je pred temi "projekti" reševalo v tujino, Slovenija pa je dobila novega Slovenca, bistveno spremenjenega. Kakšen je ta Slovenec, pa je že druga zgodba ... **V. M.**

Martin Buber

Mohorjeva družba Celje

Delo Martina Bubra *Božji mrk* je za slovenski miselni prostor še posebej dragoceno. Judovski filozofin mislec se namreč loti zelo težavne naloge: povrniti Bogu mesto, ki mu pripada, tako znotraj evropskega filozofskega miselnega prostora kot v horizontu "žive vere". Na samem začetku Buber v obliki dveh pogovorov opozori na temeljno težavo: razločevanje med "Bogom filozofije", "abstraktnim bogom"

torej, ki je plod racionalnega premisleka ali domisleka, ter "Bogom vere", to je "živim Bogom", ki je oseba in hkrati večna in nespremenljiva resnica za vsakega človeka, ki se obrne k Njemu. Buber se v tem delu obrne po robu nekaterim miselnim tokovom, predvsem Heideggerju, Sartru in Jungu - temeljno mislijo, da Bog ni umrl, kot je zatrjeval Nietzsche, temveč je stopil v somrak, ker se je med nas in Boga vrinil naš vsemogočni "ego". Knjigi, izšla je v zbirki *Religiozna misel*, je spremeno besedo napisala Metka Cotič.

Tehnika pisanja

Cankarjeva založba

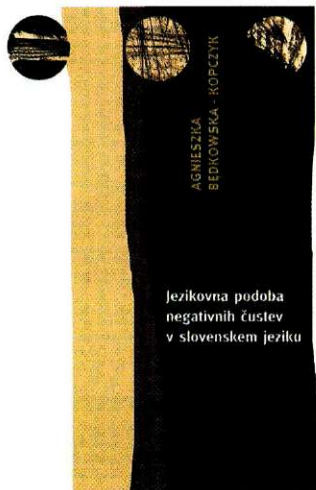
Priročnik *Sporočilna tehnika pisanja*, napisala sta ga Milan in Matija Vodopivec, predstavlja moderno in na Slovenskem malo poznano sporočilno tehniko pisanja, to je tehniko, ki jo poganjajo sporočila. Hkrati daje preproste, konkretne napotke za strokovno pisanje pa tudi nasvete za govorni nastop. Namen knjige je povedati in s primeri ponazoriti, kako se piše prav. Prinaša kopico koristnih na-

svetov, izpeljanih iz sporočilne tehnike pisanja. Vendar ne govori le o pisanju, ampak tudi o raziskovanju, načrtovanju in popravljanju besedila.

Čustva v jeziku

Študentska založba

Knjiga dr. Agnieszke Bedkowske-Kopczyk *Jezikovna podoba čustev v slovenskem jeziku* obravnava jezikovno sliko negativnih čustev v slovensčini in je razdeljena na dva dela: prvi odkriva načine konceptualizacije in jezikovnega izražanja negativnih čustev, kot so npr. *jeza, bes, odpor, sovražstvo*, v drugem delu pa se je avtorica osredinila na raziskovanje konceptualne strukture *sovražstva* (v povezavi z *jezo* in *odporom*, ki ju upošteva kot čustvi, ki kot metonimiji spremljata *sovražstvo*). Jezikovno gradivo, na katerem je v večini zasnovana raziskava, so metafore vsakdanjega jezika, konvencionalni jezikovni izrazi torej, ki jih uporabljamo na vsakem koraku, ne le v leposlovju. Avtorica se sklicuje

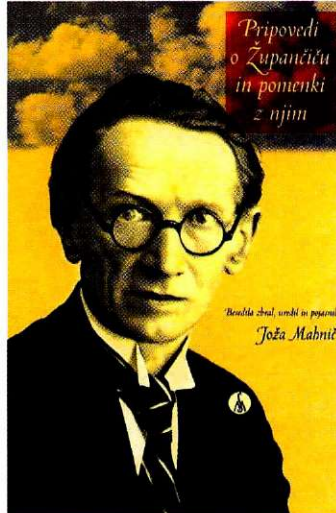

tudi na daljše leposlovne in publicistične odlomke, s katerimi želi ponazoriti svoje ugotovitve o tem, kako se je v slovenski jezik vtisnila izkušnja njegovih govorcev v zvezi s čustvi.

Pripovedi o Župančiču

Slovenska matica

Joža Mahnič je v knjigi *Pripovedi o Župančiču in pomenki z njim* zbral pripovedi in pričevanja, spomine in intervjuje, članke in eseje sodobnikov o enem naših največjih pesnikov Otonu Župančiču, od Franca Jeze, Berte Kravos, Josipa Cirila Oblaka, France-

ta Merljaka, Cvetka Golarja, Iva Šorlija, Izidorja Cankarja, Franca S. Finžgarja, Lili Novy, Avgusta Žigona, Frana Lipaha, Frana Albrehta, Gustava Krkleca, Božidarja Borka, Janka Kotnika, Louisa Adamiča, Josipa Vidmarja, Stanka Majcna, Frana Lipaha, Siniše Paunoviča, Ivana Favaia, Evgena Lovšina, Janka Glazerja, Herberta Gruna, Franceta Kidriča, Alberta Široka, Mileta Klopčiča do Maricke Žnidaršič.

Oton Župančič

Prešernova družba

Kdo ne pozna otroških pesmi, v katerih nastopa Ciciban? V zbirki *Sedmerica velikih* je Prešernova družba ob svoji 50-letnici izdala pod naslovom *Vesele pesmi piskamo* otroške pesmi in uganke velikega pesnika **Otona Župančiča**. Zbirko krasijo otrokom prijazne ilustracije, ki jih je naslikala Marlenka Stupica.

Ženski itinerarji

ZRS Koper

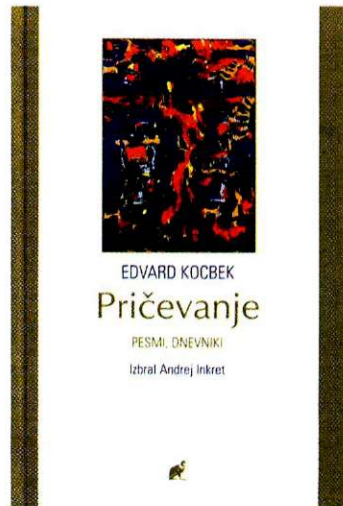
Irena Weber je v knjigi *Ženski itinerarji* s podnaslovom *Med antropologijo potovanja in literaturo* jo je v zbirki *Knjižnica Annales* izdalo Znanstvenoraziskovalno središče iz Kopra, podrobnejši analizi podvrgla institucijo, ki na prvi pogled nima prave zveze s problemi ženskega popotništva, namreč šitsko začasno poroko *sigheh* v Iranu. S to odločitvijo je zavrnila etnocentrično podmeno, da se problematika ženske mobilnosti zreducira na probleme potujočih Zahodnjakinj, in načne problematiko mobilnosti muslimanskih žensk. Šitsko začasno poroko analizira kot možnost oziroma pragmatični odgovor šitske kulture na omejitve in sitnosti, ki jih pri-

naša s sabo spolno razločevanje in izločevanje žensk. Izviren je tudi prispevek k raziskavam o etnografski vrednosti potopisne literature in fikcije, ki so v današnji antropologiji zelo aktualne.

Pričevanje

Mladinska knjiga Založba

Andrej Inkret, temeljit poznavalec opusa Edvarda Kocbeka, je ob stoti obletnici njegovega rojstva pripravil izbor (napisal je tudi opombe in spremno besedo) iz njegovih pesmi in dnevniških zapiskov, tako da se prepletejo in zaokrožijo v leposlovno "pričevanje" pesnika, misleca, partizana in bogoiskatelja o zanosih, spoznanjih pa seveda tudi o dvomih in razočaranjih, ki so ga spremljali na njegovi razgibani, notranje bogati življenjski poti. Knjiga *Pričevanje* prinaša izbrane odlomke iz dveh sklopov Kocbekovega literarnega opusa, ki ju je sam štel za osrednja in najpomembnejša. To sta lirika in dnevniška proza. Pričujoča knjiga, na 430 straneh je

izšla v zbirki *Kondor*, je "nekakšna vsaj delna rekapitulacija njegovega literarnega opusa". Izbor upošteva samo tisto dnevniško pričevanje, ki ga je Kocbek dognal do dokončne podobe in ki ustreza njegovi zamisli o dnevniškem žanru kot izvirnem spajanju faktografije z "umišljeninami". Posamezne pesmi, komponirane v sklenjene tematske cikluse, se v *Pričevanju* neposredno prepletajo z dnevniško prozo, tako da predstavljajo njen lirični pendant, tvorijo pa skupaj z njo notranje kolikor toliko povezano izpovedno celoto. **I. Ž.**

22. 11. 1942 je Kardelj pisal Jaki Avšiču, namestniku komandanta partizanskega glavnega poveljstva: "Oblast OF že mora biti na večini slovenskega ozemlja realno dejstvo, ko se bo začel razpad fašističnih vojska. Njihov končni zlom nas mora že najti na oblasti. /.../ Naša politika mora biti, končno, taka, da bo belogardistično-mihailovičevska zalega do kraja ostala zaveznik okupatorjev in ne bo mogla delati nobenih manevrov.

Dokler bomo mi vztrajali — in mi seveda moramo vztrajati — v najodločnejši vojni proti okupatorjem ter smo na tak način edina vojaška sila na slovenskih tleh, ki brani stvar združenih svobodoljubnih narodov z SSSR, Anglijo in Ameriko na čelu — tako dolgo bo bela garda morala služiti okupatorjem. Potem se ji bo pač zgodilo, da bo ob koncu uničena od tistih zaveznikov, ki si jih želi za jutri, t. j. od Angležev in Amerikan-

Na glavnem trgu v Slovenski Bistrici stoji ta "umetniški" dosežek kot "ravnotežje" župnijski cerkvi, pod katero so ga postavili.

Popoln preokret! Po mojem obstaja vse možnosti, da mi to zalego v glavnem likvidiramo še v teku tega leta."

Gre seveda za silno Kardeljovo pretiravanje in celo izmišljevanje, s čimer je očitno hotel Avšiča spodbuditi k bolj gorečemu boju proti protirevoluciji. Isti dan je Kardelj pisal Jožetu Moškriču, zaupniku CK KPS: "Lahko torej korajžno bijete po b. g. brez bojazni, da bi jim mogli priti na pomoč kaki večji italijanski kontingenti."

22. 11. 1942 je Kardelj pisal tudi Ludviku Smrekarju, komandantu III. bataljona Zapadnodolenjskega odreda, in Karlu Poljansku, intendantu partizanskega glavnega poveljstva: "Bijte belo gardo! Širite teritorij in ga napravite popolnoma svobodnega."

Partizanske "rekvizicije"

22. 11. 1942 je štab Šerčerjeve brigade (podpisana sta Bojan Polak-Stjenka in Janez Hribar) poslal glavnemu partizanskemu poveljstvu poročilo o svojih akcijah, v katerem med drugim piše: "12. 11. je del 2. bat. napadel ob pol 11. dopoldne patrolo belogardistov, ki jih je bilo okoli 30. S seboj so imeli dve naši terenski delavki. Ob napadu je bila rešena ena terenska delavka. Padli so 4

"Bijte belo gardo" 18. del

cev, če bo pa poskušala presedlati, jo bodo pa njeni današnji zavezniki uničili. Njen položaj je torej obupen in tega se šefi b. g. popolnoma zavedajo. Naš odnos do anglo-ameriških zaveznikov pa je in mora biti seveda odločno pozitiven. Pravi predstavniki mirovnih ciljev anglo-ameriške vojske na naših tleh smo edino mi. V zagati torej nismo mi, pač pa b. g. /.../

Okrepiti je treba našo agitacijo in popagando pri okupatorski vojski, iskati z njo stike, ki nam bodo koristili jutri, ko se bo ta vojska začela razkrajati in se bo začel boj med b. g. in nami za okupatorjevo orožje.

Spremeniti je treba naš odnos do belogardističnih vojakov v tem smislu, da je treba tem množicam praktično pokazati, da jih čaka prostost in odpuščanje, če se vdajo partizanskim oddelkom oziroma če celo prestopi-

jo na njihovo stran. Doba naše globoke defenzive, ko je bilo treba odločno streljati, je za nami. Sedaj je treba pokazati, da OF zna zapeljanim množicam tudi odpuščati. Streljanje je bilo potrebno, da se prepreči vstop množic v b. g., popuščanje je danes potrebno, da bi se b. g. množicam omogočil prehod na naše pozicije. /.../

"Pritisnite, da bo šlo!"

Razbiti pri partizanih mišljenje, da je tudi b. g. — vojska. Ni treba b. g. sicer podcenjevati, toda dejstvo je, da so to povečini nezavedne in prisilno mobilizirane tolpe, ki se nikoli ne bodo borile kot resnična vojska. Jaz imam dovolj izkušenj iz mihailovičevskih čet na jugu. Četudi so jim bili na čelu aktivni oficirji, so bile te tolpe vedno le tolpe in nikoli vojska. Za naše b. g. je pa to še dvakrat bolj res. /.../

Sedaj je treba biti v vaseh in pokazati prebivalstvu, da smo mi v ofenzivi in beli v defenzivi.

Itd. Takih predlogov bi lahko nanzal še veliko. Gotovo Ti jih je tudi Pet/er; Boris Kidrič/ sporočil. Pritisnite, da bo šlo!

Kako je z b. g. na terenu, Ti sam najbolje veš. Najtežje je v neposredni ljubljanski okolici, kjer b. g. še vedno po malem raste, dasi bolj na bazi prisilnega mobiliziranja. Ta metoda bo b. g. uničila! Dobro je, da delajo take neumnosti. Jutri jim bodo cele čete uhajale k partizanom in z njimi vred bodo onemogočeni tudi za b. g. dobri, zavedni elementi. Prebivalstvo jih pa v ljubljanski okolici neverjetno sovraži. Celó okoli Lipoglava — Ti veš, kako je bilo, ko smo bili mi tam — sedaj vsepovsod vasi zahtevajo oboženo partizansko stražo proti b. g.

belogardisti, 7 jih je bilo težko ranjenih, 5 pa lahko. Zaplenili smo eno puško." Iz knjige o Šerčerjevi brigadi *Strmi lazi* se vidi, da je štab v svojem poročilu močno pretiraval, saj naj bi bil padel le en vaški stražar (šlo je za vaške stražarje iz Škocjana, napad pa se je zgodil v Medvedici). "Rekvizicije. 31. 10. sta 1. in 2. bat. izvršila rekvizicijo pri belogardistih v Škocjanu, in sicer 7 goved, 7 prašičev, razna živila, obleko, manufakturno blago, čevljarke potrebščine. 3. 11. je izvršil 3. bat. rekvizicijo pri belogardistu v Iški vasi. Zaplenjeno je bilo troje goved, nekaj fižola in krompirja. 5. 11. je izvršil 2. bat. rekvizicijo pri belogardistih v Dolščakih. Zaplenjeno je bilo 7 goved, 1 prašič, 14 kokoši, fižol, nekaj moke in suho sadje. 17. 11. je zaplenil 1. bat. 3 pare volov belogardistom iz Begunj, ki so vozili les iz goz-

da. 17. 11. sta rekvirirala 1. in 3. bat. krompir in fižol belogardistom v Hitenem. /.../ 19. 11. je 1. bat. rekviriral v Zabukovju, istega dne pa 2. bat. na Udju in Ponovi vasi. Vsi trije bataljoni so skupaj rekvirirali: 5 goved, 1 kohnja, 6 prašičev, koruzo, ajdo, ječmen, nekaj ovsu, orodje in obleko. /.../

Posiljamo Vam 1 srebrnik za 5 kron, 5 zlatih prstanov, 1 srebrn prstan in 1 zlat uhan. /.../ P. s. 12. 11. je na cesti Pijava Gorica—Turjak bil težje ranjen komandant bele garde v Škocjanu, Jakič. Ponovno prosimo za večjo vsoto denarja, ker je naša brigada danes popolnoma brez vsakih denarnih sredstev. Preživljamo se edino z rekvizicijami, čeprav imamo možnost nabave večjih količin hrane za zimsko rezervo z nakupi pri naših simpatizerjih, ki morajo danes vsled pomanjkanja denarja prodajati svoje pridelke okupatorjem.”

Že samo teh nekaj primerov rekvizicij (nasilnih ropov) nam pove, kako so komunisti pojmovali lastnino in kako so “delali” protirevolucijo.

Narod in partija

25. novembra je partizansko glavno poveljstvo izdalo dnevno povelje, podpisana sta bila Kidrič in Maček, v katerem je napovedalo “novo razdobje”, “razdobje velikih zaveznih ofenzivnih operacij na vseh frontah”: “V tem poslednjem razdobju našega boja /.../ moramo do kraja in dokončno razbiti okupatorje in njihove belogardistične-mihailovičevske pomočnike na naših tleh. Osvoboditi moramo Slovenijo njihovega krvavega nasilja, zavarovati moramo na tej naši zemlji edino zakonito oblast, oblast slovenskega naroda, oblast slovenskega ljudstva, to se pravi, oblast Osvobodilne fronte.” Za to je treba krepiti boj proti belogardistom in mihailovičevcem in izvajati maksimalno agitacijo in propagando med zapeljanci, sta zapisala. Menda ni treba posebej razlagati besednih zvez: “edina zakonita oblast”, “oblast slovenskega naroda”, “oblast slovenskega ljudstva, to se pravi oblast Osvobodilne fronte”. Tu sta se voditelja revolucije ustavila, saj Osvobodilna fronta ni bilo nič drugega kot drugo ime za komuniste.

26. novembra 1942 so Boris Kidrič, Franc Leskošek in Boris Kraigher

poslali pismo Ivanu Mačku, komandantu glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet, v katerem so mu očitali, da je v grosupeljskem okrožju “še vedno velika mizerija. Bela garda je v stalnem porastu. Krivda je predvsem v štabu ZDO, ki ne nudi nobene pomoči niti terenskim delavcem, da v kaki energični akciji proti beli gardi v tem okrožju ne govorimo”.

Svinjarije na terenu

V istem času, 27. novembra 1942, je Edvard Kardelj poslal v Dolomite Francu Leskošku, sekretarju centralnega komiteja KP, poročilo, iz katerega veje (navidez) drugačen, prav alarmanten duh. Nekateri odlomki so bili v knjigi *Jesen 1942* izpuščeni: “Sami veste, koliko je za nas važna Ljubljana. Če je ne bomo držali že sedaj, jo bo obdržala b. g. /.../ Oba bi hotel opozoriti zlasti na to, naj neodločneje udarjata po raznih svinjarijah, ki se dogajajo na terenu (likvidacije), kjer gre ne samo za to, kateri ljudje so to, ampak tudi za to, kako jih likvidirajo. Tu je sedaj primer, o katerem pač ni mogoče dvomiti in ki nam zelo škoduje. Našli so telesi hotelirja pri Štruklju /Jerneja/ Černeta, ki je bil še v Jugoslaviji precej svobodnejši človek, a sedaj sploh pristaš OF, ter /Franca/ Ocvirka, ki ga sicer ni škoda, toda je vprašanje, če je njegova likvidacija bila potrebna. Glede Černeta je pa sploh kompletna svinjarija. In da bo mera še bolj polna, so ga likvidirali na tak način, da so mu prerezali vrat z nožem.”

Hotelirja in posestnika Jožeta Černeta ter mesarja in posestnika Franca Ocvirka so partizani ubili

okrog 20. novembra 1942 (osmrtnici v *Slovencu* in *Jutru* 21. 11. 1942). Kardelj je nadaljeval: “Udarite po teh stvarih! Trdno zahtevajte, da smejo likvidacije izvrševati samo odredna sodišča! In vi tudi te kontrolirajte. Izdajte strogo zaupno odredbo, da se justifikacije izvršujejo samo s streljanjem, a v takih primerih, kjer se streljati ne sme zaradi sovražnikove bližine na tak način, ki ima za posledico takojšnjo smrt./.../ O tem, da je treba b. g. uničevati najodločneje, ni nobenega dvoma, toda sedaj je že izredno treba paziti, koga se obdolži za b. g. Kako naši to delajo, naj bo dokaz naslednji primer: nekje okoli Rudnika so partizani napadli družino, ki je v konspirativni službi za nas, ubili so očeta in ranili še nekoga. A člani te rodbine vrše za nas izredno važne usluge, med drugim tudi v tehniki. Partizani so napravili zločin samo zaradi tega, ker jih je najbrž kak domačin prevaral in oklevetal družino. Naročite štabom, naj ne nasedajo vsakršnim ovadbam, ampak da je vsako ovadbo treba prej raziskati, predno se začne z aretacijami. Drugi primer je bil blizu Višnje Gore, kjer so neke ženske pripeljale za partizane blago, z muko utihotapljeno prek italijanskih blokov, potem so jim pa partizani pobrali še njihove ženske svilene nogavice in slične stvari, a ko so protestirale, jim je odgovoril komandir: ‘Ali hočete preiskusiti našo vročo kri?’ To se pravi, da jim je direktno pretil s posiljevanjem. Navajam vse te stvari zato, ker so novega datuma in ker so resnične, vsaj v glavnem resnične. Prav te zadnje dni, ko sem dobil od naših zunanjih terenskih delavcev razna po-

ročila, sem prišel do prepričanja, da je takih stvari res veliko pri naših partizanih, več kot sem prej mislil in da ne gre več samo z nejeverjem zmigniti z glavo. Treba je najodločneje začeti udarjati po teh pojavih, prav tako kakor tudi po pijančevanju, psovanju, nedostojnem obnašanju, nepravilnem odnosu do žena itd. /.../

“Likvidator” Stadler

In še nekaj, menim da z raznimi svinjarijami ne bo prej konca, dokler nekoga, ki ga bomo zasačili pri tem, ne bomo likvidirali in sodbo javno objavili kot zastrašujoč primer za vse ostale. Treba je energično napraviti konec postopkom, ki meje na zločin. Avgustovsko ‘Delo’ je stvar samo načelno postavilo, sedaj je pa treba podvzeti tudi konkretne mere. Te dni sem dokončno zvedel, zakaj so likvidirali Matkovega /Tone Toman/ svaka in sestro. Sestra je samo moža spremljala, ker se je bala zanj. Torej niti ni bila aretirana. Tako so ju oba pripeljali v taborišče. Tam niso imeli nič očitati in so ju potem kratko malo likvidirali, ker so se bali — da ne bi izdala njihovega taborišča, če bi ju spustili. Pri tem je komisar nasedel kratko malo nekim domačim lumpenproletarskim tipom. Prav tako so naši ljudje te dni pripovedovali, da so v Dolomitskem odredu, torej pred nosom Ljubljane, pred četo pobijali ljudi — s kolom. Tega zares ni mogoče več trpeti. Pišite o tem vsem štabom. Pišite o tem ne le odredom, ampak tudi četam, vsem komandirjem in politikomisarjem. Zapretite s kaznimi, vključno smrtno kazen! /.../

Odlukujte končno tudi Dakija /Stane Semič-Daki, namestnik komandanta Tomšičeve brigade/. Saj je zaslužil. VOS ima med drugim tudi predlog, da se odlikuje tudi Pepe /Franc Stadler-Pepe/, ki je likvidiral /dr. Marka/ Natlačena (on je tudi /dr. Lamberta/ Ehrlicha). /.../

Podlipoglav je menda imel predvčerajšnjim veliko italijansko hajko ob podpori b. g. (ali pa narobe!). Baj je jih bilo skupaj 2000. Trajalo je ves dan, zažgali so nekaj hiš po vaseh. Partizani so manevrirali in so bili zvečer že vsepovsod na starih pozicijah in so napadli b. g. ter jim nekaj požgali v nekaterih vaseh.”

Nadaljevanje prihodnjic
Ivo Žajdela

Edvard Kardelj v Ajdovščini, 5. maja 1945, potem ko je bila za njim revolucija, pred njim pa vojni pokoli in teror.

Rute in Rutarjani

Tako kot bližnja Kranjska Gora ima tudi Gozd Martuljek novodobno ime. Prva se je nekoč imenovala Borôvska vas, drugi pa Rute. Starejši prebivalci se še danes kličejo Rutarjani in Rutaršce.

Vas, ki ima eno najslikovitějšíh kulis v Sloveniji – martuljske gore z močnim Špikom seveda – je bila nekoč razdeljena na Zgornje in Spodnje Rute, razmejevala pa jih je Sava Dolinka.

In od kod novodobno ime Gozd Martuljek? V času Avstrije se je kraj imenoval Wald (gozd), Martuljek pa je potok, ki priteka iz zatropa Martuljkove skupine gora. Rutarjani, starejši prebivalci kraja, zato ohranjajo staro poimenovanje, saj se nočejo imenovati po potoku. Prisleki, in teh je v Gozdu Martuljku danes nekajkrat več kot domačinov, pa nimajo nič proti, če so Martuljčani. Morda samo podatek o naraščanju števila

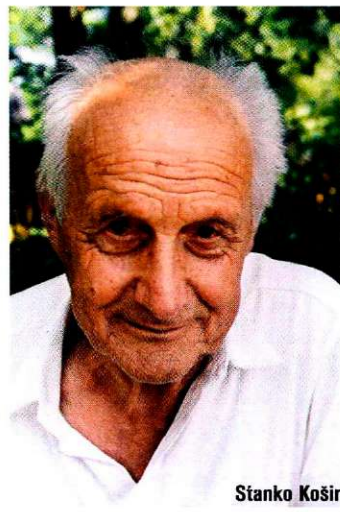
hiš. Leta 1927 je imel kraj 57 hišnih števil, danes pa jih je že okoli 400, zato so morali uvesti celo "ulični" sistem. Od tega so jih le nekaj prispevali domačini, vse drugo so priseljenici, ki jih je tja privabila veličastna lepota krajine. Pravo število prebivalcev Gozda Martuljka je nemogoče ugotoviti, saj imajo mnogi stalno prebivališče prijavljeno drugje in so v svojih novih domovanjih (tudi mnogih vikendih) le občasni gostje.

19 delodajalcev, nato pa ...

Ko sem bil pri Vidu Černetu, ljubiteljskem zgodovinarju v Kranjski Gori, mi je omenil, da je v sosednjem Gozdu Martuljku nekdo, ki je o lokalni zgodovini napisal še več knjig kot on. Hitro sem ga poiskal in spoznal res zanimivo osebnost.

Stanko Košir je eden najzanimivejših ljubiteljskih zgodovinarjev na Gorenjskem. Rojen je bil leta 1917 in tako danes šteje že 87 let, vendar mu jih nikakor ne bi pripisali. Njegova

pripoved je še vedno takšna, kot bi bil veliko mlajši. Napisal in v samozaložbi je izdal šest knjig, ki vse govorijo o preteklosti Rut (Gozda Martuljka). Na vprašanje, od kod ime Rute, je odgovoril, da so kraj tako poimenovali staroselci, seveda Slovenci, ki so sem prišli s koroške strani Karavank, tam so namreč rovtam rekli rute.

Stanko Košir

Pravo presenečenje Stanko Košir ponudi sogovorniku takrat, ko ga ta vpraša po izobrazbi. Končal je namreč le nekdanjo petrazredno osnovno šolo. Toda s to izobrazbo se nikoli ni sprijaznil. Imel je šest let, ko mu je umrla mama. Rad bi bil mizar, sam se je učil nemščine, vpisal se je v dopisno meščansko šolo, ki jo je moral sam plačevati. Nasploh se je v mladih letih udeleževal cele vrste tečajev, saj je bila želja po izobrazbi velika. Eden izmed tečajev je bil tudi gostinsko-turistični v Kranjski Gori. Odsel je na Bled, kjer je postal natakar v hotelu Union. Okoli leta 1935 je dokončal še zadnji dve leti meščanske šole. Toda pot ga je vodila drugam in odšel se je učiti za tesarja, bil vpoklican k vojakom, izpit pa je naredil, ko je prišel nazaj. Leta 1939 ga je mojster vzel v službo. Začel je delati na železnici na Jesenicah. Tik pred vojno je postal "transiter" oziroma popisovalec vlakov. Ko so deželo

zasedli Nemci, je postal premikač, nato pa sprevodnik. Toda to se je končalo, ko ga je neki Nемеc slišal, da je s potniki govoril po slovensko. Premestili so ga v Beljak, leta 1943 pa v Leipzig, ki je bil zaradi bombardiranja močno porušen. Tam je na železnici sprva popravljaval okna in vrata, nato pa še zastekljeval okna.

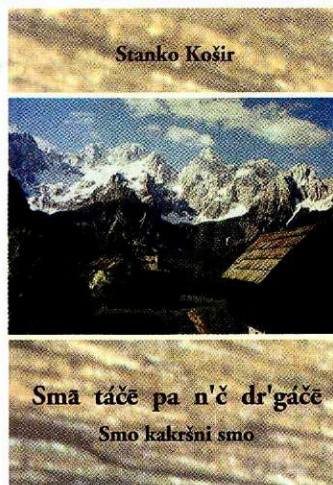
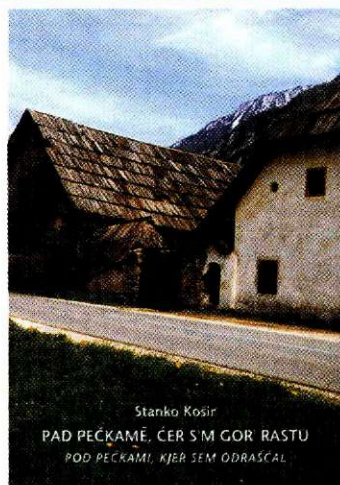
Po koncu vojne se je domov vrnil s kolesom. Postal je "brzovozni skladiščnik" na Jesenicah, nato pa "poenter" (obračunal je izredne dohodke). Od tam so ga poslali v knjigovodsko šolo v Ljubljano. Po vrnitvi je delal v kurilnici na Jesenicah kot blagajnik oziroma finančni knjigovodja. Pot ga je za tri leta vodila v Novo Gorico, kjer je delal v tamkajšnji kurilnici. Zaradi družine se je vrnil na Jesenice, kjer pa je bil po raznih peripetijah dodeljen v nižji plačilni razred, zato je dal odpoved in se zaposlil na združni zvezi v Radovljici, kjer je bil finančni revizor. Po razformiranju so ga dodelili v kranjsko združno zvezo, potem pa na glavno združno zvezo v Ljubljano. Znašel se je tudi na poslovni zvezi za gozdno in lesno gospodarstvo, na koncu pa je bil tri leta še šef davčne uprave in pri zavarovalnici na Jesenicah, kjer se je leta 1973 upokojil. Imel je 35 let delovne dobe, zamenjal pa je kar 19 delodajalcev.

Rutarska pomnjenja

Stanko Košir seveda ni "običajen človek", ampak je nekaj posebnega. Zato mi je takoj na začetku, ko sem prišel k njemu v Gozd Martuljek in ga povprašal po izobrazbi in morebitni poklicni karieri in ko sem pričakoval odgovor v nekaj stavekih, vsaj kakšno uro pripovedoval gornje podatke.

Ko se je upokojil, se je poglobil v skrivnosti preteklosti svojega domačega kraja in bogate narave, ki ga obdaja. Izdeleval je spominke iz lesa, razne miniaturre, npr. kolovrate in orodje za izdelavo lanu. Ti izdelki so pristali v osnovni soli v Kranjski Gori, vendar so ga pred leti obvestili, da jih najstniki uničujejo, zato naj bi zdaj, kot mi je zagrenjen pripovedoval, ležali nekje v skatlah.

Danes je Stanko Košir najbolj znan po svojih knjigah, izdanih v samozaložbi, v katerih opisuje zgodovino, predvsem pa običaje in življe-

nje nekoč v Rutah. Prvi knjigi, izdal jo je leta 1994, je dal naslov *Rutarska pomnjenja*. Žal je že zdavnaj "razprodana", pokazal mi je svoj edini izvod, in še ta je narobe vezan. V knjigi je prikazal predvsem etnološko dediščino Rut in jo tako iztrgal zobu časa oziroma pozabi. Druga knjiga, izdal jo je leta 1997, nosi naslov *B's'dnjak rutarsčé 'n srenščé špraše*. V tem besednjaku je objavil okoli 8.000 domačih narečnih besed. Z zbiranjem nadaljuje in zbral je že več kot tisoč novih besed. Ker je bil tudi ta besednjak že zdavnaj "razprodan", lahko le upamo, da bo izpopolnjena izdaja čim prej zagledala luč sveta. Želimo mu tudi, da bi imel v prihodnje več sreče s sponzorji, saj je njegovo delo neprecenljivo. Ob izdajanju svojih knjig je doslej dobival le drobtinice. Povedal mi je tudi grenko anekdoto, ko mu je neki strokovnjak iz Ljubljane h knjigi napisal recenzijo, ki naj bi izšla tudi kot spremna besede,

da, a ga je v njej prizadela pripomba, da gre za delo nestrokovnjaka in da je nekaj narečnih izrazov navedel večkrat. Obe pripombi sta bili seveda povsem odveč in krivični, plod "strokovnjaškega" napuha. Že mimobežni pogled v njegove knjige nam pove, da gre za skrbno napisana dela in da je v njih izjemna količina etnološkega gradiva, ki bi, če ne bi bilo Stanka Koširja, izginilo pod valjarjem "modernih" časov. "Strokovnjaki" v Ljubljani pa bi še naprej sedeli v svojih pisarnah, potovali po svetu (naši etnologi zelo radi potujejo po Afriki, Aziji in po drugih koncih sveta) in pisali svoje "terminološke" študije. Seveda tiste krivične "recenzije" potem v knjigi ni mogel objaviti.

Neprecenljivo delo

Posebno knjigo je namenil zgorinjesavski kulinariki. Leta 1997, ki je bilo očitno zelo plodno, je izdal tudi knjigo z naslovom *Pad Peckamé,*

cer s'm gor' rastu (Pod Peckami, kjer sem odrasčal). Knjiga je "dvojezična", najprej je napisana v narečju, vsako besedilo pa je "prevedeno" še v knjižno slovensčino. V knjigi je opisal običaje in navade ter doživlja posameznih stricov in tet, del knjige je posvetil pregovorom, primerjavam in mišljenjem, na koncu pa je dodal še obsežen slovar.

Zadnja knjiga, ki jo je prav tako v samozaložbi izdal leta 2002, nosi naslov *Smá táčé pa n'č dr'gáčé (Smo, kakršni smo)*. Knjiga je na neki način nadaljevanje prejšnje. V njej je objavil številne zgodbe iz svoje mladosti, v njih pa se prepletajo številni narečni (etnološki) izrazi. V tej zadnji knjigi je objavil tudi množico barvnih fotografij svojih lesenih stvaritev, ki jim je glavno obliko dala narava (korenine in veje najbolj nenavadnih oblik), zbiralec pa jim je samo dodal kakšno potezo in že so se spremnile v pravljicne spake vseh mogočih oblik.

Ob vseh presenečenjih, s katerimi se sogovorec sreča ob njegovi pripovedi, sledi seveda še naslednja, da ima za tisk pripravljeno že besedilo naslednje knjige, spomine na mlada leta, od rojstva do polnoletnosti. Stanku Koširju lahko želimo le še veliko čilosti in delovne vneme, da bi napisal in iztrgal pozabi še kakšno dragotino preteklosti. Vse, kar bo zapisal, bo v prihodnosti dragocen spomin. Želimo mu tudi, da bi okolje bolj spoštovalo njegovo neprecenljivo delo. **Ivo Zajdel**

Mediji naj bi med volilno kampanjo poročali objektivno in v skladu s pravili. Vendar so pri nas pravila eno, praksa pa drugo.

Tednik Demokracija je že poročal o tem, da je premier Rop na programskem kongresu LDS v Cankarjevem domu izjavil, da opozicija ponuja "lustracijo ljudi, interpelacijo socialne države in obstrukcijo gospodarstva" in da "liberalni demokrati nikoli ne bomo pristali na to, da bo Slovenija postala poskusni laboratorij evropskih konservativnih strank, ki bi z davčno reformo izničile pridobitve socialnega dialoga in

sredstev za to, da v volilnem času na štirih straneh objavlja energetske načrte za prihodnost svojih agencij skupaj z intervjujem in sliko ministra Kopača? Seveda ne, ne na državne stroške. Nikjer na štirih straneh ni napisno, da je to oglasno prilogo plačala LDS. Poleg tega pa bi moral časnik Delo za uravnoteženo volilno kampanjo na štirih straneh objaviti stališča in načrte za prihodnost na energetskem področju strank SDS in NSi. Kje je tu uravnotežena volilna kampanja? Skupaj z ameriškim komentatorjem vas lahko vprašam, gospodje, ali nimate nobenega občutka za dostojnost. Sicer pa je treba povedati,

Medijska (ne)objektivnost

partnerstva". Izjava, češ, če boste izvolili opozicijo, se vam bo zgodilo naslednje, je izrečena grožnja. Take grožnje v demokratičnem sistemu v volilni kampanji niso dopustne. Kandidati lahko govorijo o svojih preteklih dosežkih, protikandidati lahko te domnevne dosežke kritizirajo, kandidati lahko govorijo o načrtih strank za prihodnost, protikandidati lahko te načrte vsebinsko kritizirajo in predstavljajo svoje. Grožnje, kaj se bo zgodilo, če bo nasprotna stranka uresničila svoj načrt, pa niso dopustne. Slovenskim medijem ta razmejitev še ni jasna – ali pa jim je, a jo zavestno ignorirajo –, dejstvo pa je, da noben medijski uvodničar te izjave premierja Ropa ni komentiral.

Kako je v ZDA

Za objektivno oceno, kako se v takih primerih obnaša neodvisen tisk, pogledjmo nedaven primer iz ZDA. V volilni kampanji je podpredsednik Dick Cheney izjavil, da se bo povečala nevarnost terorističnih napadov, če bo izvoljen John Kerry. To je grožnja tako kot Ropova. Uvodniki ameriških časopisov so bili uničujoči. Tu bom navedel le nekaj odstavkov različnih komentatorjev. "So stvari, ki se jih mora kampanja za predsednika izogibati zaradi temeljnega čuta dobrega okusa, zaradi dostojnosti ali pa tudi zaradi tega, ker se to lahko obrne proti njim samim ...

Priseljevanje in ukrepi za varnost so vsekakor legitimno področje volilne kampanje. Popolnoma nesprejemljivo pa je reči Američanom, da bodo, s tem ko volijo opozicijo, odprli vrata teroristom ... v tej deželi je bil čas, ko so izvoljeni politiki vedeli, kako ločiti stališča od osebe ... čas je, da se k temu vrnemo ... Sporočilo: volite za nas, ali pa vas bomo ubili ..." Komentar nekega uvodničarja, kako je leta 1954 neki demokrat nasprotoval senatorju McChartyju: "Gospod, ali sploh nimate nobenega občutka za dostojnost?" Vse te in druge ocene uvodničarjev ameriškega svobodnega tiska na grožnjo podpredsednika Dicka Cheneyja so prav tako upravičene kot grožnja premierja

Ropa. Ker pa v Sloveniji svobodnega tiska ni, takih ali podobnih uvodnikov nismo brali. Pri nas niti vladajoča elita niti mediji ne znajo ločiti stališč od osebe. Pri nas so osebe še vedno sovražniki ljudstva, njihova stališča pa prav tako.

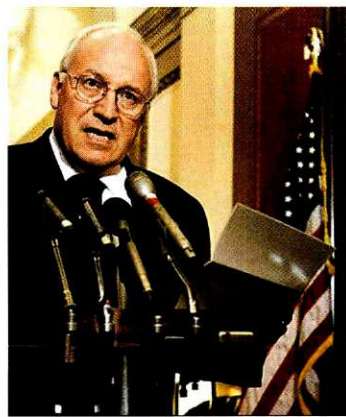
Časopis Delo je LDS

Naslednji primer je oglasna priloga časopisa Delo, 16. sept. 2004. Priloga je naslovljena z "Upravljanje z energijo, Republika Slovenija, Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, Agencija za učinkovito rabo in obnovljive vire energije". Če je to oglasna priloga, je to plačana priloga. Ali si lahko ministrstvo dovoli uporabo državnih finančnih

da te štiri strani ne prinašajo nič novega in nič posebnega. Če ne bi šlo za zelo resno stvar, bi rekel, da je pri vsej zadevi zabavno to, da minister Kopač nenadoma propagira varčno in učinkovito rabo energije, čeprav o tem v preteklih štirih letih ni bilo slišati ničesar. Nasprotno, pred nekaj meseci je minister Kopač pri okrogli mizi o vetrnih elektrarnah v Cankarjevem domu med drugim dejal, da se je poraba elektrike nenadoma povečala za 20 odstotkov in da lahko pričakujemo električne mrke. Nič o varčevanju, pač pa naj bi porabili več kot 200 milijonov evrov za tri vetrna polja, ki naj bi prispevala 1,6 odstotka celotne porabe elektrike – če bo veter pihal. No, 1,6 odstotka ne bo preprečilo električnih mrkov, vetrnice so energetsko kavnimi mlinčki, finančno pa so veliki generatorji denarja za nekatere žepce.

Pripomniti je treba, da je prednostna naloga programa strokovnega sveta SDS zmanjšanje porabe energije in elektrike na enoto GNP, kar edino vodi k povečanju konkurenčnosti gospodarstva. To se lahko doseže le s povečanjem varčnosti in učinkovitosti rabe vseh vrst energij.

Kot vse kaže, je LDS prebrala program strokovnega sveta SDS in ga sedaj – za potrebe volilne kampanje – kopira kot kakšen kopirni stroj. Kopijo lahko preberemo v časniku Delo. **Mag. Andrej Aplenc**

Na grožnjo ameriškega podpredsednika Dicka Cheneyja, da bo izvolitev Kerreyja za predsednika povečala nevarnost terorizma, so se uvodničarji ameriškega svobodnega tiska kritično odzvali. Ko si je premier Rop privoščil podobno grožnjo, češ da bo prihod SDS na oblast pomenil razpad socialne države, pa se večina slovenskih medijev ni odzvala.

Herbersteinov simpozij v Rimu

Lani je v Rimu potekal 21. simpozij, posvečen ljubljanskemu škofu Karlu Janezu Herbersteinu, ki je bil na čelu ljubljanske škofije konec 18. stoletja.

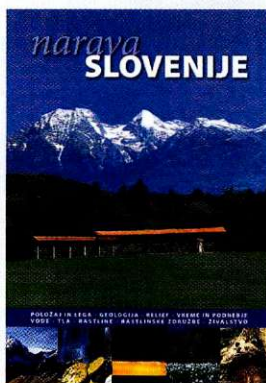
Na simpoziju se je zvrstilo 25 predavanj, ki jih je zdaj celjska Mohorjeva družba izdala v posebnem zborniku: *Teološko ozadje Herbersteinovega časa in Herbersteinovo pastirsko pismo z leta 1782* (France M. Dolinar), *Rim in duhovni tokovi v Evropi v Herbersteinovem času* (Matjaž Ambrožič), *Podoba samostanov v notranjeavstrijskih deželah in Vzgoja duhovnikov - generalna semenišča Jožefa II.* (Metod Benedik), *Teološki študij in bogoslovno semenišče v Ljubljani ...* (Bogdan Kolar), *Herbersteinov rod* (Tadej Jakopič), *Herbersteinova življenjska pot in njegova duhovna podoba* (France Oražem), *Imenovanja ljubljanskega škofa K. J. Herbersteina* (Vincenc Rajšp), *Škof K. J. Herberstein in njegovi sodelavci* (Ciril Sorč), *Pastoralno stanje ob Herbersteinovem prevzemu škofije* (Raško Valencič), *Herbersteinov pastoralni načrt* (Vinko Škafer), *Herbersteinova navodila duhovnikom* (Marjan Turnšek), *Herbersteinovi sinodi* (Andrej Saje), *Versko poučevanje v času škofa K. J. Herbersteina* (A. Slavko Snoj), *Herbersteinove vizitacije in relatio ad limina* (Borut Košir), *Cerkvenoupravna razdelitev slovenskih dežel ...* (Andrej Hozjan), *Herbersteinovo prizadevanje za zaokrožitev Ljubljanske ...* (Franc Kralj), *Herberstein in redovniki* (Jasna Kogoj), *Škof K. J. Herberstein in franciskani* (Viktor Papež), *Prevajanje Svetega pisma v času škofa Herbersteina* (Maksimilijan Mrtajž), *Škof K. J. Herberstein in slovenščina* (Janez Rotar), *Škof Herberstein in šolski sistem v luči zgodovinske ...* (Andrej Vovko), *Arhitektura v Herbersteinovem času* (Leon Debevec), *Likovna umetnost v Herbersteinovem času* (Ana Lavrič) itd.

Narava Slovenije

Slovenija se ponaša z že pogovorno raznolikostjo. Knjiga *Narava Slovenije*, izdala jo je založba Mladinska knjiga, je prvi popoln prikaz naravnih pojavov pri nas.

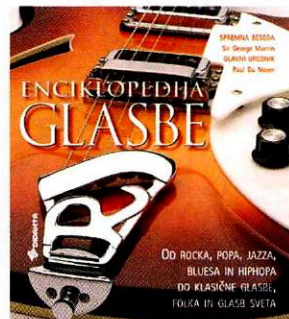
V njej prvič na enem mestu najdemo množico izčrpnih in presenetljivih podatkov o legi, geološki zgradbi, reliefu, tleh, podnebju, vremenu, nadzemnih in podzemnih vodah, rastlinah, rastlinskih združbah, živalstvu in vseh drugih naravnih posebnosti Slovenije. Sistematične razlage slovenskih prepoznavnosti, ki so jih napisali ugledni strokovnjaki z različnih področij, dopolnjujejo številne barvne fotografije, grafi, tabele, digitalni relief in zemljevidi. Knjiga je dobrodošel priročnik ljubiteljem narave in bogat vir informacij vsem, ki bi jo radi podrobneje spoznali. Izšla je v sodelovanju s Slovensko matico. Avtorji so ugledni strokovnjaki: Marjan Bat, dr. Dušan Devetak, dr. Helena Grčman, dr. Vida Hudnik, dr. Mitja Kaligarič, dr. Jurij Kunaver, dr. Franc Lobnik, dr. Franc Lovrenčak, dr. Rok Mihelič, dr. Darko Ogrin, dr. Mario Pleničar, dr. Nada Praprotnik, mag. Tomaž Prus, Jože Uhan, Borut Vrščaj, mag. Marko Zupan. Strokovna urednika sta bila dr. Franc Lovrenčak in dr. Rajko Pavlovec.

Enciklopedija glasbe

Založba Didakta iz Radovljice je izdala razkošno *Enciklopedijo glasbe*, ki jo odlikuje obsežen pregled tematike, aktualnost in bogato slikovno gradivo.

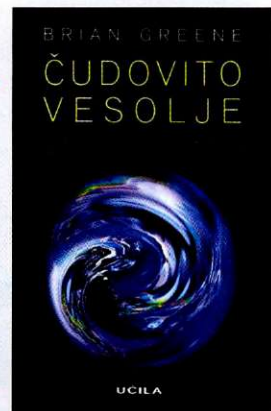
Enciklopedija glasbe je vodnik po tako rekoč vseh glasbenih zvrsteh s podarkom na popularnih glasbah 20. stoletja. Vsebuje poglavja o popu, roku, džezu, bluzu, kantriju, folku, klasični glasbi, glasbah sveta, plesni glasbi, hiphopu, regiju, soulu ter ritmu in bluzu, gospelu, elektronski glasbi, filmski in scenski glasbi ter popu in novotarijah. Knjiga ponuja pregledno temeljno informacijo o zvrsteh in pripadajočih slogih ter o tem, kdo so glavni izvajalci. Žanrske posebnosti obravnava z notnimi vzorci, ki jih uči prebrati z napotki za branje glasbe, bralca seznanja tudi s temelji poznavanja glasbil. Bogatijo jo številne barvne fotografije in citati znamenitih predstavnikov slogov. Dodana je tudi bibliografija, ki bralca napoti naprej k poglobljanju vedenja o glasbi. Prostor je odmerjen za vse zvrsti sorazmerno podobno, četudi ima recimo evropska klasična glasba precej daljšo zgodovino od plesne glasbe in čeprav zajemajo denimo glasbe sveta, ki so urejene zemljepisno, poleg bodisi prostorsko (nad)specifičnih, bodisi časovno obsežnih slogov tudi vse druge žanre in sloge.

Čudovito vesolje

Založba Učila je izdala prevod knjige Briana Greena *Čudovito vesolje s podnaslovom Superstrune, skrite dimenzije in iskanje končne teorije vsega*.

Brian Green je diplomiral na Harvardu, doktorat pa zagovarjal na Oxfordu. Leta 1990 je začel delati na fakulteti cornelske univerze za fiziko in leta 1995 dobil profesorsko mesto. Leto pozneje je na Univerzi Columbia začel poučevati fiziko in matematiko. V več kot dvajsetih državah je predaval tako strokovni kot tudi širši javnosti. Priznanje so mu prinesla mnoga ključna odkritja v teoriji superstrun. Živi v Ithaci v državi New York in v New Yorku. Je eden vodilnih toretikov strun, v veliki tradiciji znanstvenega pisanja za laične bralce pa je združil dva stebra sodobne fizike - splošno relativnost in kvantno mehaniko - v teoriji superstrun, ki bi lahko bila končna teorija vsega. V knjigi *Čudovito vesolje* postopoma odkriva skrivnosti teorije strun in razkriva, da ima vesolje enajst dimenzij in da se tkanina kozmosa trga in vedno znova obnavlja. Z namenom, da hkrati pojasnjuje in zabava (za ponazoritev čudovitih, a mnogokrat bizarnih stvari, ki jih odkriva sodobna fizika, uporablja primere od zabavišnega parka do mravelj na cevi za zalivanje), je knjiga (428 strani) vznemirljivo potovanje skozi sodobno fiziko. I. Ž.

Želite postati naročnik tednika

DEMOKRACIJA

Pokličite nas na telefon 01/434-54-63

Obračun z roboti

I, ROBOT

Will Smith bo v prihodnosti obračunal z roboti. Tistimi 'slabimi', ki ne spoštujejo temeljnega zakona robotike – roboti nikoli ne smejo škodovati človeku. Pri tem mu bo pomagala Bridget Moynahan, ki ji je z obilico barskih izkušenj uspelo zapeljati že marsikoga!

Will Smith nastopa kot detektiv Del Spooner v srhljivki z vrhunsko tehnologijo, ki jo je navdahnil niz novel vizionarskega pisatelja Isaaca Asimova. Leta 2035 so tehnologija in ro-

boti zaupanja vredni deli vsakdanjika. Da je zaupanje zlorabljeno, uvidi samo en mož, sam samcat proti vsemu sistemu. Spoonerju in dr. Calvinovi, ki jo igra Bridget Moynahan, pri preiskavi pomaga nenavaden robot po imenu Sonny, ki ga igra Alan Tudyk.

Predstavljajte si svet, v katerem se avti kar sami vozijo, roboti igrajo simfonije za orkester, miselni vzorci živali pa lahko ženejo robota. Ne, to ni so projekcije v daljno prihodnost ... to so "današnji" časopisni naslovi. Dogajanje filma Jaz, robot je postavljeno 30 let v prihodnost, a tehnološki dosežki, ki jih spoznamo v filmu, arhitektura, oblačila in vozila so občinstvu prepoz-

Režija:	Alex Proyas
Scenaristi:	Jeff Vintar, Akiva Goldsman po knjižni predlogi Isaaca Asimova
Producenti:	Laurence Mark, John Davis, Topher Dow, Wyck Godfrey
Igrajo:	Will Smith, Bridget Moynahan, James Cromwell, Bruce Greenwood
Premiera:	30. 9. 2004
Distribucija:	Continental Film

navna. Sodeč po opisanem napredku skoraj ni dvoma, da bodo v bližnji prihodnosti roboti postali zaupanja vreden del vsakdanjika. Vsaka družina bo imela enega ali celo več. Čistili bodo naše domove, nam dostavljali

pakete, sprehajali naše hišne ljubljence in celo pazili naše otroke.

Zaupanje

A kaj bi se zgodilo, če bi se to zaupanje prelomilo, razletelo na tisoče

Princeskin dnevnik 2

Mia je pred petimi leti izvedela, da je princeska evropske miniaturne kraljevine Genovie, sedaj pa je soočena še z večjo preizkušnjo, ko naj bi nepričakovano hitro postala kraljica. Toda pred kronanjem se mora poročiti, seveda pa veliko snubcev bolj kot Mia zanima kraljevska krona.

V princeskin dnevnik je zapisano: "Dragi dnevnik. Toliko novega se dogaja. Končala sem kolidž v Princetonu, kjer sem diplomirala iz političnih znanosti. Zdaj sem na poti v svojo ljubljeno Genovio. Toda

to ni edina novost v mojem življenju, je samo ena od mnogih, ki sem jih doživela v teh nekaj zadnjih letih. Kdo ve, kaj vse me še čaka?"

Pred petimi leti je kina po svetu obšel film Princeskin dnevnik režiserja Garryja Marshalla, ki je pri starih in mladih gledalcih doživel neverjeten uspeh. Zdaj je pred nami nadaljevanje zgodbe o Mii, igra jo Anne Hat-

koščkov? To vprašanje je v filmu Jaz, robot ključno. Epski dogodki, ki spreminjajo zgodovino in ki jih prikazuje film, so se rodili pred desetletjem, ko je Jeff Vintar napisal scenarij za *Hardwired*, kriminalko o umoru, ki ga je morda zagrešil robot. V svetu leta 2035 so prepričani, da so pred roboti zavarovani s tremi zakoni. Robot ne more ljudem storiti nič žalega ali dopustiti, da se človeku kaj zgodi; robot mora ubogati ukaze ljudi, razen če ti nasprotujejo prvemu za-

konu; robot mora varovati lastni obstoj, dokler je to v skladu s prvim in drugim zakonom. Asimov je tri zakone robotike oblikoval v svojih znanstvenofantastičnih delih, a njegove zamisli so se razširile v resnični svet in celo krojijo način, kako se prava robotika in raziskovalci ukvarjajo z umetno inteligenco. Zgodba se odvija na robu tehnološkega in družbenega prepada, ko se bo število robotov v Združenih državah potrojilo. Z najnovejšimi modeli robotov - NS-5 avtomatski domači pomočniki - bo na vsakih pet ljudi prišel en robot. NS-5, prvi v novi generaciji robotov, ki so narejeni iz izjemno močne zmesi, zmorejo vse. Z množično distribucijo robotov NS-5 bo podjetje U.S. Robotics, ki jih izdeluje, postalo najmočnejše podjetje v zgodovini planeta. **Monika Maljevič**

haway, ki je odrasla v mlado samozavestno žensko, pripravljeno, da sede na prestol male Genovie in ji vlada odgovorno in trezno. Seveda pod skrbnim očesom in vodstvom sedanje, kmalu nekdanje kraljice, babice Clarisse, ki jo je odigrala Julie Andrews. Z dopolnjenimi 21 leti se mora Mia otresti tiare in sprejeti krono kraljice. Toda Mio čaka še ena, morda najtežja preizkušnja v njenem mladem življenju: zakon kraljevine Genovie določa, da princesa ne more postati kra-

ljica kot samska ženska. Se bo Mia odrekla prestolu ali pa bo privolila v dogovorjen zakon z enim od primerenih snubcev, ki jih seveda ne manjka, toda Mii niso ravno pogodu. Konec koncev je eden premlad, eden prestar, eden preneroden, eden presuh... Dokler njeno večče oko ne opazi krepostnega Andrewa, njeno srce pa privlačnega Nicholasa. Toda slednji ima strica, katerega nameni v vsej zadevi niso niti najmanj častivredni. Je Nicholas le orodje v njegovih rokah?

THE PRINCESS DIARIES 2: ROYAL ENGAGEMENT

Režija:	Garry Marshall
Scenarista:	Meg Cabot, Gina Wendkos
Producenti:	Whitney Houston, Debra Martin Chase, Mario Iscovich
Igrajo:	Anne Hathaway, Julie Andrews, Hector Elizondo, John Rhys-Davies, Heather Matarazzo
Premiera:	30. 9. 2004
Distribucija:	Cenex

na kratko

Igralka **Gwyneth Paltrow** bo za svoj novi projekt, film *Every Word Is True* prejela honorar v višini 4 milijone dolarjev, če zapoje triminutno pesem. Igralka bo v filmu igrala Peggy Lee, pela pa naj bi pesem *What Is This Thing Called Love*. Film je biografska zgodba o ameriškem piscu Trumanu Capotu, vsota za triminutno pesem pa je največja v zgodovini filma, ki je bila ponujena za tako majhno vlogo.

Ameriška igralka **Annette Bening** je v izjavah, povzetih v španskih časnikih, kritizirala skomercializiranost Hollywooda. Beningova se je z novinarji pogovarjala v San Sebastianu, kjer je na enem najpomembnejših evropskih festivalov predstavila svoj zadnji film *Being Julia* in kjer je prejela nagrado za življenjsko delo. "Komerčni film postaja vse slabši," je njene besede povzel dnevnik *El Pais*. "Vsem gre le še za kopicenje denarja in v tem okviru malokoga zanima, kako kdo dela." Beningova je ob tem zagotovila, da je "v ameriški kulturi več domišljije, kot se zdi, zato upa, da se bodo razmere slej ali prej izboljšale".

V New Yorku bodo prihodnje leto **ob 25. obletnici smrti Johna Lennona** uprizorili muzikal o njegovem življenju. Projekt vključuje pesmi, nastale po razpadu Beatlov, in sicer *Imagine*, *Give Peace a Chance*, *(Just Like) Starting Over* in *Whatever Gets You Through the Night*. Avtor je Don Scardino, ki bo predstavo tudi režiral. Pred premiero v broadwayskem gledališču *Broadhurst* bodo muzikal *Lennon* aprila izvedli v San Franciscu in Bostonu. Lennon, ki je bil ubit decembra 1980, pa ne bo edina rokovska zvezda, ki bo oživela na Broadwayju. Za december pripravljajo muzikal *Good Vibrations* s pesmimi skupine *Beach Boys*, za leto kasneje pa muzikal *All Shook Up*, napisan na podlagi pesmi Elvisa Presleyja.

Prijubljena glasbena skupina *Massive Attack* je posnela soundtrack za novi film režiserja Luca Bessona. Besson jih je namreč osebno pozval, naj napišejo glasbeni score za film ***Danny The Dog***, rezultat pa bo 20 instrumentalnih tem, ki se razprostirajo skozi film. Album bo objavljen v začetku oktobra, nekaj dni pred premiero filma. Film *Danny The Dog* se uvršča med borilne trilerje, v katerem igrajo *Jet Li*, *Morgan Freeman* in *Bob Hoskins*.

Mila Jovovich se s polno paro pripravlja na nove projekte, medtem ko njen zadnji film *Resident Evil: Apocalypse* trdno zaseda prvo mesto na ameriški lestvici najbolj gledanih filmov. Eden od prihajajočih filmov je istega žanra, futuristični akcijski spektakel *Ultraviolet*, medtem ko je drugi projekt nizkoproročunska drama *45*, ki jo bo Gary Lennon režiral po svojem scenariju. *45* je zgodba o zakonskem paru, ki se je v sedemdesetih letih zapletel v majhna kriminalna dejanja in je postavljen v newyorskó četrt *Hell's Kitchen*.

Studio *DreamWorks* je odkupil zgodbo ***Power Trip*** Adama Szytkiela, iz katere naj bi v prihodnosti nastal scenarij za komedijo. Zgodba pripoveduje o poslovnežu, ki skupaj s svojim šefom "tiranom" odide na enodnevno poslovno potovanje, a se to spremeni v tridnevno potniško nočno moro. Szytkiel je poleg omenjene zgodbe prodal še zgodbi *Maid of Honor* in *Bad News Inc.*

Radio Krka
106.6 MHz

PETEK,

1.10.2004

Slovenija 1

Kanal A

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	DOBRO JUTRO (VPS 07.00)
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	VESELA HIŠICA: KRALJEVSKI GRAHEK, LUTKOVNA NANIZANKA, 14/23
9.20	JURJI DROBIŽEK,
	RISANA NANIZANKA, 6/26
9.45	SKIP IN SKIT,
	RISANA NANIZANKA, 13/26
10.00	IZLET V PRETEKLOST, ODDAJA ZA MLADE
10.20	GEOMETRIJSKE BASNI: ŽABA IN VOL, RISANKA
10.25	ODDAJA ZA OTROKE
10.50	JASNO IN GLASNO: ALI SE CENIŠ?
11.25	DRŽAVNO SREČANJE FOLKLORNIH SKUPIN V BELTINCIH, 1. DEL
11.55	VEČNA SKRIVNOST TRIGLAVSKEGA NARODNEGA PARKA, DOKUMENTARNA ODDAJA
12.25	FRASIER, AMERIŠKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 23/24
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.25	TEDENSKI IZBOR
13.25	OSMI DAN
13.55	OB 100-LETNICI ROJSTVA EDVARDA KOCBEKA: EDVARD KOCBEK: ČRNA ORHIDEJA, TV IGRA
14.55	VSAKDANJIK IN PRAZNIK, PONOVITEV
15.55	MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	VRNITEV SREBRNE SENCE, AVSTRALSKA NANIZANKA, 13., ZADNJA EPIZODA (VPS 16.50)
17.10	IZ POPOTNE TORBE: GLASBILO (VPS 17.15)
17.35	AFRIKA, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 2/9 (VPS 17.40)
18.30	ŽREBANJE DETELJICE (VPS 18.30)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	VOLITVE 2004 (VPS 20.00)
21.35	24, AMERIŠKA NADALJEVANKA, 1/24 (VPS 21.35)
22.30	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.30)
23.20	POLNOČNI KLUB: V OBJEMU STRASTI, PONOVITEV (VPS 23.25)
0.40	NOČNI IZBOR
0.40	AFRIKA,
	ANGLEŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 2/9
1.30	DOLGČAS V BRNU, ČEŠKI FILM (VPS 02.40)
3.15	POLNOČNI KLUB: V OBJEMU STRASTI
4.30	INFOKANAL

Slovenija 2

TevePika

6.30	INFOKANAL
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	OSEBNO, POGOVORNA ODDAJA
9.35	MOSTOVI - HIDAK
10.05	OTROŠKI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
15.40	TV PRODAJA
16.10	SKOZI ČAS (VPS 16.20)
16.20	VIDEOSPOTNICE: VROČE, PONOVITEV
17.00	OSEBNO, POGOVORNA ODDAJA (VPS 17.00)
17.30	SVETOVNO PRVENSTVO V KOLESARSTVU, ČESTNA VOŽNJA DO 23 LET, POSNETEK IZ VERONE (VPS 17.30)
18.30	MEGLICE AVALONA, AMERIŠKA NAD., 1/2, PONOVITEV (VPS 18.30)
20.00	KAKO SO SNEMALI SERIJO HIŠA IZ 40. LET PREJŠNEGA STOLETJA, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 20.00)
20.25	HIŠA IZ 40. LET PREJŠNEGA STOLETJA, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 1/4 (VPS 20.05)
21.20	PLATFORMA - NAZAJ V PRIHODNOST: ARS ELECTRONICA 2004 (VPS 21.00)
21.50	SOUTH PARK, AMERIŠKA RISANA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 4/15

22.20	NA KITAJSKEM JEDO PSE, DANSKI FILM (VPS 22.05)
23.50	SLOVENSKA JAZZ SCENA: BIG BAND RTV SLOVENIJA IN IGOR LUMPURT (VPS 23.35)
0.50	INFOKANAL
8.45	TV prodaja
8.50	Tihi zločin, 1. sezona, ponovitev 14. dela ameriške nanizanke
9.40	Obalna straža na kolesih, ponovitev 2. dela ameriške nanizanke
10.30	E+, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Tihi zločin, 1. sezona, 15. del ameriške nanizanke
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 244. del ameriške nadaljevanke
14.45	Vsi moji otroci, 139. del ameriške nadaljevanke
15.35	TV prodaja
16.05	Obalna straža na kolesih, 1. sezona, 3. del ameriške nanizanke
17.00	Otroci ne lažejo, ameriška humoristična oddaja
17.30	Oh, ta sedemdeseta, 6. sezona, 24. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
20.00	Midve z mamo, 2. sezona, 19. del ameriške nanizanke
20.55	Romantični film: Zaplesi z menoj, ameriški film
23.15	Moške zadeve, 3. sezona, 5. del ameriške nanizanke
0.10	Šov Jerryja Springerja, pogovorna oddaja

Pop TV

7.25	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.15	Rubi, ponovitev 17. dela mehiške nadaljevanke
9.10	Klon, ponovitev 123. dela brazilske nad.
10.00	TV prodaja
10.30	Moja Sofija, ponovitev 118. dela španske nadaljevanke
11.20	Vrtnarjeva hči, ponovitev 51. dela mehiške nadaljevanke
12.15	Volitve 2004, ponovitev
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Vrtnarjeva hči, 52. del mehiške nadaljevanke
15.55	Moja Sofija, 119. del španske nadaljevanke
16.55	Klon, 124. del brazilske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Rubi, 18. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Sanjski moški, slovenska erealitny serija
20.55	Akcija: Merkurjev srd, ameriški film
23.00	Vročje mesto, 1. sezona, 3. del am. naniz.
23.55	XXL premiere
0.00	Spolier, ameriški film
1.45	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	ZLSO, ljudje se premalo zavedamo svojih pravic kot potrošniki, gosta: Barbara Miklavčič in Aleš Klavžar, pon
10.00	ABCD, svet avtomobilizma, pon
10.30	DeSUS, oddaja o novinarstvu, gostje: Andrej Pengov, Črtomir Kanoni, Feliks Ježek, pon
11.30	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
12.00	Zrela leta z Melanijo, gost: podjetje ISA IT, pon
12.15	ZLSO, brez ustrezne stanovanjske politike ni socialnega razvoja, gosta: Jožka Hegler in Dušan Kumer, pon
12.15	Glaseri mozaik
16.30	DeSUS, gospodarstvo, gostje: Ivan Nerad, Miroslav Samardžija, Fedor Zajec, pon
17.30	Martin Krpan, najmočnejši Slovenec, pon
18.00	Zrela leta z Melanijo Šter, pon
18.30	ZLSO, enake možnosti za vse skupine prebivalstva, gosta: Alenka Kovšca in Miran Potrč, pon
19.00	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapež, pon
19.30	ZLSO, delavske pravice, socialni sporazum in dohodkovna politika, gosta: Miloš Pavlica in dr. France Kržanič, pon

20.00	Aktualna oddaja
21.00	Sejem sodobna vojske, reportaža iz Gornje Radgone
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	ZLSO, brez ustrezne stanovanjske politike ni socialnega razvoja, gosta: Jožka Hegler in Dušan Kumer, pon
23.00	Znani in zanimivi, gost: Vid Kavčičnik, pon
00.00	Glaseri mozaik

Kanal III

07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
07.55	TV prodaja
08.25	Automobile
08.50	TV prodaja
09.10	Polica s petelinjega vrha, 8. del jugoslovanske nanizanke
10.10	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
10.55	Videalisti, glasbene lestvice
12.00	TV prodaja
12.25	Risanke
13.15	TV prodaja
13.30	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
14.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
14.30	Good Will Hunting, am. drama, 1997
17.00	Sijaj, ponovitev
17.30	Sto izlozb, sto strasti, 281. del italijanske telenovele
18.00	TV prodaja
18.30	Pokemoni, risani film
19.00	Videalisti, glasbene lestvice
20.00	Raj, ameriška koprodukcijka drama, 2002
21.40	Posnetek 56. podelitve nagrad Emmy
00.40	Popotovanja z Janinom, ponovitev
01.10	TV prodaja

SOBOTA,

2.10.2004

Slovenija 1

7.00	TEDENSKI IZBOR
7.00	ZGODEB IZ SKOLJKE
7.30	RISANKA
7.40	POD KLOBUKOM
8.15	HIŠA EKSPERIMENTOV: TEŽIŠČELOGIJA, POUČNO-ZABAVNA NANIZANKA, 1/8
8.40	KINO KEKEC: GULIVERJEVA POTOVANJA, AMERIŠKI RISANI FILM (VPS 08.40)
9.55	TEDENSKI IZBOR
9.55	POTOVKA, PORTRET NEŽE MAURER
10.45	POLNOČNI KLUB: V OBJEMU STRASTI
12.00	TEDNIK, PONOVITEV
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.25	HOTEL POLDRUGA ZVEZDICA: NA POL DROGA, TV NANIZANKA, 1/15, PONOVITEV
13.55	TEMPETIP, AVSTRALSKI FILM (VPS 13.55)
15.30	O ŽIVALIH IN LJUDEH, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 15.30)
15.55	SLOVENSKI UTRINKI, ODDAJA MADŽARSKO TV (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.45	NA VRTU, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 16.50)
17.10	OZARE (VPS 17.15)
17.15	ZAKLADI SVETA, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 13/21 (VPS 17.20)
17.50	ALPE-DONAVA-JADRAN, PODOBE IZ SREDNJE EVROPE (VPS 17.50)
18.20	GRIMMOVE PRAVLJICE, RISANA NANIZANKA, 4/13 (VPS 18.20)
18.45	RISANKA (VPS 18.45)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.25	KAKO BOMO VOLILI
19.40	VREME
19.45	ŠPORT
20.00	HOTEL POLDRUGA ZVEZDICA: AMFITEATER, TV NANIZANKA, 2/15 (VPS 20.00)
20.40	ČEZ PLANKE: MALEZIJA (VPS 20.35)
21.45	PRVI IN DRUGI (VPS 21.35)
22.10	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.40	UJETNIK, ANGLEŠKA NANIZANKA, 17., ZADNJA EPIZODA (VPS 22.30)
23.35	NOČNI IZBOR
23.35	FILM (VPS 23.55)
1.05	ALPE-DONAVA-JADRAN, PODOBE IZ SREDNJE EVROPE

1.35	DNEVNIK, VREME, ŠPORT
2.15	NA VRTU, ODDAJA TV MARIBOR
2.40	ZAKLADI SVETA, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 13/21
3.10	VEROUK, ITALIJANSKA DRAMA
4.50	PRVI IN DRUGI
5.10	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.05	GLASBENO JUTRO: PIANISTI JURE ROZMAN (VPS 09.05)
9.20	MOSTOVI - HIDAK, PONOVITEV
9.50	INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	INFOKANAL
12.30	TV PRODAJA
16.20	SVETOVNI POKAL V GORSKEM KOLESARSTVU - SPUST, POSNETEK IZ MONT SAINTE ANNE (VPS 16.20)
16.55	CH. GOUNOD: ROMEO IN JULIJA, ANGLEŠKO-KANADSKI OPERNI FILM Z ANGELO GHEORGHU IN ROBERTOM ALAGNO, PONOVITEV (VPS 16.55)
18.10	SKOZI ČAS (VPS 18.20)
18.20	MUZA, AMERIŠKI FILM, PONOVITEV (VPS 18.30)
20.00	SODOBNA ARHITEKTURA IN STARODAVNE MEHIŠKE FREŠKE, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 20.05)
20.55	BELI ZOBJE, ANGLEŠKA LITERARNA NADALJEVANKA, 3/4 (VPS 21.10)
21.50	TRETJI CUDEZ, AMERIŠKI FILM (VPS 22.05)
23.50	SOBOTNA NOČ (VPS 00.00)
1.50	INFOKANAL

Kanal A

9.20	TV prodaja
9.50	Vsi moji otroci, ponovitev 135. dela ameriške nadaljevanke
10.40	Vsi moji otroci, ponovitev 136. dela ameriške nadaljevanke
11.30	Vsi moji otroci, ponovitev 137. dela ameriške nadaljevanke
12.20	Vsi moji otroci, ponovitev 138. dela ameriške nadaljevanke
13.10	Vsi moji otroci, ponovitev 139. dela ameriške nadaljevanke
14.00	Dannyyeve zvezde
15.00	Dr. Phil, pogovorna oddaja
15.50	Mladi Indiana Jones: Varljivi demoni, ameriški film
17.30	Živalim na pomoč, dokumentarna nanizanka
18.00	E+
20.00	Kriminalka: Odstotnost dobrote, ameriški film
21.45	Najmočnejše eksplozije sveta, dokumentarna oddaja
22.45	Sramota v družini, ameriški film
0.25	Ekstra magazin, ponovitev

Pop TV

7.30	TV prodaja
8.00	Ringa-Raja
8.00	Harold in vijolična voščenska, sinhronizirana risana serija
8.25	Najlepše pravljice bratov Grimm: Volk in lisjak, sinhron. risani film
8.50	Moj prijatelj Roki, sinhronizirana risana serija
9.00	Katka in Orbi, sinhronizirana risana serija
9.10	Rudjivo moštvo, sinhronizirana risana serija
9.35	Bucke, sinhronizirana risana serija
9.45	Svetovni lov: V 80 dneh okoli sveta, sinhronizirani risani film
11.05	Dogodivščine Jackieja Chana, risana serija
11.30	Jekleni Max, risana serija
12.00	Šolska košarkarska liga
13.05	Gidget, ameriški film
14.50	Vrnitev samoroga, dokumentarna oddaja
16.00	Zaliv zveri, dokumentarna oddaja
17.10	24UR - vreme
17.15	Mowglijeva prva avantura, ameriški film
19.00	24UR
20.00	Filmski hit: Načrtovalka porok, ameriški film
21.55	Osem milimetrov, ameriški film
0.10	24UR, ponovitev
1.10	Nočna panorama

TevePika

- 10.30 Živeti zdravo, vodi: Milka Krapez, pon
- 11.00 Razvojna konferenca Oracle 2004, pon
- 12.00 V harmoniji z naravo, pon
- 12.30 ABCD, svet avtomobilizma, pon
- 13.00 Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
- 13.30 Glasbeni mozaik
- 18.15 Z glavo na zabavo
- 18.30 Zrela leta z Melanijo, pon
- 19.00 Martin Krpan, najmočnejši Slovenec, pon
- 19.30 ABCD, svet avtomobilizma, pon
- 20.00 Sejem sodobna vojske, reportaža iz Gornje Radgone, pon
- 20.30 Ko zbolji reka, dokument. o Savi dolinki, pon
- 21.30 24 UR, informativna oddaja
- 22.30 Živeti zdravo, vodi: Milka Krapez, pon
- 23.00 Znani in zanimivi, gost: Vid Kavtčičnik, pon
- 00.00 Z glavo na zabavo, pon
- 00.15 Glasbeni mozaik

Kanal III

- 08.00 TV prodaja
- 09.00 Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 277. dela
- 09.25 Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 278. dela
- 09.50 Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 279. dela
- 10.10 Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 280. dela
- 10.35 Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 281. dela
- 11.00 Risanke
- 11.30 Za vas in mesto, ponovitev
- 12.30 Risanke
- 13.00 TV prodaja
- 13.30 Supernova Multi Talents - avdicija v Velenju
- 14.30 Videalisti, glasbene lestvice
- 15.30 Leteči start, ponovitev
- 16.30 Policaj s petelinjega vrha, 10. del jugoslovanske nanizanke
- 17.00 Znani in zanimivi: Vid Kavtčičnik - od poškodbe do olimpijade
- 18.00 Janja, razvedrila oddaja
- 18.30 Automobile
- 18.45 Risanke
- 19.00 Videalisti, glasbene lestvice
- 20.00 Ponovno rojen, ameriška romantična komedija, 2001
- 21.40 Agencija, 1. del ameriške nanizanke
- 22.40 Agencija, 2. del ameriške nanizanke
- 23.40 Dokumentarna oddaja
- 00.10 TV prodaja

NEDELJA,

3.10.2004

Slovenija 1

- 7.30 ŽIV ŽAV: BINE, LUTKOVNA NANIZANKA, 1/15; METKA IN ZVERINKO ZVER, RISANA NANIZANKA, 24/26; MEDVEDEK, RISANA NANIZANKA, 3/14 (VPS 07.30)
- 9.25 O ŽIVALIH IN LJUDEH, ODDAJA TV MARIBOR, PONOVITEV NEDELJSKA MAŠA, PRENOS IZ SELNICE OB DRAVI (VPS 09.55)
- 11.00 POROČILA (VPS 10.55)
- 11.10 AFRIKA - POGLED S TAL, ANGLEŠKA POLJUDNOZNAŠTVENA SERIJA, 9/13 (VPS 11.00)
- 11.35 OBZORJA DUHA (VPS 11.30)
- 12.10 LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 12.00)
- 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
- 13.10 VSAKDANJIK IN PRAZNIK (VPS 13.10)
- 14.15 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA (VPS 14.15)
- 16.30 POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
- 16.50 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA (VPS 16.50)
- 18.30 ŽREBANJE LOTA (VPS 18.30)
- 18.40 RISANKA (VPS 18.40)
- 18.55 VREME (VPS 18.55)
- 19.00 DNEVNIK
- 19.25 ZRCALO TEDNA
- 19.40 VREME
- 19.45 ŠPORT
- 20.00 VOLITVE 2004 (VPS 20.00)
- 23.05 POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 23.05)
- 23.35 NOTICE ZA AFRISO ORESTEJO, ITALIJANSKI FILM (VPS 23.40)

- 0.45 NOČNI IZBOR
- 0.45 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
- 1.25 DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.25)
- 1.50 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA
- 5.40 INFOKANAL

Slovenija 2

- 6.30 INFOKANAL
- 11.00 TV PRODAJA
- 11.30 INFOKANAL
- 12.00 TV PRODAJA
- 12.30 DRŽAVNO SREČANJE FOLKLORNIH SKUPIN, POSNETEK IZ BELTINCEV, 2/4 (VPS 12.30)
- 13.00 POLETJE V ŠKOLJKI, SLOVENSKI FILM, 1. DEL (VPS 13.00)
- 15.00 VERONA: SVETOVNO PRVENSTVO V KOLESARSTVU, CESTNA VOŽNJA ELITE, VKLJUČITEV V PRENOS (VPS 15.00)
- 17.00 MAGAZIN LIGE PRVAČOV V NOGOMETU (VPS 17.00)
- 17.45 SPREHOD SKOZI FILMSKO GLASBO S SIMFONIKI IN BIG BANDOM RTV SLOVENIJA, PONOVITEV (VPS 17.45)
- 18.50 SKOZI ČAS (VPS 18.50)
- 19.00 MARCEL BUH: POSEL JE POSEL - ULTRASERVIS, 1/6
- 19.25 MARCEL BUH: POSEL JE POSEL - POGREB, 2/6 (VPS 19.25)
- 20.00 SAVDSKA ARABIJA - ZAKRITA BESEDA, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 20.05)
- 20.50 UČITELJI, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 5/8 (VPS 21.00)
- 21.40 MARIA CALLAS, ANGLEŠKI PORTRETNI FILM (VPS 21.50)
- 23.10 SOUTH PARK, AMERIŠKA RISANA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 4/15, PONOVITEV
- 23.35 INFOKANAL

Kanal A

- 9.20 TV prodaja
- 9.50 Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 240. dela ameriške nadaljevanke
- 10.40 Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 241. dela ameriške nadaljevanke
- 11.30 Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 242. dela ameriške nadaljevanke
- 12.20 Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 243. dela ameriške nadaljevanke
- 13.10 Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 244. dela ameriške nadaljevanke
- 14.00 Dannyjeve zvezde
- 15.00 Dr. Phil, pogovorna oddaja
- 15.50 Mladi Indiana Jones: Fantomski vlak pogube, ameriški film
- 17.30 Živalim na pomoč, dokumentarna nanizanka
- 18.00 E+
- 20.00 Družinski film: Beethoven 4, ameriški film
- 21.40 Odvetnik z ulice, 3. sezona, 6. del ameriške nanizanke
- 22.35 Pisatelj in njegove ženske, ameriški film
- 0.25 Dannyjeve zvezde, ponovitev

Pop TV

- 7.30 TV prodaja
- 8.00 Ringa-Raja:
- 8.00 Harold in vijolična voščenska, sinhronizirana risana serija
- 8.25 Najlepše pravljice bratov Grimm: Šest labodov, sinhr. risani film
- 8.50 Moj prijatelj Roki, sinhronizirana risana serija
- 9.00 Katka in Orbi, sinhronizirana risana serija
- 9.10 Rudijevo moštvo, sinhronizirana risana serija
- 9.35 Palčica, sinhronizirana risana serija
- 10.00 Bučke, sinhronizirana risana serija
- 10.10 Pepelka, sinhronizirani risani film
- 11.00 Dogodivščine Jackieja Chana, risana serija
- 11.30 Jekleni Max, risana serija
- 12.00 Šolska košarkarska liga
- 13.05 Mestece za vedno, 1. sezona, 14. del ameriške nanizanke
- 13.55 Sanjski moški, ponovitev
- 14.50 Rokenrol, ameriški film
- 16.25 Ken Follet: Rdeči ore, angleški film, 1/2
- 18.10 24UR - vreme
- 18.15 Ainsleyjeva kuharica - vse o žaru, angleška dokumentarna oddaja
- 18.55 24UR / Volitve 2004

- 22.00 Športna scena
- 23.00 Samski mladeniči, ameriški film
- 0.55 24UR, ponovitev
- 1.55 Nočna panorama

TevePika

- 9.30 Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
- 10.00 Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
- 10.30 Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
- 11.00 Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
- 11.30 Martin Krpan, najmočnejši Slovenec, pon
- 12.00 Drom Pot, romska oddaja, pon
- 12.30 V harmoniji z naravo, pon
- 13.00 Tam kjer je veselje doma, narodno zabavni program z turističnimi informacijami
- 18.00 Zrela leta z Melanijo, pon
- 18.30 Sejem sodobna vojske, reportaža iz Gornje Radgone, pon
- 19.00 Ko zbolji reka, dokumentarec o Savi dolinki, pon
- 20.00 IDOL 2004
- 21.30 24 UR, informativna oddaja
- 22.30 ABCD, svet avtomobilizma, pon
- 23.00 Živeti zdravo, vodi: Milka Krapez, pon
- 23.30 Glasbeni mozaik

Kanal III

- 08.00 TV prodaja
- 09.00 Pokemoni, sinhronizirana risana serija
- 11.00 Popotovanja z Janinom
- 11.30 Za vas in mesto, oddaja o kmetijstvu in turizmu
- 12.30 Risanke
- 13.00 TV prodaja
- 13.15 Automobile
- 13.30 TV prodaja
- 14.00 Koncert
- 15.00 Supernova Multi Talents - avdicija v Velenju
- 16.00 Janja, ponovitev
- 16.30 Hočeš, nočeš, ponovitev
- 17.00 Šijaj, ponovitev
- 17.30 TV prodaja
- 18.00 Navigator
- 18.30 Štiri tacke
- 19.00 Risanke
- 19.30 Videalisti, glasbene lestvice
- 20.00 Zakon ječe, ameriška drama, 2000
- 21.45 Euro Njus za vsak okus, razvedrila oddaja
- 22.15 Reporter X
- 22.45 Agencija, 3. del ameriške nanizanke
- 23.45 Agencija, 4. del ameriške nanizanke
- 00.45 TV prodaja

PONEDELJEK,

4.10.2004

Slovenija 1

- 6.45 ZRCALO TEDNA, PONOVITEV
- 7.00 DOBRO JUTRO (VPS 07.00)
- 9.00 POROČILA (VPS 09.00)
- 9.05 TEDENSKI IZBOR
- 9.05 IZ POPOTNE TORBE: GLASBILO
- 9.25 GULIMIŠEK, ODDAJA ZA OTROKE, 4/10
- 9.45 ODDAJA ZA OTROKE
- 10.05 KRATKI DOKUMENTARNI FILM ZA OTROKE
- 10.20 VRNITEV SREBRNE SENCE, AVSTRALSKA NANIZANKA, 13., ZADNJA EPIZODA
- 10.50 UB 40, KONCERT OB 21. OBLETNICI DELOVANJA
- 11.50 SREČNA MLADINA, DOKUMENTAREC OB 10. OBLETNICI DELOVANJA GLASBENE SKUPINE SREČNA MLADINA
- 12.25 PRVI IN DRUGI
- 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME
- 13.15 TEDENSKI IZBOR
- 13.15 OBZORJA DUHA
- 13.45 NEKAJ MINUT ZA DOMAČO GLASBO
- 14.10 LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV MARIBOR
- 15.00 VSAKDANJIK IN PRAZNIK, PONOVITEV
- 15.55 DOBER DAN, KOROŠKA (VPS 15.55)
- 16.30 POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
- 16.50 RADOVEDNI TAČEK: DESKA (VPS 16.45)
- 17.05 HISA EKSPERIMENTOV: TLAKOLOGIJA, POUČNO-ZABAVNA NANIZANKA, 2/8 (VPS 17.05)

- 17.30 ŽIVLJENJE SESALCEV, ANGLEŠKA POLJUDNOZNAŠTVENA SERIJA, 6/10 (VPS 17.30)
- 18.20 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6 (VPS 18.20)
- 18.30 ŽREBANJE ASTRA (VPS 18.30)
- 18.40 RISANKA (VPS 18.40)
- 18.55 VREME (VPS 18.55)
- 19.00 DNEVNIK
- 19.35 VREME, MAGNET, ŠPORT
- 20.00 KAKO SMO VOLILI (VPS 20.00)
- 20.55 IZZIVI (VPS 20.55)
- 21.25 PODOBA PODOBE (VPS 21.25)
- 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
- 22.50 COLETTE, FRANCOŠKA NADALJEVANKA, 2., ZADNJI DEL (VPS 22.50)
- 0.50 NOČNI IZBOR
- 0.50 HOTEL POLDRUGA ZVEZDICA: AMFITEATER, TV NANIZANKA, 2/15
- 1.20 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT
- 2.15 ŽIVLJENJE SESALCEV, ANGLEŠKA POLJUDNOZNAŠTVENA SERIJA, 6/10
- 3.05 IZZIVI
- 3.35 PODOBA PODOBE
- 4.00 TRETJI ČUDEŽ, AMERIŠKI FILM (VPS 04.00)

Slovenija 2

- 6.30 INFOKANAL
- 9.05 PRIMORSKI MOZAIK, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 09.05)
- 9.35 SLOVENSKI UTRINKI, ODDAJA MADŽARŠKE TV, PONOVITEV OTROŠKI INFOKANAL
- 10.00 TV PRODAJA
- 11.00 TV PRODAJA
- 11.30 ZABAVNI INFOKANAL
- 13.55 TV PRODAJA
- 14.25 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA, PONOVITEV
- 18.15 SKOZI ČAS (VPS 18.15)
- 18.25 NEVAREN POSKUS, AMERIŠKI ČB FILM, PONOVITEV (VPS 18.30)
- 20.00 KONČICA (VPS 20.05)
- 21.00 STUDIO CITY (VPS 21.00)
- 21.55 CIRCUM REGIONAL - POJEDINA, 2/3 (VPS 22.00)
- 22.25 VIDEOSPOTNICE (VPS 22.30)
- 23.00 BRANE RONČEL IZZA ODRA (VPS 23.00)
- 0.25 INFOKANAL (VPS 00.25)

Kanal A

- 8.45 TV prodaja
- 8.50 Tihi zločin, 1. sezona, ponovitev 15. dela ameriške nanizanke
- 9.40 Obalna straža na kolesih, 1. sezona, ponovitev 3. dela ameriške nanizanke
- 10.30 E+, ponovitev
- 12.30 TV prodaja
- 13.00 Tihi zločin, 1. sezona, 16. del am. nanizanke
- 13.50 Mladi in nemirni, 3. sezona, 245. del ameriške nadaljevanke
- 14.45 Vsi moji otroci, 140. del ameriške nadaljevanke
- 15.35 TV prodaja
- 16.05 Obalna straža na kolesih, 1. sezona, 4. del ameriške nanizanke
- 17.00 Otroci ne lažejo, ameriška humoristična oddaja
- 17.30 Oh, ta sedemdeseta, 6. sezona, 25. del ameriške humoristične nanizanke
- 18.00 E+
- 20.00 Rocky 1, ameriški film
- 22.10 Mladi zdravniki, 2. sezona, 20. del ameriške humoristične nanizanke
- 22.40 Raymonda imajo vsi radi, 7. sezona, 6. del ameriške humoristične nanizanke
- 23.10 Radijska postaja, 4. sezona, 6. del ameriške humoristične nanizanke
- 23.40 Šov Jerryja Springerja, pogovorna oddaja

Pop TV

- 7.55 Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
- 8.45 Rubi, ponovitev 18. dela mehiške nadaljevanke
- 9.40 Klon, ponovitev 124. dela brazilске nad. TV prodaja
- 10.30 TV prodaja
- 11.00 Moja Sofija, ponovitev 119. dela španske nadaljevanke
- 11.50 Vrtnarjeva hči, ponovitev 52. dela mehiške nadaljevanke

12.40	Športna scena, ponovitev
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Vrtnarjeva hči, 53. del mehiške nadaljevanke
15.55	Moja Sofija, 120. del španske nadaljevanke
16.55	Klon, 125. del brazilske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Rubi, 19. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Naša mala klinika, 1. sezona, 4. del slovenske nanizanke
20.55	Sedma nebesa, 8. sezona, 4. del am. naniz.
21.50	Urgenca, 10. sezona, 4. del ameriške naniz.
22.45	XXL premiere
22.50	Zakon in red: Enota za posebne primere, 1. sezona, 15. del ameriške nanizanke
23.45	24UR, ponovitev
0.45	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	ABCD, svet avtomobilizma, pon
10.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, pon
11.00	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapez, pon
11.30	Razgledovanja, potpisna reportaža, pon
12.00	V harmoniji z naravo, pon
12.30	Do zdravja tudi tako, gost: dr. Peter Gregor, pon
13.00	Razvojna konferenca Oracle 2004, pon
14.00	Glasbeni mozaik
16.45	Z glavo na zabavo, pon
17.00	Klepet z jasnovidko Maručo, živo
17.30	Zdravljenje z uravnotežanjem telesne temperature, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja
19.00	Znani in zanimivi, gost: Vid Kavčičnik, pon
20.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, prvič
21.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, duhovna univerza, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	E+
01.00	Glasbeni mozaik

Kanal III

07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Yu-Gi-Oh, risana serija
07.55	TV prodaja
08.25	Risanke
08.50	TV prodaja
09.10	Automobile
09.25	Risanke
10.10	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
10.55	Videalisti, glasbene lestvice
12.00	TV prodaja
12.25	Risanke
13.15	TV prodaja
13.30	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
14.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
14.30	Yu-Gi-Oh, risana serija
15.00	Bomba 10 čez 10, jugoslovska vojna akcija, 1967
17.15	TV prodaja
17.30	Sto izlozb, sto strasti, 282. del italijanske telenovele
18.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
18.30	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
19.00	Videalisti, glasbene lestvice
19.30	Literarni festival Vilenica nekoč in danes, reportaža
20.00	Moderna orožja, dokumentarna oddaja
21.00	Red bull - Zmaj v zraku
21.15	Navigator
21.45	Balada o krutem, drama 1971
23.20	K1, športni program
00.20	TV prodaja

TOREK,

5.10.2004

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA

6.30	ODMEVI
7.00	DOBRO JUTRO (VPS 07.00)
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	RADOVEDNI TAČEK: DESKA
9.20	ŽELVIJI OTOK, RISANA NANIZANKA, 10/26
9.45	HIŠA EKSPERIMENTOV: TLAKOLOGIJA, POUČNO-ZABAVNA NANIZANKA, 2/8
10.05	SPREHODI V NARAVO: CVET
10.25	ŽIVLJENJE SESALCEV, ANGLEŠKA POLJUDNOZNAŠTVENA SERIJA, 6/10
11.15	ČEZ PLANKE: MALEZIJA
12.20	ALPE-DONAVA-JADRAN, PODOBE IZ SREDNJE EVROPE
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	CUM GRANO SALIS - SOLINAR, DOKUMENTARNA ODDAJA
14.00	PODOBA PODOBE
14.25	IZZIVI
15.00	KAKO SMO VOLILI, PONOVIČEV
15.55	MOSTOVI - HIDAK: POTEPANJA - BARANGOLJŠOK (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	ZLATKO ZAKLADKO: CMOKI PRI SVETI ANI (VPS 16.50)
17.05	KNJIGA MENE BRIGA - MARKO URŠIČ: ŠTIRJE ČASI - POLETJE, 1. DEL, PONOVIČEV (VPS 17.05)
17.25	ODPETI PESNIKI (VPS 17.25)
17.45	MATURA, DOKUMENTARNA ODDAJA, 1/2 (VPS 17.45)
18.15	DUHOVNI UTRIP (VPS 18.15)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	POGLEJ, TAM SI DOMA, DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 20.00)
21.00	POD ŽAROMETOM (VPS 21.00)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	SKRIVNOSTI VOJNE, AMERIŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 10/13 (VPS 22.50)
23.40	JULIJINA RESNICA, FINSKA DRAMA (VPS 23.40)
2.00	NOČNI IZBOR
2.00	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT
2.55	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.55)
3.15	MATURA, DOKUMENTARNA ODDAJA, 1/2
3.45	DUHOVNI UTRIP
4.05	POGLEJ, TAM SI DOMA, DOKUMENTARNA ODDAJA
4.55	POD ŽAROMETOM
5.45	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.05	GLASNIK, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 09.05)
9.35	DOBER DAN, KOROŠKA, PONOVIČEV
10.05	OTROŠKI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
16.10	TV PRODAJA
16.50	TEDENSKI IZBOR
16.50	CIRCUM REGIONAL - POJEDINA, 2/3
17.20	STUDIO CITY
18.20	VIDEOSPOTNICE, PONOVIČEV
19.00	SKOZI ČAS
19.10	BELI ZOBJE, ANGLEŠKA LITERARNA NADALJEVANKA, 3/4, PONOVIČEV (VPS 19.00)
20.00	FRASIER, AMERIŠKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 24., ZADNJA EPIZODA (VPS 20.05)
20.25	FIDEL, AMERIŠKA NADALJEVANKA, 1/2, PONOVIČEV (VPS 20.30)
22.15	IZGON IZ RAJA, ČEŠKI FILM (VPS 22.15)
0.15	VIDEOSPOTNICE: MONO (VPS 00.15)
0.50	INFOKANAL

Kanal A

8.45	TV prodaja
8.50	Tih zločin, 1. sezona, ponovitev 16. del ameriške nanizanke
9.40	Obalna straža na kolesih, 1. sezona, ponovitev 4. dela ameriške nanizanke
10.30	E+, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Tih zločin, 1. sezona, 17. del ameriške nanizanke

13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 246. del ameriške nadaljevanke
14.45	Vsi moji otroci, 141. del ameriške nadaljevanke
15.35	TV prodaja
16.05	Obalna straža na kolesih, 1. sezona, 5. del ameriške nanizanke
17.00	Oh, ta sedemdeseta, 1. sezona, 1. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Jimova družina, 2. sezona, 1. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
20.00	Akcija: Kraljičin odposlanec, ameriški film
21.45	Mladi zdravniki, 2. sezona, 21. del ameriške humoristične nanizanke
22.15	Raymonda imajo vsi radi, 7. sezona, 7. del ameriške humoristične nanizanke
22.45	Radjska postaja, 4. sezona, 7. del ameriške humoristične nanizanke
23.15	Šov Jerryja Springerja, pogovorna oddaja

Pop TV

7.55	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.45	Rubi, ponovitev 19. dela mehiške nadaljevanke
9.40	Klon, ponovitev 125. dela brazilske nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Moja Sofija, ponovitev 120. dela španske nadaljevanke
11.50	Vrtnarjeva hči, ponovitev 53. dela mehiške nadaljevanke
12.45	Sedma nebesa, 8. sezona, ponovitev 4. dela ameriške nanizanke
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Vrtnarjeva hči, 54. del mehiške nadaljevanke
15.55	Moja Sofija, 121. del španske nadaljevanke
16.55	Klon, 126. del brazilske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	AMERILSKI UTRIP
19.00	24UR
20.00	Preverjeno
21.00	Življenjska zgodba: Zamenjana ob rojstvu, ameriški film
22.40	XXL premiere
22.45	Zakon in red: Enota za posebne primere, 1. sezona, 16. del ameriške nanizanke
23.40	24UR, ponovitev
0.40	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Zrela leta z Melanijo, pon
10.00	Samozdravilna energetska metoda Rudija Klariča, prvič
10.30	Martin Krpan, najmočnejši Slovenec, pon
11.00	Zdravljenje z uravnotežanjem telesne temperature, pon
12.00	Glasbeni mozaik
16.50	Predstavitve Luke Koper, prvič
17.00	Klepet z jasnovidko Maručo, pon
17.30	V harmoniji z naravo, prvič
18.00	Do zdravja tudi tako, gost: dr. Maxim Krylov
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, pon
20.00	Zvezde za otroke, dokumentarni zapis o dvodnevni humanitarnem projektu v Velenju, prvič
21.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, EPTA, center za izobraževanje in usposabljanje, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Naša mala klinika, slovenska nanizanka
00.00	Glasbeni mozaik

Kanal III

07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Yu-Gi-Oh, risana serija
07.55	TV prodaja
08.25	Risanke
08.50	TV prodaja
09.30	Risanke
10.00	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev

11.00	Videalisti, glasbene lestvice
12.00	TV prodaja
12.25	Risanke
13.15	TV prodaja
13.30	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
14.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
14.30	Yu-Gi-Oh, risana serija
15.00	Bog je umrl zaman, jugoslovska drama, 1969
17.15	TV prodaja
17.30	Sto izlozb, sto strasti, 283. del italijanske telenovele
18.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
18.30	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
19.00	Videalisti, glasbene lestvice
19.30	Štiri tačke, ponovitev
20.00	Leteci štart, razvedrila oddaja
21.00	Maševanje marincev, ameriški akcijski film, 2001
22.50	Euro Njus za vsak okus, ponovitev
23.20	Automobile
23.35	Red bull - Zmaj v zraku
00.00	EP v odbojki na mivki, reportaža
00.30	TV prodaja

SREDA,

6.10.2004

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	DOBRO JUTRO (VPS 07.00)
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	TELEBAJSKI, OTROŠKA NANIZANKA, 6/45
9.30	RISANKA
9.40	AMERILSKI UTRIP
10.00	ZLATKO ZAKLADKO: CMOKI PRI SVETI ANI
10.20	ODPETI PESNIKI
10.30	KNJIGA MENE BRIGA - MARKO URŠIČ: ŠTIRJE ČASI - POLETJE, 1. DEL
10.55	MATURA, DOKUMENTARNA ODDAJA, 1/2
11.25	DUHOVNI UTRIP
11.45	SVETO IN SVET
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	NA VRTU, ODDAJA TV MARIBOR
13.40	ZAKLADI SVETA, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 13/21
14.10	POGLEJ, TAM SI DOMA, DOKUMENTARNA ODDAJA
15.05	POD ŽAROMETOM, PONOVIČEV
15.55	MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	POD KLOBUKOM (VPS 16.50)
17.30	VOLJKOVI, ČAROVNICE IN VELIKANI, RISANA NANIZANKA, 28/39 (VPS 17.30)
17.45	VOLJA NAJDE POT (VPS 17.45)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	SEDMI PEČAT: PUPENDO, ČEŠKI FILM (VPS 20.00)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.55	DOMINIK SMOLE: LJUBEZNI, RETROSPEKTIVA IZVIRNE TV IGRE (VPS 22.55)
0.00	NOČNI IZBOR
0.00	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT
0.55	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 00.50)
1.15	VOLJA NAJDE POT
2.05	PRETEKLOST, ČEŠKI FILM (VPS 02.00)
3.40	DOMINIK SMOLE: LJUBEZNI, RETROSPEKTIVA IZVIRNE TV IGRE
4.40	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	PLATFORMA - NAZAJ V PRIHODNOST: ARS ELECTRONICA 2004
9.35	MOSTOVI - HIDAK: POTEPANJA - BARANGOLJŠOK
10.05	OTROŠKI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA

11.30	ZABAVNI INFOKANAL
16.15	TV PRODAJA
16.50	TEDENSKI IZBOR
16.50	KAKO SO SNEMALI SERIJO
	HIŠA IZ 40. LET PREJŠNEGA STOLETJA,
	ANGLEŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA
17.15	HIŠA IZ 40. LET PREJŠNEGA STOLETJA,
	ANGLEŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 1/4
18.15	VIDEOSPOTNICE: MONO, PONOVI
18.50	SKOZI ČAS (VPS 18.50)
19.00	KONČNICA, PONOVI
20.00	MLADINSKI ORKESTER EVROPSKE UNIJE
	IN PAAVO JARVI Z 52. LJUBLJANSKEGA
	POLETNEGA FESTIVALA
21.40	OB 70-LETNICI SKLADATELJA LOJZETA
	LEBIČA - NAJPOMEMBNEJŠE SE SPOROČA V
	TIŠINI (VPS 21.45)
22.20	RAJSKI VRTOVI FIDŽIJA, ODDAJA TV
	MARIBOR (VPS 22.20)
22.45	VIDEOSPOTNICE: TOP (VPS 22.50)
23.20	INFOKANAL

Kanal A

8.45	TV prodaja
8.50	Tihi zločin, 1. sezona, ponovitev 17. dela
	ameriške nanizanke
9.40	Obalna straža na kolesih, 1. sezona,
	ponovitev 5. dela ameriške nanizanke
10.30	E+, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Tihi zločin, 1. sezona, 18. del ameriške
	nanizanke
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 247. del
	ameriške nadaljevanke
14.40	Vsi moji otroci, 142. del ameriške
	nadaljevanke
15.30	TV prodaja
16.00	Obalna straža na kolesih, 1. sezona, 6. del
	ameriške nanizanke
16.50	Goodyear liga, Pivovarna Lasko : Union
	Olimpija, prenos košarke
18.50	Ekstra magazin
20.00	Lepotni čarovniki, ameriška dokumentarna
	oddaja
21.45	Mladi zdravniki, 2. sezona, zadnji del
	ameriške humoristične nanizanke
22.15	Raymonda imajo vsi radi, 7. sezona, 8. del
	ameriške humoristične nanizanke
22.45	Radjska postaja, 4. sezona, 8. del ameriške
	humoristične nanizanke
23.15	Sov Jerryja Springerja, pogovorna oddaja

Pop TV

7.55	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.45	Rubi, ponovitev 20. dela mehiške
	nadaljevanke
9.40	Klon, ponovitev 126. dela brazilske nad.
10.30	TV prodaja
11.00	Moja Sofija, ponovitev 121. dela španske
	nadaljevanke
11.50	Vrtnarjeva hči, ponovitev 54. dela mehiške
	nadaljevanke
12.45	Preverjeno, ponovitev
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Vrtnarjeva hči, 55. del mehiške nadaljevanke
15.55	Moja Sofija, 122. del španske nadaljevanke
16.55	Klon
	Clone, 127. del brazilske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Rubi, 21. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	TV kriminalka:
	Spomini mojega srca, ameriški film
21.40	Monk, 1. sezona, 5. del ameriške nanizanke
22.35	XXL premiere
22.40	Zakon in red: Enota za posebne primere, 1.
	sezona, 17. del ameriške nanizanke
23.35	24UR, ponovitev
0.35	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja,
	pon
9.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja,
	duhovna univerza, pon
10.00	Znani in zanimivi, gost: Vid Kavčičnik, pon
11.00	Zdravljenje z uravnoteženjem telesne
	temperature, pon

12.00	Naša mala klinika, slovenska nanizanka, pon
13.00	IDOL 2004, pon
14.30	Predstavitve Luke Koper, pon
14.40	Glasbeni mozaik
16.45	Z glavo na zabavo, pon
17.00	Klepet z jasnovidko Maručo, pon
17.30	V harmoniji z naravo, pon
18.00	Do zdravja tudi tako, gost: dr. Peter Gregor,
	prvic
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja,
	zivo
19.00	Razgledovanja, potopisna reportaža, prvic
19.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, zalozba
	Epta, pon
20.00	ABCD, svet avtomobilizma, prvic
20.30	Socius, osebnosti slovenskega gospodarstva,
	prvic
21.00	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapež
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja,
	pon
23.00	Preverjeno POP TV
00.00	Glasbeni mozaik

Kanal III

07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Yu-Gi-Oh, risana serija
07.55	TV prodaja
08.25	Risanke
08.50	TV prodaja
09.10	Risanke
09.40	Videalisti, glasbene lestvice
10.10	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
10.55	Videalisti, glasbene lestvice
11.15	Navigator
11.45	Automobile
12.00	TV prodaja
12.25	Risanke
13.15	TV prodaja
13.30	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
14.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
14.30	Yu-Gi-Oh, risana serija
15.00	Spogledljivka, jugoslovanska komedija, 1961
17.15	TV prodaja
17.30	Sto izlozb, sto strasti, 284. del italijanske
	telenovele
18.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
18.30	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
19.00	Videalisti, glasbene lestvice
19.30	EP v odbojki na mivki, reportaža
20.00	Supernova Multi Talents - avdicija v Mariboru
21.00	Janja, ponovitev
21.30	Sijaj
22.00	Reporter X
22.30	Oktober Fest, jugoslovanski film
00.20	TV prodaja

ČETRTEK,

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	DOBRO JUTRO (VPS 07.00)
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	VOLKOVI,
	ČAROVNICE IN VELIKANI,
	RISANA NANIZANKA, 28/39
9.15	RISANKA
9.20	POD KLOBUKOM
10.00	ZGODBE IZ SKOLJKE
10.35	VOLJA NAJDE POT
11.25	AFRIKA - POGLEDE S TAL, ANGLEŠKA
	POLJUDNOZNASTVENNA SERIJA, 9/13
11.55	POTOVANJE PREDALEC,
	DOKUMENTARNA SERIJA, 2/7
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.15	ZABAVNI INFOKANAL
13.30	V LEDENEM OBJEMU, AMERIŠKI FILM,
	PONOVI
15.00	SKRIVNOSTI VOJNE, AMERIŠKA
	DOKUMENTARNA SERIJA, 10/13, PONOVI
15.55	MOSTOVI - HIDAK: BREZ MEJA -
	HAT, RTALAN (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	ENAJSTA ŠOLA, ODDAJA ZA RADOVEDNEŽE
	(VPS 16.50)
17.25	JASNO IN GLASNO, KONTAKTNA ODDAJA
	(VPS 17.25)

18.05	HUMANISTIKA (VPS 18.10)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	TEDNIK (VPS 20.00)
21.00	OSMI DAN (VPS 21.00)
21.30	KNJIGA MENE BRIGA - PLUTARH:
	ŽIVLJENJA VELIKIH GRKOV (VPS 21.30)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME
	(VPS 22.00)
22.50	GLASBENI VEČER
22.50	PORTRET VINKA GLOBOKARJA,
	KONCERT OB SKLADATELJEVI 70-LETNICI
	(VPS 22.50)
23.50	TAKO PA MUZICIRAMO GLASBENI JULIJCI
	(VPS 23.50)
0.25	NOČNI IZBOR
0.25	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT
1.20	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.20)
1.40	JASNO IN GLASNO, KONTAKTNA ODDAJA
2.20	HUMANISTIKA
2.50	TEDNIK
3.45	OSMI DAN
4.15	DIVJI KOJOTI, KONCERT
4.40	ŠANK ROCK, KONCERT

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.05	EVROPSKI MAGAZIN, ODDAJA TV MARIBOR
	(VPS 09.05)
9.35	MOSTOVI - HIDAK, PONOVI
10.05	OTROŠKI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
15.20	TV PRODAJA
16.00	SP V PLAVANJU V KRATKIH BAZENIH,
	POSNETEK IZ INDIANAPOLISA (VPS 16.00)
17.00	SAVDSKA ARABIJA - ZAKRITA BESEDA,
	FRANCOSKA DOKUMENTARNA ODDAJA,
	PONOVI
17.45	VIDEOSPOTNICE: TOP, PONOVI
	SKOZI ČAS (VPS 18.15)
18.20	TARZANOV POBEG,
18.30	AMERIŠKI ČB FILM, PONOVI (VPS 18.30)
20.00	EROICA, ANGLEŠKI GLASBENI FILM
	OB 200-LETNICI PRVE IZVEDBE SIMFONIJE,
	PONOVI (VPS 20.05)
21.25	POSEBEN POGLEDE: ROGER IN JAZ,
	AMERIŠKI FILM (VPS 21.30)
22.55	VIDEOSPOTNICE: VROČE (VPS 23.00)
23.30	INFOKANAL

Kanal A

8.45	TV prodaja
8.50	Tihi zločin, 1. sezona, ponovitev 18. dela
	ameriške nanizanke
9.40	Obalna straža na kolesih, 1. sezona,
	ponovitev 6. dela ameriške nanizanke
10.30	E+, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Tihi zločin, 1. sezona, 19. del ameriške
	nanizanke
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 248. del
	ameriške nadaljevanke
14.45	Vsi moji otroci, 143. del ameriške
	nadaljevanke
15.35	TV prodaja
16.05	Obalna straža na kolesih, 1. sezona, 7. del
	ameriške nanizanke
17.00	Oh, ta sedemdeseta, 1. sezona, 2. del
	ameriške humoristične nanizanke
17.30	Jimova družina, 2. sezona, 2. del ameriške
	humoristične nanizanke
18.00	E+
20.00	Krimi:
	Umori na podeželju: Smrt v preobleki,
	angleški film
21.55	Mrtve priče, 2. sezona, 7. del angleške
	nanizanke
22.55	Samo bedaki in konji, 6. sezona, 1. del
	angleške humoristične nanizanke
23.55	Sov Jerryja Springerja, pogovorna oddaja

Pop TV

7.55	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.45	Rubi, ponovitev 21. dela mehiške
	nadaljevanke
9.40	Klon, ponovitev 127. dela brazilske
	nadaljevanke

10.30	TV prodaja
11.00	Moja Sofija, ponovitev 122. dela španske
	nadaljevanke
11.50	Vrtnarjeva hči, ponovitev 55. dela mehiške
	nadaljevanke
12.45	Monk, 1. sezona, ponovitev 5. dela ameriške
	nanizanke
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Vrtnarjeva hči, 56. del mehiške nadaljevanke
15.55	Moja Sofija, 123. del španske nadaljevanke
16.55	Klon, 128. del brazilske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Rubi, 22. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Trenja
21.30	Popolni četrtak:
	Seks v mestu, 6. sezona, 6. del am. naniz.
22.10	Alias, 2. sezona, 6. del ameriške nanizanke
23.05	XXL premiere
23.10	Zahodno krilo, 5. sezona, 5. del am. naniz.
0.05	24UR, ponovitev
1.05	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna
	oddaja, pon
9.30	Klepet z jasnovidko Maručo, pon
10.00	V harmoniji z naravo, pon
10.30	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, pon
11.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja,
	duhovna univerza, pon
12.00	Ko zbolji reka, dokumentarec o Savi dolinki,
	pon
13.00	Samozdravilna energetska metoda Rudija
	Klariča, pon
13.30	Preverjeno, POP TV, pon
14.30	Glasbeni mozaik
15.30	IDOL 2004, pon
17.00	Zdravljenje z uravnoteženjem telesne
	temperature, pon
18.00	Štiri tacke, oddaja o hišnih ljubljencih, prvic
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna
	oddaja, zivo
19.00	Do zdravja tudi tako, gost: dr. Peter Gregor,
	pon
19.30	Martin Krpan, najmočnejši Slovenec, prvic
20.00	To morate vedeti!, kontaktna oddaja
21.00	A TO JE TO!?, poučno zabavna oddaja z
	Rezo, prvic
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna
	oddaja, pon
23.00	Ekstra magazin
0.00	Predstavitve Luke Koper, pon
0.10	Glasbeni mozaik

Kanal III

07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Yu-Gi-Oh, risana serija
07.55	TV prodaja
08.25	Risanke
08.50	TV prodaja
09.10	Videalisti, glasbene lestvice
09.50	Risanke
10.10	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
10.55	Literarni festival Vilenica nekoč in danes,
	reportaža
11.25	Red bull - Zmaj v zraku
12.00	TV prodaja
12.25	Euro Njus za vsak okus, ponovitev
13.15	TV prodaja
13.30	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
14.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
14.30	Yu-Gi-Oh, risana serija
15.00	Koncert
17.00	Automobile
17.15	TV prodaja
17.30	Sto izlozb, sto strasti, 285. del italijanske
	telenovele
18.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
18.30	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
19.00	Videalisti, glasbene lestvice
19.30	Popotovanja z Janinom
20.00	Intervju z Rebecca Loos, dokumentarna
	oddaja
21.00	Hočeš nočeš, razvedrilna oddaja
21.30	Smrtonosna kombinacija (Kept), triler, 2001
23.20	Supernova Multi Talents - avdicija v
	Mariboru
00.20	TV prodaja

PETEK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
11.15	Knjižne minute (presoje)
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar tedna
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditev
17.00	Ob petih pospravljamo podstrešje
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	2. in 4. Skriti zaklad
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Iz Mohorjeve skrinje
21.15	Ponovitev Komentarja tedna
21.30	Mozaik dneva
22.00	Klasična glasba
	Ponovitve:
23.00	Doživljaja gora in narave
24.00	Srečno na poti
04.40	Radio Vatikan

SOBOTA

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Naravoslovne zanimivosti
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Sobotna iskrica
10.30	Poročila, Vaša pesem
11.00	Za življenje, danes in jutri: 1. Besede mičejo 2. Zakonci 3. Svet oblikuje mlade 4. Betanija
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Glasbena voščila

15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditev
16.00	Mali oglasi
17.00	Slovenč' Slovenca vabi
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Naš gost
19.30	Poročila
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Radijska molitev
21.00	Škofov govor pred nedeljo
21.15	1. Gospod kliče 2.-4. Vodnik po Sv. pismu 3. Jezus živi
	Ponovitve:
22.00	Za življenje
23.00	Obala neznanega
24.00	Slovenč' Slovenca vabi
04.40	Radio Vatikan

NEDELJA

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Škofov govor za nedeljo (ponov.)
07.00	Zvonjenje
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Iz življenja vesoljne Cerkve
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Prenos sv. maše
10.00	Oznanila
10.15	Graditelji slovenskega doma
11.00	Poročila, osmrtnice, obvestila
11.15	Kmetijska oddaja
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Glasbena voščila
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditev
17.00	Slovenec po svetu in domovini
18.30	Sakralna glasba
19.30	Za otroke
19.45	Škofov govor za nedeljo
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Obala neznanega - izzivi vere
21.30	Radijski roman
	Ponovitve:
22.00	Naš gost
23.00	Iz življenja vesoljne Cerkve
23.30	Sobota ob 21.15
00.30	Graditelji
04.40	Radio Vatikan

PONEDELJEK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
11.15	Iz založbe TDO
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi

13.30	Stare, ma lepe
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditev
17.00	1. Zdravstvena 2. O solstvu 3. Pravne zagate 4. Za streho nad glavo
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Glasovanje za Vašo pesem
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Prijatelj radia Ognjišče
21.30	Mozaik dneva
22.00	1. Zanimivosti nočnega neba
	Ponovitve:
23.00	Sakralna glasba
24.00	Slovenec po svetu in domovini
04.40	Radio Vatikan

TOREK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditev
16.00	Glasbena voščila
17.00	Šport na Radiju Ognjišče I.
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Šport na Radiju Ognjišče II.
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	1. Luc v temi, 3. Vstani in hodi 2. 4. in 5. Juretov večer
21.30	Mozaik dneva
22.00	1. in 3. Sončna pesem, 2. 4. in 5. Svetloba in sence
	Ponovitve:
23.00	Ponedeljek ob 17.00
24.00	Prijatelj radia Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

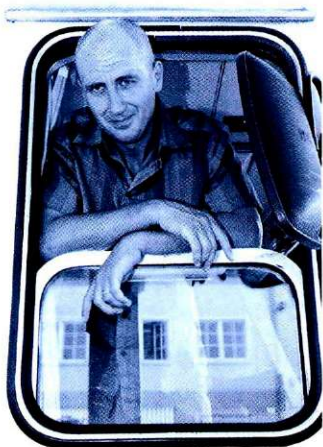
SREDA

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)

07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
10.15	Srečno na poti
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Zlati zvoki
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditev
16.00	Mali oglasi
17.00	Pogovor o
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Aktualna tema
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Sveta vera bodi vam luč (radijska kateheza)
21.30	Mozaik dneva
22.00	Glasba z znamko
	Ponovitve:
23.00	Šport na Radiju Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

ČETRTEK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
09.30	Založba Družina
10.00	Poročila
10.15	Doživljaja gora in narave
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar Družine
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditev
16.00	Glasbena voščila
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	1.-3. Dijaška oddaja 2.-4. Skavtski potep
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Karavana prijateljstva I.
21.30	Mozaik dneva
22.00	Karavana prijateljstva II.
	Ponovitve:
23.00	Pogovor o
24.00	Sveta vera bodi vam luč
04.40	Radio Vatikan

Esad Babačić

Pa smo naposled tudi mi dobili svoj Split in Zagreb. Navijačem Olimpije je prekipelo in vsi smo videli, kaj je sledilo. Ja, zdaj pa bodo spet vsi govorili, da je nogomet šport za primitivce. Kaj takšnega se resnično lahko zgodi samo v Ljubljani, ki je še enkrat dokazala, da ji ni mar za najpomembnejšo postransko stvar na svetu.

Navijačem je prekipelo

Za tiste, ki smo že ves čas ugotavljali, da gre za navadno ignoranco vseh, ki bi lahko zelenim pomagali iz globoke krize, je bila navijaška invazija nekaj povsem normalnega. Zdaj boste dejali, da nisem normalen jaz, ki to trdim, toda tako bi bilo, če zadeva ne bi imela dobro znanega ozadja. Tako pa sem na strani tistih, ki zahtevajo odstop vodilnega orkestra, ki je že predolgo v sedlu brez uzde. Naj razložim: Olimpija je naš največji klub, pa če je še tako smešen in ponižan, in v tako velikem klubu letijo glave že za dosti manj. Spomnimo se samo odstopa močnega Igorja Štimca, ki se je sicer kmalu vrnil za krmilo velikega Hajduka, pa še nekaterih odmevnih odstopov ljudi, ki so bili skoraj nedotakljivi. Ko ni več izidov, pač ni več nedotakljivih, pa naj bo to v Splitu, Rimu ali Ljubljani. Res ne vem, kaj je tisto, s čimer me lahko prepriča Gavez, ki vehementno zavrača kakršno koli možnost, da bi zapustil klub, ki se je že zdavnaj potopil. Eno je, če se klub potaplja, nekaj povsem drugega pa, če je že dolgo na dnu. Če ne zaradi drugega, bi moral odstopiti zato, da pusti priložnost drugim. To bi naredil, če bi imel res rad svoj klub. To pa težko verjamemo. Še posebej potem ko so ga zasačili med gledanjem zabavne TV-oddaje, medtem ko je njegov klub krvavel na že tako blatni njivi. Ne, takšen človek ne more reči, da

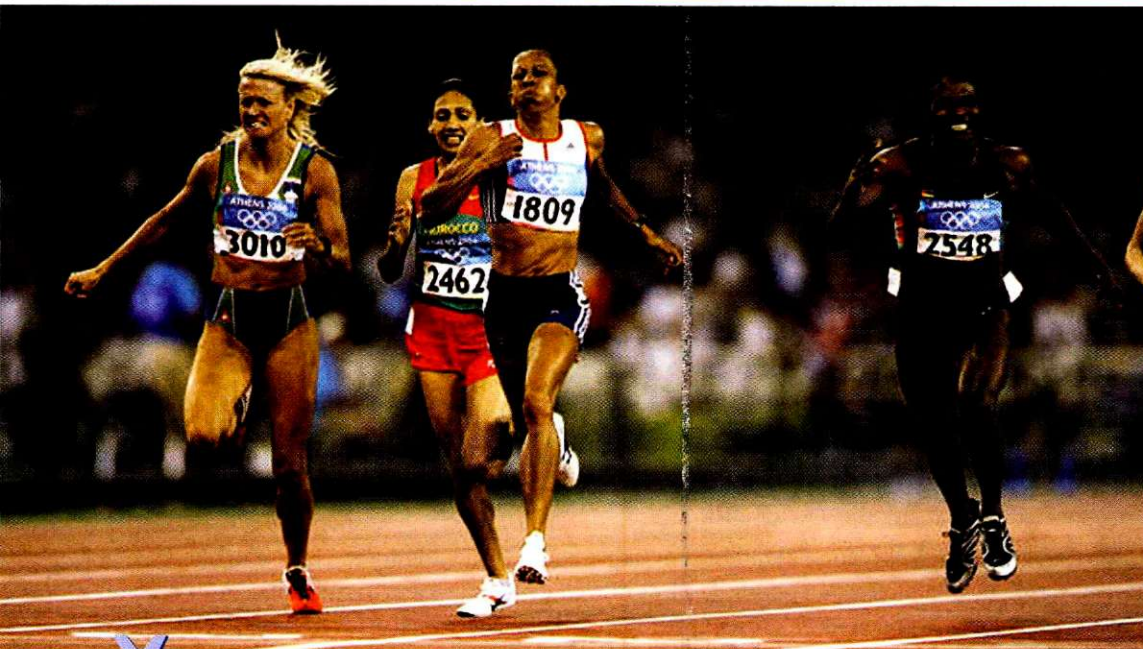
klub brez njega ne more. Zdaj boste dejali, da niso Dragoni nič drugačni od onih tam čez južno mejo, ki radi šikanirajo igralce in vodilni kader. Ne, niso. Pa so kaj bolj kultivirani Italijani, ko jim pade mrak na oči, da o huliganih, ki se znašajo nad nasprotniki, niti ne govorim? Tole, kar se dogaja za Bežigradom zdaj, bi komaj poimenovali kriza. Toda prav v tem je težava. Nekdo je kriv za to, da so se naši navijači vrnili na Balkan, nekemu je to ustrezalo. Kdo naj bi to bil, me v bistvu niti ne zanima. Zanimajo me tisti, ki so pripeljali do takšnega stanja. Njih pa je težko loviti s korner zastavicami in drugimi predmeti. Pa še nekaj je treba dodati k temu. Rigidna javnost na čelu z nekaterimi novinarji, ki so izgubili distanco do

Edini torej, ki še držijo svečo v tem mazohističnem aktu. Pa še nekaj bi rad dodal. Nekdo je zapisal, da bi morali Olimpijo izključiti iz prve lige. No, ta je pa res dobra. Znak popolnega nepoznavanja. Izključiti iz česa? Prve lige? Kakšna prva liga pa je to in kako lahko izključiš nekoga, ki sploh ne obstaja? Olimpija je zombi in igra s seboj enakimi, torej z zombiji. In spet naj ponovim: niso krivi ne oni, ki igrajo, ne tisti, ki s korner palicami tečejo za nič krivimi trenerji. Krivi so tisti, ki se v miru redijo naprej, čeprav že leta in leta živijo od športa, pa naj bo to nogomet ali kateri drugi šport. Škoda, ker so najprej napadli igralce in trenerja, to je bilo res neumno; mar bi se takoj spravili nad tiste zgoraj, kolikor

Škoda, ker so najprej napadli igralce in trenerja, to je bilo res neumno; mar bi se takoj spravili nad tiste zgoraj, kolikor jih je še ostalo na barki. Res je, vse je treba zamenjati in začeti iz ničle, ki pa je žal že globoko pod lediščem.

predmeta obdelave in postali neposredni proizvajalci kaosa, so vsaj tako udeleženi kot različni investitorji brez želje in iskrene ljubezni do tega športa. Naj ponovim še enkrat: nogomet sovražiš ali pa ljubiš. Vmesnega stanja skorajda ni. Enkrat se moraš odločiti, ker gre za tako dominantno kulturo, da je preprosto ne moreš ignorirati. Ali pač. Edina težava v vsej zgodbi je, da so na igrišče vdrli tisti, ki ljubijo nogomet in svoj klub.

jih je še ostalo na barki. Res je, vse je treba zamenjati in začeti iz ničle, ki pa je žal že globoko pod lediščem. Sicer pa, kaj lahko pričakujemo od države, v kateri nihče nikdar ne odstopi v dobro drugih, kaj šele da bi priznal svoje napake? Daleč smo še od Evrope, daleč še od sveta, v katerem obstajajo tudi ljudje z etiko in osebnim ponosom. Pa naj bo v nogometu ali kje drugje.

Država in šport gresta vselej z roko v roki. Če je šport kot civilna kategorija ogledalo družbe, potem je kot na dlani, da želijo elite nadzorovati tudi to področje. Volitve, ki si sledijo po olimpijskem vzorcu, pa tako ali tako pomenijo sposobnost pozitivne preobrazbe neke družbe.

Šport v rokah "levice"

Šport je tista kategorija, ki množično privlači najrazličnejše ljudi in jih hkrati zadržuje v večjih ali manjših sklenjenih skupinah. Le-te so dokaj pregledne; najmočnejša družbenopolitična elita pa je zagotovo nad vse zainteresirana za njihovo nadzorovanje in upravljanje. Če namreč neki eliti ne uspe nadzorovati dovoljšnjega števila civilnih združenj, tedaj ji niti morebitno vodenje temeljnega državnega aparata ne more ustrezno pripomoči k vsesplošni prevladi. Na videz nepomembna lovska, ribiška, kulturno-umetniška in športna združenja so namreč bistvenega pomena pri ustvarjanju novih perspektivnih (elitističnih) kadrov, podtalnega dogovarjanja (lobiranja) in ustvarjanja družbenopolitičnega ozračja ter pri ustvarjanju sive ekonomije in kriminala. Prvi ključni politični premiki se začnejo prav pri spontani ali načrtni tektoniki v civilni iniciativi. Že dodobra ustoličene elite, ki vestno (koruptivno) in tradicionalno krmarijo, si zagotovo ne smejo privoščiti nikakršnih nadejanih tektonskih premikov, saj bi s tem postavile na kocko vsa svoja dotedanja prizadevanja, lastni obstoj, že razvejen nepotizem pa bi se lahko – ob dekriminilaciji podtalnega početja – kmalu razvezal. Že zaradi omenjenih

možnosti bi morala vsaka urejena demokracija biti sposobna samoregulacije. Le-ta bi v tem primeru pomenila prevetritev oziroma prezračenje elitističnih usedlin, ki bi v dobro družbe morale nujno erodirati. Volitve imajo zato izjemno pomembno vlogo pri t. i. pozitivni preobrazbi družbe, ki bi se morala tako kot rodovitna prst nujno obnavljati.

Levosredinsko kolobarjenje

Kolobarjenje bi bilo potrebno tudi v slovenskem športu, saj bi s tem le pridobil verodostojnost. Pred volitvami sta namreč najpogostejši vprašanji: spremembe ali kontinuiteta? Opozicija ali koalicija? Če smo realni in nepristranski, lahko poda-

mo takšno oceno: desnosredinska politična opcija pravzaprav pri nas nima nikakršnega vpliva na športnorekreativno dogajanje, saj je le-to trdno v rokah levosredinske kontinuitete, ki odlično obvladuje družbenopolitični prostor in predstavlja nadaljevanje oblastniškega vzorca iz pred 90. let. Pri desnosredinskih strankah pa je bilo opaziti precej indiferenten odnos do športne politike in dejavnosti, saj razen neuspešnih poskusov Marjana Podobnika in Alojza Krapeža (SLS je bila še najdejavnejša; tajnik stranke je bil tudi dobitnik srebrne olimpijske kolajne Andraž Vehovar), ki sta želela sanirati (in voditi) ljubljanska nogometna prvoligaša Olimpijo in

Ljubljano, niso zapustili nikakršnega vidnejšega pečata. Večkrat so bili tudi precej glasni ob žgočih infrastrukturnih težavah (stadion, Planica ...), a šele tedaj, ko jih je k temu prisililo javno mnenje. Ali gre pri trdni notranji povezanosti vladajoče opcije, solidarnosti ob dodeljevanju najpomembnejših funkcionarskih položajev in zaprtem krogu, ki se ne želi odpreti, tudi za nesposobnost, brezidejnost in pomanjkanje lucidnosti? Izjema je Bojan Šrot (celjski župan in član SLS), ki je s svojo prožnostjo, prilagodljivostjo in zaradi nesposobne ljubljanske mestne politike povzdignil Celje v slovensko športno prestolnico. Zasedba vodilnih položajev pri športnih zvezah pa je v Sloveniji docela neenakomerno porazdeljena. Večinoma so vodilni iz političnih in gospodarskih vrst, le malokateri pa iz vrhunškega športa in opozicije, ki nam po bežni preverbi ponudi samo Polonco Dobrajc (predsednica sabljaške zveze) in Zmaga Jelinciča (predsednik letalske zveze). Vse kaže torej na to ...

Janez Kocijancič že od leta 1991 vodi Olimpijski komite Slovenije, ki predstavlja vrhovno telo slehernega športnega prizadevanja v Sloveniji.

Nekdanji podpredsednik jugoslovanske vlade Janez Zemljarič je prav tako član upravnega odbora NK Olimpija in opozarja na to, da so funkcionarski stolčki v športnih združenjih še vedno precej udobni v nasprotju s Plečnikovo razvalino ...

Hobotnica

... da je politika globoko zajedena v pore slovenskega športa oziroma t. i. športnega funkcionarstva. Hobotnica s svojimi vladajočimi lovskami ovija dobršen del

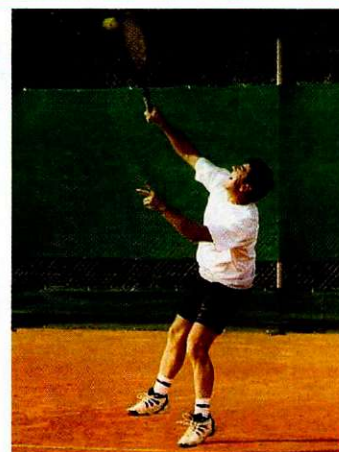
športne dejavnosti in že zaradi ustvarjene (pre)moči zanesljivo ne želi izgubiti na prihodnjih volitvah. Morebitna izguba bi namreč lahko pomenila kolaps nekaterih interesnih dejavnosti, saj bi tudi novinci želeli prodreti v srž športa, ki predstavlja tudi nadvse pomembno gospodarsko panogo z velikimi kapitalskimi donosi. Prišlo bi do spopada dveh (po izkušnjah) neenakovrednih – nekoga, ki pozna do potankosti vse vzvode, z neobjavljenim. V primeru zmage slednjega primopredaje ne bo, hobotnica bo še naprej stegovala lovke, Forum 21 pa bo vladal v senci. Šport se bo izkazal kot politični poligon, ki bo med zadnjimi prepustil žezlo, vsako društvo pa bo lahko pomenilo vlado v senci. Forum 21 se bo končno lahko predstavil v svoji pravi (športni) luči. Šport je tudi tista kategorija, ki vsebuje tako socialistične kot kapitalistične ideale. Zato si elite, ki stremijo po kar najobsežnejši razpredenosti svojih lovk, prizadevajo za največje obvladovanje športnih dejavnosti. Organizirane lože zato agresivno plasirajo lastne posameznike na najpomembnejša mesta po športnih zvezah.

Loža

Predstavniki Foruma 21 je namreč tudi mag. Janez Kocijančič, ki že od samega začetka vodi slovenski olimpijski komite (OKS). Je tudi član Smučarske zveze Slovenije, ki je v

ZLSD, katere člana sta Jože Jagodnik in Anton Colarič, je lahko prek njihovih vodilnih vlog posledično (neuradno) obvladovala najtrofejnija slovenska nogometna kluba Maribor in Olimpijo. Po večmilijonskih dolgovih Maribora o Jagodniku zadnje čase ni ne duha ne sluha, medtem ko Colarič (član MOL) v povezavi z županjo Simšičevo ni potegnil niti ene pozitivne poteze, ki bi ljubljanski klub tako infrastrukturno kakor tekmovalno dvignila iz pepela.

Vodja poslanske skupine LDS je tudi predsednik Zveze za avtošport Slovenije AŠ 2005, kjer njen direktor Darimar Šuster vodi in izsiljuje avtomobilistično bitko proti AMZS, krovnim avtomobilističnim organizacijam v Sloveniji.

80. letih vzbudila slovensko športno identiteto. OKS v Forumu 21 predstavljajo še dvakratni olimpijski zmagovalci v gimnastiki Miro Cerar (odvetnik), Janko Kosmina (predsednik jadralske zveze, olimpijec leta 1960, nekdanji predsednik uprave koprškega Istrabenza) in odvetnica Tjaša Andree-Prosenec (predsednica zveze drsalnih športov). Če k tem pridamo še dva poslance LDS Lea Kremžarja (podpredsednik IO OKS), Romana Jakiča (predsednik atletske zveze) in nekdanjo odlično igalko tenisa in kandidatko za evroposlanko na listi LDS Mimo Jaušovec, ki so prav tako člani IO OKS, je izmed skupno 20 članov IO OKS sedmerica iz vrst Foruma 21 in LDS. Povolilnih sprememb pa si zagoto-

vo ne želi niti ustanovitelj Foruma 21 Milan Kučan, velik športni privrženec in tista stična točka in pribežališče najrazličnejših idej in pobud, ob kateri se vselej zbira širok krog gospodarstvenikov, ki slednjič vzdržujejo tudi šport v Sloveniji. Vsako njegovo gornišvo oziroma navzočnost na tekmah je tudi sklepanje in vznikanje idej, ki potem omrežujejo in zapirajo dostop drugače mislečim. Okoli Kučana se tako zgrinjajo forumovci Zoran Jankovič (Mercator; dosedanji predsednik rokometne zveze), Tone Turnšek (Pivovarna Laško) iz rokometnih ter Ivo Daneu (živeča košarkarska legenda), Jože Šavel (direktor Harveyja Normana), Miloš Kovačič (Krka, d. d., KK Krka, mandatar upravnega odbora ŠD

Planica), dr. Lev Kreft (filozof, ZLSD) in Peter Šefman (vodja varnostne službe predsednika Kučana) iz košarkarskih vrst. Milan Kučan je bil namreč v 70. letih predsednik KK Olimpija, ki iz takšnih ali drugačnih povezav še danes ostaja tisti elitni športni klub, katerega častna loža je vselej prepolna najrazličnejših veljakov. Omeniti je treba še dr. Lucijo Čok, nekdanjo šolsko ministrico, danes pa rektorico nove primorske univerze, ki lahko iz simbolnega (ministrice za šport) in teoretskega (vzgojno-izobraževalni zavod) vidika potrdi vsenavzočnost določene gospodarsko-politične struje, ki si v povezavi z (več let) vladajočo koalicijo zagotovo ne želi povolilnih pretresov. **Lovro Kastelic**

na kratko

VSTOPNICE RAZPRODANE

Kvalifikacijsko nogometno tekmo za uvrstitev na svetovno prvenstvo leta 2006 med Slovenijo in Italijo, ki bo 9. oktobra ob 21. uri v Celju, si bo, kot kaže, ogledalo bistveno več nogometnih privrženecv kot

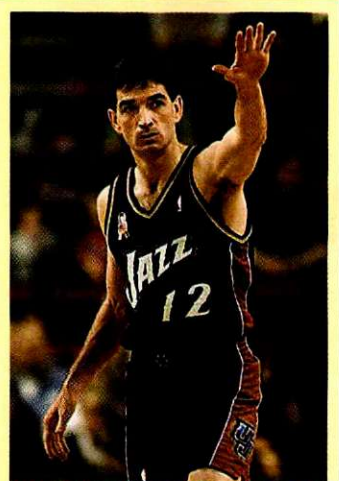
V Celju si lahko obetamo spektakel.

srečanje proti Moldaviji. Prvi razlog je, da bo celjski stadion dobil novo tribuno, drugi pa, da so bile karte v predprodaji (na voljo jih je bilo nekaj več kot 7.000) razprodane v vsega štirih urah. Naprodaj je bilo 7.167 vstopnic – od teh jih je 1.150 namenjenih gostujočim navijačem, 717 jih bodo prodali domačim organiziranim navijaškim skupinam, svoj delež pa so dobile tudi medobčinske nogometne zveze, nogometni klubi in druge članice NZS, ki so kupile 2.900 teh dragocenih listkov.

UTAH BO UPOKOJIL ŠTEVILKO 12

Ekipa severnoameriške poklicne košarkarske lige NBA

Utah Jazz bo 22. novembra upokojila številko nekdanjega zvezdnika Johna Stocktona, ki je 19 let uspešno igral za to ekipo. Stocktonove številke 12 tako v tej ekipi ne bo mogel nositi nihče več, uradno pa se bo to zgodilo med tekmo Utaha z moštvom New Orleans Hornets. Košarkar, ki je svojo športno pot sklenil po sezoni 2002/2003, je še vedno vodilni igralec NBA vseh časov po asistencah (15.806) in ukradenih žogah (3.265), bil pa je tudi član prvega in edinega pravega sanjskega moštva ZDA, ki je leta 1992 v Barceloni osvojilo zlato olimpijsko odličje. Utah je doslej upokojil številke štirih igralcev: legendarnega ostrostrelca Peta Maravicha (7), Darrella Griffitha (35),

Stocktonova številka 12 gre med večne.

Marka Eatona (53) in Jeffa Hornacka (14), s tem pa je počastil tudi nekdanjega trenerja Franka Laydna (1).

Big Foot Mama "zažgala" Križanke

Pretekli teden je bil v ljubljanskih Križankah predstavitveni koncert slovenske rokofske skupine Big Foot Mama. Fantje, ki so tokrat nastopili v nekoliko okrepljeni postavi – na klaviaturah se jim je pridružila Neža Buh iz skupine Skat, na tolkalih pa Martin Janežič Bucu iz skupine Sausages – so po nastopu treh predskupin v svojem znanem udarnem slogu dodobra razgrela občinstvo v skoraj polnih Križankah. Slednje je tako lahko slišalo nekaj najodmevnejših pesmi z novega albuma *5ing*, v drugem koncertu pa skoraj vse najbolj znane uspešnice skupine Črn Tulipan, *Vrn' se k men', Led s severa, Men' se rola ... Čisto na koncu koncerta so fantje občinstvu pripravili še manjše presenečenje in med množico po traku poslali bobnarske palice, ki pa so seveda prispale samo do tistih nekaj srečnežev, ki so bili ob pravem času na pravem mestu.*

Dvajset let mačka Murija

Maček Muri in muca Maca sta v slovenski popkulturi zelo znani ikoni, še zlasti med otroki. Letos mine-

va že dvajset let, odkar je maček Muri, ki ga je pesnik Kajetan Kovič spravil v knjižno obliko pred skoraj tridesetimi leti, doživel uglasbitev, za kar je poskrbel Jerko Novak s sodelavci, vlogo pevke pa je prevzela Neca Falk. Prvim dvanajstim skladbam na kaseti so se kasneje pridružile še nove. Jubilej mačka Murija in muce Mace so praznovali v četrtek, 23. septembra, s festivalom mačka Murija v poletnem gledališ-

ču Križanke. Šlo je za koncert, na katerem je Neca Falk s spremljevalno skupino predstavila uspešnice o mačku Muriju in mucu Maci. Koncerta v Križankah se je udeležila velika množica otrok in odraslih.

Norah Jones uživa v svoji koži

Norah Jones, pevka, ki se je doslej predstavila z dvema izjemno uspešnima albumoma, *Come Away With Me* in *Feels Like Home*, je dejala, da ji življenje glasbenice zelo

ustreza in da v svojem delu iz dneva v dan bolj uživa. Pevka je izvrstna in čedalje bolj slavna. Pred dvema letoma je doživela velikanski uspeh z albumom *Come Away With Me*, ki so ga prodali v zavidanja vrednih 18 milijonih izvodih in je pobral kar nekaj grammyjev. Nenadoma se je iz anonimnosti prebila na vrhove številnih lestvic, njen obraz pa se je začel pojavljati na vseh naslovnih. Tudi njen drugi album *Feels Like Home* se uspešno prodaja, saj so ga doslej prodali v 5 milijonih izvodov.

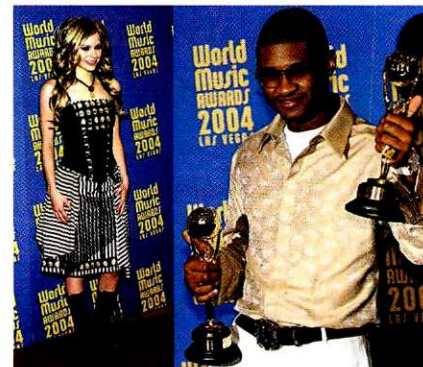
Norah je ob vsem, kar se je zadnja leta okoli nje dogajalo, le dodala: "Ljudje mislijo, da sem melanholična in romantična in da le šepetam, vendar nisem, sem zelo direktna. Sicer pa začenjam uživati. Na začetku si nisem upala, ker sem 'le' glasbenica in sem svetovno slavna postala tako nenadoma."

World Music Awards 2004

Podelitev nagrad za najboljše glasbenike sveta v preteklem letu, imenovana World Music Awards 2004, je pred nedavnim zaznamovala svetovno glasbeno sceno. Po pričakovanjih sta dominirala Usher in duet Outkast. Potem ko sta bila tako Usher kot Outkast večkrat nominirana, je vsak domov odnesel tri nagrade: Usher v kategoriji za najmoškega izvajalca sveta, najizvajalca R&B na svetu in za najpop moškega izvajalca, Outkast pa za najboljšo skupino na svetu, najpopskupino na svetu in najizvajalca pop/hip-hopa.

Nagrade, ki so jih podelili v sredo v Las Vegasu, so bile podeljene izključno na podlagi prodanih izdelkov posameznega izvajalca po vsem svetu. Znano je, da se je Usherjev *Confessions* samo v ZDA doslej prodal v več kot 5 milijonov izvodih, medtem ko je *Speakerboxx/The Love Below* Outkastov že presejal magično mejo 8 milijonov izvodov. Med zmagovalci je zablestela tudi Norah Jones (najženska in najpop ženska izvajalka), Avril Lavigne (najpop/rok izvajalka), Alicia

Keys (najizvajalka R&B), Hilary Duff (najnovinka na sceni), Kanye West (najnovinec na sceni) in Maroon 5 (najnova skupina). Dido je dobila nagrado za najbolj prodajanega

izvajalca v Angliji, medtem ko je bil Clive Davis počaščen z nagrado za posebne dosežke v glasbeni industriji.

Še so skupaj!

Duncan James, član zasedbe Blue, je zanikal, da bi skupina zaradi izida njegove prve solopesmi razpadla.

Single *I Believe My Heart* je vzlet iz muzikala *The Woman In White* Andrewa Lloyda Webberja. V bistvu gre za duet, ki ga je Duncan zapel skupaj s Keedie, pevko klasike pri EMI. Skladba bo uradno izšla 1. oktobra.

DEMOKRACIJA

K sodelovanju vabimo inovativne zunanje sodelavce za samostojno

**TRŽENJE
OGLASNEGA
PROSTORA**

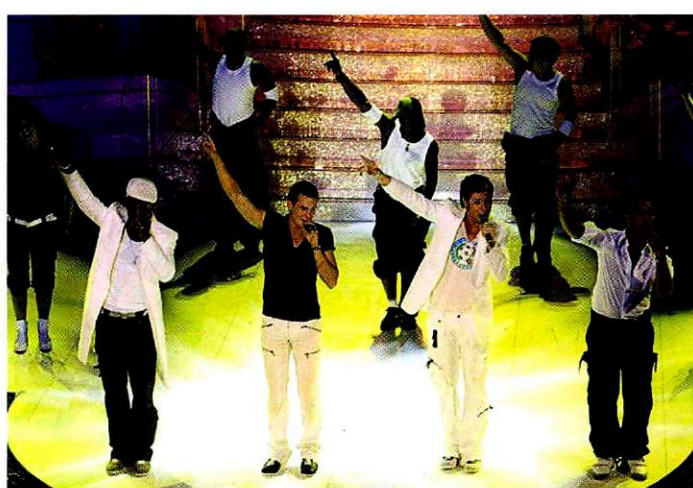
in

**PRIDOBIVANJE
NOVIH
NAROČNIKOV**

za revijo **Demokracija**.

Ponujamo stimulatívno nagrajevanje.

Podrobnejše informacije na tel.: **01/43 45 463** ali na elektronskem naslovu **obzorja.direktor@siol.net**.

Čprav bo skupina v kratkem izdala novo pesem *Curtain Calls* in poleg tega še album največjih uspešnic, James zatrjuje, da bo skupina ostala skupaj.

Dejal je: "To gotovo ni konec za Blue. Čaka nas turneja, ki se bo začela marca ali aprila. To bo nekakšno slovo, kajti po njej si bomo člani

ni vzeli leto dni dopusta. V tem letu bomo ustvarjali posamično, potem pa nameravamo skupaj – kot Blue posneti še drugi album. S fanti se zares zelo dobro razumemo, kar pomeni, da v 'štabu' nimamo težav. Težava je v tem, da bi vsak izmed nas rad preizkusil kaj novega."

ELEKTROPROM

**EVJ
ELEKTROPROM d.o.o.**

Loke 22

1412 KISOVEC

tel.: 03 56 57 150

fax: 03 56 71 488

www.elektroprom.si

- ◆ projektiranje strojnih in elektro instalacij in geodetske storitve
- ◆ bar sedmica
- ◆ lokalna televizija ETV

- ◆ trgovina EVJ Center
- ◆ elektroinstalacije
- ◆ centralne kurjave, vodovod, plinske instalacije
- ◆ kabelsko komunikacijski sistemi
- ◆ grafitne ščetke
- ◆ tiskana vezja
- ◆ delovni stroji in nizke gradnje

**3 festival
krščanske duhovne
ritmične glasbe**

Univerzitetni
športni center
Leona Štuklja
Maribor

**16. oktober 2004
ob 20. uri**

**RITEM
DUHA**

Prodaja vstopnic:

FRANČIŠKANI, Prešernov trg 4, Lj

SMC, Dragonijeva 6, Maribor

SLOMŠKOVA KNJIGARNA,

Slomškov trg 3, Maribor

SPLETNA STRAN

NA TELEFONU 041/503 461

www.ritemduha.net

Anima, Anistanai, Dominik,
Don Camillo band, Janez Ferlež,
Maja in Boštjan Dermol,
Nova zapoved, Odkloplen Grega,
in Dr. Primož, Silvano Bizjak,
Svetnik, Tvoj glas, Živa voda

Spremljevalni program:

**Rok Kosmač
in Peter Januš**

horoskop

Tehtnica (22. september – 22. oktober)

Delo, delo in še enkrat delo. To je vaše vodilo te dni. Poskusite se sprostiti, čeprav delate skoraj nepretrgoma. V nasprotju z običajem boste presenetljivo odločni in trdni. Pohvale in priznanja vam ne bodo ušli. Z veseljem vas bodo poslušali.

Škorpion (23. oktober – 21. november)

Ne dopustite, da vas izkoriščajo prav vsak trenutek! Vaši bližnji bi si kdaj lahko stvari organizirali tudi drugače in ugodneje za vse. Potrudite se doseči tisto, kar ste si zastavili, in ne pustite se več motiti. Konec tedna bo prav lep in dober.

Strelec (22. november – 20. december)

Prav slabe volje ste zaradi nekaterih norosti, ki se napovedujejo. Pomislite, kako boste ukrepali, in jasno izrazite svoje mnenje. Bodite realni in pazite na svoje interese. Drugače bo teden potekal uspešno in tudi delo bo zanimivo kot vedno.

Kozorog (21. december – 19. januar)

Če boste še naprej dajali potuho svojim otrokom, vam bodo resnično zrasli čez glavo. Enkrat mora biti dovolj, saj škodite sami sebi, ko podpirate nepremišljene določitve in laži. Odprite oči in si priznajte, da ta človek ni čisto nič prida.

Vodnar (20. januar – 18. februar)

Veselite vas bo prevevalo zaradi uspehov, ki se vam obetajo. Bodite mirni in se ne pustite razburjati brez potrebe. Vse, kar načrtujete, boste izpeljali, tudi potovanje, ki se ga že dolgo veselile, se bo začelo pripravljati. Tudi vi pripravite kovčke.

Ribi (19. februar – 20. marec)

Prav lepo bi bilo, če bi trajalo. To imejte v mislih, ko se bo nekdo dobesedno slinil okoli vas. Ne dajte se prepričati praznim obljubam, saj vam ne bo to prav nič koristilo. Veselje vam bo dano, če boste ostali zvesti sami sebi in svojim načelom.

Oven (21. marec – 20. april)

Izstopite iz svojega egoizma in zadrčnosti. Morali se boste znebiti sorodnikov, vsaj za ta čas, ker vam utegne njihova bližina resno škodovati in podreti vse težko prigarano. Težko bo, vendar vam ne bo žal, če boste to zares naredili.

Bik (21. april – 21. maj)

Včasih pride zelo prav, če se človek prepusti toku. Sprejemanje je v vašem primeru res najboljšo, kar lahko storite. Sicer pa je pred vami uspešen teden, ki ga bo zaznamovalo globoko razumevanje vaših prijateljev. Konec tedna bo utrudljiv.

Dvojčka (22. maj – 21. junij)

Ne delajte si skrbi glede včerajšnje zdrahe! Nekateri ljudje se hitro razburijo, potem pa tudi hitro pomirijo. Nasprotno pa se delo ne bo naredilo samo in se morate pošteno potruditi, da vas ne bo zmanjkalo. Lepi dnevi so pred vami od četrta naprej.

Rak (22. junij – 21. julij)

Ne morete si predstavljati življenja brez svojega partnerja, vendar bi si ga zaradi svojega duševnega zdravja morali. Poskusite se navaditi na misel, da ga ne bo. Potem se boste laže uprli njegovim neprimernim izsiljevanjem, ki vas morijo že lep čas.

Lev (22. julij – 21. avgust)

Vaši načrti se bodo nekako uresničevali, čeprav se vam bo zdelo, da se je kakor ponavadi vse zgnetlo na kup. Poskrbite, da se boste vedno dobro odpočili in da boste vedno pri močeh. Tudi stvari, ki vas resnično skrbijo, se bodo uredile.

Devica (22. avgust – 21. september)

Ne delajte bedarij in se raje umirite, sicer boste postali nesreča in nadloga za vse sorodstvo. Poglejte vsaj tokrat malo iz svoje kože, saj niste središče sveta. Posledice vaše norosti so lahko za nekatere usodne za vse življenje!

V času, ko parkiranje zlasti v večjih mestih postaja čedalje večji problem, so iznajdljivi avtomobilski izdelovalci odkrili novo tržno nišo – začeli so izdelovati miniautomobile.

Prednost tako imenovanih mini-avtomobilov je, da zavzamejo zelo malo prostora in da jih je zato mogoče parkirati tako rekoč v vsako "luknjo", hkrati pa so njihove lastnosti še vedno takšne, da se je z njimi brez posebnih težav mogoče voziti tako po mestu kot tudi zunaj nje. Resda z njimi ne boste dirkali, se boste pa po avtocesti še vedno vozili s spodobno hitrostjo – vse do najvišje omejitve in več. Eden najmanjših, če že ne najmanjši v razredu

Majhni, a ne poceni

majhnih avtomobilov, je smart city coupé, ki se ponša za avtomobil zares majhnimi merami. Dolg je vsega dva metra in pol, širok in visok pa le dober meter in pol. Težak je dobrih 700 kilogramov, prostornina motorja pa je slabih 700 kubičnih centimetrov. Bolj ali manj miniaturne so tudi druge lastnosti avtomobila. V njem se lahko vozita le dve osebi, v rezervoar za gorivo gre 22 litrov bencina, končna hitrost avtomobila pa znaša 135 kilometrov na uro.

Statusni simbol

Omenjeni avtomobil, katerega osnovna nakupna cena se začne pri 2,2 milijona tolarjih, je seveda nekakšen ekstrem v svojem razredu, saj avtomobili v tem razredu niso vedno tako majhni. Mnogi izmed njih imajo namreč sicer zelo majhne mere,

vendar so še vedno precej večji od smarta. Takšni so denimo Renaultov modus, Kijin picanto pa fordovka, Mazdina verisa, Nissanova micra itd. Skupna lastnost vseh omenjenih avtomobilov je, da so njihove mere dokaj majhne, hkrati pa delno že posegajo v razred družinskih avtomobilov. Tako ni nič čudnega, če v micri vidite vso družino, kako se odpravlja na celotedenske počitnice. Prostora sicer ni veliko, vendar kar nekako gre. Hkrati takšni avtomobili postajajo čedalje bolj priljubljeni pri mladih. Njihove potrebe po prostoru namreč niso tako velike, hkrati pa je vzdrževanje, če jih primerjamo z velikimi avtomobili, dokaj poceni. Prav to, da majhni avtomobili postajajo nekakšen statusni simbol, spretno izkoriščajo tudi prodajalci, saj so cene teh avtomobilov, še posebej če imamo v

mislih, da za ceno majhnega avtomobila dobite že zelo soliden večji avto, precej zasolili. Tako se osnovna cena Renaultovega modusa začne pri okoli 2,5 milijona tolarjih, osnovna cena fordovega ka pri okoli 2,2 milijona tolarjih, Nissanove micre pa prav tako pri 2,2 milijona tolarjih. Za takšen denar pa recimo dobite že novega clia.

Videz lahko vara

Poleg razmeroma visokih cen majhnih avtomobilov nekatere moti tudi domnevna nizka varnost, saj nekako še vedno velja nepisano pravilo, da so manjši avtomobili manj varni. No, ta predsodek v zadnjem času uspešno razbija Renaultov modus, ki je na nedavnem testu Euro NCAP postal prvi majhen avtomobil, ki je na testu dobil vseh pet zvezdic za varnost. Modus se je posebej izkazal v kategoriji

varnosti otrok, za katero je po zaslugi svoje tritočkovne pritrditve otroških varnostnih sedežev dobil štiri točke, česar se zagotovo ne bi sramoval marsikateri klasični družinski avto.

Za in proti

Če torej razmišljate o nakupu majhnega avtomobila, računajte, da se boste lahko z njim vozili skoraj tako, kot če bi kupili večji avtomobil, da na splošno ne boste imeli večjih težav s parkiranjem in da boste imeli majhne stroške z vzdrževanjem. Seveda pa morate vzeti v zakup dejstvo, da boste zanj odšteli toliko denarja, kot bi ga odšteli za katerega od večjih avtomobilov, če pa imate večjo družino, boste potrebovali vsaj še en večji avtomobil. To pa je že strošek, ki ga zmore le redkokatero slovenska družina. **A. K.**

Kia picanto – avto, primeren svojemu imenu

Renaultov modus je lep primer, da je lahko tudi majhen avtomobil varen. Na testu Euro NCAP je dobil najvišje mogoče število zvezdic za varnost.

Smart je eden najmanjših avtomobilov v svojem razredu.

- **27. 9. 1816** so postale nedeljske šole obvezne za mladino od 12. do 15. leta starosti.
- **27. 9. 1904** se je v Gornji Radgoni rodil književnik in politik Edvard Kocbek. Odigral je tragično vlogo, ki je bila najvidnejša v podrejanju krščanskih socialistov komunistični partiji.
- **27. 9. 1942** je na nacističnem zborovanju v Kranju šef pokrajinske uprave na Gorenjskem dr. Friedrich Rainer podelil nemško državljanstvo Gorenjcem. To je pomenilo, da so postali Gorenjci nemški vojaški obvezniki.
- **28. 9. 1841** se je rodil francoski državnik Georges Benjmain Clemenceau. Bil je eden od štirih podpisnikov mirovne pogodbe po končani 1. svetovni vojni leta 1918. Ko je imel neki poslanec v parlamentu dolg in nepomemben govor, se je Clemenceau, ki je bil takrat predsednik vlade, nagnil k svogemu sosedu in mu rekel: "Govoriti in nič povedati je za nekatere politike priložnost, da izrazijo svoje misli." Seveda ni mislil na Toneta Ropa ...
- **29. 9. 1547** se je rodil španski pesnik, dramatik in romanopisec Miguel de Cervantes Saavedra. Z romanom Don Kihot je ustvaril prvi novoveški roman.
- **30. 9. 1768** so ljubljanski mestni očetje prepovedali kirurgom opravljati zdravniška dela. V tistem času so bili mestni zdravniki – fiziki.
- **30. 9. 1882** se je rodil nemški fizik Hans Geiger. Izdelal je napravo za ugotavljanje in preštevanje naelektrenih delcev – Geigerjev števec.
- **30. 9. 1992** so začeli v slovenskih bankah menjavati denarne bone za slovenski tolar.
- **1. 10. 1881** se je rodil ameriški letalski konstruktor in industrialec William Edward Boeing.
- **1. 10. 1889** je začela poslovati Mestna hranilnica ljubljanska, za katero je dal pobudo Ivan Hribar. Njen prvi predsednik je bil Franc Souvan. Seveda ni imela nič skupnega s sedanjo eldeesovo polomijo.
- **1. 10. 1946** mednarodno sodišče v Nürnbergu spoznalo za krive 22 vodilnih nemških nacističnih voditeljev, enajst jih je obsodilo na smrt.
- **1. 10. 1942** so Italijani ustrelili slikarja Hinka Smrekarja.
- **1. 10. 1949** je prišlo do združitve vseh kitajskih ozemelj v eno državo – LR Kitajsko.
- **2. 10. 1869** se je rodil indijski politik in borec za neodvisnost Mahatma Gandhi. Gandijevo uradno ime je Mohandas Karamchand Gandhi, okoli leta 1920 pa so mu naredili naziv Mahatma, kar pomeni "velika duša".
- **2. 10. 1942** so Nemci v Mariboru ustrelili 144 talcev.
- **2. 10. 1990** opolnoči je prišlo do popolne vnovične združitve obeh Nemčij.
- **3. 10. 1858** se je rodila italijanska gledališka igralka Eleonora Duse. Nekoč se ji je igralec, ki je trpel zaradi nesrečne ljubezni, potožil: "Tudi Tolstoj je vedel, da prihaja vse slabo iz žensk." Eleonora mu je odgovorila: "Seveda. Tudi moški prihajate iz žensk."
- **3. 10. 1929** je kralj Aleksander Karadorđević z diktatorskim zakonom spremenil ime državi v Kraljevina Jugoslavija.

Vzpon in padec Habsburžanov

Vzpon Habsburžanov, ene najpomembnejših dinastij v Evropi, se je praktično začel **29. septembra 1273**, ko je bil Rudolf I. Habsburški izvoljen za nemškega kralja. Kasneje so imeli do leta 1918 nepretrgoma različne knežje oziroma deželno knežje položaje v tako imenovanih avstrijskih deželah, ki so se postopno združile v enotno posest. Ves ta čas je bil pod habsburško oblastjo del slovenskega etničnega ozemlja, od leta 1500 naprej pa skoraj vse ozemlje.

Od 15. stoletja do leta 1806 so veljali Habsburžabni za dinastijo, ki je imela pravico do položaja rimsko-nemškega cesarja. Ko je prišla v 16. stoletju pod njihovo oblast tudi Španija s kolonijami, je za vlade Karla V. (začetnika španske veje) nastal rek o državi Habsburžanov, v kateri "sonce nikoli ne zaide", ker je razprostrta po vseh delih sveta. V novi zgodovinski vlogi je dinastija odpovedala. Ni bila sposobna za reševanje narodnostnih vprašanj. To je povzročilo njen propad.

Slovensko morje

V Trstu so **27. septembra 1871** organizirali nenavadno tekmovanje slovenskih ribičev s "čupami". Bolj kot samo tekmovanje so zanimiva poročila o dogodku, ker potrjujejo dejstvo, da je bila okolica Trsta v tem času naseljena večinoma s Slovenci.

Staro slovensko morje je dejansko med Miljami in Trzičem. Ob njem naseljeni Slovenci so se večinoma ukvarjali z ribištvo, pri čemer so jim Trst in nekatera istrska mesta pomenila tudi trg. Tam so tudi lovili. Ker so hoteli na njihovem območju loviti tudi ribiči iz Chiogge – Čozoti, je prihajalo z njimi do tako hudih preteпов, da so se končali celo s smrtjo.

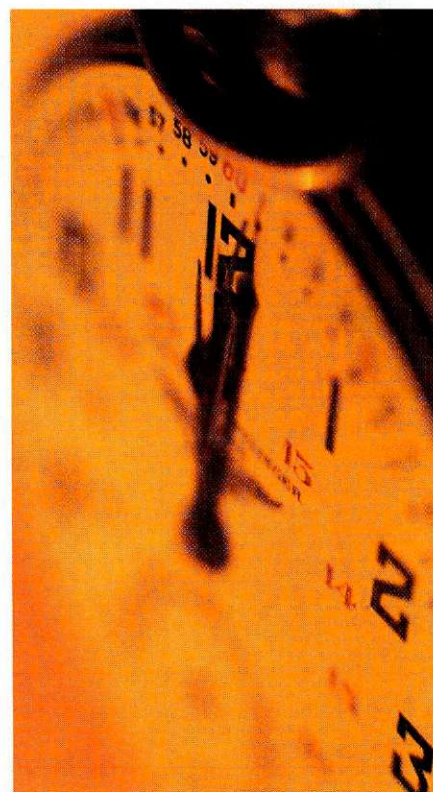
Poleg drugih ribiških plovil so tamkajšnji ribiči sloveli in vzbujali pozornost s čupami. To so bila plovila iz enega kosa lesa. Dolge so bile do 7 metrov, široke 0,7 m in globoke 0,6 m. Bile so odporne na udarce ob skale. Ker dolgo ni bilo pravih pristanišč, so jih po uporabi potegnili na suho. Spretnost slovenskih ribičev je pri nekaterih tržaških meščanih porodila zamisel, da bi s čupami ob tržaški razstavi umetnosti in industrije organizirali tekmovanje. Štartali so pri Pomolu sv. Karla v Trstu, cilj pa je bil v Barkovljah. Zmagovalec ni znan, znane pa so nagrade, ki so jih prejeli prvi trije: pet, trije in en zlat cekin.

Časi se spreminjajo

28. septembra 1920 je koroški deželni zbor soglasno sklenil, da hoče "varovati jezikovne in narodne posebnosti slovenskih Korošcev zdaj in v vseh bodočih časih ... sporazumno z zastopniki koroških Slovencev". Na odločitev je gotovo bistveno vplivalo dejstvo, da sta dve petini koroških Slovencev na plebiscitu glasovali za priključitev Avstriji.

Že konec novembra istega leta, ko je mednarodna komisija izročila plebiscitno ozemlje avstrijskim zastopnikom, pa je deželni upravitelj A. Lemisch v deželnem zboru napovedal dobo še ostrejšje germanizacije z načrtom, da je treba v eni generaciji "dovršiti koroško delo pomikanja jezikovne meje proti jugu" in ponemčiti vse koroške Slovence.

Senžermenska mirovna pogodba je sicer v več členih zagotavljala manjšinam posebne pravice, še posebej pa, da bo avstrij-

ska vlada zagotovila, "da bodo otroci teh avstrijskih državljanov imeli v osnovnih šolah pouk v njihovem lastnem jeziku".

Na ozemlju dvojezičnih šol po uredbi iz leta 1945 je bilo Slovencev po številu iz leta 1910 67,7 odstotka od 94.562 prebivalcev, leta 1923 38,4 odstotka od 91.778 prebivalcev in leta 1939 42 odstotkov od 93.675 prebivalcev. Avstrija vse do propada s t. i. anšlusom nikdar ni resno mislila na izpolnitev mirovne pogodbe.

Spoštovani bralci,

uredništvo si pridržuje pravico do krajšanja pism, ki presegajo dolžino 45 vrstic. Pisma bralcev objavljamo v skladu z načelom profesionalne novinarske etike, katere namen je služiti interesom javnosti ne glede na politično, svetovnonazorsko ali kakršno koli drugo prepričanje.

ga dela. Pisci pravilnikov so očitno pozabili, da se priprave na novo šolsko leto v šolah začnejo bistveno prej kot 1. 9. in da morajo učitelji v času poletnih počitnic izkoristiti večino letnega dopusta.

Pogosto spreminjanje norm in s tem v zvezi pravil igre v šoli po našem mnenju ne vpliva pozitivno na mladino, saj lahko sami vidijo, da se norme, pravila in s tem posledično tudi vrednote z lahkoto spreminjajo, da nimajo velike teže. Mladina v tej dobi pa potrebuje trdne norme in vrednote, ki so ji v oporo, zato predlagamo:

spremembe pravil naj bodo domišljene, pri čemer je treba težiti za čim širšim konsenzom vseh, ki so vpleteni v vzgojno-izobraževalni proces;

spremembe normativnih aktov naj imajo bistveno daljšo "uvajalno" dobo, da se zavezanci lahko s njimi seznanijo in prilagodijo svoje poslovanje; normativni akti naj začnejo veljati takrat, ko so šole v šolskem letu najmanj obremenjene.

2. Čedalje očitnejša postaja potreba po ustanovitvi učiteljske zbornice kot stanovskega združenja učiteljev. Učitelji kot največja skupina intelektualcev v tej državi so eden redkih stanov, ki takega združenja še nima. Vladajoči še vedno nasprotujejo takemu združenju. Pri vseh stanovskih zadevah učitelje tako zastopa sindikat, katerega običajna naloga je boj za čim boljši gmotni položaj njegovih članov. Pri nas se sindikat ukvarja tudi z vprašanji normativnih aktov, ki urejajo ocenjevanje znanja, vzgojne ukrepe, šolski red, šolski koledar, skratka z zadevami, ki spadajo na področje delovanja strokovne zbornice, kot je to urejeno že na drugih področjih. Pomembno je tudi učiteljevo sodelovanje s stanovskimi kolegi, soustvarjanje vzgojne skupnosti skupaj s starši učencev. Ker je učitelj dejavno udeležen v vzgojno-izobraževalnem procesu, kot strokovnjak sooblikuje šolo in šolstvo. Soustvarja kulturo. Zato nujno potrebuje etični kodeks, ki naj izraža učiteljevo zavezanost skrbi za strokovno delo na

področju njegove predmetne stroke in na pedagoškem področju.

3. Omenili smo že, da je bil spremenjen ZOŠ. Sprememba se nanaša na število izbirnih predmetov. V zadnji triadi 9-letne OŠ tako lahko učenec sedaj izbere le dva izbirna predmeta namesto treh. Nedvomno je to posledica dejavnosti in pritiskov civilne družbe v lanskem šolskem letu, novela pa je bila pripravljena v naglici in brez konsenza, kar povzroča težave pri njenem izvajanju.

Povzemimo dogajanje v preteklem šolskem letu:

Predstavniki ministrstva in t.i. stroke (npr. pedagoški inštitut) so večkrat javno v javnih občilih zagovarjali tri izbirne predmete kot najboljše in nespremenljivo strokovno rešitev. Kljub temu je v kratkem času prišlo do nove strokovne odločitve, ki je bila v okviru strokovnega sveta sprejeta soglasno in brez razprave.

Minister je po sprejetju novel v javnih občilih večkrat poudaril, da so se učenci v veliki večini odločili za tri izbirne predmete. Navedeni podatek žal ne upošteva dejstva, da so morali učenci za tekoče šolsko leto izbirne predmete izbrati bistveno prej, kot je začela veljati novela ZOŠ. Torej se učenci lahko še vedno premislijo, posledica bo seveda zmanjšanje števila ur pouka, to pa ima lahko zelo neprijetne posledice za posameznega učitelja in organizacijo šolskega dela in pouka.

Pravilnik prav tako določa, da se učencu, ki izbere tri izbirne predmete, pri določanju splošnega učnega uspeha upoštevata dve boljši oceni. Čeprav mora pri izbiri dveh predmetov nujno izbrati enega iz družboslovnega sklopa, drugega pa iz naravoslovnega, si z izbiro treh predmetov pridobi možnost, da bo ocenjen iz dveh predmetov, ki spadata v isti sklop. Vprašanje je tudi, kaj storiti, če bo več učencev iz omenjenih razlogov med šolskim letom tretji izbirni predmet opustilo.

4. S 1. septembrom se je začel uporabljati tudi Pravilnik o pravicah in dolžnostih učencev v osnov-

ni šoli. Pravilnik je nov po formi, po vsebini pa bistveno manj. Ne glede na to, da se ne strinjamo s samim konceptom, je treba priznati, da predstavlja korak naprej. Napredek je nedvoumno v tem, da je poenostavil postopek izrekanja vzgojnih ukrepov in uvedel samo dve kategoriji kršitev, od katerih so samo ene predpisane s strani države.

Ima pa pravilnik tudi cel kup nejasnosti. Poglejmo si nekatere.

Učenec ima pravico, da tudi zunaj pouka pridobi dodatno razlago in nasvet, šola pa lahko občasno organizira tudi vzgojno-izobraževalno delo v posebej oblikovanih skupinah učencev. Načelno je to pohvalno, težava je samo v tem, da se ne ve, kdo bo izvajal, kako, koliko je lahko teh dejavnosti na šoli in kdo bo to plačal. Učencem je torej znova dana neka pravica, ne da bi bila hkrati postavljena tudi jasna pravila igre.

Širi se organiziranost učencev, sedaj sta obvezna tako skupnost učencev šole kot tudi šolski parlament.

Šola je dolžna opredeliti tudi šolske površine, ki sodijo v šolski prostor. Kako naj to storijo, ko pa marsikatera ni vpisana niti v zemljiško knjigo. Pri opravičevanju odsotnosti mora razrednik v primeru molka s strani staršev iskati starše v zvezi z izostankom učenca, starši pa zaradi neizpolnjevanja svojih starševskih dolžnosti pri tem ne nosijo nobene odgovornosti.

Vzgojni ukrepi veljajo sedaj do izbrisa ali še eno leto po izreku. To pomeni, da bodo razredniki v naslednjem šolskem letu, kolikor se ne bo opravil kolektivni izbris npr. ob koncu šolskega leta, celo naslednje šolsko leto, po preteku enega leta od izreka posameznega vzgojnega ukrepa, dolžni uničevati te ukrepe. Koliko je to dodatnega administriranja, ni treba poudarjati.

5. V začetku avgusta je začel veljati pravilnik o zbiranju in varstvu osebnih podatkov na področju osnovnošolskega izobraževanja. Nave-

Odprto pismo ministru za šolstvo dr. Slavku Gabru

S tem pismom želimo Vas in širšo javnost seznaniti z nekaterimi težavami, s katerimi se srečujejo slovenske šole v začetku tekočega šolskega leta in pri uresničevanju svoje poklicanosti.

1. MŠZŠ je v času poletnih počitnic sprejel novele ZOŠ in nekaterih podzakonskih aktov, s čimer je znova poseglo v poslovanje OŠ. Ne glede na to, da predstavniki MŠZŠ trdijo, da so bile novele oziroma novi akti sprejeti ob sodelovanju najširše javnosti, dvomimo, da je tako. Menimo, da bi šole morale biti mnogo bolj seznanjene ne samo z določili novih pravil, ampak in predvsem s posledicami le-teh v dejanskem življenju šol. Zavedati se je namreč treba naslednjega dejstva: v šolah niso zaposleni pravniki, upravni delavci ipd., ampak učitelji.

Poslanstvo učiteljev je v prvi vrsti poučevanje in vzgajanje, za kar pa jim z vse več normiranja zmanjkuje časa, prav tako pa vsaka norma že sama po sebi zmanjšuje učiteljevo avtonomijo.

Uveljavlja se praksa, da pravilniki začnejo veljati z začetkom šolskega leta. Učitelji imajo v tem času veliko drugega dela, zato z začetkom šolskega leta težko začnejo "poslovati" v skladu z vsemi spremembami; posledica je poznejše popravljanje, spreminjanje, prilagajanje, kar v šole ne vnaša samo nejevolje, ampak posega tudi v miren tok pedagoške-

» deni pravilnik zelo drastično posega v poslovanje šol. V skladu s tem pravilnikom je sedaj vse, kar se tiče zbiranja podatkov, vodenja, uporabe, posredovanja, bolj ali manj predpisano.

Nobenh osebni podatki sedaj ni več mogoče zbirati brez soglasja staršev, tako je potrebno soglasje tudi za razstave izdelkov učencev, skupinske posnetke učencev na fotografijah, zvočne in filmske posnetke učencev na prireditvah, objavo rezultatov na tekmovanjih ...

6. Pri poučevanju vsebin bi izpostavili dve področji.

Naše šole nas ne učijo o zgodovini, kakršna je dejansko bila. Da se temu izognejo, se poučevanje konča nekje z začetkom druge svetovne vojne. Nič torej o povojnih dogodkih do leta 1990, kaj šele o nastanku te države, katere državljani so. Če so učenci s tem seznanjeni, je to zasluga, deloma pa pogum posameznega učitelja.

Kolikor se želimo umestiti v zahodni duhovni krog, morajo mladi ljudje biti seznanjeni z Biblijo. Biblija je namreč tako pomemben del duhovnega izročila in kulturne istovetnosti Slovencev, da je sedanje pomanjkljivo poznavanje (ne indoktrinacija) tega dela v škodo duhovnemu zorenju in osebnostnemu razvoju mladih generacij. Kako bomo to nadomestili, je eno pomembnejših vprašanj današnje šole.

7. Inšpektorat v svojem letnem poročilu ugotavlja, da je v OŠ realizacija pouka samo v 44 odstotkih zadovoljiva, v nekaterih primerih pa je celo kritična. Čeprav MŠZŠ vse normira, je to v tem primeru "pozabilo". Nič namreč ni določeno, kakšna mora biti realizacija pouka, kakšni so postopki, če ure pouka niso realizirane, kaj iz tega sledi ipd.

8. Z letošnjim šolskim letom je

zagotovljeno jutranje varstvo le za prvošolce devetletke. Kaj pa drugi otroci? Starši se poskušajo organizirati na najrazličnejše načine. Odvisni so od dobre volje šol in občinskih proračunov. Naše mnenje pa je, da je varstvo najmlajših primarna naloga družbe, veliko pomembnejša od dobre tehnične opremljenosti naših šol.

Pripricani smo, da se tudi Vi zavzimate za takšno šolo, v katero bodo učenci prihajali z veseljem in bodo pridobivali kvalitetno vzgojo in izobrazbo, zato od Vas pričakujemo pripravljenost na dialog in iskanje demokratičnega soglasja in sodelovanja.

Dr. Hubert Požarnik, Društvo Pobuda za šolo po meri človeka

Politični bumerang

Evropskih volitev ne moremo primerjati z volitvami v DZ 3. oktobra, saj bo že udeležba zaradi številnih kandidatov, ki so bližje volivcem, večja. Kljub temu so pomembne za ugotavljanje želje volivcev po spremembah. Že leta 2002 so na to opozorile volitve za predsednika države. Nervoza vladnih strank je vse večja. Stopnjevanje arogance in zavajanja volivcev dosega nerazumljive razsežnosti, kar povečuje nevarnost bumeranga. Predsednik vlade je v svoji aroganci že večkrat prestopil mejo sprejemljivega. S tem škoduje Sloveniji tudi v tujini. Zanj so SDS, NSi in SLS le izposta-

ve evropskih konservativnih strank. Ali kot piše v članku Med realnostjo in demagogijo glavni urednik Demokracije, Rop pozablja, da ideje o EZ prihajajo iz kroga desnosredinskih strank, prav tako imajo te stranke največje zasluge za mednarodno priznanje Slovenije, saj so evropske leve stranke do zadnjega trenutka zagovarjale enotno Jugoslavijo. LDS se postavlja z nekaj novimi obrazy v vladi. Mladi gospodarski minister že nekaj mesecev ponavlja, da ima Gorenjska velik razvojni potencial, saj minister kandidira v Kranju. Hkrati župan Jesenic ugotavlja, da so bili na julijskem razpisu za državna sredstva za projekt 960 milijonov tolarjev neopravičeno zavrnjeni. Minister Kranju obljublja univerzo, a Jesenicam še višje šole ne dovolijo. Mestni občini Kranj že sedaj ne uspe porabiti velikih sredstev svojega proračuna, večini drugih gorenjskih občin pa teh primanjkuje. Dovolj je zavajanja in upamo le, da bodo volivci to razumeli.

Na samohvalo, arogantnost in napake vladajoče elite je v Dragi opozorila tudi moralna zmagovalka zadnjih predsedniških volitev Barbara Brezigar. Danes imajo njena opozorila še večjo težo, saj spremlja dogajanje v Sloveniji iz okolja, ki ima daljšo in bogatejšo tradicijo demokracije in pravne države. Leta 2002 je Brezigarjeva resno ogrozila nomenklaturo in protikandidat je kljub svoji obi-

čajni zadržanosti pri TV-soočanju izpostavil Depalo vas. Namesto da bi se opravičil za dejanja iz leta 1994, je še sam stopil v močvirje. Kot predsedniški kandidat bi lahko čez most dosegel drugo stran in Sloveniji simbolično vrnil notranji mir.

Pred nekaj leti se je iz Bruslja vrnil v domovino metalurški strokovnjak in poslovnež Matevž Hafner. Kot sam pravi, je imela osamosvojitve velik odmev tudi v Belgiji in skupaj z drugimi Slovenci je pri tem aktivno sodeloval. Kot kandidat za poslanca SDS v občinah Jesenice, Kranjska Gora in Žirovnica ima prav gotovo najboljša izhodišča za uspeh. Z mednarodnimi izkušnjami laže ugotavlja dobre in slabe strani v Sloveniji. Nikakor pa ni obremenjen s slabimi odločitvami vladnih strank na škodo Zgornje Gorenjske (mestna občina Jesenice, odvajanje sredstev EZ, namenjenih Jesenicam, v Zasavje, manipuliranje z razvojem Gorenjske itd.). Njegovi predniki so pomembno pripomogli k razvoju doline. Ko je bil v šestdesetih letih prejšnjega stoletja njegov oče generalni direktor železarne, se je začel razvoj kvalitetnega programa. Vroča valjarna je še danes eden od treh stebrov družbe Acroni. Kot diplomirani inženir metalurgije zagovarja nadaljni razvoj jeklarstva, seveda z upoštevanjem ekoloških parametrov in po možnosti uvedbe industrije, ki bo predelovala na Jesenicah proizvedeno visoko kvalitetno jeklo. Izboljšanje infrastrukture je pogoj tudi za pospešeni razvoj turizma v prelepih krajih od Rodin do Rateč. Mesto jekla, cvetja in trgovcev bo lahko z bližnjo in daljno okolico dobilo nov zagon. Temeljni cilj pa seveda mora biti zmanjšanje števila brezposelnih in socialno ogroženih družin. Bumerang aroganci, enoumju in zavaja-

nju naj omogoči razumevanje med ljudmi, razvoj demokracije in iskanje resnice v pravni državi.

Ernest Pušnik, Hrušica

Želijo, da zadeve rešimo sporazumno (1)

V prejšnji številki Demokracije se mi je v kratkem pogovoru z Lojzetom Peterletom pripetila neljuba napaka, saj sem v uvodu pogovora napačno navedel, da je Lojze Peterle podpredsednik Nove Slovenije. Peterle je predsednik sveta NSi, medtem ko so njeni podpredsedniki Janez Drobnič, Alojz Sok in Avgustin Vivod. Gospodu Peterletu in bralcem se za nenamerno napako seveda iskreno opravičujem.

Aleš Kocjan, Demokracija

Bomo dočakali konec cinizma?

Cinični nasmehi vladajočih anarho-liberalcev in postkomunistov so vse bolj kisli. Ali bodo volilci in volilke zmogli presekat gorjanski vozladavine komunizma in postkomunizma?

Tudi upokojenci, ljudje torej, ki najteže sprejemajo spremembe, so končno ugotovili, kdo jim krade pokojnine. Razni Gobci, Rousi in drugi cinično razlagajo, da je za gorje "kriva Demosova vlada". Torej smo dvanajst let živeli v zraku oziroma v brezvladju. Neumnost in cinizem brez primere. Na veliko širijo stare laži, češ, če zmaga desnica, boste ostali brez pokojnin. Dr. Bajuk je javno povedal, da so nam LDS in DeSUS ob pomoči ZLSD samo v zadnjih treh letih ukradli dve in pol pokojnine oziroma so se pokojnine glede na plače znižale za 8 odstotkov. Koalicija Slovenija je obljubila, da nam bo ukradeno vrednost povrnila. Tudi pokojnine naj rastejo enako kot plače. Slovenci, mar se res ne zavedamo, da so spremembe na političnem področju potrebne? Leva opcija nam vlada skoraj 60 let. Anton Rop je omalovažujoče govoril o Evropski ljudski stranki, o stranki, ki ima največ poslancev v evropskem parlamentu. Dejal je, da ne bodo dovolili desnosredinskega vodenja države.

Liberalizem je v Evropi majhna grupacija. Tudi v evroparlamentu jih je petkrat manj kot poslancev ljudske stranke. Razumem ga, zakaj hočejo vladati še naprej. Predvsem želijo ohraniti naropani kapital. Ohranjajo šolski sistem, v katerem vladajo droge, alkohol in varnostniki. Bojijo se domoljubja, ker so sami bili proti samostojni Sloveniji. Vse to jih seveda moti. Moti jih prava demokracija, ohraniti hočejo brezpravje. Seveda pa samo deklarativno demokracijo. Tudi v komunizmu so ustava in zakoni veljali samo za navadne državljane. Tako je tudi sedaj. Volilci smo dolžni omogočiti demokratične spremembe. Vzhodna Evropa je na demokratičnem področju pred Slovenijo. Tja so komunizem prinesle ruske čete. K nam so komunizem prinesli komunisti, ki so se šolali v Moskvi. Mislim, da je bilo 12 let dovolj, tudi iz higienskih razlogov ni primerno, da bomo gledali na oblasti Ropa, Školča, Anderliča, Potrča in celo vrsto drugih, ki so naredili dovolj škode našemu narodu. Predvsem pa so se dolga leta pasli pri državnem koritu. Nikdar niso delali, zato so popolnoma odtujeni ljudstvu. Ustvarili so državo korupcije, anarhije in državo rdečih baronov in tajkunov.

Imamo Slovenci vsaj malo spomina? Pokradene so bile banke, velika podjetja prodana tujcem in novonastalim kapitalistom. Delavce so popolnoma osiromašili in jih potisnili v objem gospodarske zbornice, ki naj bi predstavljala delodajalce. Še slabše se godi upokojencem. Kvazi-zaščitniška stranka DeSUS je sama privolila v sprejetje zakona, ki nas vsako leto osiromaši za eno mesečno pokojnino. Tudi zveza upokojencev pod vodstvom predsednika Gobca je podružnica LDS in ZL. Kdor tega ne spozna, mu ni rešitve. Menim pa, da jim bije zadnja ura njihovega pogoltnega vladanja. Otrესli smo se najbolj zločinske vladavine komunizma oziroma jugokomunizma, otrēsimo se še vladavine LDS in ZLSD, ki sta tipična predstavnika anarholiberal-komunizma. Zadihajmo s polnimi pljuči, znebimo se paraliziranosti in dajmo glas koaliciji Slovenija.

Alojz Dragoš, Ljubljana

Preteklost, sedanost, prihodnost

Preteklost je čas, na katerega ne moremo nič več vplivati, ker nas je prehitel. Vendar bi ga nekateri bodisi zaradi sebe ali po naročilu radi malo spremenili oz. preuredili tako, da bi bil bolj njim všečen, kar so sicer vedno počeli. Temu se reče "prirejanje" zgodovine. Koliko šolarjev, dijakov, študentov se uči in se je že naučilo lažne zgodovine? To pa je že sedanost, ki nam pokaže, kolikšen je vpliv takega učenja na posameznika, ki ni mogel ali pa ni hotel iskati resnice. Zato je danes svet v mlakuži, iz katere se bo težko rešil. Modreci, tisti pravi, so odrinjeni na obrobje, zblojeni in vase zagledani filozofi pa krojijo svetovne nazore in jih radodarno delijo trumam lahkovernih oboževalcev. Kdo ustvarja filozofske kvazivelikane? V sobotni televizijski oddaji TV 2 pod naslovom Človeško, vse preveč človeško so nam predstavili enega takih "filozofskih velikano", Nemca Martina Heideggerja (1889–1976). Dokumentarna oddaja pa nam je namesto velikana pokazala le "človečka", ki je svojo filozofijo uspešno unovčil kot nacistični navdušenec in Hitlerjev občudovalec, kateremu je bil tudi fizično podoben. Bil je tudi ovadah, saj je Nobelovega nagrajenca, nem. kemika Hermanna Staudingerja obtožil, da je bil v I. svetovni vojni pacifist, in ga zavestno onemogočil. Prav tako je dosegel, da nemški filozof Edmund Husserl ni imel več vstopa na univerzo, ker je bil Jud. Je bila njegova fenomenologija samo v tem, da se je laže vživel v ravnanje drugih, konkretno nacistov in njihovih zločinov, ki jih ni nikoli obsodil? Po vojni pa so ga kljub njegovemu nacizmu podprli mnogi filozofi, med njimi zelo kontroverzni francoski filozof Jean-Paul Sartre. Tudi Slovenija ima obilico vsakovrstnih filozofov, med katere se prišteva "obalni glumac" Marko Breclj, ki so mu dovoljeni vsakršni prestopki in je zato s strani države in lokalne oblasti še bogato nagrajen. Vseh slovenskih filozofov je preveč, da bi jih naštevali, ne smemo pa pozabiti "najfilozofa" Slavoj Žižka, čigar popolnoma nore izjave so na splošno odobravanje predvajali na konvenciji Ropove stranke v Cankarjevem domu. Njemu Slovenija, demokracija in domoljubje ne pomenijo nič. Potemtakem tudi eldeesovcem ne! Žižek je, kot se sam označi, "ilegalni" levicar in zagovornik terorizma. Le zakaj se je umaknil iz ZDA? Ne more od tam podpirati Al Kaide? Koliko slovenskih volivcev je dojelo sprevrženost doktrine LDS, njenega ideologa Žižka in tudi Milana Kučana? Slednji se vztrajno predstavlja za etika, ki s svoje uzurpirane pozicije moči določa, kaj je za človeka vrednota in kaj ni. Po Kučanu sta za slovenske volivce samo dve vrednoti. To sta LDS in združena lista! Kako se bodo volivci odločili na volitvah 3. oktobra? Mar za brezobzirni kapitalizem "belih ovratnikov", klientelizem in korupcijo, ki gnezdi v LDS, združeni listi in Kučanovem forumu? Bodo dojeli, da odločajo o svoji prihodnosti in prihodnosti poznejših rodov Slovencev? Če bo naslednjo vlado spet sestavila LDS s svojimi znanimi sateliti, bomo prepričani, da bodo vse "velike in male svinjarije" vladnih lakajev pometene pod preprogo. Pa še malo "preteklosti" z eno samo kitico jugoslovanske himne iz l. 1947: "Hej, Slovani ...: Od Volge do Triglava, z ruskih step veliki Stalin kliče zmagovito, z naših se gora odziva mu tovariš Tito!" No, že naslednje leto je veliki Stalin poslal tovarišu Titu resolucijo informbiroja! In peklenški ples se je spet začel! Brez političnih sprememb ne bomo nikoli prišli do prave ETIKE in RESNICE!

Marija Vodišek

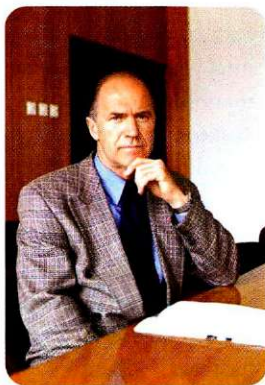
Rodetovih sedemdeset let

Nekdanji ljubljanski nadškof in metropolit ter predstojnik kongregacije za ustanove posvečenega življenja pri Svetem sedežu Franc Rode je 23. septembra praznoval 70. rojstni dan. Zanimivo je, da je njegov castiti jubilej večina medijev prezrla, čeprav je bil v minulih sedmih letih, ko je vodil ljubljansko nadškofijo, medijsko zelo oblegana osebnost, saj so mu novinarji stalno gledali pod prste. Tokrat pa se je nanj spomnil le verski tisk. Očitno nekdanji ljubljanski nadškof, odkar je zapustil Slovenijo, ni več aktualen za tiste, ki načeloma sicer zelo ostro nastopajo proti vmešavanju Cerkve v politiko, hkrati pa to sami počnejo, kadar se vladajoči eliti to zdi potrebno. Upravitelj ljubljanske nadškofije msgr. Andrej Glavan je zanje očitno premalo zanimiv. Bo pa verjetno kmalu po parlamentarnih volitvah znano ime novega nadškofa, ki bo zasedel "izpraznjeni sedež" nadškofije. Čestitkam Francu Rodetu ob njegovem jubileju se pridružuje tudi tednik Demokracija.

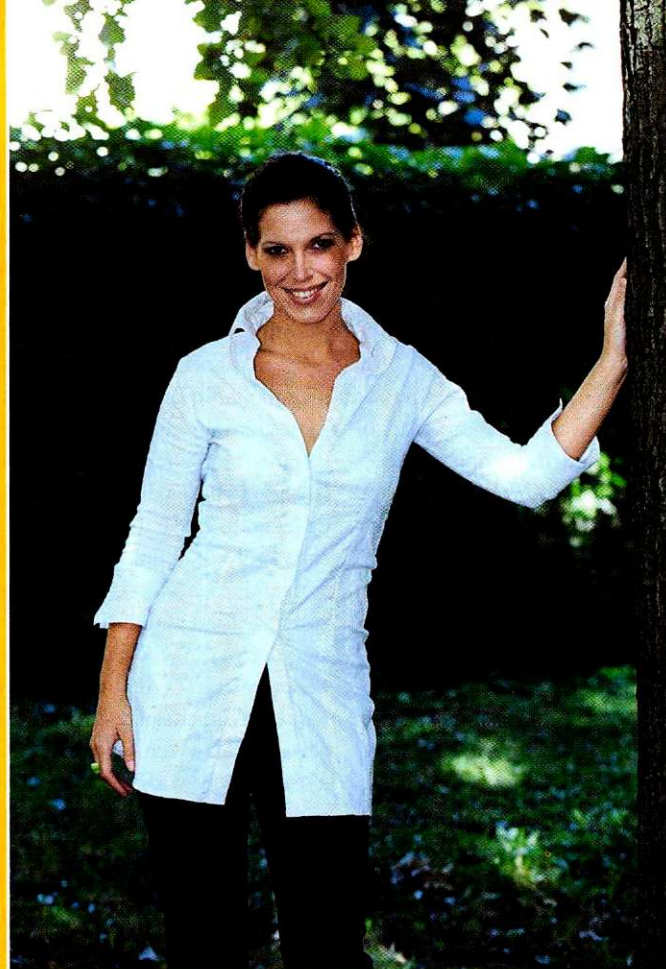
Sindikalist na obroke

Predsednik Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Dušan Semolič se v javnosti rad predstavlja kot zagrizen borec za delavske pravice, vendar pa se mu pred vsakimi parlamentarnimi volitvami zgodi, da njegova sindikalna vnema za nekaj tednov popusti. Izjema pri tem niso niti letošnje volitve, saj o njegovem sindikatu in delavskih pravicah že vsaj nekaj tednov v javnosti ni ne duha ne sluha. Če malo ugrabimo, lahko ugotovimo, da razlog za slednje verjetno ne more biti dejstvo, da se je položaj delavcev v zadnjih tednih tako izboljšal, da ni več potrebe, da bi nanj opozarjali, ampak verjetno bolj v tem, da Semolič po naročilu svojih strankarskih šefov ne želi kvariti "idilčnih dosežkov", ki sta jih v tem mandatu na področju delavskih pravic menda dosegli LDS in njena matična ZLSD. Sindikalizem pa tak!

Glaserjeve zadnje urice?

Pretekli teden smo objavili daljši članek o Perutnini Ptuj, ki jo vodi Kučanov človek Roman Glaser, nanj pa menda pri-sega tudi Anton Rop, čeprav se družba utaplja v izgubah. Čeprav je Glaser pred dvema letoma obljubljal, da se cene izdelkov po pripojitvi ljubljanske Jate ne bodo povečale, so te danes višje za 30 odstotkov. Na slabšem so tudi delničarji, ki so letos prejeli za več kot trikrat nižje dividende, kar je kazen za tiste slamnate može, ki so za Perutnino Ptuj pred prevzemom Jate kupovali delnice. Tudi sicer je proizvodnja PP letos za slabo tretjino nižja, kot je bila leta 2000. Hkrati s temi podatki pa je slovenska poslovna javnost v enem izmed poslovnih tednikov lahko prebrala daljši zapis o PP z naslovom: Smeli načrti Perutnine Ptuj. V članku ne manjka pohval, samohvale in obljub. Povsem isto je bilo leta 2002, ko si je PP pripojila ljubljansko Jato. Hvalisanja, obljub in samovšečnosti je bilo veliko, po dveh letih pa ugotavljamo, da se iz tega ni izčimilo nič obetavnega. Nekateri se lahko držijo nad vodo desetletja, pri tem pa ne naredijo nič drugega, kot lepo govorijo.

TV-voditeljica iz Vipave

Ženska, ki je navdušena nad nogometom – to je Eva Irgl. Mlada Primorka iz Vipave, veliki večini znana po vodenju televizijske oddaje TV Genij.

Je študentka teološke fakultete v Ljubljani, kar pomeni, da ji študij vzame kar precej časa. Pa vendar ga ji še nekaj ostane za brenkanje na kitaro in igranje na violino. Simpatična Vipavka se je odločila, da zajadra tudi v politične vode. Njeno ime lahko najdete na kandidatni listi slovenskih demokratov. Na vprašanje, zakaj se je odločila za kandidaturu na letošnjih državnozborskih volitvah, Irglova odgovarja: "Ker menim, da lahko v politični prostor vnesem neobremenjeno razsodnost. Svežino mladega človeka z vsemi pomanjkljivostmi, ki jih kot politično neizkušena oseba prinašam s seboj, in prednostmi, med katerimi je zagotovo prva pogum, ki ga takšno dejanje zahteva. Mislim, da lahko s svojo srčnostjo, iskrenostjo in vipavsko vzdržljivostjo naredim veliko dobrega za boljše, socialno enakopravnejšo prihodnost Slovenije in njene državljane, predvsem pa z žensko intuicijo razrahljam monotonost moškega monopolizma v slovenski politiki."

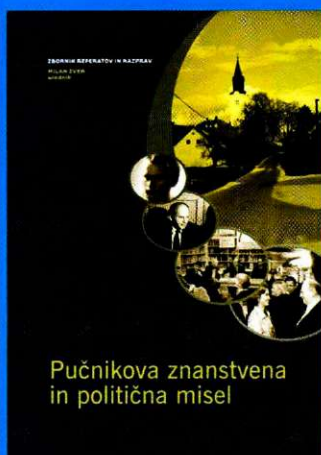
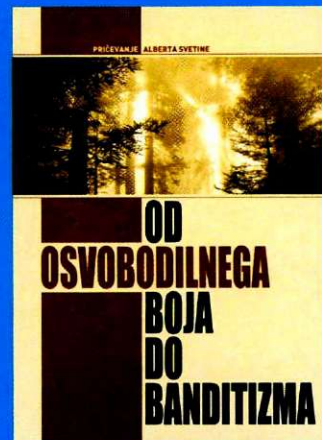

**RADIO
ZELENI VAL**
93.1 & 97.0 Mhz

ALPE ADRIA "ZELENI VAL" d.o.o., Spodnja Slivnica 16, 1290 Grosuplje

Novosti iz naše založbe

Albert Svetina-Erno, roj. 1915 v Dolnjih Ležečah pri Divači, je danes po vsem, kar je doživel, izpovedal in ne nazadnje tudi zapisal, predvsem živa priča slovenske polpretekle zgodovine. Je priča dogodkov in časa, ko se je hrepenenje po svobodi in pravičnosti utopilo v poplavi laži, prevar in nasilja. Knjiga, v kateri nekdanji Mačkov pomočnik opisuje svojo življenjsko pot, ima posebno izpovedno moč tudi zato, ker poleg opisa predvojnih in medvojnih dogodkov izredno slikovito opisuje tudi povojno dogajanje v vrstah Ozne, njeno vlogo v povojnih aretacijah in plenjenjih, predvsem pa način razmišljanja in dela povojnih oblasti. Knjiga, v kateri je veliko znanih imen, je nedvomno izjemen prispevek k spoznavanju naše polpretekle zgodovine, a se hkrati bere kot napeta kriminalka.

Zbornik Pučnikova znanstvena in politična misel je sad simpozija, ki ga je Društvo Ivana Cankarja organiziralo ob prvi obletnici Pučnikove smrti v Črešnjevcu. V zborniku, ki ga je uredil Milan Zver, so svoje referate in razprave objavili Frane Adam, Viktor Blažič, Barbara Brezigar, Janez Janša, Tone Jerovšek, Janko Kos, Janko Prunk, Dimitrij Rupel, Lovro Šturm, Ivan Urbančič in Jože Zagožen. V prispevkih so referenti iskali filozofska, sociološka in politološka izhodišča za Pučnikov politični angažma tako v njegovem zgodnjem kakor tudi v kasnejšem obdobju, ki se ujema z največjimi dosežki slovenske politične zgodovine.

Naročilo označite z x

- Albert Svetina:** OD OSVOBODILNEGA BOJA DO BANDITIZMA
- Milan Zver:** PUČNIKOVA ZNANSTVENA IN POLITIČNA MISEL
- OBE KNJIGI S POSEBNIM POPUSTOM**

Cena **6.700 SIT**

Cena **3.000 SIT**

Cena **9.000 SIT**

ime in priimek: _____

datum: _____

ulica: _____

kraj, poštna št.: _____

podpis naročnika: _____

V ceni je všteti DDV, ni pa všteta poštnina.

Kako hitro je življenje?

Med prvimi operaterji na svetu in kot edini slovenski smo uvedli UMTS (univerzalni Mobitelov telekomunikacijski sistem), tretjo generacijo mobilnih telekomunikacij.

Zaradi izpopolnjenega prenosa podatkov (do 384 kb/s) zagotavlja UMTS uporabo vsebinsko bogatih avdio in video storitev ter pošiljanje in sprejemanje multimedijskih vsebin nekajkrat hitreje kot sistem GSM. S tem omogočamo bolj kakovostno uporabo že znanih in razvoj novih storitev. **Mobilnik je tako postal prenosni multimedijski pripomoček**, ki združuje lastnosti telefona, fotoaparata, kamere, interneta, televizije in radia.

Začenjamo novo štetje na področju slovenskih mobilnih telekomunikacij.

Mobitel UMTS

Nova generacija mobilnih telekomunikacij

